T.C.
YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
İSLAM TARİHİ VE SANATLARI ANA BİLİM DALI

YOZGAT'IN ŞEFAATLİ İLÇESİ KÖY ODALARI

MUSTAFA SAMİ DERİN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman: Prof. Dr. Abdulkadir DÜNDAR

OCAK – 2024

YOZGAT

T.C.
YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

T.C.
YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
İSLAM TARİHİ VE SANATLARI ANABİLİM DALI

YOZGAT'IN ŞEFAATLİ İLÇESİKÖY ODALARI

MUSTAFA SAMİ DERİN

YÜKSEK LİSANS

Danışman: Prof. Dr. Abdulkadir DÜNDAR

OCAK – 2024

YOZGAT

	YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ **LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ** **LİSANSÜSTÜ TEZ ONAY FORMU**

T.C.

YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

Enstitümüzün İslam Tarihi ve Sanatları Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Mustafa Sami DERİN'in hazırladığı "**Yozgat'ın Şefaatli İlçesi Köy Odaları**" başlıklı tezi ile ilgili tez savunma sınavı, Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri gereğince 30./01/2024 günü saat 13:00'de yapılmış, tezin onayına oy birliği/oy çokluğu ile karar verilmiştir.

Başkan **:** Prof. Dr. Abdulkadir DÜNDAR

(Danışman)

Jüri Üyesi **:** Doç. Dr. Ayşe ERSAY YÜKSEL

Jüri Üyesi **:** Dr. Öğr. Üyesi Betül ÖZCAN BALKIR

ONAY:

Bu tezin kabulü, Enstitü Yönetim Kurulu'nun ……../……../….. tarih ve …… sayılı Enstitü Yönetim Kurulu Kararı ile onaylanmıştır.

…...../...../.....

Prof. Dr. Ümit BUDAK
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Müdürü

TEZ BEYANI

Tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu tezin yazılmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğunu, tezin içerdiği yenilik vesonuçların başka bir yerden alınmadığını, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitedeki başka bir tez çalışması olarak sunulmadığını beyan eder, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

Mustafa Sami DERİN
30.01.2024

ÖN SÖZ

Bu tezimizde saha çalışması olarak "Yozgat'ın Şefaatli İlçesi Köy Odaları" incelenmeye çalışılmıştır. Bu köy odalarının Türk-İslam kültürü içerisinde dini, kültürel, toplumsal, sanatsal, mimari, eğitim-öğretim ve edebî olarak Türk-İslam kültürünün mihenk taşlarından birisi olduğu ortaya konmaya gayret edilmiştir. Günümüze ayakta kalan köy odaları açtırılmış olup yapısal özellikleri bakımından incelenerek mimari ölçüleri alınmış, ölçek ve röleve çizimleri mimara çizdirilmiştir. Oda sahipleriyle röportaj yapılmış ve hangi içtimai işlevlerde kullanıldığı tespit edilmiştir. Köy odalarının önemi ve işlevlerinin daha iyi anlaşılması için köy odaları hakkında yazılan diğer tez, makale, dergi ve kitaplardan gerekli akademik bilgiler alınmaya çalışılmış, bilimsel olarak değerlendirilmiş ve somut bir delil olarak sunulmaya çalışılmıştır.

Bu çalışmamın akademik olarak faaliyete geçirilmesinde, araştırmamın her bir aşamasında bana yardımcı olan danışman hocam Prof. Dr. Abdulkadir Dündar'a, köylere tek tek gidip köy odalarını yerinde incelemede bana eşlik eden değerli babama, destek ve dualarını esirgemeyen sevgili anneme, yazım aşamasında bilgilerin bilgisayara aktarılması ve düzenlenmesinde Muhlis Seyhan'a, odaların röleve çizimlerini yapan Mimar Tuberk Kaya ve Mimar Gaye Gökçen Arslan'a teşekkürlerimi sunarım.

Mustafa Sami DERİN

30.01.2024

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

YOZGAT'IN ŞEFAATLİ İLÇESİ KÖY ODALARI

MUSTAFA SAMİ DERİN

YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
İSLAM TARİHİ VE SANATLARI ANA BİLİM DALI

TEZ DANIŞMANI: PROF. DR. ABDULKADİR DÜNDAR

Köy odaları, köy sakinlerinden, hali vakti yerinde, varlıklı ve seçkin aileler tarafından yaptırılan, köy dışından gelen yolcu ve misafirlerin yeme, içme, barınma gibi temel ihtiyaçlarının karşılandığı sivil mimari yapılardır. Genellikle köy merkezine yakın yerlerde bulunan bu yapılar köye gelen misafirlerin fizyolojik ve sosyolojik ihtiyaçlarının karşılanmasının yanı sıra köy halkının düğün, cenaze, bayram sevinçleri, asker uğurlama gibi merasimlerinde, aşıkların atışmaları ve köy toplantılarının yapıldığı, köy sorunlarının çözüme bağlandığı, gerektiğinde mahkeme olarak kullanıldığı, yaygın eğim ve öğretim faaliyetlerinin gerçekleştiği çok yönlü ve bir o kadar da önemli fonksiyonel özelliklere sahip sivil mimari yapılardır. Bir nevi şehirlerde külliyenin görevini köylerde köy odaları üstlenmiştir. Bu denli önemli bir yere sahip olan bu odalar maalesef günümüzde çeşitli sebeplerle eski değerini kaybetmiş durumdadır. Zaman içinde ulaşım sorunlarının ortadan kalkması, teknolojik gelişmeler, hızlı bir fabrikalaşmayla beraber miras yoluyla bölünen tarım arazileri, köyden kente hızlı bir göç ve bununla beraber sosyal medyanın da etkisiyle bu odalar; köylünün bir araya gelerek vakit geçirdiği ve sosyal mekan olma özelliğini büyük ölçüde kaybetmiştir. 2019-2020 yıllarında başlayan covid-19(corona virüs) pandemi süreci de bu odaların işlevini kaybetmesinde olumsuz diğer bir etkendir.

Yıl, 2024+ 217 Sayfa

Anahtar Kelimeler: Köy odaları, Yozgat, Şefaatli, Namazgah, Atlık, Hezen, Mağat

ABSTRACT

MASTER THESIS

VILLAGE ROOMS IN ŞEFAATLI DISTRICT OF YOZGAT

MUSTAFA SAMİ DERİN

YOZGAT BOZOK UNIVERSITY POSTGRADUATE EDUCATION INSTITUTE
DEPARTMENT OF ISLAMIC HISTORY AND ARTS

SUPERVISOR: PROF. DR. ABDÜLKADİR DÜNDAR

Village chambers are civil architectural structures built by wealthy, wealthy and elite families of the village residents, where the basic needs of passengers and guests coming from outside the village, such as food, drink and shelter, are met. These structures, which are generally located close to the village center, are used to meet the physiological and sociological needs of the guests coming to the village, as well as to host ceremonies such as weddings, funerals, holiday celebrations, sending off soldiers. Places where lovers' quarrels, village meetings were held, village problems were resolved and used as courts when necessary. They are civil architectural buildings with versatile and important functional features where education and training activities take place. In a sense, the role of social complex in cities was played by village chambers in villages. These rooms, which have such an important place, have unfortunately lost their former value due to various reasons. Over time, with the disappearance of transportation problems, technological developments, rapid industrialization, division of agricultural lands through inheritance, rapid migration from village to city and the influence of social media, these rooms; It has largely lost its feature of being a social place where villagers come together and spend time. The Covid-19 (corona virus) pandemic process that started in 2019-2020 is another negative factor in the loss of functionality of these rooms.

Year, 2024+ 217 Pages

Key Words: Village chambers, Yozgat, Şefaatli, Namazgah, Atlık, Hezen, Mağat

İÇİNDEKİLER

Sayfa

TEZ ONAY SAYFASI ……...……..…….….….ii

TEZ BEYANI……..……..…….….iii

ÖN SÖZ…….……..…….iv

ÖZET…….....……..……...…v

ABSTRACT…….....…….…..……vi

İÇİNDEKİLER…….....……...……..vii

ÇİZİMLER LİSTESİ…..…….....ix

RESİMLER LİSTESİ ……...…..xi

KISALTMALAR ……..…….……xx

1. GİRİŞ …..…….……...…….....1

2. KÖY ODALARI SERÜVENİ……..……...…….....3

3. KÖYLERDEKİ ODALAR…….…….....8

TABLO:1-Dedeli Köyündeki Gülsevenler’e ait Oda……..……8

TABLO:2-Dedeli Köyündeki Kocabeyoğlu Mahmut’a ait Oda……18

TABLO:3-Ekinciuşağı Köyündeki Hasan Kaa’ya ait Oda……...……43

TABLO:4-Hamzalı Köyündeki Muratlar’a ait Oda……...50

TABLO:5-Karalar Köyündeki Şıhı Kılıçaslan’a ait Oda……...57

TABLO:6-Kızılyar Köyündeki Kocabey’e ait Oda……...67

Sayfa

TABLO:7-Kızılyar Köyündeki Yusuf Şahan'a ait Oda…….72

TABLO:8-Konak Köyündeki Mustafa Çavuş'a ait Oda .....……..……..77

TABLO:9-Paşaköy Köyündeki Hakkı'nın Oğlu Mehmed'e ait Oda ……..…81

TABLO:10-Paşaköy Köyündeki Hüseyin Onbaşı'ya ait Oda ...…….....…90

TABLO:11-Paşaköy Köyündeki Rızvan Özcan'a ait Oda ……....104

TABLO:12-Sarıkent Köyündeki Ganiuşağı(Ganioğulları)'na ait Oda...……117

TABLO:13-Şefaatli(Merkez) Mehmet Doğan'a ait Oda ……...…129

TABLO:14-Şefaatli(Merkez) Sakallıoğlu Hoca Mehmet Efendi'ye ait Oda ….....153

TABLO:15-Şefaatli(Merkez) Tataroğlu'nun Ahmet Bozkurt'a ait Oda…….165

TABLO:16-Şerefoğlu(Mağaroğlu) Köyündeki Fazlı'ya ait Oda…….....178

TABLO:17-Tahiroğlu(Taaroğlu) Köyündeki Hacı İsmail'e ait Oda……...……189

TABLO:18-Tahiroğlu(Taaroğlu) Köyündeki Hüseyin Dikici'e ait Oda…….....195

4. DEĞERLENDİRME ….…….…….....205

SONUÇ…….…….…….....215

KAYNAKLAR…….…….…….....217

ÇİZİMLER LİSTESİ

Çizim **Sayfa**

Çizim 1.1. Dedeli Köyü Gülsevenlerin Oda Kesiti.....11
Çizim 1.2. Dedeli Köyü Gülsevenlerin Oda Krokisi 12
Çizim 1.3. Dedeli Köyü Gülsevenlerin Odası (Ölçekli) 13
Çizim 2.1. Dedeli Köyü Kocabeyoğlu Mahmut Bey'in Oda Kesiti 23
Çizim 2.2. Dedeli Köyü Kocabeyoğlu Mahmut Bey'in Oda Krokisi.....24
Çizim 2.3. Dedeli Köyü Kocabeyoğlu Mahmut Bey'in Odası (Ölçekli).....25
Çizim 2.4. Dedeli Köyü Kocabeyoğlu Mahmut Bey'in Oda Kapısı.....26
Çizim 3.1. Ekinci Uşağı Köyü Hasan Kaan'ın Oda Kesiti 45
Çizim 3.2. Ekinci Uşağı Köyü Hasan Kaan'ın Oda Krokisi.....46
Çizim 3.3. Ekinci Uşağı Köyü Hasan Kaan'ın Odası (Ölçekli).....47
Çizim 4.1. Hamzalı Köyü Muratların Odası A-A Kesiti.....52
Çizim 4.2. Hamzalı Köyü Muratların Odası (Ölçekli).....53
Çizim 5.1. Karalar Köyü Şıhı Kılıçaslan'ın Odası Dolap ve Ocak Detayı 59
Çizim 5.2. Karalar Köyü Şıhı Kılıçaslan'ın Odası (Ölçekli) 60
Çizim 6.1. Kızılyar Köyü Kocabey'in Odası (Ölçekli).....69
Çizim 7.1. Kızılyar Köyü Yusuf Şahan'ın Odası (Ölçekli) 74
Çizim 8.1. Konak Köyü Mustafa Çavuş'un Odası (Ölçekli) 79
Çizim 9.1. Paşaköy Hakkı'nın Oğlu Mehmed'in Odası A-A Kesiti.....84
Çizim 9.2. Paşaköy Hakkı'nın Oğlu Mehmed'in Oda Krokisi 85
Çizim 9.3. Paşaköy Hakkı'nın Oğlu Mehmed'in Odası (Ölçekli) 86
Çizim 10.1. Paşaköy Hüseyin Onbaşının Oda Krokisi 92
Çizim 10.2. Paşaköy Hüseyin Onbaşının Odası (Ölçekli) 93
Çizim 10.3. Paşaköy Hüseyin Onbaşının Odası A-A Kesiti 94
Çizim 10.4. Paşaköy Hüseyin Onbaşının Oda Kapısı…….94
Çizim 11.1. Paşaköy Köyü Rızvan Özcan'ın Oda Detayı Kırlangıç Tavan……..106
Çizim 11.2. Paşaköy Köyü Rızvan Özcan'ın Odasının Krokisi……107
Çizim 11.3. Paşaköy Köyü Rızvan Özcan'ın Odası (Ölçekli)……...108
Çizim 11.4. Paşaköy Köyü Rızvan Özcan'ın Odasının Kesiti……...109
Çizim 12.1. Sarıkent Köyü Gani Uşağının Odası A-A Kesiti……...…120
Çizim 12.2. Sarıkent Köyü Gani Uşağının Odası (Ölçekli)……...121
Çizim 12.3. Sarıkent Köyü Gani Uşağının Odası Dolap ve Ocak Detayı, Çıraklık, Kapı Detayı…….122

Çizim **Sayfa**

Çizim 13.1. Şefaatli (Merkez) Mehmet Doğan'ın Oda Giriş Kapısı…….132
Çizim 13.2. Şefaatli (Merkez) Mehmet Doğan'ın Oda Kesiti……...133
Çizim 13.3. Şefaatli (Merkez) Mehmet Doğan'ın Odası Tavan Detayı……134
Çizim 13.4. Şefaatli (Merkez) Mehmet Doğan'ın Oda Krokisi…….135
Çizim 13.5. Şefaatli (Merkez) Mehmet Doğan'ın Odası (Ölçekli)……...136
Çizim 14.1. Sakallıoğlu Mehmet Efendi'nin Odasının A-A Kesiti……...156
Çizim 14.2. Sakallıoğlu Mehmet Efendi'nin Odası (Ölçekli)……...157
Çizim 15.1. Eski Şefaatli (Merkez) Tataroğlu'nun Ahmet Bozkurt'un Odası Dolap Detayı ve Dolap Süsleme Detayı……...….……168
Çizim 15.2. Eski Şefaatli (Merkez) Tataroğlu'nun Ahmet Bozkurt'un Odası A-A Kesiti……..…....…..169
Çizim 15.3. Eski Şefaatli (Merkez) Tataroğlu'nun Ahmet Bozkurt'un Odası (Ölçekli)……..……..…170
Çizim 16.1. Şerefoğlu (Mağaroğlu) Köyü Fazlı'nın Odasının Kesiti……181
Çizim 16.2. Şerefoğlu (Mağaroğlu) Köyü Fazlı'nın Odası……...182
Çizim 16.3. Şerefoğlu (Mağaroğlu) Köyü Fazlı'nın Odası (Ölçekli)……183
Çizim 17.1. Tahiroğlu Köyü Hacı İsmail Uyar'ın Odasının A-A Kesiti……...191
Çizim 17.2. Tahiroğlu Köyü Hacı İsmail Uyar'ın Odası (Ölçekli)……...192
Çizim 18.1. Tahiroğlu Köyü Yüksel Dikici'nin Odası (Ölçekli)……..197
Çizim 18.2. Tahiroğlu Köyü Yüksel Dikici'nin Odası A-A Kesiti……...198

RESİMLER LİSTESİ

Resim		Sayfa
Resim 1.1.	Dedeli Köyü Gülsevenlerin Odasının dışarıdan genel görünüşü…..	14
Resim 1.2.	Dedeli Köyü Gülsevenlerin Odasının arka tarafı (aralık kısmı iki Girişlidir)	14
Resim 1.3.	Dedeli Köyü Gülsevenlerin Odasının Aralık kısmı……...	15
Resim 1.4.	Dedeli Köyü Gülsevenlerin Odası Üstü yemek ikramlarının da yapıldığı yüklük(malzemelik), altı ise odunluk……	15
Resim 1.5.	Dedeli Köyü Gülsevenlerin Odası Yüklük(malzemelik) ve Oda kapısı…….……	15
Resim 1.6.	Dedeli Köyü Gülsevenlerin Odası Odanın içinden genel bir görüntü……..	16
Resim 1.7.	Dedeli Köyü Gülsevenlerin Odası Dolaplar ve bitkisel motifli süslemeleri.....	16
Resim 1.8.	Dedeli Köyü Gülsevenlerin Odası Dolaplar ve testilikler…….	17
Resim 2.1.	Dedeli Köyü Kocabeyoğlu Mahmut Bey'in Odası (Genelde) develer için binek taşları...……	27
Resim 2.2.	Dedeli Köyü Kocabeyoğlu Mahmut Bey'in Odasının dışarıdan genel görünüşü……..	27
Resim 2.3.	Dedeli Köyü Kocabeyoğlu Mahmut Bey'in Odasının aralık bölümü……...	28
Resim 2.4.	Dedeli Köyü Kocabeyoğlu Mahmut Bey'in Odasının tek sahanlı merdiveni ve Ahşap süslemeli oda kapısı…….	29
Resim 2.5.	Dedeli Köyü Kocabeyoğlu Mahmut Bey'in Odasının içinden genel bir görüntü Odanın sohbet edilen sedirli kısmı. Büyüklerin oturduğu "mağat" denilen Bölüm……..	30
Resim 2.6.	Dedeli Köyü Kocabeyoğlu Mahmut Bey'in Odasının direklerle ayrılan sol kısmına "namazgâh" deniliyor. Gençler buraya oturur, büyükleri buradan dinlerdi. Tarihî su ibriği, Tarihî sandalye ve sehpa…….…….	31
Resim 2.7.	Dedeli Köyü Kocabeyoğlu Mahmut Bey'in Odasındaki Tarihî bakır sini……	32

Resim **Sayfa**

Resim 2.8. Dedeli Köyü Kocabeyoğlu Mahmut Bey'in Odasındaki Kuran-ı Kerim koymak için tarihî rahle ve ahşap süslemeli askılıklar…….. 33

Resim 2.9. Dedeli Köyü Kocabeyoğlu Mahmut Bey'in Odasındaki Mum sekili yüklük.,altı odunluk ve yemek ikramlarının yapıldığı alan, ayaklı büyük şamdanlar……. 33

Resim 2.10. Dedeli Köyü Kocabeyoğlu Mahmut Bey'in Odasındaki Bitkisel motifli ahşap tavan süslemeleri……. 34

Resim 2.11. Dedeli Köyü Kocabeyoğlu Mahmut Bey'in Odasındaki Geometrik ahşap tavan göbeği…….……. 35

Resim 2.12. Dedeli Köyü Kocabeyoğlu Mahmut Bey'in Odasındaki Ocak……. 36

Resim 2.13. Dedeli Köyü Kocabeyoğlu Mahmut Bey'in Odasındaki Ocak süslemeleri ve üst tarafında 1323 tarihi yazısı…….. 37

Resim 2.14. Dedeli Köyü Kocabeyoğlu Mahmut Bey'in Odasındaki Ocak ayak Süslemesi…….. 38

Resim 2.15. Dedeli Köyü Kocabeyoğlu Mahmut Bey'in Odasında Ocağın sağındaki ve solundaki şerbetlikler(testilikler)……. 38

Resim 2.16. Dedeli Köyü Kocabeyoğlu Mahmut Bey'in Odasındaki Ahşap kahve Soğutucu……. 39

Resim 2.17. Dedeli Köyü Kocabeyoğlu Mahmut Bey'in Odasındaki Ocağın tavana yakın kısmındaki bitkisel motifli süslemeler……. 40

Resim 2.18. Dedeli Köyü Kocabeyoğlu Mahmut Bey'in Odasındaki Direk akantüs ve başak süslemeleri……. 40

Resim 2.19. Dedeli Köyü Kocabeyoğlu Mahmut Bey'in Odasındaki Dolaplar… 41

Resim 2.20. Dedeli Köyü Kocabeyoğlu Mahmut Bey'in Odasındaki Dolap…… 42

Resim 3.1. Ekinci Uşağı Köyü Hasan Kaan'ın Odasının dışarıdan görüntüsü ve Oda kapısı……. 48

Resim 3.2. Ekinci Uşağı Köyü Hasan Kaan'ın Odasının Direk süslemesi ve Odanın içi…….. 48

Resim 3.3. Ekinci Uşağı Köyü Hasan Kaan'ın Odasının içi……...… 49

Resim 4.1. Hamzalı Köyü Muratların Odasının dış görüntüsü……... 54

Resim 4.2. Hamzalı Köyü Muratların Odasının Aralık bölümü……. 54

Resim **Sayfa**

Resim 4.3. Hamzalı Köyü Muratların Odasının Aralık penceresi ve Oda Kapısı…… 55

Resim 4.4. Hamzalı Köyü Muratların genel görüntüleri……. 55

Resim 4.5. Hamzalı Köyü Muratların Odasının genel görüntüleri……. 56

Resim 4.6. Hamzalı Köyü Muratların Odasının dolapları, ocak ve odanın ayakkabılık kısmı…….. 56

Resim 5.1. Karalar Köyü Şıhı Kılıçaslan'ın Odasının genel görüntüsü…….. 61

Resim 5.2. Karalar Köyü Şıhı Kılıçaslan'ın Odasının Aralık kısmı geniş olmayıp dardır……... 61

Resim 5.3. Karalar Köyü Şıhı Kılıçaslan'ın Odasının kapısı ve Hezen denilen kirişleri tutmayı sağlayan kütük…….. 62

Resim 5.4. Karalar Köyü Şıhı Kılıçaslan'ın Odasının yüklük kısmı ve odayı zamanında yaptıran kişi olan Şıhı Kılıçaslan'ın resmi…….. 62

Resim 5.5. Karalar Köyü Şıhı Kılıçaslan'ın Odasının genel görüntüsü…….. 63

Resim 5.6. Karalar Köyü Şıhı Kılıçaslan'ın Odasının tahta sütreyle ayrılmış sağ tarafı namazgah kısmı……. 63

Resim 5.7. Karalar Köyü Şıhı Kılıçaslan'ın Odasının Namazgâh ile odayı ayıran direk ve tahta sütre……. 64

Resim 5.8. Karalar Köyü Şıhı Kılıçaslan'ın Odasının Testilikler ve ocak kısmı (ocak kısmı kapatılmıştır.)……. 64

Resim 5.9. Karalar Köyü Şıhı Kılıçaslan'ın Odasının Namazgâh dolabı, dolap ve Testilikler…….. 65

Resim 5.10. Karalar Köyü Şıhı Kılıçaslan'ın Odasının Duvarda asılı şehit fotoğrafları ve Direk süslemesi……. 65

Resim 5.11. Karalar Köyü Şıhı Kılıçaslan'ın Odasının Yüklük kısmı…….. 66

Resim 6.1. Kızılyar Köyü Kocabey'in Odasının dışarıdan genel görüntüsü Aralık kısmı……... 70

Resim 6.2. Kızılyar Köyü Kocabey'in Odasının Oda kapısı ve aralık kısmı….. 70

Resim 6.3. Kızılyar Köyü Kocabey'in Odasının Abdestlik kısmı ve Odanın içi 71

Resim 6.4. Kızılyar Köyü Kocabey'in Odasının tavanı ve içi…… 71

Resim **Sayfa**

Resim 7.1. Kızılyar Köyü Yusuf Şahan'ın Odasının dışarıdan genel görüntüleri……. 75

Resim 7.2. Kızılyar Köyü Yusuf Şahan'ın Odasının Aralık kapısı, Aralık içi… 75

Resim 7.3. Kızılyar Köyü Yusuf Şahan'ın Odasının kapısı, ayakkabılık, Odanın içi…….. 76

Resim 7.4. Kızılyar Köyü Yusuf Şahan'ın Odasının dolabı ve dolap içi…… 76

Resim 8.1. Konak Köyü Mustafa Çavuş'un Odasının dışı ve aralık bölümü….. 80

Resim 8.2. Konak Köyü Mustafa Çavuş'un Odasının kapısı ve genel görüntüsü……... 80

Resim 9.1. Paşaköy Hakkı'nın Oğlu Mehmed'in Odasının genel görünüşü, Merdiven ve sahanlık…… 87

Resim 9.2. Paşaköy Hakkı'nın Oğlu Mehmed'in Odasının tepesinde yer alan soğutma penceresi ve Kirişlemesi alttan tavan……. 87

Resim 9.3. Paşaköy Hakkı'nın Oğlu Mehmed'in Odasının dolapları ve atlık bölümü…….. 88

Resim 9.4. Paşaköy Hakkı'nın Oğlu Mehmed'in Odasında bulunan 1970 yılından kalma Kıbrıs'tan gelme bez Türkiye haritası…….. 88

Resim 9.5. Paşaköy Hakkı'nın Oğlu Mehmed'in Odasının pencereleri……. 89

Resim 9.6. Paşaköy Hakkı'nın Oğlu Mehmed'in Odasının kapısı yanındaki pencere ise hem aralık hem odayı aydınlatmak için kandil konan "Kandil Penceresi"…… 89

Resim 10.1. Paşaköy Hüseyin Onbaşının Odasıının genel görünüşü…… 95

Resim 10.2. Paşaköy Hüseyin Onbaşının Odasıının Aralık giriş kapısı ve Aralığın içi……. 95

Resim 10.3. Paşaköy Hüseyin Onbaşının Odasıının Aralığın içinden bir fotoğraf. Karşıdaki kapı ise odanın bahçesine açılan kapı…… 96

Resim 10.4. Paşaköy Hüseyin Onbaşının Odasıının Aralık bahçe kapısı…… 96

Resim 10.5. Paşaköy Hüseyin Onbaşının Odasıının Genel Görünümü……. 97

Resim 10.6. Paşaköy Hüseyin Onbaşının Odasıının Ocak ve Yüklüğü…… 98

Resim 10.7. Paşaköy Hüseyin Onbaşının Odasıının Yüklükleri……... 98

Resim **Sayfa**

Resim 10.8. Paşaköy Hüseyin Onbaşının Odasıının Ocak ve bitkisel motifli Süslemeleri…… 99

Resim 10.9. Paşaköy Hüseyin Onbaşının Odasıının Ocak ayakları ve süslemeleri…… 100

Resim 10.10. Paşaköy Hüseyin Onbaşının Odasıının Ocak Ayağı……. 101

Resim 10.11. Paşaköy Hüseyin Onbaşının Odasıının sonradan yapılan ahşap tavanı……. 102

Resim 10.12. Paşaköy Hüseyin Onbaşının Odasıının kapısı…….. 102

Resim 10.13. Paşaköy Hüseyin Onbaşının Odasının içinden genel bir görünüm... 103

Resim 11.1. Paşaköy Köyü Rızvan Özcan'ın Odasının dıştan genel görüntüleri. 110

Resim 11.2. Paşaköy Köyü Rızvan Özcan'ın Odasının Aralık kapısı…….. 111

Resim 11.3. Paşaköy Köyü Rızvan Özcan'ın Odasının aralık kısmı…… 112

Resim 11.4. Paşaköy Köyü Rızvan Özcan'ın Odasının kapısı……. 112

Resim 11.5. Paşaköy Köyü Rızvan Özcan'ın Odasının içinden genel görünüm ve sedir(mağat)……. 113

Resim 11.6. Paşaköy Köyü Rızvan Özcan'ın Odasının Kırlangıç stili kirişlemesi alttan tavan…… 114

Resim 11.7. Paşaköy Köyü Rızvan Özcan'ın Odasının Abdestliği…….. 115

Resim 11.8. Paşaköy Köyü Rızvan Özcan'ın Odasının Ahşap nişli dolapları….. 116

Resim 11.9. Paşaköy Köyü Rızvan Özcan'ın Odasının Yüklüğü……. 116

Resim 12.1. Sarıkent Köyü Gani Uşağının Odasının dış görüntüsü…….. 123

Resim 12.2. Sarıkent Köyü Gani Uşağının Odasının aralık bölümü…… 123

Resim 12.3. Sarıkent Köyü Gani Uşağının Odasının Ahşap işlemeli bitkisel motifli oda kapısı…….. 124

Resim 12.4. Sarıkent Köyü Gani Uşağının Odasının genel görüntüleri…… 125

Resim 12.5. Sarıkent Köyü Gani Uşağının Odasının Ocağın üstünde mum koymak için kullanılan "çıralık" denen kısım…….. 125

Resim 12.6. Sarıkent Köyü Gani Uşağının Odasının Radyo koymak ve dinlemek için kullanılan bölümü…….. 126

Resim **Sayfa**

Resim 12.7. Sarıkent Köyü Gani Uşağının Odasının Gaz lambası koymak için kullanılan bölümü……. 126

Resim 12.8. Sarıkent Köyü Gani Uşağının Odasının dolapları ve askılığı…… 127

Resim 12.9. Sarıkent Köyü Gani Uşağının Odasının Yemek ve çay servisi için kullanılan kısım, Yüklük ve altı odunluk kısmı…… 127

Resim 12.10. Sarıkent Köyü Gani Uşağının Odasının Ocak kısmı, geometrik süslemelerive Tavan göbeği (varmış ama onarımlar sonucu tamamen orijinalliğini yitirmiştir)…… 128

Resim 12.11. Sarıkent Köyü Gani Uşağının Odasının Kapı kilidi olup "firek" denilen özel bir anahtarla açılmaktadır……. 128

Resim 13.1. Şefaatli (Merkez) Mehmet Doğan'ın Odası dışardan genel görünüşü…… 137

Resim 13.2. Şefaatli (Merkez) Mehmet Doğan'ın Odasının Yaklaşık yüz yıllık değirmen taşı ve Aralığa girişteki merdiven ve sahanlık……. 137

Resim 13.3. Şefaatli (Merkez) Mehmet Doğan'ın Odasının aralık bölümü…….. 138

Resim 13.4. Şefaatli (Merkez) Mehmet Doğan'ın Odasının Aralıktaki sol kapı tuvalet sağ kapı ise banyo……. 138

Resim 13.5. Şefaatli (Merkez) Mehmet Doğan'ın Odasının sahibi Mehmet Doğan…… 139

Resim 13.6. Şefaatli (Merkez) Mehmet Doğan'ın Odasının kapısı…….. 140

Resim 13.7. Şefaatli (Merkez) Mehmet Doğan'ın Odasının içinden genel bir görünüm…… 141

Resim 13.8. Şefaatli (Merkez) Mehmet Doğan'ın Odasının tavanı ve bitkisel süslemeleri. Tavanı yapan Kızılkocalı Deli Kadir Usta'dır. Türk işçiliği hakimdir……. 142

Resim 13.9. Şefaatli (Merkez) Mehmet Doğan'ın Oda tavanının bitkisel süslemelerinin yakından görüntüsü…….. 143

Resim 13.10. Şefaatli (Merkez) Mehmet Doğan'ın Oda tavanı ve bitkisel süslemeleri.Tavanı yapan Kızılkocalı Deli Kadir Usta'dır.Türk işçiliği hakimdir. . Fotoğraf galerisinin en üst orta kısmında tavanı yapanın ismi yazmaktadır……. 143

Resim 13.11. Şefaatli (Merkez) Mehmet Doğan'ın Oda duvarında bulunan tarihi fotoğraf galerisi……. 144

Resim **Sayfa**

Resim 13.12. Şefaatli (Merkez) Mehmet Doğan'ın Odasında Ermeni işçiliği ile yapılmış askılık resimleri, dağ keçisi ve kurt derileri…….. 145

Resim 13.13. Şefaatli (Merkez) Mehmet Doğan'ın Odasında Ermeni işçiliği ile yapılmış askılık resimleri…….. 145

Resim 13.14. Şefaatli (Merkez) Mehmet Doğan'ın Odasındaki Yozgat Valiliği At Yarışı Büyük Koşu Birincilik Kupası…….. 146

Resim 13.15. Şefaatli (Merkez) Mehmet Doğan'ın Odasındaki Tarihi Semaver… 147

Resim 13.16. Şefaatli (Merkez) Mehmet Doğan'ın Odasındaki 150 yıllık tarihi Heybe (Halı habe)……. 148

Resim 13.17. Şefaatli (Merkez) Mehmet Doğan'ın Odasındaki Camız boynuzundan yapılan "katık", diğer bir ismiyle araba tekeri yağlamak için kullanılan "Sabınlık" denilen malzemenin resmi…. 149

Resim 13.18. Şefaatli (Merkez) Mehmet Doğan'ın Odasındaki Bitkisel motifleri olan ocak resimleri…… 150

Resim 13.19. Şefaatli (Merkez) Mehmet Doğan'ın Odasındaki Ocağın ayakları... 151

Resim 13.20. Şefaatli (Merkez) Mehmet Doğan'ın Odasındaki Ermeni işçiliği hakim olan bitkisel motifli dolap ve testilikler (şerbetlikler) resmi.. 151

Resim 13.21. Şefaatli (Merkez) Mehmet Doğan'ın Odasındaki Ocağın üst kısmındaki kiremitle birlikte yapılmış alçı süslemesi……... 152

Resim 14.1. Sakallıoğlu Hoca Mehmet Efendi Konağı Genel Görünümü…… 158

Resim 14.2. Sakallıoğlu Hoca Mehmet Efendi'nin Konağı Giriş Kapısı……. 159

Resim 14.3. Sakallıoğlu Hoca Mehmet Efendi Konağı Balkonu……. 160

Resim 14.4. Sakallıoğlu Hoca Mehmet Efendi Konağı Aralık kısmı ve Odanın kapısı…… 160

Resim 14.5. Sakallıoğlu Hoca Mehmet Efendi Konağı Odanın içinden sedir kısmı……. 161

Resim 14.6. Sakallıoğlu Hoca Mehmet Efendi Konağı Sedir ve direklerle ayrılan sağ taraf "namazgâh" kısmı……. 161

Resim 14.7. Sakallıoğlu Hoca Mehmet Efendi Konağı Ahşapla kapatılmış ocak 162

Resim **Sayfa**

Resim 14.8. Sakallıoğlu Hoca Mehmet Efendi Konağı Ahşap nişli süslemeli dolaplar…… 162

Resim 14.9. Sakallıoğlu Hoca Mehmet Efendi Konağı Tavan göbeği süslemesi. Oda sahibi Bekir Sakallı'dan öğrendiğimize göre bu süslemede birbirine sarılmış iki insan figürü vardır…… 163

Resim 14.10. Sakallıoğlu Hoca Mehmet Efendi Konağı Mum sekisi ve süslemeli tahta perde ile yapılmış yüklük……. 164

Resim 14.11. Sakallıoğlu Hoca Mehmet Efendi Konağı Avizeli tavan göbeği süslemesi ve Direk süslemesi…… 164

Resim 15.1. Eski Şefaatli (Merkez) Tataroğlu'nun Ahmet Bozkurt'un Odasının dışarıdan genel görünüşü ve Oda kapısı…… 171

Resim 15.2. Eski Şefaatli (Merkez) Tataroğlu'nun Ahmet Bozkurt'un Odasının içinden genel bir görünüş……. 171

Resim 15.3. Eski Şefaatli (Merkez) Tataroğlu'nun Ahmet Bozkurt'un Odasının içinden genel bir görünüş……. 172

Resim 15.4. Eski Şefaatli (Merkez) Tataroğlu'nun Ahmet Bozkurt'un Odasının aralık kısmı…… 172

Resim 15.5. Eski Şefaatli (Merkez) Tataroğlu'nun Ahmet Bozkurt'un Odasının Bitkisel motifli askılık süslemeleri…… 173

Resim 15.6. Eski Şefaatli (Merkez) Tataroğlu'nun Ahmet Bozkurt'un Odasının Direk süslemesi…… 174

Resim 15.7. Eski Şefaatli (Merkez) Tataroğlu'nun Ahmet Bozkurt'un Odasının Yüklüğü…… 174

Resim 15.8. Eski Şefaatli (Merkez) Tataroğlu'nun Ahmet Bozkurt'un Odasının Sedir(mağat) kısmının armudi tavan süslemeleri……. 175

Resim 15.9. Eski Şefaatli (Merkez) Tataroğlu'nun Ahmet Bozkurt'un Odasındaki Ocak……... 176

Resim 15.10. Eski Şefaatli (Merkez) Tataroğlu'nun Ahmet Bozkurt'un Odasındaki Ocağın sağında ve solunda ahşap nişli dolap ve testilikler…… 176

Resim 15.11. Eski Şefaatli (Merkez) Tataroğlu'nun Ahmet Bozkurt'un Odasındaki Ahşap nişli süslemeli dolaplar…….. 177

Resim 16.1. Şerefoğlu (Mağaroğlu) Köyü Fazlı'nın Odasının Genel Görüntüsü. 184

Resim **Sayfa**

Resim 16.2. Şerefoğlu (Mağaroğlu) Köyü Fazlı'nın Odasının içinden genel bir Görünüm…… 184

Resim 16.3. Şerefoğlu (Mağaroğlu) Köyü Fazlı'nın Odasının iç kısmı…… 185

Resim 16.4. Şerefoğlu (Mağaroğlu) Köyü Fazlı'nın Odasının penceresi ve abdestlik kısmı……. 186

Resim 16.5. Şerefoğlu (Mağaroğlu) Köyü Fazlı'nın Odasının Abdestlik kısmı... 186

Resim 16.6. Şerefoğlu (Mağaroğlu) Köyü Fazlı'nın Odasının Atlık kapısı……. 187

Resim 16.7. Şerefoğlu (Mağaroğlu) Köyü Fazlı'nın Odasının Atlık kısmının içi 187

Resim 16.8. Şerefoğlu (Mağaroğlu) Köyü Fazlı'nın Odasının Atlık kısmı "Ters L" şeklindedir…… 188

Resim 16.9. Şerefoğlu (Mağaroğlu) Köyü Fazlı'nın Odasının Odanın içindeki direk ve Süslemesi…… 188

Resim 17.1. Tahiroğlu Köyü Hacı İsmail Uyar'ın Odasının genel görünüşü ve Aralık bölümü……... 193

Resim 17.2. Tahiroğlu Köyü Hacı İsmail Uyar'ın Odasının kapısı ve Aralık bölümü … . 193

Resim 17.3. Tahiroğlu Köyü Hacı İsmail Uyar'ın Odasının iç genel görünüşü ve Kirişlemesi (alttan tavan)**……** 194

Resim 18.1. Tahiroğlu Köyü Yüksel Dikici'nin Odasının dışarıdan genel görünüşleri…… 199

Resim 18.2. Tahiroğlu Köyü Yüksel Dikici'nin Odasının Hayvan süslemesi (aslan figürü) ve odanın yapım tarihi…… 200

Resim 18.3. Tahiroğlu Köyü Yüksel Dikici'nin Odasının Aralık bölümü…….. 201

Resim 18.4. Tahiroğlu Köyü Yüksel Dikici'nin Oda kapısı……. 201

Resim 18.5. Tahiroğlu Köyü Yüksel Dikici'nin Odasının altı ahır ve atlık Oda içi sedir Kısmı…….. 202

Resim 18.6. Tahiroğlu Köyü Yüksel Dikici'nin Odasının İç Görünümü…… 202

Resim 18.7. Tahiroğlu Köyü Yüksel Dikici'nin Odasındaki Dolaplar…… 203

Resim 18.8. Tahiroğlu Köyü Yüksel Dikici'nin Oda tavanı göbek süslemeleri.. 204

KISALTMALAR

Bu çalışmada kullanılmış kısaltmalar, açıklamaları ile aşağıda sunulmuştur.

Kısaltmalar	**Açıklamalar**
a.g.e.	: adı geçen eser
a.g.b.	: adı geçen baskı
a.g.t.	: adı geçen tez
bkz.	: bakınız
Çev.	: Çeviren
H.	: Hicri
Ed.	: Editör
s.	: sayfa
c.	: cilt
M.	: Miladi
yy.	: yüzyıl

1. GİRİŞ

Konunun niteliği: Türkiye'de pek çok köyde inşa edilmiş olan köy odaları gerek toplumsal gerek mimari gerek kültürel ve sanatsal açıdan önemli bir yere sahip sivil mimari yapılardır. Bu köy odalarını Yozgat ilimizin Şefaatli ilçesi ve köylerinde de görmekteyiz. Çalışmamızın konusunu "YOZGAT'IN ŞEFAATLİ İLÇESİ KÖY ODALARI" olarak belirledik ve bu odaların yapılış tarihi, yapılış tarzları, mimarisi, hangi amaca hizmet ettiği, günümüzde işlevini kaybedip kaybetmediği, yapıldığı dönemle ilgili bilgileri elde etmeye ve sunmaya çalıştık.

Bizi bu konuda araştırma yapmaya sevk eden en mühim sebeplerden biri, inceleme ve araştırma yaptığımız köy odaları hakkında bazı çalışmaların akademik özellikten yoksun, bazılarının da sanat tarihi açısından eksik ve yetersiz durumda bulunması olmuştur. "Ayakta Kalan Köy Odaları'' (Yusuf Karakaya) adlı yayınlanmış kitapta Şefaatli'deki yedi köyün köy odaları ele alınmıştır (Eski Şefaatli Köyü, Cıcıklar Köyü, Kabacaoğlu Köyü, Dedeli Köyü, Kaykılı Köyü, Rızvanlı Köyü Akcami Köyü). Kitapta köy odalarını yaptıran kişi, odanın yapılış tarihi ve odanın kültürel özellikleri ile ilgili kısa bilgiler sunulmuştur. Bu yönüyle kitap takdire şayan olmakla birlikte odaların mimari özellikleri ile ilgili detaylardan bahsedilmemiştir. Aynı zamanda oda ile ilgili eksik bilgiler bulunmaktadır. Mesela; Eski Şefaatli Mehmet Doğan'ın Odasında bulunan tarihi geyik postu ve Dedeli köyünde bulunan tarihi geyik kafatası için nereden geldiği bilinmiyor, denmiştir. Oda sahipleri ile yaptığımız röportajlardan ve araştırmalarımızdan bunların Yozgat'ın Akdağmadeni ilçesinden getirildiğini öğreniyoruz. Günümüzde araştırıldığında da görülür ki Akdağmadeni ilçesinin ormanlık ve dağlık alanları geyiklere ev sahipliği yapmaktadır. Yine röportaj ve araştırılmalarımız neticesinde bu odalarda Hz. Ali'nin cenklerini anlatan Osmanlıca yazılmış "Sîyret" kitapları okunduğunu, Battal Gazi hikayeleri anlatıldığını öğreniyoruz. Karakaya'nın kitabında Eski Şefaatli Tataroğlu'nun Odası hakkında gayet bakımlı ifadesi bulunmasına rağmen gözlemimiz neticesinde günümüzde böyle olmadığını tespit ettik. Oda sahibi, maddi yetersizlikten dolayı bakımsız olduğunu ifade etmiştir. Ayrıca Yusuf Karakaya'nın kitabında bu odanın genel görünümü ve aralık bölümü ile ilgili fotoğraf bulunmamaktadır. Diğer bir eksiklik ise Paşaköy, Şerefoğlu, Dedeli köyündeki Gülsevenler'in Odası ve Tahiroğlu köylerinin incelenmemiş olmasıdır. Bizim bu tezimiz, Şefaatli'nin köylerindeki köy odalarını bütünsel bir açıdan incelemesi, eksik bilgi ve görüntülerin giderilmesi ve son durumları hakkında bilgi

vermesi bakımından önemlidir.

Konunun içeriği: "YOZGAT'IN ŞEFAATLİ İLÇESİ KÖY ODALARI" tezimizin içeriğini oluşturmaktadır. Şefaatli'nin merkezinde ve 11 köyündeki 18 köy odası incelenmiştir. Bu odaların yapılış tarihi, yapılış tarzları, mimarisi, hangi amaca hizmet ettiği, günümüzde işlevini kaybedip kaybetmediği, yapıldığı dönemle ilgili bilgileri elde etmeye ve sunmaya gayret ettik. İncelediğimiz köylerin bazılarında köy odalarının kilidi açılamamıştır: Dedeli Köyü Candemirler'in Odası.

Bazı köylerde ise oda sahipleri odayı açmak istememiştir: Hamzalı köyünde bulunan bir köy odası.

Bazı oda sahipleri de ya yurt dışında yaşamaktadır ya da bulunamamış olup bunlar: Karalar köyü, Türüdüler köyü, Ekinciuşağı köyü, Kazlıuşağı köyü, Rızvanlı köyü, Kabacaoğlu köyü, Kaykılı köyü, Kazlıuşağı köyü, Başköy köyü ve Temlik köyüdür. Kimi köylerde ise köy odaları tamamen kalkmış olup bunlar ise: Küçük İncirli köyü, Büyük İncirli köyü, Çaydoğan köyü, Armağan köyü, Arife köyü, Saçlı Köyü, Kuzayca köyü, Kızılkoca köyü, Deliler köyü, Akçakoyunlu köyü, Gülpınar köyü, Ali Fakılı köyü, Caferli köyü, Gözelli köyü, Saatli köyü, Seydiyar köyü, Hüyükkışla köyü, Koçköy köyü, Halaçlı köyü ve Kumköy köyüdür.

Yöntem: Sanat tarihi çalışma ve araştırmalarında kullanılan tablo hazırlama, analiz yapma ve en sonunda bu bilgilerden hareketle değerlendirilip "sonuç çıkarma yöntemi" bu akademik çalışmamızda da uygulanmıştır. Öncelikle çalışmamıza konu olan her köy odası yerinde incelenmiş olup köy odası sahipleriyle bizzat görüşülmüş, gerekli akedemik bilgiler alınmış ve en sonunda ise fotoğrafları çekilmiştir.

Mimar Gaye Gökçen ARSLAN ve Mimar Tuberk KAYA tarafından köy odalarının mimari çizimleri yapılmıştır. İncelenen köy odalarının yakın tarihini saptamak ve tarihlendirmek amacıyla köy odası sahipleriyle ve köy halkıyla bizzat görüşülüp gerekli bilgiler elde edilmiştir.

Tablo bölümünde ise Şefaatli merkez ve Şefaatli'ye bağlı on bir köydeki on sekiz köy odasındaki odaların malzeme özellikleri, planları, süslenme biçim ve özellikleri detaylı bir şekilde incelenerek tablo haline getirilmiştir. Değerlendirme bölümünde ise öncelikli olarak köy odaları kendi içerisinde incelenip karşılaştırılmış ve bir değerlendirilme yapılmıştır. Kendi içerisinde değerlendirildikten sonra yakın bölgedeki ve başka bölgelerdeki akademik çalışma yapılan köy odaları da bütünsellik içerisinde beraber

değerlendirilmeye çalışılmıştır.

Çalışmamız altı kısıma ayrılarak hazırlanmıştır. “İçindekiler” başlığında, çalışmamızdaki konu başlıkları ve sayfa numaraları yer almaktadır. Sonrasında 1. kısımda “Giriş” başlığında çalışmanın gerekçesi, hangi amaç için yazıldığı, yöntemi, çalışılma şekli ve sınırlılıkları (açılamayan köy odaları, tekrar bir daha sahiplerinin bulunamaması vb.) hakkında ilgili bilgilere yer verilmiştir. 2. kısımda “Köy Odaları Serüveni” adlı konu başlığında köy odalarının sosyal yaşamda üstlendiği rol, işlev, kültürel ve farklı içtimai yönleri hakkında bilgiler sunulmaya çalışılmıştır. 3. kısımda ise “Köy Odaları” başlığı adı altında, alan araştırması yapılan 18 köy odasının inşa tarihleri, yapılışı ve özellikleri hakkında bilgiler ihtiva eden tablolara, çizim ve fotoğraflarına yer verilmiştir. 4. kısımda “Değerlendirme” başlığı olup 18 köy odası gerek kendi içerisinde gerekse yayınlanan yazılardan tespit edilen başka şehir ve bölgelerde bulunan köy evleri ve köy odaları ile karşılaştırılmış, benzer ve farklı yönleri belirtilmeye çalışılmıştır. 5. kısım ise “Sonuç” kısmıdır. En son 6. kısımda ise “Kaynakça” bulunmaktadır. Bu bölümde çalışmamızda başvurulan tüm kaynaklara yer verilmiştir.

1. KÖY ODALARI SERÜVENİ

Türk-İslam kültür tarihi süreci içerisinde çeşitli şekil ve zamanlarda var olup faaliyet gösterdiği bilinen köy odalarının kesin kuruluş ve inşa tarihleri bilinmemektedir. Ancak Türklerin Müslüman olmasıyla beraber yerleşik hayatın hız kazanması, bununla beraber gazâ ve akınlar yoluyla Anadolu’yu Müslümanlaştırma faaliyetleriyle birlikte oluşturdukları ve Türk-İslam kültürü içerisinde yeni oluşan sivil mimari yapılardan birisi olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır. Yapılan araştırmalarda kültürümüzde önemli bir yeri olan Ahilik teşkilatıyla köy odaları arasındaki ilişkiye dikkat çekilmektedir. Ahilik müessesesi, 13-20. yüzyıllar arasında görülen, Anadolu’daki esnaf ve sanatkârlar birliğidir.[1] Köylere kadar yayılan bu teşkilat milli birlik ve bütünlüğü, toplumsal dayanışmayı temel ilke edinmiş olup daha çok erkeklere yönelik sosyal bir yapılanmadır. Ahilik toplumsal kuralları ve meslek ahlakını öğreten, insanların temel ihtiyaç maddelerini maliyeti daha uygun şekilde üretmeyi sağlayan bir teşkilattı. “Bu teşkilat üyelerine hem gündüz hem akşam hizmet vermiştir. Gündüzleri çeşitli meslek dallarındaki esnafların yetişmeleri sağlanmış, akşamları ise muhabbet ortamlarında manevi değerler, ahlaki faziletler öğretilmiştir.

[1] Meral Orhan Özdeğer, *Sivas İlbeyli Köylerinde Köy Odaları*, Yıl:2019, s.11-12.

Köy odaları misafir ağırlama ve büyük küçük köy halkının bir araya gelerek sohbetlerin yapılması özellikleriyle sosyal ve kültürel açıdan Ahi zaviyeleriyle benzer bir işlev görmektedir. Malum olduğu üzere Ahilik teşkilatı temelinde kardeşlik bilinci yatar. Ahilik ve köy odalarına baktığımızda hep insanı eğitme yetiştirme ve kardeşlik bilincini oluşturma yatmıştır. Her ikisi de misafirlerin ağırlandığı, özellikle yabancı misafire değer verildiği, toplumsal sıkıntıların çözüme kavuştuğu umuma açık eril mekanlar olagelmiştir. Yine aynı şekilde Ahilik teşkilatı esnaflar üzerinden insanlara adabı muaşeret öğreten, İslam ahlakını benimseten, iyiliği emir kötülükten nehyi düstur edinen, özellikle de gençler üzerinde etkili olan toplumsal ahlak dersi veren bir Fütüvvet teşkilatı olarak çok önemli bir kurum olmuştur. Köy odalarında da baktığımızda aşağıda değineceğimiz gibi hanımlar ve özellikle de gençlerin İslam ahlakı eğitimi için yapılan oda içerisinde namazgah kısımları oluşturulmuştur. Buralarda gençleri etkilemek, İslam ahlakını benimsetmek, ticari, dini alanda eğitim vermek için Cenkname, Fütüvvetname, Battalname, Siyret gibi dini kitaplar özellikle de Hz. Ali ekseninde şekillenen dini halk hikayeler okunmuştur. Gerek Bektaşilik gerekse Ahilik gibi Fütüvvet ve Melamet kurumlarının hepsi, öncelikli olarak Hz Peygamber (s.a.v) ve Hz Ali'nin ahlakı ile Ehli Beyt sevgisini öne çıkarmıştır. Köy odaları hakkında röportaj yaptığımız kişiler genelde Hz. Ali'nin kahramanlıklarını anlatan siyretname ve cenkname kitaplarının çok okunduğunu belirtmişlerdir. Eskiden Şefaatli ilçesi ve köylerinde Ermenilerin çok sayıda yaşadığı bölgeler olduğunu öğreniyoruz. Bununla birlikte zanaat ve ticarette ileri olduklarını da öğreniyoruz. Bu bölgedeki köy odaları özellikle gençlerin, o zamanki gayrimüslim kişilerden etkilenmemeleri amacıyla ve dinin muhafazası, zihni, edebi, manevi ve zanaat yönlerinin korunması, gelişmesi açısıdan bir Ahilik ve Fütüvvet teşkilatı gibi önemli bir sosyal rol üstlenmiştir. "Beldeler kılıçla fethedilir, kalemle elde tutulur." atasözü de bu durumudesteklemekte ve sivil eril mekanlar olan köy odalarının insan eğitimi için çok önemli bir role sahip olduğunu göstermektedir.

Yaptıranı açısından Anadolu köylerini incelediğimizde iki tip köy odası olduğu görülmektedir. Birincisi köy halkı tarafından inşa ettirilen ve köy halkının ortak kullanımında olan daha çok resmi işlerin görüldüğü yönetim köy odası, ikincisi ise köyün varlıklı aileleri tarafından yaptırılan ve aileye ait olan şahıs odası.

Tezimizin konusunu oluşturan köy odaları ise genelde ikinci grupta yer alan maddidurumu ve maişeti geniş olan aileler tarafından inşa ettirilen köy odalarıdır. Bu sebeptendir ki bir köyde birden fazla köy odası bulunabilmektedir. Çok nadir "Sancak Beyi" dediğimiz kişilerin odası yönetim, toplantı ve karargâh olarak kullanılmıştır. Böyle oda şu an

Şefaatli'nin Dedeli Köyünde bulunan "Kocabeyoğlu'nun Odası'dır. Bunun gibi tarihi eski yönetimsel açıdan kullanılan Şefaatli'de başka köy odası yoktur. Köy odaları farklı isimlerde olup bu odalar isimlerini odayı yaptıran kişi veya sülaleden almaktaydı.

Köy odasının harcamaları ve misafirlerin gereksinimleri oda sahipleri tarafından karşılanmaktaydı. Hatta misafirler, kışın başlamasından bitişine kadar istediği süre bu odalarda aralıksız kalabilirdi. Toplumumuzda atasözü olan "Her geceyi Kadir, her geleni Hızır bil" sözü gereği misafir ağırlamak özellikle de yabancı misafiri layıkıyla ağırlamak ve duasını almak çok önemli bir kültür olmuştur.

Köylerde insanlar genelde dışarıya kapalı bir hayat yaşamaktadır. Bu nedenle kendi akrabaları dışında köye gelen her misafir yabancıdır. Bu misafirler köy odalarında ağırlanarak misafirperverliğin, kadirşinaslığın önemi gösterilmiştir. Köy halkı böylece önemli bir kültürel değer olan misafirperverliğe sahip çıkıp bu geleneği devam ettirmiş, bir taraftan da köye dışarıdan gelen yabancı misafirleri evinin mahremiyetinden uzak tutmak için bu kurumları üretmiştir. Bunu yaparken dini ve örfi değerleri göz önünde bulundurmuştur.

Bu mekanların sadece misafirlerin ağırlanması gibi sınırlı bir işlevi bulunmamaktadır. Başka bir yönüyle toplumsal birliktelik ve kardeşliğin sağlandığı düğün dernek, cenaze, asker uğurlama, âşık atışması, yöresel eğlenceler, gerektiğinde şifahane olarak kullanılan, Mevlit okuma, adabımuaşeret eğitimi, Siyer, Battalname ve Cenkname vb. dini kitapların Osmanlı Türkçesiyle okunduğu, okul olmadığı zaman öğrencilerin okutulması, eğitim öğretim faaliyetlerinin sağlanması gibi çok yönlü sosyal işlevler sağlayan, köylülerin toplandığı resmi olmayan mimari yapılardır.

Kendine özgü kuralları olan bu mekanların, köylerin büyüklüğüne ve varlıklı kişilerin cömertliğine göre sayıları değişir ve her mevsim açık olurdu. Özellikle kış gecelerinde odalar açık tutulurdu. Kahvehanelerin olmadığı zamanlarda köyün erkeklerinin toplandığı, askerlik hatıralarının ve hikâyelerin anlatıldığı, kitapların okunduğu bu odalarda büyük bir ocak ya da soba yakılır; çaylar, kahveler içilir; sıcak ve huzur dolu bu ortamlarda geç saatlere kadar muhabbetler edilirdi. Aynı zamanda birer eğitim yuvası olan bu odalarda halk hikâyeleri ve cönkler okunur, dini sohbetler edilir, âşıklar dinlenirdi.[2]

[2] Meral Orhan Özdeğer, *a.g.t*, Yıl:2019, s.13.

Bu adabımuaşeret derslerinin verilmesi kadınların ve gençlerin bundan istifade etmesi, kadın erkek mahremiyetinin sağlanması ve misafirin namazını rahatça kılabilmesi için oda içinde mum sekilerle ayrılmış "Namazgâh" bölümü oluşturulmuştur. Bu köy odalarında kadınlara ve gençlere ayrı ayrı değer verildiğini görüyoruz. Çünkü toplumda neslin devamını sağlayan kadın olup, toplumun kalkınması ve faziletli bir devlet oluşturmak için de gençlik önemlidir.

Selam'ün Aleyküm" diyerek selamla odaya girilir, ayakkabılar çıkarılıp oturulur. Odada edepli ve düzgün bir biçimde diz çökerek ya da bağdaş kurarak oturulur. Büyükten küçüğe doğru sıralı bir şekilde bu düzen devam eder. Gençler ve yaşı küçük olanlar kapıya yakın olan kısımda oturur. Bu oturuş tarzı büyüklere olan saygının bir göstergesidir. Ayrıca yapılan sohbetlerden, konuşulan konular ve anlatılanlardan gençlerin birtakım bilgiler öğrenmiş olması, köy odalarının bir okul görevi üstlendiğinin de bir göstergesidir.[3]

Odalar, dış görünüm itibariyle oldukça sade olmasına rağmen odaların yüklük, tavan, ocak, halı ve döşeme kısımları en gösterişli bölümlerdir. İç kısımları sade olan odalar olduğu gibi ahşap ve taş işçiliğinin güzel örneklerinin yer aldığı odalar da bulunmaktadır. Bu odalarda tavan ve dolap süslemeleri dikkat çeker. Ayrıca döşemeleri de oldukça renklidir.

Tavan, askılık, yüklük kısımları ahşap bitkisel stilize tarzında süslenmiştir. Ocak kısımları taştan olup buradaki süslemeler geometrik stilize şeklinde yapılmıştır. Odalarda günümüzdeki gibi kanepe ve mobilya gibi eşyalar yoktur. Odalar mağat (sedir) denilen sistemle hazırlanmış olup, oda yastıkları ise yünden yapılan berdi yastıklardan oluşmaktadır. Odalardaki mağatlar (sedir) misafirlerin iyi dinlenebilmesi için, özgüven ortamı ve muhabbet oluşabilmesi için genelde toprağa oturmuş şekilde yapılmıştır. Bu sistemdeki muhabbetin en güzel örneğini aşık atışmalarındaki güven, cesaret ve tebessüm ortamında görebiliriz.

[3] Meral Orhan Özdeğer, *a.g.t*, Yıl:2019, s.13.

Müslüman Türk misafirperverliğinin mihenk taşlarından olan ve köylünün bir araya geldiği, kaynaştığı, toplumsal birlikteliğin pekiştiği bir kültür mekânı olan köy odaları hızlı bir şekilde yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalmıştır. Türk-İslam kültürünün bir parçası olan köy odaları köyden kente göçle beraber teknolojik imkanların gelişmesinin de etkisiyle ve bunun akabinde insanların gittikçe bireyselleşmesi sonucu önemini yitirmeye başlamıştır. Hemen hemen her evde bulunan kitle iletişim araçları ve bununla beraber göç sorunu, insanların birlikte oturup sohbet ettiği ve kültür alışverişi yaptığı köy odalarını yok olmanın eşiğine getirmiştir.

2. KÖYLERDEKİ ODALAR

TABLO:1-Dedeli Köyündeki Gülsevenler'e ait Oda

-Aslan Gülseven(Sahibi)-	**-Yapım Tarihi:** 1930- 1940[4]

Oda Bilgileri: Bu odaya, Kara Mehmetlerin Odası da denmiştir. Şu anki sahibi Aslan Gülseven'dir. Oda tek katlı müstakil bir ev şeklinde olup dikdörtgen planlı yapılmıştır (Resim 1.1.). Bu odanın genel ölçüsü 520x550 cm'dir. Giriş yani aralık bölümünün ölçüsü ise 215x550 cm'dir. Aralık kısmı kuzeydoğu ve güneybatı yönlü olmak üzere iki girişlidir ve küçük bir pencere de bulunmaktadır (Resim 1.3.). Aralığın sağından ahşap kapıyla odaya geçilir (Resim 1.5.). Bu köy odası namazgâh kısmı ile yastık ve minderlerle döşeli sedirli iki kısımdan oluşur (Resim 1.6.). Bu köyde sohbet edilen büyüklerin oturduğu sedirli mekâna "mağat" denilmektedir (Resim 1.6.). Buranın ölçüsü 320x285 cm'dir. Gençlerin büyükleri dinlemek için oturduğu mekan aynı zamanda namaz kılmak için de kullanıldığından buraya "namazgâh" denmektedir. Namazgâh kısmının ölçüsü 380x190 cm'dir. Odanın kuzeydoğu cephesinde yer alan namazgâhta düz atkılı iki pencerebulunmaktadır. Odanın güneybatı cephesinde ise bir adet pencere bulunmaktadır. Namazgâh kısmı ile mağat kısmı arasında ağaç direk yer almaktadır. Bu direkte çeşitli geometrik motifler ve akantüs süslemesi vardır (Resim 1.6.). Bitkisel motifli süslemeli ahşap dolaplar ve onlara bitişik testilikler de odada yer alan diğer unsurlardır (Resim 1.7.), (Resim 1.8.). Ocak kapatılmış durumdadır. Odanın tavan kirişlemesi alttan olup, çatısı kırma çatıdır (Resim 1.1.).

Uzun yıllar öğretmenlik yapmış olan, Afrika ve Arap ülkelerine seyahat eden, Moritanya'ya yeşil pasaportla ilk giren Türk olan Torun Candemir, bize köy odaları hakkında şu önemli bilgileri vermiştir: Köy odalarında teravih namazları kılınırdı. Kışları Yozgat'a özgü olan "arabaşı" yemeği yenirdi. Mağatdenilen kısımda yani sohbet edilen yerde büyükler, namazgâh denilen yerde ise gençler otururdu ve burada yaşlıları dinlerlerdi. Su ikramının da bir adabı vardı. Bunu yapan genç bardağın altından tutarak suyu ikram eder sonra elini döşüne koyardı. Su içildikten sonra da bardağı altından tutarak alır ve geri geri giderek su verme görevini tamamlardı. Oda, eğitim öğretim faaliyetleri için de kullanılırdı. Osmanlıca cenk kitapları okunurdu. Atlık kısımları bulunurdu. Misafirlerden kesinlikle ücret alınmazdı. Misafir kışın istediği kadar kalabilirdi. Cenaze evinde bir hafta yumurta kırılmazdı. Bayanlarbeyine danışmadan cenaze evine yemek götürürdü. Acı hafifleyinceye kadar cenaze evinde her türlü hizmet yapılırdı. Cenazelerde olduğu gibi düğünlerde de bu yardımlaşma devam ederdi. Köylüler hasat zamanı da imece denilen usulle karşılıksız yardımlaşma yaparlardı.

-Bina-Bilgileri-

-KatDurumu-			**-İnşaTekniği-**		**-İnşaDüzeni-**		**-İnşaTürü-**	
Kat1	-Toprağa- -Oturanlar	☑	-Yığma- Kerpiç-	☑	-Ayrık-		-Kerpiç-	
	-Yarım-Kat-							
Kat2			-Yığma- Moloz- -Taş(alt kısım)-	☑	-Bitişik-	☑	-Moloz-Taş-	☑

[4] Köy odasının yapılış tarihi, odanın sahibi Aslan Gülseven'in kardeşi Ferman Gülseven'den alınmıştır.

TABLO:1 (Devam)-Dedeli Köyündeki Gülsevenler'e ait Oda

-Cephe(Yön)Ögeleri-							
-KuzeyYönü-		**-GüneyYönü-**		**-BatıYönü-**		**-DoğuYönü-**	
-Balkon-		-Balkon-		-Balkon-		-Balkon-	
-Pencere-	☑	-Pencere-	☑	-Pencere-		-Pencere-	☑
-Merdiven-		-Merdiven-		-Merdiven-		-Merdiven-	
-Kapı-	☑	-Kapı-	☑	-Kapı-		-Kapı-	

-Kapı-						-Merdiven-			
-Materyal-		**-Kanat Durumu-**		**-Biçimsel özellikler-**		**-Materyal-**		**-Tip-**	
-Ahşap-		-Tekli-	☑	-Bölüntüsüz-	☑	-Ahşap-		-Sahanlıksız düz-	
Metal	☑	-Çiftli-		-Bölüntülü-		-Taş-		-Teksahanlıklı-	
				-Tablalı-				-Teksahanlıklı L-	

-Pencere-					
-Materyal-		**-Kanat durumu-**		**-Tamamlayıcı elemanlar-**	
-Ahşap-		-Tekli-	☑	-Kepenkli-	
-PVC-	☑	-Çiftli-		-Kepenksiz-	☑

-PlanTipi-			
-Tekoda-		-Oda+Aralık-	☑
-Oda+Atlık-		-Oda+Aralık+Atlık-	
-2oda+Aralık-		-2oda+Aralık+Atlık-	

TABLO:1 (Devam)-Dedeli Köyündeki Gülsevenler'e ait Oda

-İç Mekân Ögeleri-									
-Kapı-						**-Merdiven-**			
-Materyal-		**-Kanat Durumu-**		**-Biçimsel Özellikler-**		**-Materyal-**		**-Tip-**	
-Ahşap-	☑	-Tek-	☑	-Bölüntülü-		-Ahşap-		-Sahanlıklı Düz-	
-Metal-		-Çift-		-Bölüntüsüz-		-Metal-		-Tek Sahanlıklı-	
				-Tablalı-	☑	-Taş-		-Tek Sahanlıklı L-	

-Tavan-		**-Zemin Döşemesi-**	
-Düz Tavan-		-Taş-	☑
-Kirişlemesi Alttan-	☑	-Toprak-	
-Tamamlayıcı elemanlar-			
-Ocak-	☑	-Yüklük-	☑
-Alçı Niş-		-Abdestlik-	
-Ahşap Niş-	☑	-Testilik-	☑
-Dolap-	☑	-Oturma sekisi-Yataklık-	☑

Örtü Düzeni			
-Düz kirişleme üstü toprak-	☑	-Kırma Çatı-	
-Çatı kaplama-			
-Kiremit-	☑	-Sac-	

Süsleme									
-Materyal-		**-Yer-**		**-Teknik-**					
-Ahşap-	☑	-Tavan-		-Çakma-		☑	-Oyma-		
-Alçı-		-Dolap-	☑	-Kazıma-			-Alçı kalıp Tekniği-		
		-Ocak-		-Boyama-			-Kabartma-		
		-Alçı Niş-		**-Tür-**					
		-AhşapNiş-	☑	-Bitkisel-	☑	-Geometrik-		-Nesneli-	

-Durumu-			
-Depo-		-Köy Evi-	
-Köy Odası-		-Boş-	☑

Çizim 1.1. Dedeli Köyü Gülsevenler'in Oda Kesiti

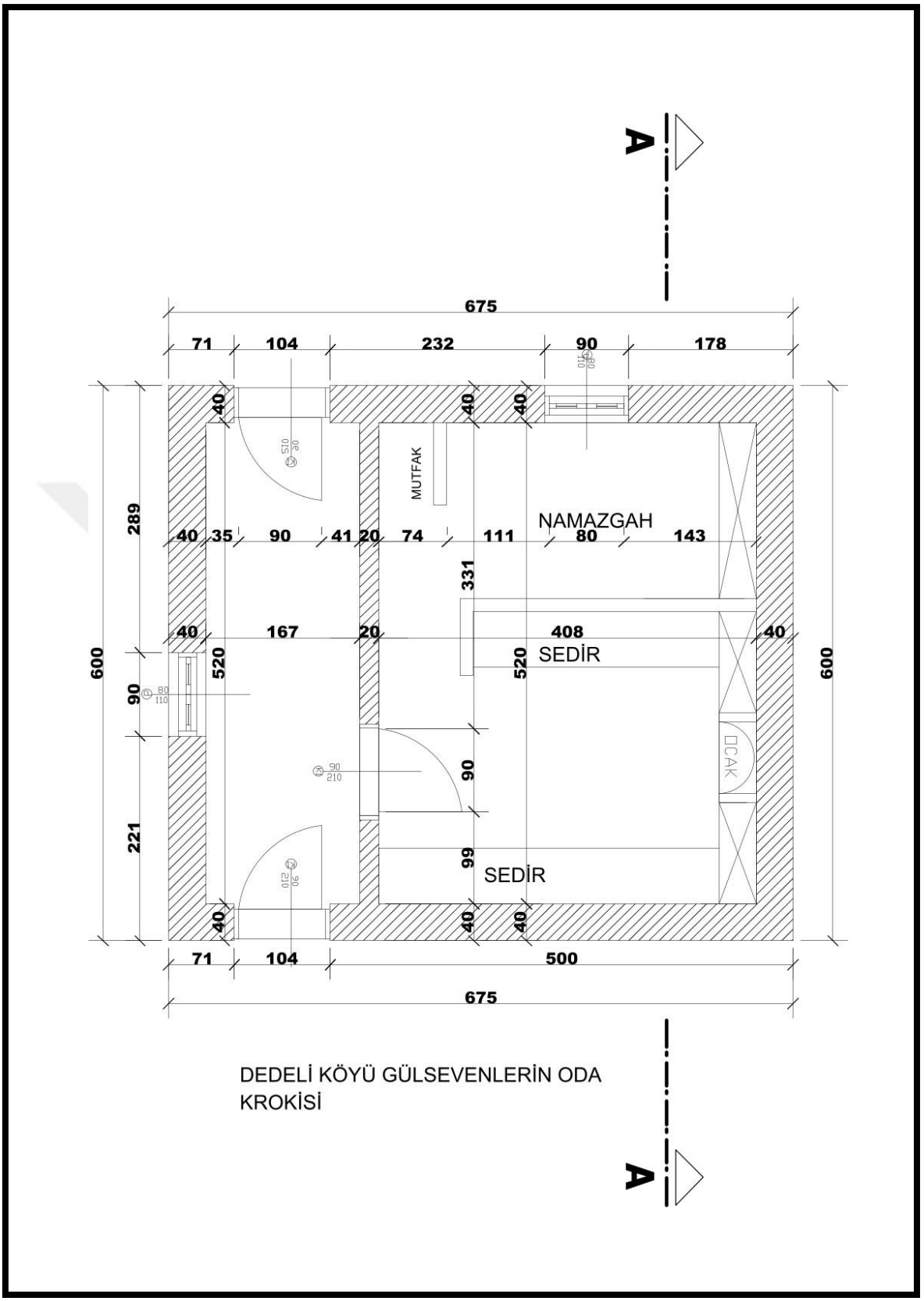

Çizim 1.2. Dedeli Köyü Gülsevenler'in Oda Krokisi

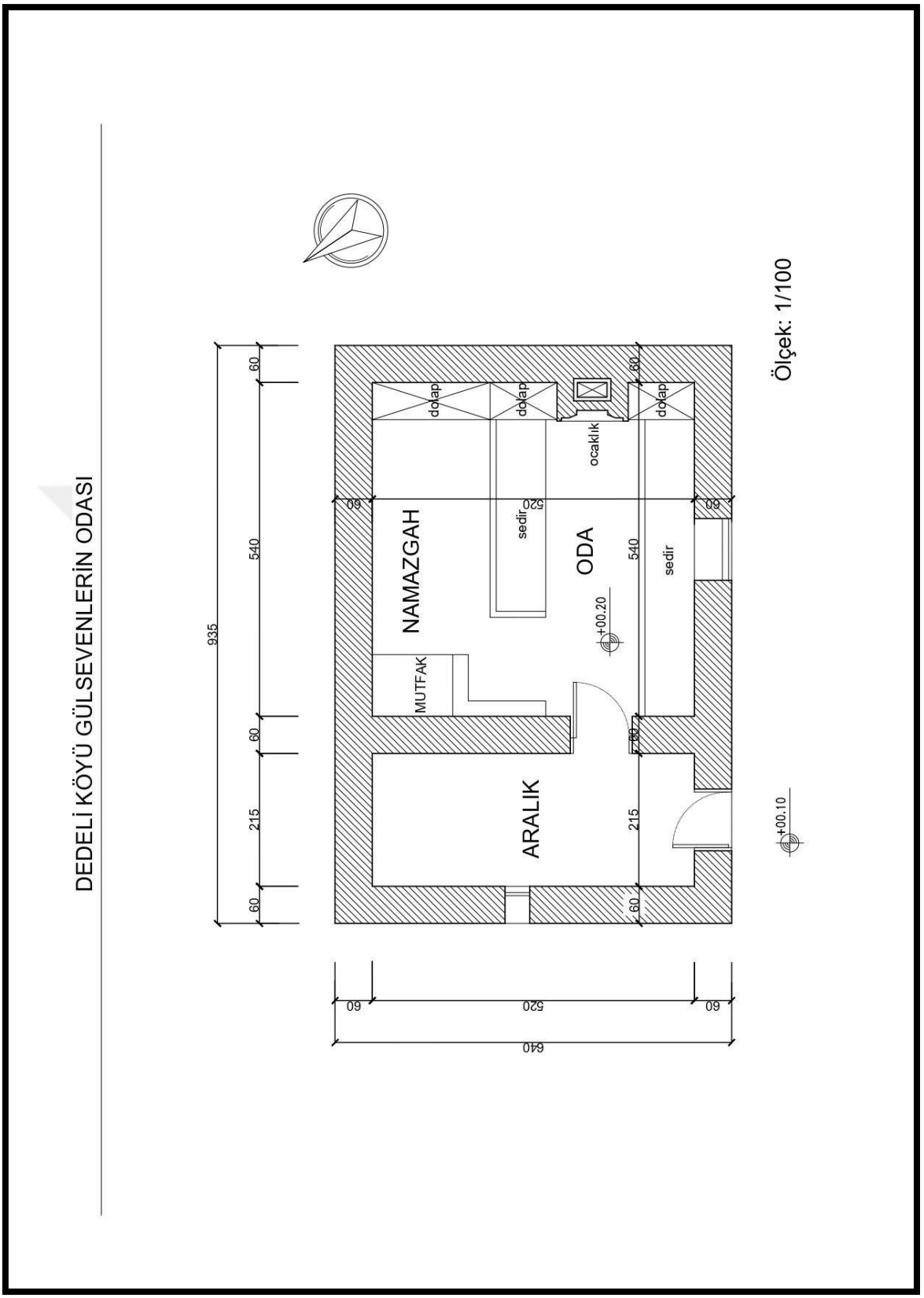

Çizim 1.3. Dedeli Köyü Gülsevenler'in Odası (Ölçekli)

Resim 1.1. Dedeli Köyü Gülsevenler'in Odasının dışarıdan genel görünüşü

Resim 1.2. Dedeli Köyü Gülsevenler'in Odasının arka tarafı (aralık kısmı iki girişlidir)

Resim 1.3. Dedeli Köyü Gülsevenler'in Odasının Aralık kısmı

Resim 1.4. Dedeli Köyü Gülsevenlerin Odası Üstü yemek ikramlarının da yapıldığı Yüklük (malzemelik), altı ise odunluk

Resim 1.5. Dedeli Köyü Gülsevenler'in Odası Yüklük(malzemelik) ve Oda kapısı

Resim 1.6. Dedeli Köyü Gülsevenler'in Odası Odanın içinden genel bir görüntü

Resim 1.7. Dedeli Köyü Gülsevenler'in Odası Dolaplar ve bitkisel gülbezek motifli süslemeleri

Resim 1.8. Dedeli Köyü Gülsevenler'in Odası Dolaplar ve testilikler

TABLO:2-Dedeli Köyündeki Kocabeyoğlu Mahmut'a ait Oda	
-İsmail Gülhan(Sahibi)-	**-Yapım Tarihi:** 1900- 1908[5]

Oda Bilgileri: Bu oda, zamanında kendisi de bir bey olan Kocabeyoğlu tarafından yaptırılmıştır. Odanın günümüzdeki sahibi İsmail Gülhan'dır. Bu oda aynı zamanda Müzeler Müdürlüğüne de bağlanmıştır. Oda sahibi İsmail Gülhan'dan edindiğimiz bilgilere göre oda, tahminen 1900-1908 yılları arasında yapılmıştır. Oda dikdörtgen planlıdır. Odaya üç basamaklı bir merdivenle çıkılır ve güneydoğu yönünden aralık kısmına girilmektedir (Resim 2.2.). Aralığın ebadı 540x140 cm'dir. Aralığın sağ tarafından ahşap işlemeli kapı ile odaya girilir (Resim 2.3.). Oda kapısı ahşaptan olup üzeri nesnel(yıldız), bitkisel (çiçek ve kıvrık dallar) ve geometrik stilizeler ile süslenmiştir (Resim 2.4.). Odanın genel ölçüleri 685x540 cm'dir. Oda namazgâh ve sedirlerin bulunduğu mağat bölümlerinden oluşmaktadır (Resim 2.5.), (Resim 2.6.). Oda kapısının tam karşısında 100x90 cm ebadında bir ocak bulunmaktadır. Ocağın sağ ve solunda ahşap dolaplar yer almaktadır. Ocağın sağ kısmındaki dolabın ölçüsü ise 120x310 cm'dir. Ocağın sol kısmındaki dolabın ölçüsü 330x310 cm'dir (Resim 2.12.).

Ocağın içi, ateş yanan kısmı kapatılmış olup üstündeki taş işçiliği süslemeleri hâlâ durmaktadır. Ocağın taş kısmının sağ üstünde "1323" yazan bir ibare yer almaktadır. Bu tarih hicri olup miladi karşılığı 1905'tir. Bu tarih, ocağın mı yoksa odanın yapım tarihi mi olduğu konusunda kesin bilgi yoktur. Ocak süslemesinde gülbezek , akantüs ve kıvrık dallar yönüyle bitkisel, yıldız motifi, hilal motifi ve sebil figürü süslemesi yönüyle nesnel, altıgen, çarkıfılek motifi, simetrik zikzak motifli süslemeleri yönüyle geometriksel süsleme olup şumüllü bir süsleme hakimdir (Resim 2.12.), (Resim 2.13.). Ocağın üst kısmında kahveyi döküp soğutmak için ahşaptan yapılmış kahve soğutma aleti vardır (Resim 2.16.). Ocağın tavana yakın üst kısmında ahşap bitkisel motifli süslemeler bulunmaktadır. Oda da güneydoğu yönünde dört adet pencere vardır. Üç pencere büyük olup tarihi camilerde görüldüğü gibi derinliği geniştir. Diğer dördüncü pencere ise diğerlerine nazaran küçüktür.

Odada tarihî özelliğe sahip ibrik, leğen, sini, tahta sehpa ve sandalye halen durmaktadır (Resim 2.6.). Oda içindeki direklerde akantüs ve başak motifleri hakimdir.

Odanın tavanında asılı olan ve makarayla çıkarılıp indirilen gaz lambası da dikkat çekmektedir. Odanın girişinde, kapının solunda güneybatısında misafirlere yemek ikramı yapmak için hafif yüksekçe mum sekisi denilen kare şeklinde bir alan vardır. Aynı zamanda mutfak denilen mum sekili yerin ölçüsü ise 200x170 cm'dir. Buranın altı boş olup odun ve çeşitli malzemeleri koymak için kullanılmıştır. Mum sekisinde büyük boy, ayaklı iki tane şamdan da bulunmaktadır. Bu mum sekili kısım ajur(kafes) tekniğiyle yapılmıştır (Resim 2.9.).

İsmail Gülhan, yanlış tadilatlar nedeniyle odanın tavan süslemesindeki bitkisel motiflerin silik ve belirsiz olduğunu ifade etmektedir. Genel anlamda odanın tavan kısmı bitkisel ve geometrik ahşap süslemeli düz tavandır. Tavan göbeği ise altıgen olup geometriksel süsleme hakimdir (Resim 2.10.), (Resim 2.11.). Aynı zamanda odanın sedir(mağat) kısmının tavanın bir kısmı S ve C kıvrımlı olarak çitekari tavan olarak yapılmıştır.

[5] Bu bilgiler odanın şu anki sahibi İsmail Gülhan'ın anlattıklarına göre yazılmıştır.

TABLO:2 (Devam)-Dedeli Köyündeki Kocabeyoğlu Mahmut'a ait Oda
Odanın çatısı kırma çatıdır (Resim 2.2.). Aynı zamanda atlık kısmının kalktığını bildirmektedir. Odada Ermeni usta işçiliği yoktur. Yusuf Karakaya'nın "Ayakta Kalan Köy Odaları" kitabında Ermeni işçiliği var denmiştir. Fakat oda sahibi İsmail Gülhan'ın ifadelerine göre ise böyle bir şey yoktur. Odanın kuzeybatı cephesine "namazgâh" denen bölüm yer almaktadır. Namazgâh kısmının ölçüsü 515x200 cm'dir. Odada Kuran-ı Kerim'e hürmeten tavanda asılı duran tarihî bir rahle vardır (Resim 2.8.). Odanın direğinde asılı, yine tarihî özelliği olan Akdağmadeni ilçesinden getirilen geyik kafatası bulunmaktadır. Yusuf Karakaya'nın "Ayakta Kalan Köy Odaları" kitabında "nereden geldiği bilinmeyen geyik kafatası" ibaresi bulunmaktadır. Oda sahibi İsmail Gülhan'dan edindiğimiz bilgilere göre ise yukarıda da ifade ettiğimiz gibi bu geyik kafatası Akdağmadeni ilçesinden getirilmiştir. Bu düşüncemizi Eski Şefaatli'de oda sahibi Mehmet Doğan'ın verdiği bilgiler de destekler niteliktedir. Zira Mehmet Doğan Akdağmadeni'nden Şefaatli'ye insanların buğday satmak için geldiklerini, bu odada kaldıklarını ve gelirken de yanlarında bu geyik kafatasını getirmiş olduklarını belirtti. Bu bilgilerden hareketle Şefaatli-Akdağmadeni arasında yoğun bir ticaret ve kültür alışverişi olduğunu görüyoruz. Yine oda sahibi İsmail Gülhan'ın ifade ettiğine göre bu odanın Osmanlıdan kalma Osmanlıca yazılmış altı veya yedi tane tapusu bulunmaktadır. Kendisi gizliliğe önem verdiği için bu tapuları bize göstermekten çekinmiştir. Bu odanın işlevlerine baktığımızda cenaze, düğün gibi toplumsal işlevlerde kullanıldığını öğreniyoruz. Bunun yanında "Siyret" denilen ve Osmanlıca Hz. Ali'nin cenklerini anlatan İslam tarihi kitapları okunmuştur. Ayrıca özel gün ve gecelerde Kur'an-ı Kerim okumak, özellikle de mevlit okutmak için bu oda kullanılmıştır. Aynı zamanda hac ve umre güzergâhında olduğu için hacılar da burada konaklamıştır. Odanın dışında yer alan, genellikle develer için yapılan binek taşları da dikkat çeken unsurlardandır. Yine bu oda sohbet ve muhabbet etme amaçlı olarak da kullanılmıştır. Bununla birlikte Kocabeyoğlu, bir oba beyi olduğu için bu odada yönetimle ilgili kararlar da alınmıştır. Görüldüğü üzere bu oda sosyal, dini, eğitim-öğretim ve siyasi gibi farklı alanlarda çok yönlü faaliyetler için kullanılmıştır.

TABLO:2 (Devam)-Dedeli Köyündeki Kocabeyoğlu Mahmut'a ait Oda

-Bina-Bilgileri-								
-KatDurumu-			**-İnşaTekniği-**		**-İnşaDüzeni-**		**-İnşaTürü-**	
Kat1	-Toprağa-Oturanlar		-Kerpiç-	☑	-Ayrık-		-Kerpiç-	☑
	-Yarım-Kat-	☑						
Kat2			-Moloz-Taş(alt kısım)-	☑	-Bitişik-	☑	-Moloz-Taş-	☑
-Cephe(Yön)Ögeleri-								
-KuzeyYönü-			**-GüneyYönü-**		**-BatıYönü-**		**-DoğuYönü-**	
-Balkon-			-Balkon-		-Balkon-		-Balkon-	
-Pencere-			-Pencere-		-Pencere-		-Pencere-	☑
-Merdiven-			-Merdiven-		-Merdiven-		-Merdiven-	☑
-Kapı-		☑	-Kapı-	☑	-Kapı-		-Kapı-	
-Kapı-					**-Merdiven-**			
-Materyal-		**-Kanat Durumu-**		**-Biçimsel özellikler-**	**-Materyal-**		**-Tip-**	
-Ahşap-	☑	-Tekli-	☑	-Bölüntüsüz-	-Ahşap-		-Sahanlıksız düz-	
Metal		-Çiftli-		-Bölüntülü-	-Taş-	☑	-Teksahanlıklı-	☑
				-Tablalı-			-Teksahanlıklı L-	
-Pencere-								
-Materyal-			**-Kanat durumu-**			**-Tamamlayıcı elemanlar-**		
-Ahşap-			-Tekli-			-Kepenkli-		☑
-PVC-	☑		-Çiftli-		☑	-Kepenksiz-		
-PlanTipi-								
-Tekoda-					-Oda+Aralık-			☑
-Oda+Atlık-					-Oda+Aralık+Atlık-			
-2oda+Aralık-					-2oda+Aralık+Atlık-			
-3oda+Aralık-					-3oda+Aralık+Atlık-			

TABLO:2 (Devam)-Dedeli Köyündeki Kocabeyoğlu Mahmut'a ait Oda

-İç Mekân Ögeleri-									
-Kapı-						**-Merdiven-**			
-Materyal-		**-Kanat Durumu-**		**-Biçimsel Özellikler-**		**-Materyal-**		**-Tip-**	
-Ahşap-	☑	-Tek-	☑	-Bölüntülü-		-Ahşap-		-Sahanlıklı Düz-	
-Metal-		-Çift-		-Bölüntüsüz-		-Metal-		-Tek Sahanlıklı-	
				-Tablalı-	☑	-Taş-		-Tek Sahanlıklı L-	

-Tavan-		**-Zemin Döşemesi-**	
-Düz Tavan-	☑	-Taş-	☑
-Kirişlemesi Alttan-		-Toprak-	
-Tamamlayıcı elemanlar-			
-Ocak-	☑	-Yüklük-	☑
-Alçı Niş-		-Abdestlik-	
-Ahşap Niş-	☑	-Testilik-	☑
-Dolap-	☑	-Oturma sekisi-Yataklık-	☑
Örtü Düzeni			
-Düz kirişleme üstü toprak-		-Kırma Çatı-	☑
-Çatı kaplama-			
-Kiremit-	☑	-Sac-	

Süsleme									
-Materyal-		**-Yer-**		**-Teknik-**					
-Ahşap-	☑	-Tavan-		-Çakma-		☑	-Oyma-		
-Alçı-		-Dolap-		-Kazıma-			-Alçı kalıp Tekniği-		
		-Ocak-	☑	-Boyama-			-Kabartma-		
		-Alçı Niş-		**-Tür-**					
		-AhşapNiş-	☑	-Bitkisel-	☑	-Geometrik-		☑	-Nesneli-

-Durumu-			
-Depo-		-Köy Evi-	
-Köy Odası-	☑	-Boş-	

TABLO:2 (Devam)-Dedeli Köyündeki Kocabeyoğlu Mahmut'a ait Oda									
Süsleme									
-Materyal-		**-Yer-**		**-Teknik-**					
-Ahşap-	☑	-Tavan-		-Çakma-			☑	-Oyma-	
-Alçı-		-Dolap-		-Kazıma-				-Alçı kalıp Tekniği-	
		-Ocak-	☑	-Boyama-				-Kabartma-	
		-Alçı Niş-		**-Tür-**					
		-AhşapNiş-	☑	-Bitkisel-	☑	-Geometrik-	☑	-Nesneli-	
-Durumu-									
-Depo-					-Köy Evi-				
-Köy Odası-					☑	-Boş-			

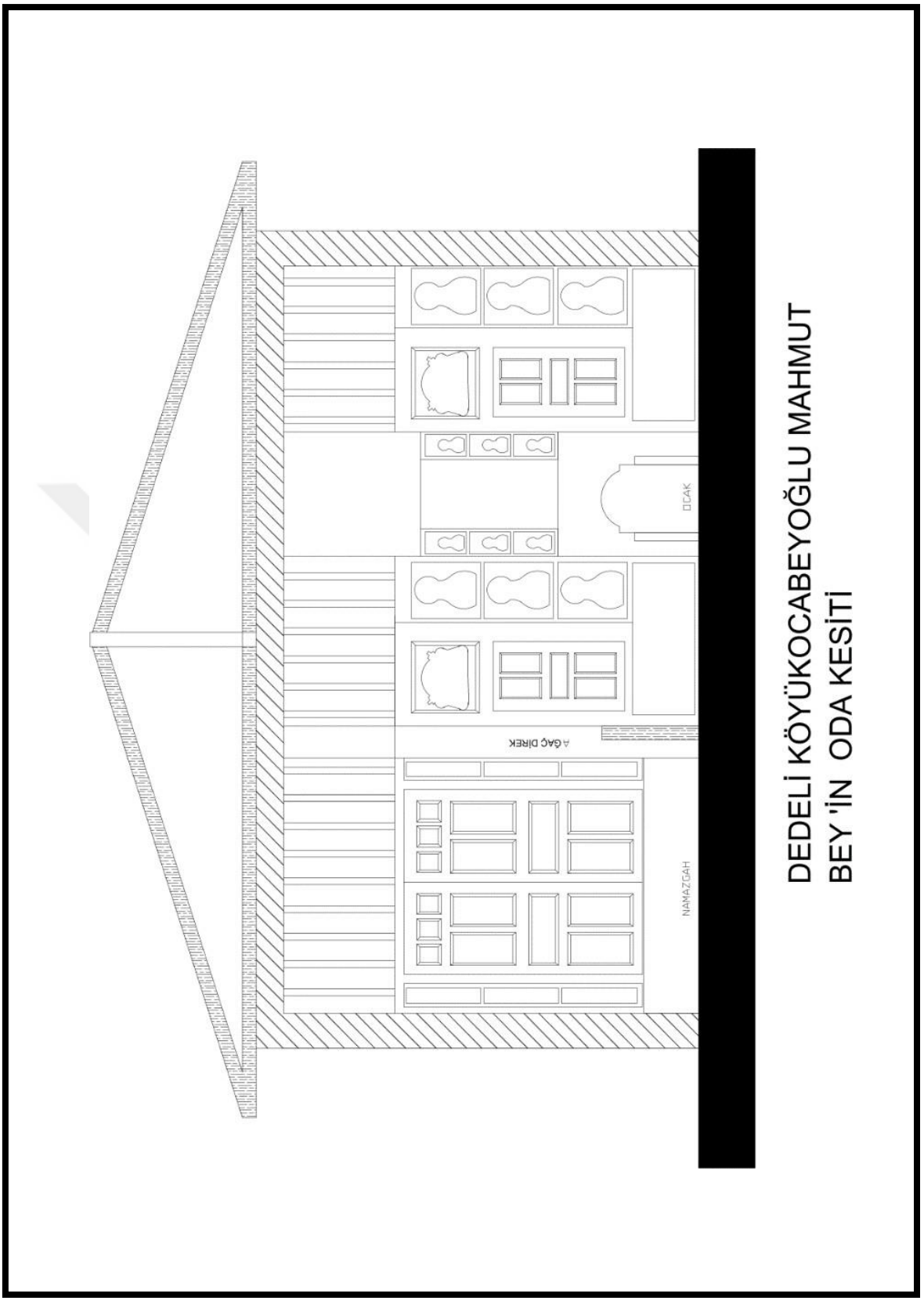

Çizim 2.1. Dedeli Köyü Kocabeyoğlu Mahmut Bey'in Oda Kesiti

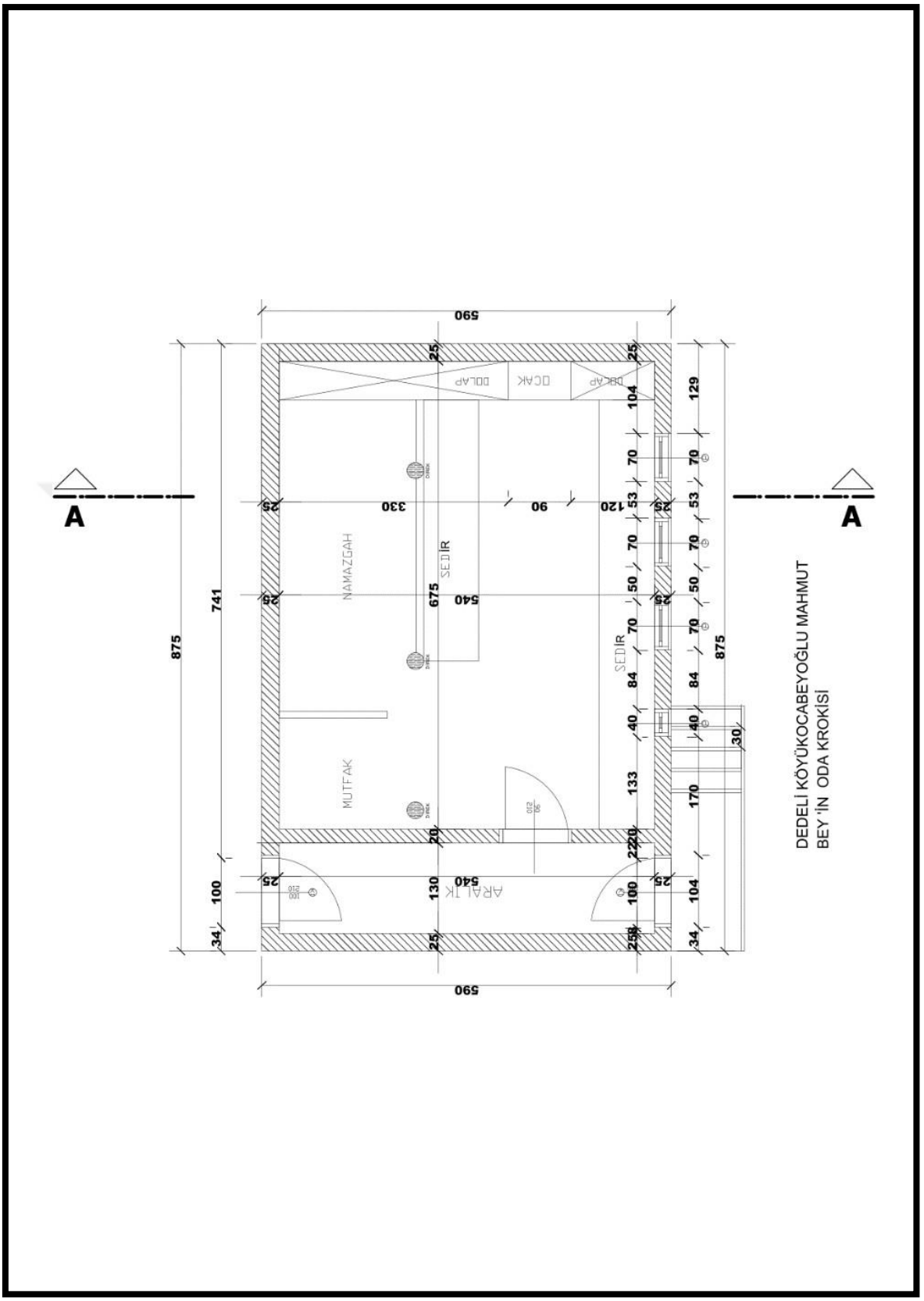

Çizim 2.2. Dedeli Köyü Kocabeyoğlu Mahmut Bey'in Oda Krokisi

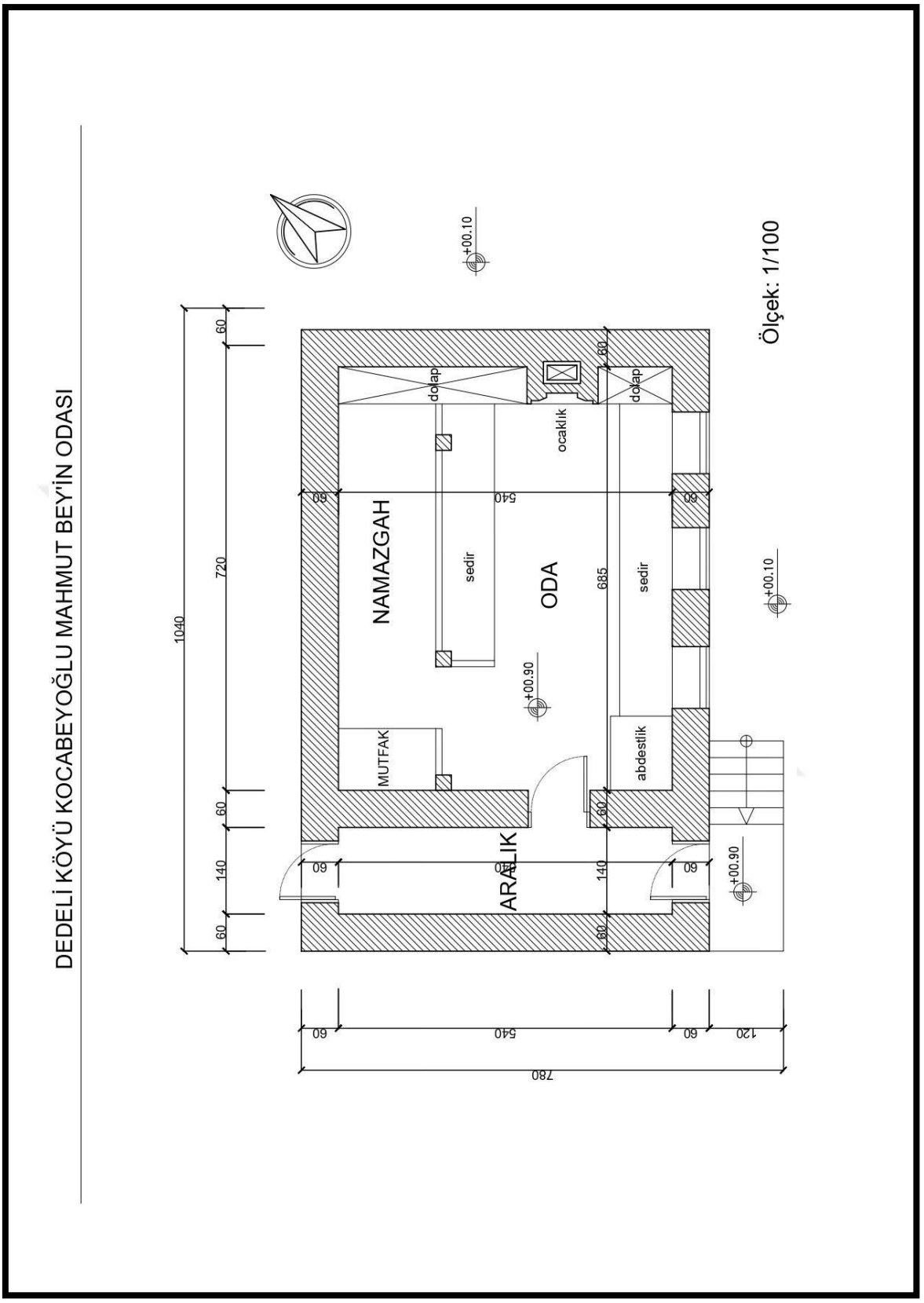

Çizim 2.3. Dedeli Köyü Kocabeyoğlu Mahmut Bey'in Odası (Ölçekli)

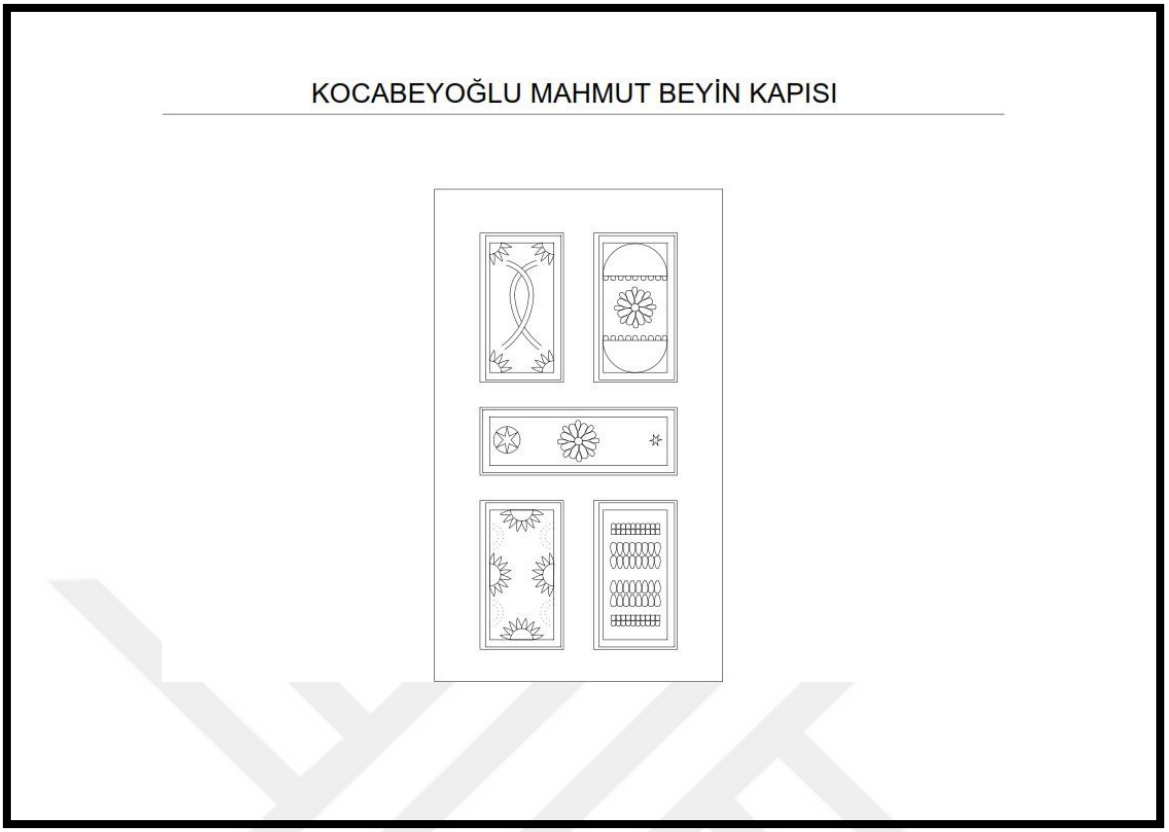

Çizim 2.4. Dedeli Köyü Kocabeyoğlu Mahmut Bey'in Oda Kapısı

Resim 2.1. Dedeli Köyü Kocabeyoğlu Mahmut Bey'in Odası (genelde) develer için binek taşları

Resim 2.2. Dedeli Köyü Kocabeyoğlu Mahmut Bey'in Odasının dışarıdan genel görünüşü

Resim 2.3. Dedeli Köyü Kocabeyoğlu Mahmut Bey'in Odasının aralık bölümü

Resim 2.4. Dedeli Köyü Kocabeyoğlu Mahmut Bey'in Odasının tek sahanlı merdiveni ve Ahşap süslemeli oda kapısı

Resim 2.5. Dedeli Köyü Kocabeyoğlu Mahmut Bey'in Odasın içinden genel bir görüntü. Odanın sohbet edilen sedirli kısmı. Büyüklerin oturduğu "mağat" denilen bölüm

Resim 2.6. Dedeli Köyü Kocabeyoğlu Mahmut Bey'in Odasının direklerle ayrılan sol kısmına "namazgâh" deniliyor. Gençler buraya oturur, büyükleri buradan dinlerdi. Tarihî su ibriği, Tarihîsandalye ve sehpa

Resim 2.7. Dedeli Köyü Kocabeyoğlu Mahmut Bey'in Odasındaki tarihî bakır sini

Resim 2.8. Dedeli Köyü Kocabeyoğlu Mahmut Bey'in Odasındaki Kuran-ı Kerim koymak için tarihîrahle ve ahşap süslemeli askılıklar

Resim 2.9. Dedeli Köyü Kocabeyoğlu Mahmut Bey'in Odasındaki mum sekili yüklük, altı odunluk veyemek ikramlarının yapıldığı alan, ayaklı büyük şamdanlar

Resim 2.10. Dedeli Köyü Kocabeyoğlu Mahmut Bey'in Odasındaki bitkisel motifli ahşap tavan süslemeleri

Resim 2.11. Dedeli Köyü Kocabeyoğlu Mahmut Bey'in Odasındaki geometrik ahşap tavan göbeği

Resim 2.12. Dedeli Köyü Kocabeyoğlu Mahmut Bey'in Odasındaki Ocak

Resim 2.13. Dedeli Köyü Kocabeyoğlu Mahmut Bey'in OdasındakiOcak süslemeleri ve üst tarafında 1323 tarihi yazısı

Resim 2.14. Dedeli Köyü Kocabeyoğlu Mahmut Bey'in OdasındakiOcak ayak süslemesi

Resim 2.15. Dedeli Köyü Kocabeyoğlu Mahmut Bey'in OdasındaOcağın sağındaki ve solundaki şerbetlikler(testilikler)

Resim 2.16. Dedeli Köyü Kocabeyoğlu Mahmut Bey'in Odasındaki
Ahşap kahve soğutucu

Resim 2.17. Dedeli Köyü Kocabeyoğlu Mahmut Bey'in Odasındaki Ocağın tavana yakın kısmındakibitkisel motifli süslemeler

Resim 2.18. Dedeli Köyü Kocabeyoğlu Mahmut Bey'in Odasındaki Direk akantüs ve başak süslemeleri

Resim 2.19. Dedeli Köyü Kocabeyoğlu Mahmut Bey'in Odasındaki Dolaplar

Resim 2.20. Dedeli Köyü Kocabeyoğlu Mahmut Bey'in Odasındaki Dolap

TABLO:3-Ekinciuşağı Köyündeki Hasan Kaa'ya ait Oda

-Yok(Sahibi)-	**-Yapım Tarihi:** 1910- 1920[6]

Oda Bilgileri: Hasan Kaan'ın odasıdır. Kesin olmamakla birlikte muhtar Fikret Şahin'in ifadesinden hareketle 1910-1920 yılları arasında yapıldığı tahmin edilmektedir. Odanın genel ölçüleri ise 840x640 cm'dir. Oda dikdörtgen planlıdır. Odaya güneydoğu yönündeki kapı ile girilmektedir. Odanın doğusunda kapı girişinde ayakkabılık bulunmaktadır. Kuzeybatı yönünde ise kapatılmış ocak bulunmaktadır. Oda da tek bir süsleme kalmıştır. Bu ise çarkıfelek motifine benzer direk süslemesidir. Odanın tavanı kirişlemesi alttan olup (Resim 3.2.), çatısı kırma çatıdır (Resim 3.1.). Odada üç pencere olmasına rağmen bunlar kapatılmış durumdadır (Resim 3.1.).

Muhtar Fikret Şahin'den şu bilgileri de ediniyoruz: Kadınlar ve çocuklar bu odaya alınmamaktaydı. Misafir geldiği zaman onların ağırlanması için kullanılırdı.

Şu an odanın herhangi bir sahibi yoktur. Günümüzde depo olarak kullanılmaktadır. Bina yıkılmak üzere olup âtıl bir vaziyettedir. Bizim üzerimizde harabe izlenimi uyandırmıştır.

-Bina-Bilgileri-

-KatDurumu-			**-İnşaTekniği-**		**-İnşaDüzeni-**		**-İnşaTürü-**	
Kat1	-Toprağa- -Oturanlar	☑	-Yığma- Kerpiç-	☑	-Ayrık-		-Kerpiç-	☑
	-Yarım-Kat-							
Kat2			-Yığma- Moloz- -Taş(alt kısım)-		-Bitişik-	☑	-Moloz-Taş-	

-Cephe(Yön)Ögeleri-

-KuzeyYönü-		**-GüneyYönü-**		**-BatıYönü-**		**-DoğuYönü-**	
-Balkon-		-Balkon-		-Balkon-		-Balkon-	
-Pencere-		-Pencere-		-Pencere-		-Pencere-	☑
-Merdiven-		-Merdiven-		-Merdiven-		-Merdiven-	
-Kapı-	☑	-Kapı-		-Kapı-		-Kapı-	

-Kapı-						**-Merdiven-**			
-Materyal-		**-Kanat Durumu-**		**-Biçimsel özellikler-**		**-Materyal-**		**-Tip-**	
-Ahşap-		-Tekli-	☑	-Bölüntüsüz-	☑	-Ahşap-		-Sahanlıksız düz-	☑
Metal		-Çiftli-		-Bölüntülü-		-Taş-	☑	-Teksahanlıklı-	
				-Tablalı-				-Teksahanlıklı L-	

-Pencere-

-Materyal-		**-Kanat durumu-**		**-Tamamlayıcı elemanlar-**	
-Ahşap-	☑	-Tekli-	☑	-Kepenkli-	
-PVC-		-Çiftli-		-Kepenksiz-	☑

-PlanTipi-

-Tekoda-	☑	-Oda+Aralık-	
-Oda+Atlık-		-Oda+Aralık+Atlık-	
-2oda+Aralık-		-2oda+Aralık+Atlık-	

[6] Köy odasının yapım tarihi, Muhtar Fikret Şahin'den alınmıştır.

TABLO:3 (Devam)-Ekinciuşağı Köyündeki Hasan Kaa'ya ait Oda

-İç Mekân Ögeleri-									
-Kapı-						**-Merdiven-**			
-Materyal-		**-Kanat Durumu-**		**-Biçimsel Özellikler-**		**-Materyal-**		**-Tip-**	
-Ahşap-	☑	-Tek-	☑	-Bölüntülü-		-Ahşap-		-Sahanlıklı Düz-	
-Metal-		-Çift-		-Bölüntüsüz-	☑	-Metal-		-Tek Sahanlıklı-	
				-Tablalı-		-Taş-		-Tek Sahanlıklı L-	

-Tavan-		**-Zemin Döşemesi-**	
-Düz Tavan-		-Taş-	
-Kirişlemesi Alttan-	☑	-Toprak-	☑

-Tamamlayıcı elemanlar-			
-Ocak-		-Yüklük-	
-Alçı Niş-		-Abdestlik-	
-Ahşap Niş-		-Testilik-	
-Dolap-		-Oturma sekisi-Yataklık-	

Örtü Düzeni			
-Düz kirişleme üstü toprak-	☑	-Kırma Çatı-	
-Çatı kaplama-			
-Kiremit-	☑	-Sac-	

Süsleme									
-Materyal-		**-Yer-**		**-Teknik-**					
-Ahşap-		-Tavan-		-Çakma-		-Oyma-			
-Alçı-		-Dolap-		-Kazıma-		-Alçı kalıp Tekniği-			
		-Ocak-		-Boyama-		-Kabartma-			
		-Alçı Niş-		**-Tür-**					
		-AhşapNiş-		-Bitkisel-		-Geometrik-		-Nesneli-	

-Durumu-			
-Depo-		-Köy Evi-	
-Köy Odası-		-Boş-	☑

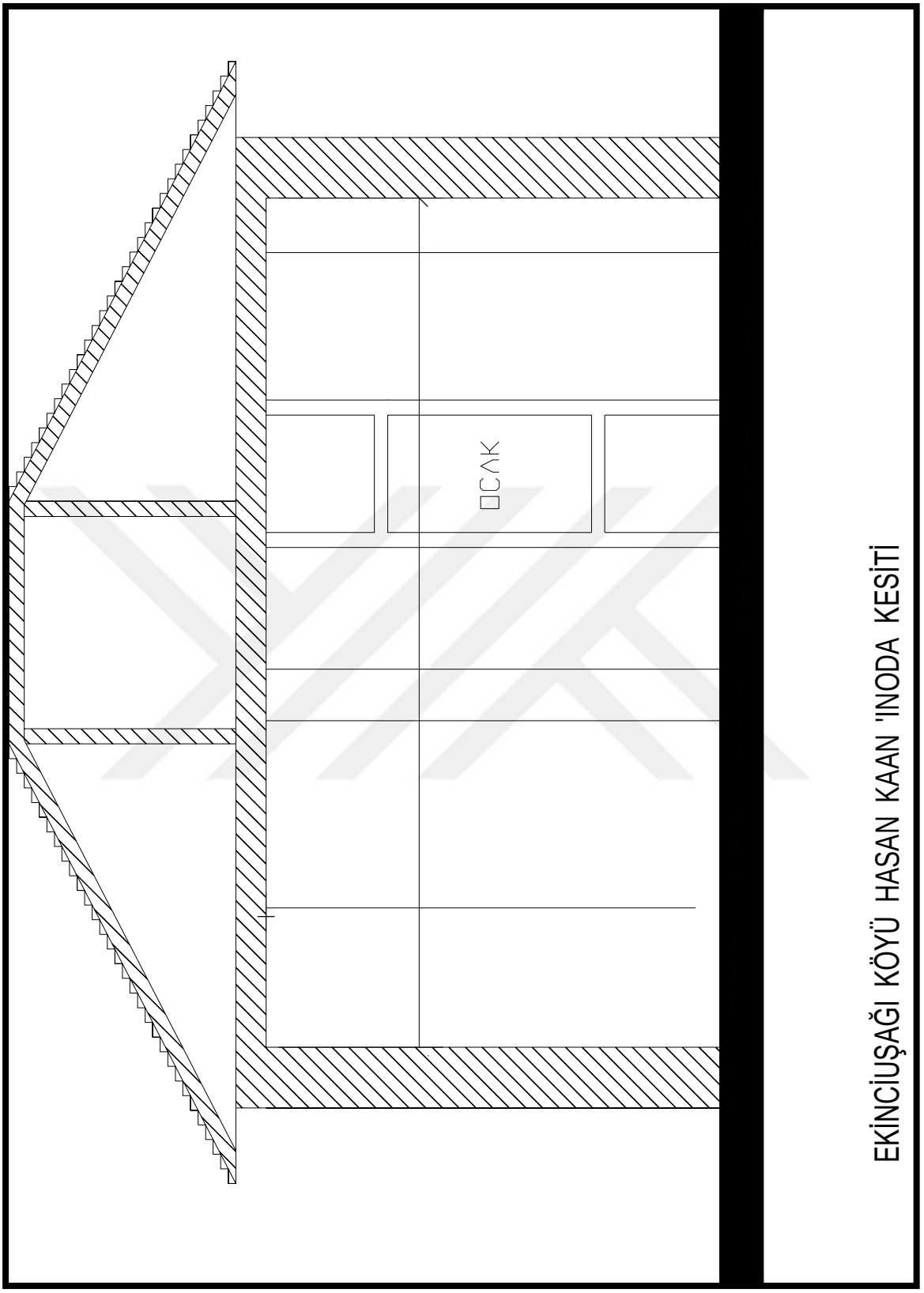

Çizim 3.1. Ekinci Uşağı Köyü Hasan Kaan'ın Oda Kesiti

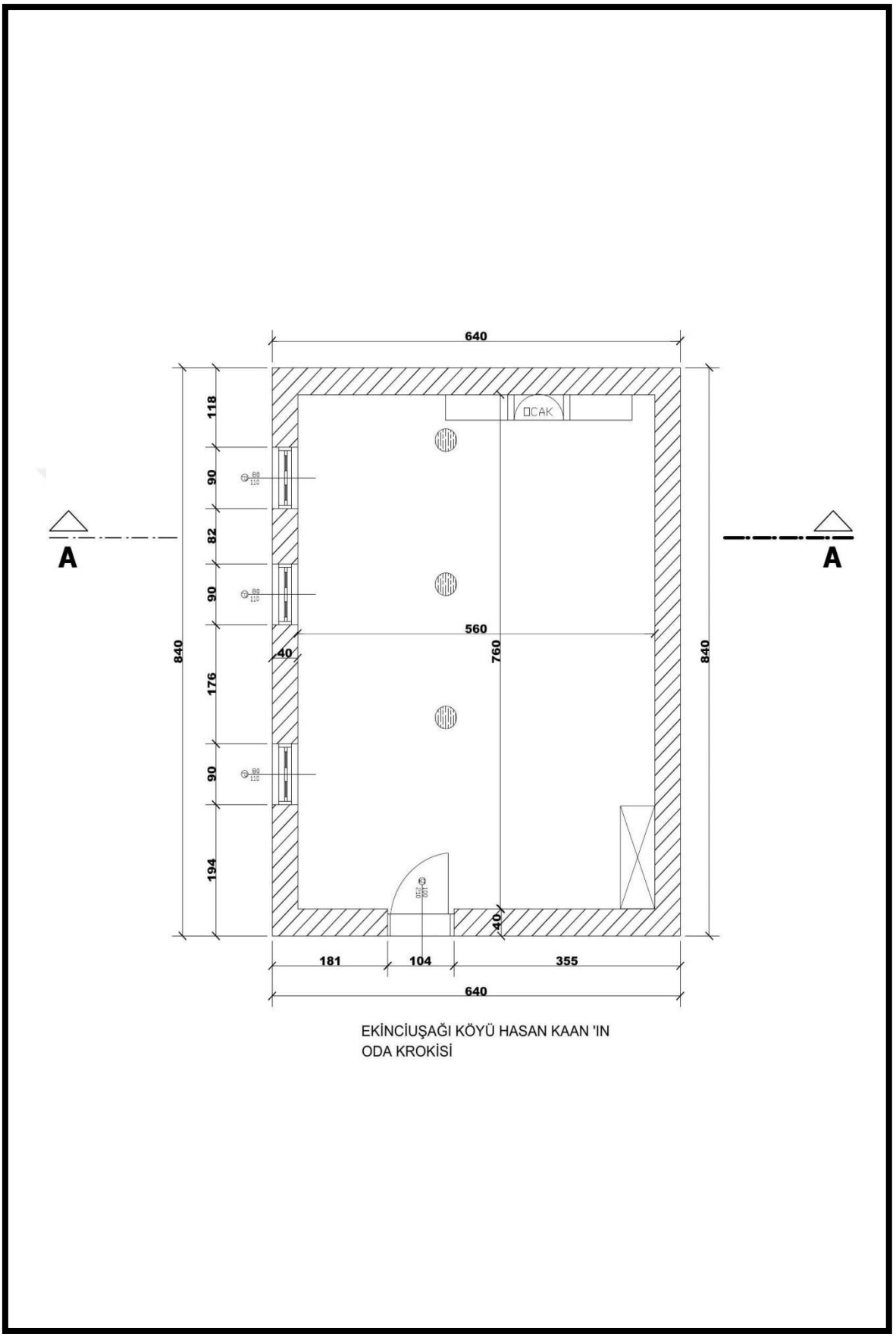

Çizim 3.2. Ekinci Uşağı Köyü Hasan Kaan'ın Oda Krokisi

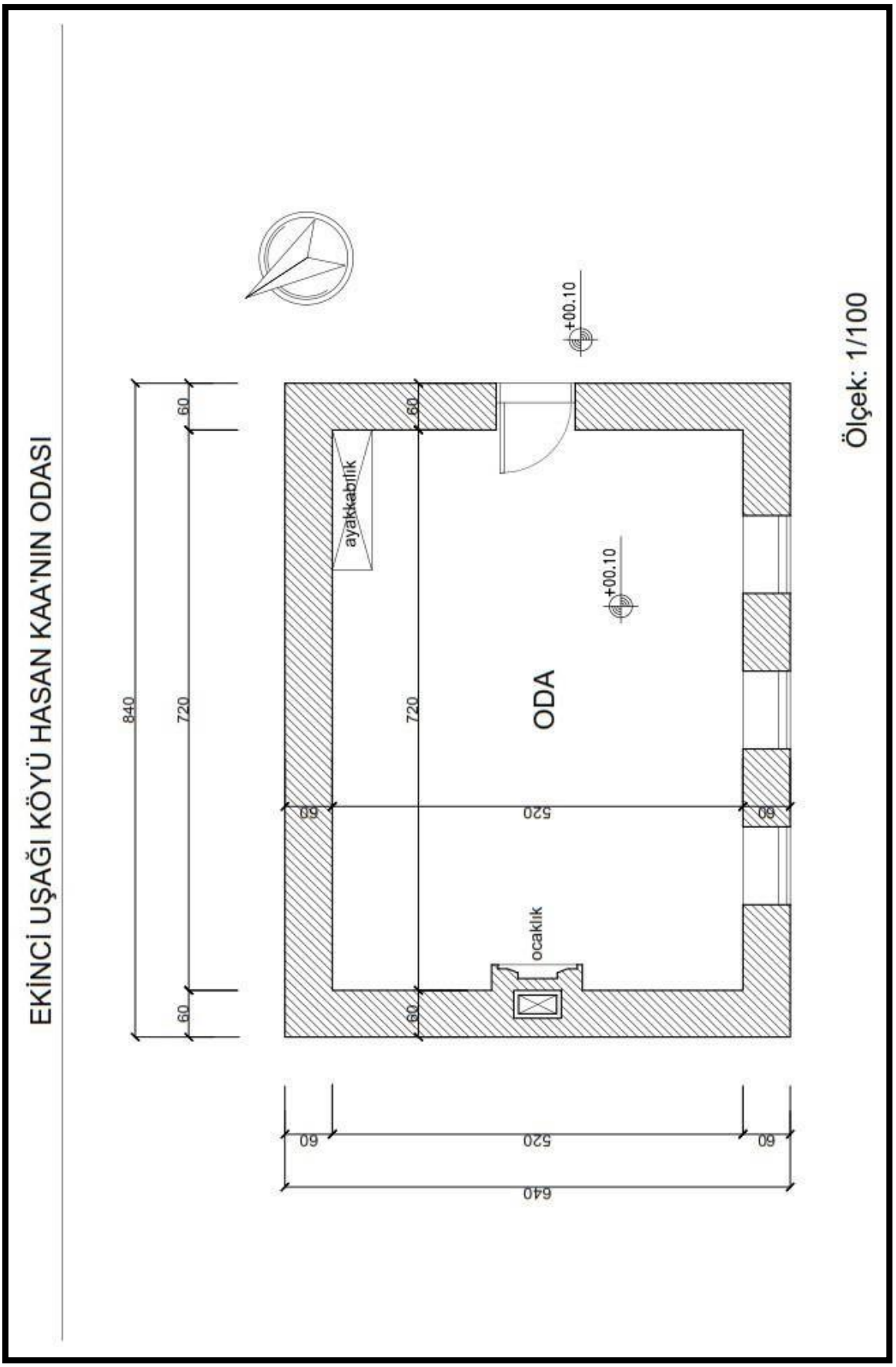

Çizim 3.3. Ekinci Uşağı Köyü Hasan Kaan'ın Odası (Ölçekli)

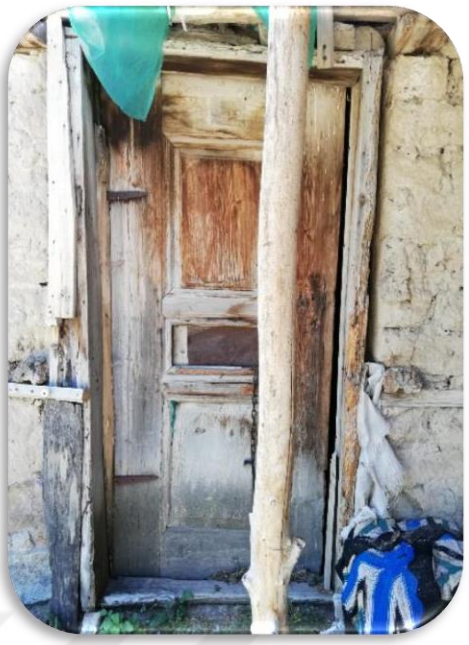

Resim 3.1. Ekinci Uşağı Köyü Hasan Kaan'ın Odasının dışarıdan görüntüsü veOda kapısı

Resim 3.2. Ekinci Uşağı Köyü Hasan Kaan'ın Odasının direk süslemesi ve odanın içi

Resim 3.3. Ekinci Uşağı Köyü Hasan Kaan'ın Odasının içi

TABLO:4-Hamzalı Köyündeki Muratlar'a ait Oda

- Osman Şahin(Sahibi)-	**-Yapım Tarihi:** 1880-1900[7]

Oda Bilgileri: Bu odanın şu anki sahibi Osman Şahin'dir. Osman Şahin'den aldığımız bilgiler doğrultusunda bu odayı dedesinin babası yaptırmıştır. Dedesi ve daha sonra da Osman Şahin kendisi bu odayı restore ettirmiştir. Odanın 1880-1900 yılları arasında yaptırıldığı tahmin edilmektedir.

Odaya dışarıdan güney yönünden 6 basamaklı taş merdivenle çıkılır (Resim 4.1.). Oda dikdörtgen planlıdır. Aralık kısmı vardır. Aralığın ölçüsü 515x290 cm'dir. Odanın genel ölçüsü 515x390 cm'dir. Aralığın doğu yönündeki oda kapısıyla odaya girilir. Ocak kapatılmış olup ebadı 120x280 cm'dir. Ocak odanın kuzey yönünde olup sağında ve solunda dolaplar bulunmaktadır (Resim 4.4.). Sol dolabın ölçüsü190x280 cm'dir. Sağ dolabın ölçüsü ise 90x280 cm'dir. Oda sahibi Osman Şahin'den edindiğimiz bilgiler doğrultusunda odanın dolapları çay takımı ve bardakların konması için kullanılmıştır. Odada dört adet pencere olup ölçüleri 105x105 cm'dir. Bu pencerelerin ikisi doğu diğer ikisi ise güney cephesindedir. Pencereler düz atkılı olup dışa doğru oyuk biçimdedir (Resim 4.5.). Oda girişinde sedirin alt kısmında ise ayakkabılık bulunmaktadır (Resim 4.6.). Odanın alt tarafı taş olup üstü kerpiçten yapılmıştır. Önceleri odanın atlık bölümü varmış fakat günümüzde bu bölüm bulunmamaktadır. Odanın tavanı kirişlemesi alttan olup (Resim 4.4.), çatısı kırma çatıdır (Resim 4.1.).

Oda, düğün ve cenazelerde kullanıldığı gibi ayrıca Şefaatli, Sarıkent ve Karahasanlı üçgeninde buğday, arpa gibi tahılgillerin alım satımını yapanların da konakladığı bir yer olmuştur. Oda aktif durumdadır.

-Bina-Bilgileri-

-KatDurumu-			**-İnşaTekniği-**		**-İnşaDüzeni-**		**-İnşaTürü-**	
Kat1	-Toprağa- -Oturanlar		-Yığma- Kerpiç-	☑	-Ayrık-		-Kerpiç-	☑
	-Yarım-Kat-	☑						
Kat2			-Yığma- Moloz- -Taş(alt kısım)-	☑	-Bitişik-	☑	-Moloz-Taş-	☑

-Cephe(Yön)Ögeleri-

-KuzeyYönü-		**-GüneyYönü-**		**-BatıYönü-**		**-DoğuYönü-**	
-Balkon-		-Balkon-		-Balkon-		-Balkon-	
-Pencere-	☑	-Pencere-		-Pencere-		-Pencere-	☑
-Merdiven-		-Merdiven-		-Merdiven-		-Merdiven-	
-Kapı-	☑	-Kapı-		-Kapı-		-Kapı-	☑

-Kapı-						**-Merdiven-**			
-Materyal-		**-Kanat Durumu-**		**-Biçimsel özellikler-**		**-Materyal-**		**-Tip-**	
-Ahşap-		-Tekli-	☑	-Bölüntüsüz-	☑	-Ahşap-		-Sahanlıksız düz-	
Metal	☑	-Çiftli-		-Bölüntülü-		-Taş-	☑	-Teksahanlıklı-	
				-Tablalı-				-Teksahanlıklı L-	

-Pencere-

-Materyal-		**-Kanat durumu-**		**-Tamamlayıcı elemanlar-**	
-Ahşap-		-Tekli-	☑	-Kepenkli-	
-PVC-	☑	-Çiftli-		-Kepenksiz-	☑

-PlanTipi-

-Tekoda-		-Oda+Aralık-	☑
-Oda+Atlık-		-Oda+Aralık+Atlık-	
-2oda+Aralık-		-2oda+Aralık+Atlık-	

[7] Köy odasının yapım tarihi, şu anki sahibi Osman Şahin'den alınmıştır.

TABLO:4 (Devam)-Hamzalı Köyündeki Muratlar'a ait Oda

-İç Mekân Ögeleri-									
-Kapı-						**-Merdiven-**			
-Materyal-		**-Kanat Durumu-**		**-Biçimsel Özellikler-**		**-Materyal-**		**-Tip-**	
-Ahşap-	☑	-Tek-	☑	-Bölüntülü-		-Ahşap-		-Sahanlıklı Düz-	
-Metal-		-Çift-		-Bölüntüsüz-		-Metal-		-Tek Sahanlıklı-	
				-Tablalı-	☑	-Taş-		-Tek Sahanlıklı L-	☑

-Tavan-		**-Zemin Döşemesi-**	
-Düz Tavan-		-Taş-	☑
-Kirişlemesi Alttan-	☑	-Toprak-	
-Tamamlayıcı elemanlar-			
-Ocak-	☑	-Yüklük-	
-Alçı Niş-		-Abdestlik-	
-Ahşap Niş-	☑	-Testilik-	☑
-Dolap-	☑	-Oturma sekisi-Yataklık-	☑
Örtü Düzeni			
-Düz kirişleme üstü toprak-		-Kırma Çatı-	
-Çatı kaplama-			
-Kiremit-	☑	-Sac-	

Süsleme									
-Materyal-		**-Yer-**		**-Teknik-**					
-Ahşap-		-Tavan-		-Çakma-		-Oyma-			
-Alçı-		-Dolap-		-Kazıma-		-Alçı kalıp Tekniği-			
		-Ocak-		-Boyama-		-Kabartma-			
		-Alçı Niş-		**-Tür-**					
		-AhşapNiş-		-Bitkisel-		-Geometrik-		-Nesneli-	

-Durumu-			
-Depo-		-Köy Evi-	
-Köy Odası-	☑	-Boş-	

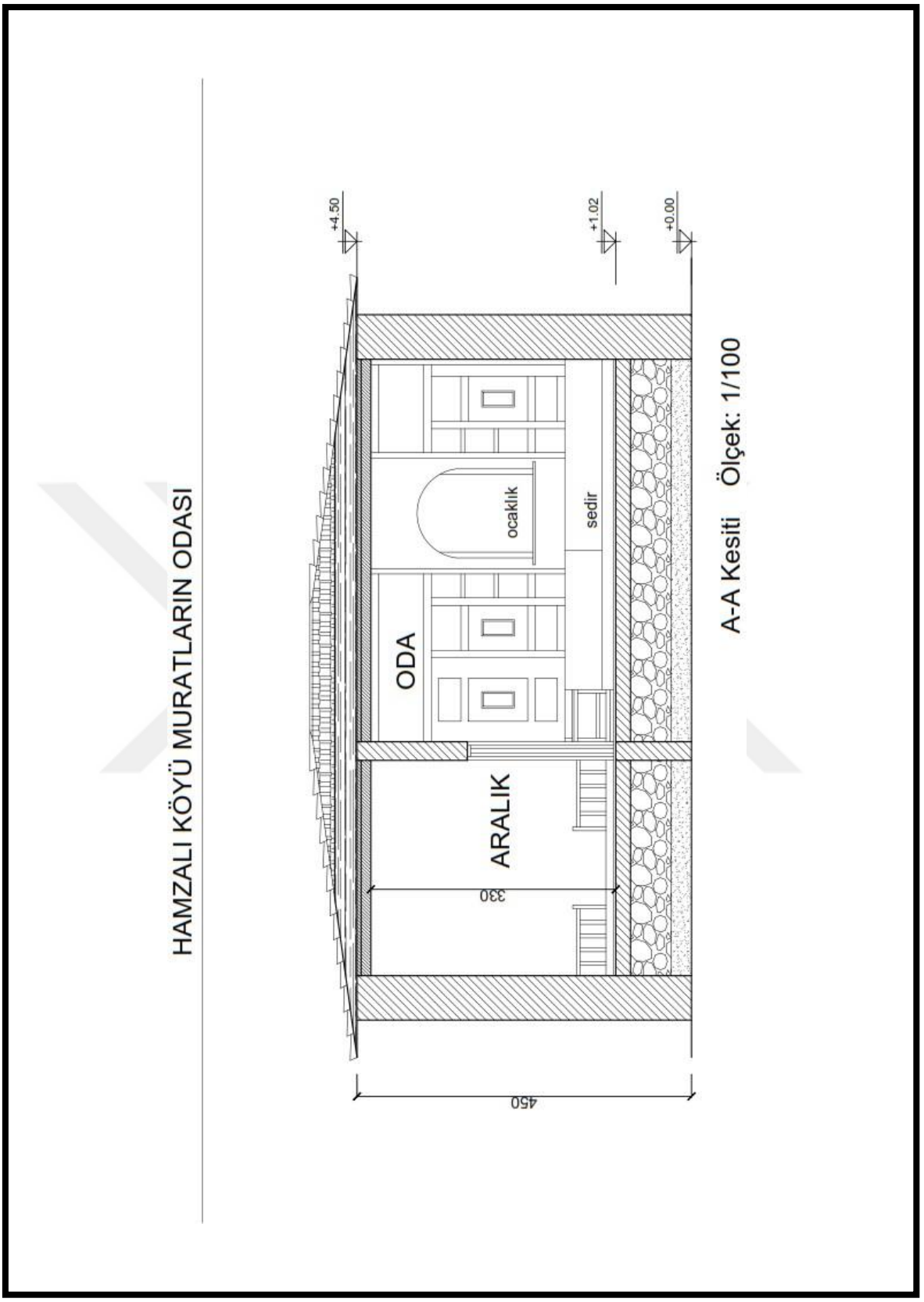

Çizim 4.1. Hamzalı Köyü Muratların Odası A-A Kesiti

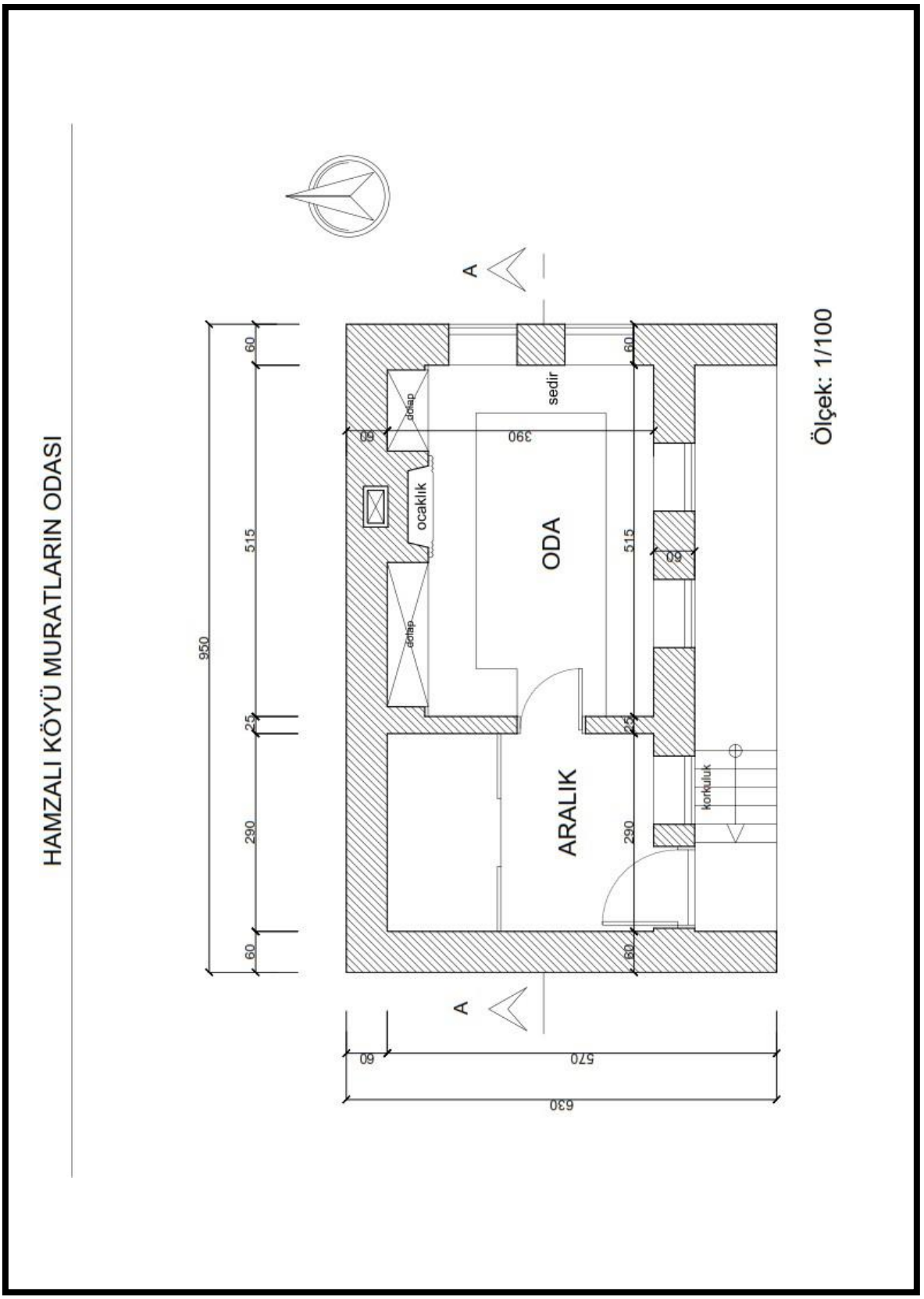

Çizim 4.2. Hamzalı Köyü Muratların Odası (Ölçekli)

Resim 4.1. Hamzalı Köyü Muratların Odasının dış görüntüsü

Resim 4.2. Hamzalı Köyü Muratların Odasının aralık bölümü

Resim 4.3. Hamzalı Köyü Muratların Odasının aralık penceresi ve oda kapısı

Resim 4.4. Hamzalı Köyü Muratların Odasının genel görüntüleri

Resim 4.5. Hamzalı Köyü Muratların Odasının genel görüntüleri

Resim 4.6. Hamzalı Köyü Muratların Odasının dolapları, ocak ve odanın ayakkabılık kısmı

TABLO:5-Karalar Köyündeki Şıhı Kılıçaslan'a ait Oda

- Yüksel Kılıçaslan (Sahibi)-	**-Yapım Tarihi:** 1870-1890[8]

Oda Bilgileri: Odanın şu anki sahibi Şıhı Kılıçaslan'ın torunu Yüksel Kılıçaslan'dır. Oda tek katlı olup "L" plan şeklinde yapılmıştır. Oda 1870-1890 yılları arasında yapılmıştır. Odanın genel ölçüsü 460x560 cm'dir. Ocak kuzeydoğu yönlü olup ocağın solundaki dolabın ölçüsü 95x190 cm'dir. Ocağın sağındaki orta dolabın ölçüsü ise 260x190 cm'dir. Yine kuzeydoğu yönünde olan ajur(kafes) tekniği ile yapılmış mum sekisi ile namazgah bulunmaktadır (Resim 5.7.). Namazgah kısmında yer alan dolabın ölçüsü ise 280x190 cm'dir. Oda maddi yetersizlikten dolayı bakımsızdır. Oda ilk başta 93 muhacirlerinin barınması için kullanılmıştır. Daha sonraları düğün, cenaze ve misafir ağırlama gibi sosyal ihtiyaçlar için kullanılmıştır. Güney yönündeki dış kapıdan odanın aralık kısmına girilir. Oda iç kapısı güneydoğu yönündedir. Ocak kısmı kalkmıştır. Odanın tavanı eskiden "hezen" denilen kirişin üzerine dikine konulan kalın ve büyük bir ağaçla yapılmıştır. Bu hezen Akdağmadeni'nden getirilmiştir (Resim 5.5.). Üstü kırma çatı ile örtülmüştür (Resim 5.1.). Odanın direği dikey tac şeklinde oyularak geometriksel süslenmiştir. Odanın dolapları şerbetlik denilen kısımlarla beraber yapılmıştır (Resim 5.8.), (Resim 5.9.). Odanın güneydoğu yönünde ise bir tane pencere bulunmaktadır.

-Bina-Bilgileri-

-KatDurumu-			**-İnşaTekniği-**		**-İnşaDüzeni-**		**-İnşaTürü-**	
Kat1	-Toprağa- -Oturanlar	☑	-Yığma- Kerpiç-	☑	-Ayrık-		-Kerpiç-	☑
	-Yarım-Kat-							
Kat2			-Yığma- Moloz- -Taş(alt kısım)-	☑	-Bitişik-	☑	-Moloz-Taş-	☑

-Cephe(Yön)Ögeleri-

-KuzeyYönü-		**-GüneyYönü-**		**-BatıYönü-**		**-DoğuYönü-**	
-Balkon-		-Balkon-		-Balkon-		-Balkon-	
-Pencere-		-Pencere-		-Pencere-		-Pencere-	☑
-Merdiven-		-Merdiven-		-Merdiven-		-Merdiven-	
-Kapı-	☑	-Kapı-		-Kapı-		-Kapı-	☑

-Kapı-						**-Merdiven-**			
-Materyal-		**-Kanat Durumu-**		**-Biçimsel özellikler-**		**-Materyal-**		**-Tip-**	
-Ahşap-		-Tekli-	☑	-Bölüntüsüz-	☑	-Ahşap-		-Sahanlıksız düz-	☑
Metal		-Çiftli-		-Bölüntülü-		-Taş-		-Teksahanlıklı-	
				-Tablalı-				-Teksahanlıklı L-	

-Pencere-

-Materyal-		**-Kanat durumu-**		**-Tamamlayıcı elemanlar-**	
-Ahşap-	☑	-Tekli-		-Kepenkli-	☑
-PVC-		-Çiftli-	☑	-Kepenksiz-	

-PlanTipi-

-Tekoda-		-Oda+Aralık-	☑
-Oda+Atlık-		-Oda+Aralık+Atlık-	
-2oda+Aralık-		-2oda+Aralık+Atlık-	

[8] Köy odasının yapım tarihi, şu anki sahibi Yüksel Kılıçaslan'dan alınmıştır.

TABLO:5 (Devam)-Karalar Köyündeki Şıhı Kılıçaslan'a ait Oda

-İç Mekân Ögeleri-									
-Kapı-						**-Merdiven-**			
-Materyal-		**-Kanat Durumu-**		**-Biçimsel Özellikler-**		**-Materyal-**		**-Tip-**	
-Ahşap-	☑	-Tek-	☑	-Bölüntülü-		-Ahşap-		-Sahanlıklı Düz-	
-Metal-		-Çift-		-Bölüntüsüz-	☑	-Metal-		-Tek Sahanlıklı-	
				-Tablalı-		-Taş-		-Tek Sahanlıklı L-	

-Tavan-		**-Zemin Döşemesi-**	
-Düz Tavan-		-Taş-	☑
-Kirişlemesi Alttan-	☑	-Toprak-	

-Tamamlayıcı elemanlar-			
-Ocak-	☑	-Yüklük-	☑
-Alçı Niş-		-Abdestlik-	
-Ahşap Niş-	☑	-Testilik-	☑
-Dolap-	☑	-Oturma sekisi-Yataklık-	

Örtü Düzeni			
-Düz kirişleme üstü toprak-		-Kırma Çatı-	☑

-Çatı kaplama-			
-Kiremit-	☑	-Sac-	

Süsleme									
-Materyal-		**-Yer-**		**-Teknik-**					
-Ahşap-		-Tavan-		-Çakma-		-Oyma-			
-Alçı-		-Dolap-		-Kazıma-		-Alçı kalıp Tekniği-			
		-Ocak-		-Boyama-		-Kabartma-			
		-Alçı Niş-		**-Tür-**					
		-AhşapNiş-		-Bitkisel-		-Geometrik-		-Nesneli-	

-Durumu-			
-Depo-		-Köy Evi-	
-Köy Odası-		-Boş-	☑

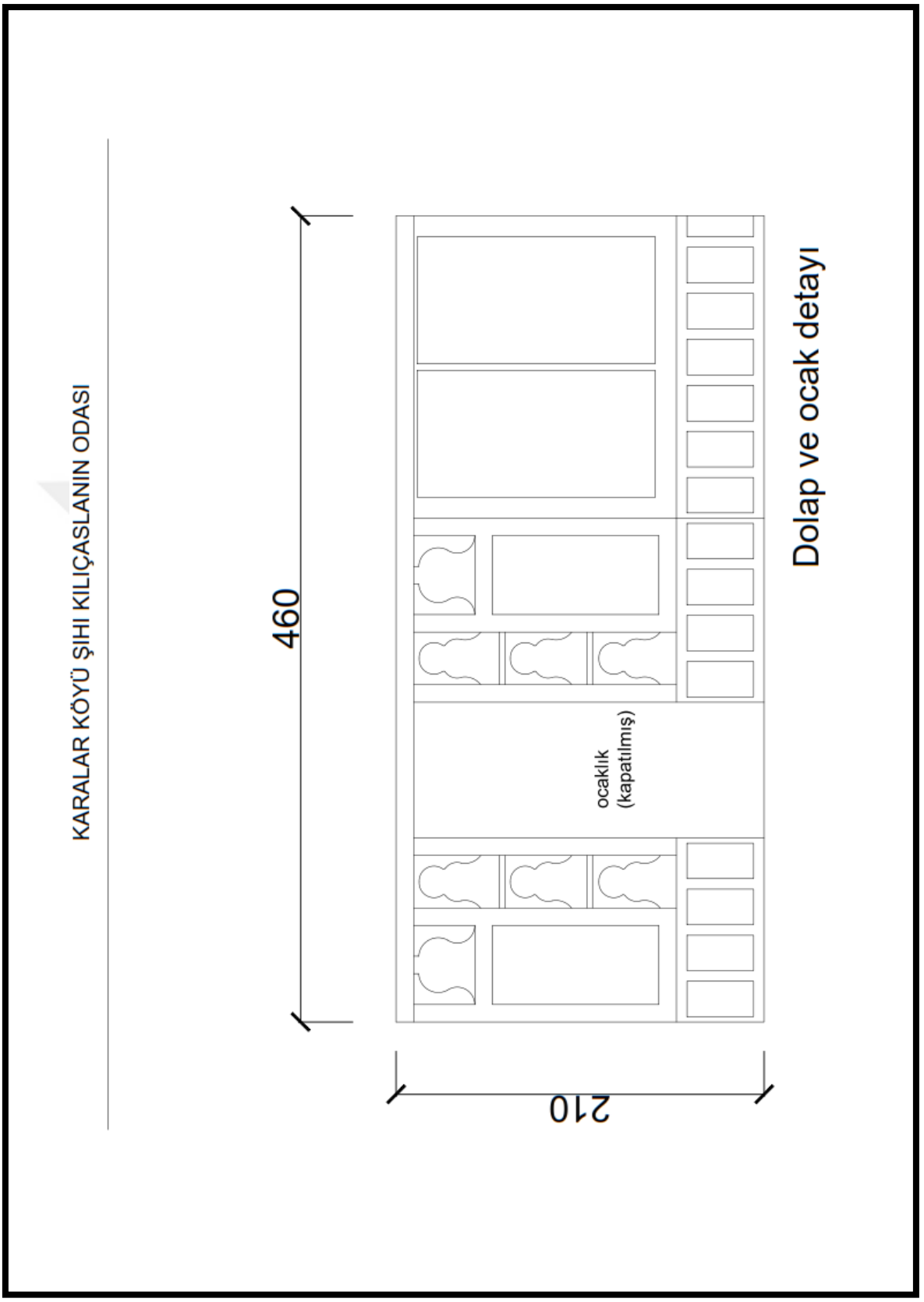

Çizim 5.1. Karalar Köyü Şıhı Kılıçaslan'ın Odası Dolap ve Ocak Detayı

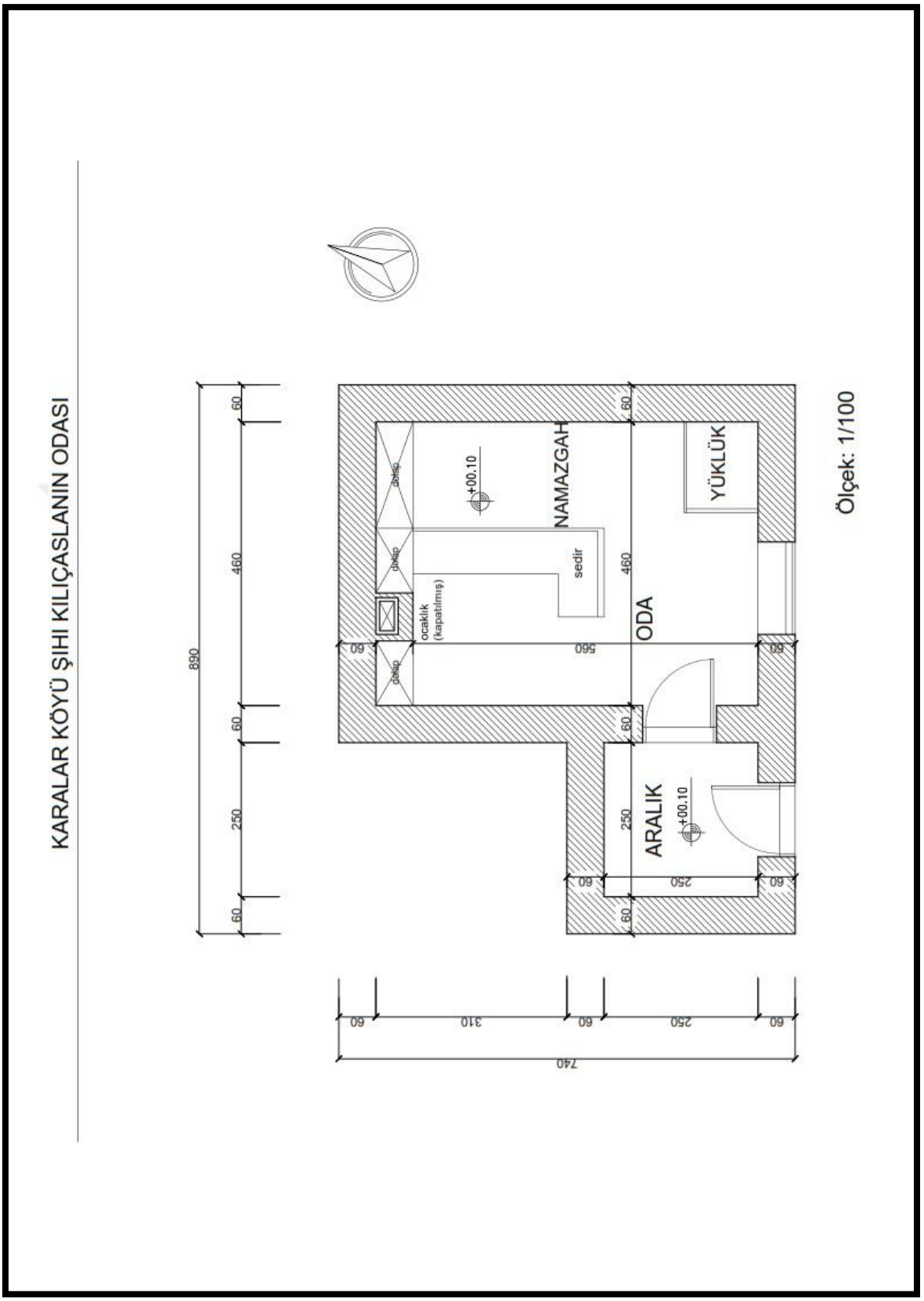

Çizim 5.2. Karalar Köyü Şıhı Kılıçaslan'ın Odası (Ölçekli)

Resim 5.1. Karalar Köyü Şıhı Kılıçaslan'ın Odasının dışardan genel görüntüsü

Resim 5.2. Karalar Köyü Şıhı Kılıçaslan'ın Odasının Aralık kısmı geniş olmayıp dardır

Resim 5.3. Karalar Köyü Şıhı Kılıçaslan'ın Odasının kapısı ve Hezen denilen kirişleri tutmayı sağlayankütük

Resim 5.4. Karalar Köyü Şıhı Kılıçaslan'ın Odasının yüklük kısmı ve odayı zamanında yaptıran kişiolan Şıhı Kılıçaslan'ın Resmi

Resim 5.5. Karalar Köyü Şıhı Kılıçaslan'ın Odasının genel görüntüsü

Resim 5.6. Karalar Köyü Şıhı Kılıçaslan'ın Odasının tahta sütreyle ayrılmış sağ tarafı namazgâh kısmı

Resim 5.7. Karalar Köyü Şıhı Kılıçaslan'ın Odasının Namazgâh ile odayı ayıran direk ve tahta sütre

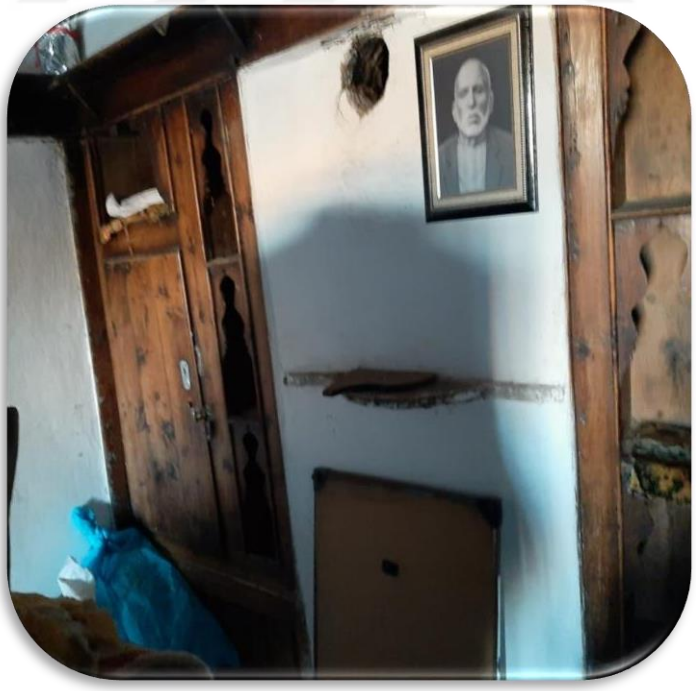

Resim 5.8. Karalar Köyü Şıhı Kılıçaslan'ın Odasının Testilikler ve ocak kısmı (ocak kısmıkapatılmıştır.)

Resim 5.9. Karalar Köyü Şıhı Kılıçaslan'ın Odasının Namazgâh dolabı, dolap ve testilikler

Resim 5.10. Karalar Köyü Şıhı Kılıçaslan'ın Odasının Duvarda asılı şehit fotoğrafları ve Direk süslemesi

Resim 5.11. Karalar Köyü Şıhı Kılıçaslan'ın Odasının yüklük kısmı

TABLO:6-Kızılyar Köyündeki Kocabey'e ait Oda

- Bünyamin Ölçü(Sahibi)-	**-Yapım Tarihi:** 1910-1920[9]

Oda Bilgileri: Bu oda şu an Bünyamin Ölçü tarafından kullanılmaktadır. Kendisi 93 muhaciri olarak buraya gelip yerleşmiş ve bu köy odasını yaptırmıştır.

Bu odanın ebatları 415x470 cm'dir. Oda kare plan şeklinde yapılmıştır. Üç basamaklı taş merdivenle odaya doğu yönünden girilmektedir. Aralık kısmı bulunmaktadır (Resim 6.1.). Aralığın ebadı ise 355x 445 cm'dir. Aralığın güney yününde oda kapısı vardır. Oda kapısından girince hemen sağında doğu yönünde abdestlik bölümü yer almaktadır (Resim 6.3.). Oda "U" şeklinde sedirle, yastık ve minderle döşelidir (Resim 6.3.). Odanın doğu yönünde iki tane düz atkılı pencere bulunmaktadır. Odanın tavanı kirişlemesi alttan olup, çatısı düz kiremittir (Resim 6.1.).

Oda önceleri yemek ve çay ikramı için kullanılmıştır. Günümüzde ise köye dışardan gelen çobanın kalması için kullanılmaktadır.

-Bina-Bilgileri-

-KatDurumu-			**-İnşaTekniği-**		**-İnşaDüzeni-**		**-İnşaTürü-**	
Kat1	-Toprağa- -Oturanlar	☑	-Yığma- Kerpiç-	☑	-Ayrık-		-Kerpiç-	☑
	-Yarım-Kat-							
Kat2			-Yığma- Moloz- -Taş(alt kısım)-	☑	-Bitişik-	☑	-Moloz-Taş-	☑

-Cephe(Yön)Ögeleri-

-KuzeyYönü-		**-GüneyYönü-**		**-BatıYönü-**		**-DoğuYönü-**	
-Balkon-		-Balkon-		-Balkon-		-Balkon-	
-Pencere-		-Pencere-		-Pencere-	☑	-Pencere-	☑
-Merdiven-		-Merdiven-		-Merdiven-		-Merdiven-	
-Kapı-		-Kapı-		-Kapı-		-Kapı-	☑

-Kapı-						**-Merdiven-**			
-Materyal-		**-Kanat Durumu-**		**-Biçimsel özellikler-**		**-Materyal-**		**-Tip-**	
-Ahşap-		-Tekli-	☑	-Bölüntüsüz-	☑	-Ahşap-		-Sahanlıksız düz-	☑
Metal		-Çiftli-		-Bölüntülü-		-Taş-	☑	-Teksahanlıklı-	
				-Tablalı-				-Teksahanlıklı L-	

-Pencere-

-Materyal-		**-Kanat durumu-**		**-Tamamlayıcı elemanlar-**	
-Ahşap-	☑	-Tekli-	☑	-Kepenkli-	
-PVC-		-Çiftli-		-Kepenksiz-	☑

-PlanTipi-

-Tekoda-		-Oda+Aralık-	☑
-Oda+Atlık-		-Oda+Aralık+Atlık-	
-2oda+Aralık-		-2oda+Aralık+Atlık-	

[9] Köy odasının yapım tarihi, odanın şu anki sahibi Bünyamin Ölçü'den alınmıştır.

TABLO:6 (Devam)-Kızılyar Köyündeki Kocabey'e ait Oda

-İç Mekân Ögeleri-									
-Kapı-						**-Merdiven-**			
-Materyal-		**-Kanat Durumu-**		**-Biçimsel Özellikler-**		**-Materyal-**		**-Tip-**	
-Ahşap-	☑	-Tek-	☑	-Bölüntülü-		-Ahşap-		-Sahanlıklı Düz-	
-Metal-		-Çift-		-Bölüntüsüz-	☑	-Metal-		-Tek Sahanlıklı-	
				-Tablalı-		-Taş-		-Tek Sahanlıklı L-	

-Tavan-		**-Zemin Döşemesi-**	
-Düz Tavan-		-Taş-	☑
-Kirişlemesi Alttan-	☑	-Toprak-	

-Tamamlayıcı elemanlar-			
-Ocak-		-Yüklük-	☑
-Alçı Niş-		-Abdestlik-	☑
-Ahşap Niş-		-Testilik-	
-Dolap-	☑	-Oturma sekisi-Yataklık-	☑

Örtü Düzeni			
-Düz kirişleme üstü toprak-	☑	-Kırma Çatı-	

-Çatı kaplama-			
-Kiremit-	☑	-Sac-	

Süsleme									
-Materyal-		**-Yer-**		**-Teknik-**					
-Ahşap-		-Tavan-		-Çakma-		-Oyma-			
-Alçı-		-Dolap-		-Kazıma-		-Alçı kalıp Tekniği-			
		-Ocak-		-Boyama-		-Kabartma-			
		-Alçı Niş-		**-Tür-**					
		-AhşapNiş-		-Bitkisel-		-Geometrik-		-Nesneli-	

-Durumu-			
-Depo-		-Köy Evi-	
-Köy Odası-	☑	-Boş-	

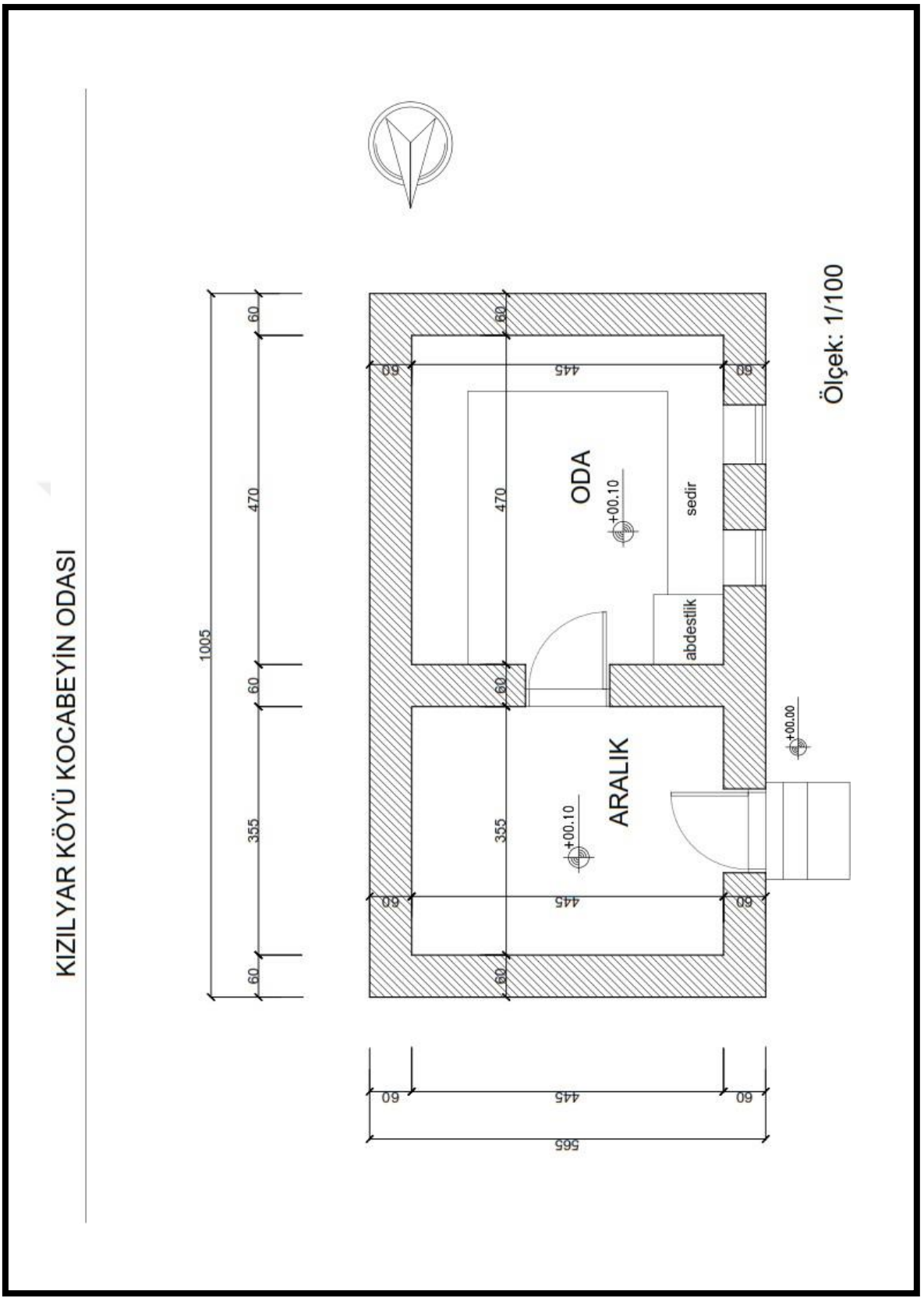

Çizim 6.1. Kızılyar Köyü Kocabey'in Odası (Ölçekli)

Resim 6.1. Kızılyar Köyü Kocabey'in Odasının dışarıdan genel görüntüsü aralık kısmı

Resim 6.2. Kızılyar Köyü Kocabey'in Odasının Oda kapısı ve aralık kısmı

Resim 6.3. Kızılyar Köyü Kocabey'in Odasının abdestlik kısmı ve odanın içi

Resim 6.4. Kızılyar Köyü Kocabey'in Odasının tavanı ve İçi

TABLO:7-Kızılyar Köyündeki Yusuf Şahan'a ait Oda

- Vehbi Burak(Sahibi)-	**-Yapım Tarihi:** 1910-1920[10]

Oda Bilgileri: Bu oda Yusuf Şahan tarafından 1910-1920 yılları arasında yaptırılmıştır. Kendisiburaya 93 muhaciri olarak gelip yerleşmiştir. Günümüzde ise bu oda Vehbi Burak tarafından kullanılmaktadır.

Oda dikdörtgen planlıdır. Batı cephesinden girilen bu odanın girişinde ebatları 475x290 cm olan bir aralık kısmı bulunmaktadır (Resim 7.2.). Aralık penceresinin ölçüsü ise 100x110 cm'dir. Aynı şekilde batı yönünden odaya girilmektedir. Tüm pencereler düz atkılıdır (Resim 7.3.). Odanın ölçüsü ise 400x475 cm'dir. Oda girişinin kuzey cephesindeki pencerenin ölçüsü 90x80 cm'dir. Doğu yönündeki pencere ise 110x100 cm'dir. Odanın tavanı kirişlemesi alttan olup, çatısı düz kiremittir (Resim 7.1.). Genelde misafir ağırlamak için kullanılmıştır

-Bina-Bilgileri-

-KatDurumu-			**-İnşaTekniği-**		**-İnşaDüzeni-**		**-İnşaTürü-**	
Kat1	-Toprağa- -Oturanlar	☑	-Yığma- Kerpiç-	☑	-Ayrık-		-Kerpiç-	☑
	-Yarım-Kat-							
Kat2			-Yığma- Moloz- -Taş(alt kısım)-	☑	-Bitişik-	☑	-Moloz-Taş-	☑

-Cephe(Yön)Ögeleri-

-KuzeyYönü-		**-GüneyYönü-**		**-BatıYönü-**		**-DoğuYönü-**	
-Balkon-		-Balkon-		-Balkon-		-Balkon-	
-Pencere-	☑	-Pencere-		-Pencere-	☑	-Pencere-	☑
-Merdiven-		-Merdiven-		-Merdiven-		-Merdiven-	
-Kapı-		-Kapı-		-Kapı-		-Kapı-	☑

-Kapı-						**-Merdiven-**			
-Materyal-		**-Kanat Durumu-**		**-Biçimsel özellikler-**		**-Materyal-**		**-Tip-**	
-Ahşap-		-Tekli-	☑	-Bölüntüsüz-	☑	-Ahşap-		-Sahanlıksız düz-	
Metal		-Çiftli-		-Bölüntülü-		-Taş-		-Teksahanlıklı-	
				-Tablalı-				-Teksahanlıklı L-	

-Pencere-

-Materyal-		**-Kanat durumu-**		**-Tamamlayıcı elemanlar-**	
-Ahşap-	☑	-Tekli-		-Kepenkli-	
-PVC-		-Çiftli-	☑	-Kepenksiz-	☑

-PlanTipi-

-Tekoda-		-Oda+Aralık-	☑
-Oda+Atlık-		-Oda+Aralık+Atlık-	
-2oda+Aralık-		-2oda+Aralık+Atlık-	

[10] Köy odasının yapım tarihi, odanın şu anki sahibi Vehbi Burak'tan alınmıştır.

TABLO:7 (Devam)-Kızılyar Köyündeki Yusuf Şahan'a ait Oda

-İç Mekân Ögeleri-									
-Kapı-						**-Merdiven-**			
-Materyal-		**-Kanat Durumu-**		**-Biçimsel Özellikler-**		**-Materyal-**		**-Tip-**	
-Ahşap-	☑	-Tek-	☑	-Bölüntülü-		-Ahşap-		-Sahanlıklı Düz-	
-Metal-		-Çift-		-Bölüntüsüz-	☑	-Metal-		-Tek Sahanlıklı-	
				-Tablalı-		-Taş-		-Tek Sahanlıklı L-	

-Tavan-		**-Zemin Döşemesi-**	
-Düz Tavan-		-Taş-	☑
-Kirişlemesi Alttan-	☑	-Toprak-	
-Tamamlayıcı elemanlar-			
-Ocak-		-Yüklük-	
-Alçı Niş-		-Abdestlik-	
-Ahşap Niş-		-Testilik-	
-Dolap-	☑	-Oturma sekisi-Yataklık-	☑
Örtü Düzeni			
-Düz kirişleme üstü toprak-		-Kırma Çatı-	
-Çatı kaplama-			
-Kiremit-	☑	-Sac-	

Süsleme									
-Materyal-		**-Yer-**		**-Teknik-**					
-Ahşap-		-Tavan-		-Çakma-		-Oyma-			
-Alçı-		-Dolap-		-Kazıma-		-Alçı kalıp Tekniği-			
		-Ocak-		-Boyama-		-Kabartma-			
		-Alçı Niş-		**-Tür-**					
		-AhşapNiş-		-Bitkisel-		-Geometrik-		-Nesneli-	

-Durumu-			
-Depo-		-Köy Evi-	
-Köy Odası-	☑	-Boş-	

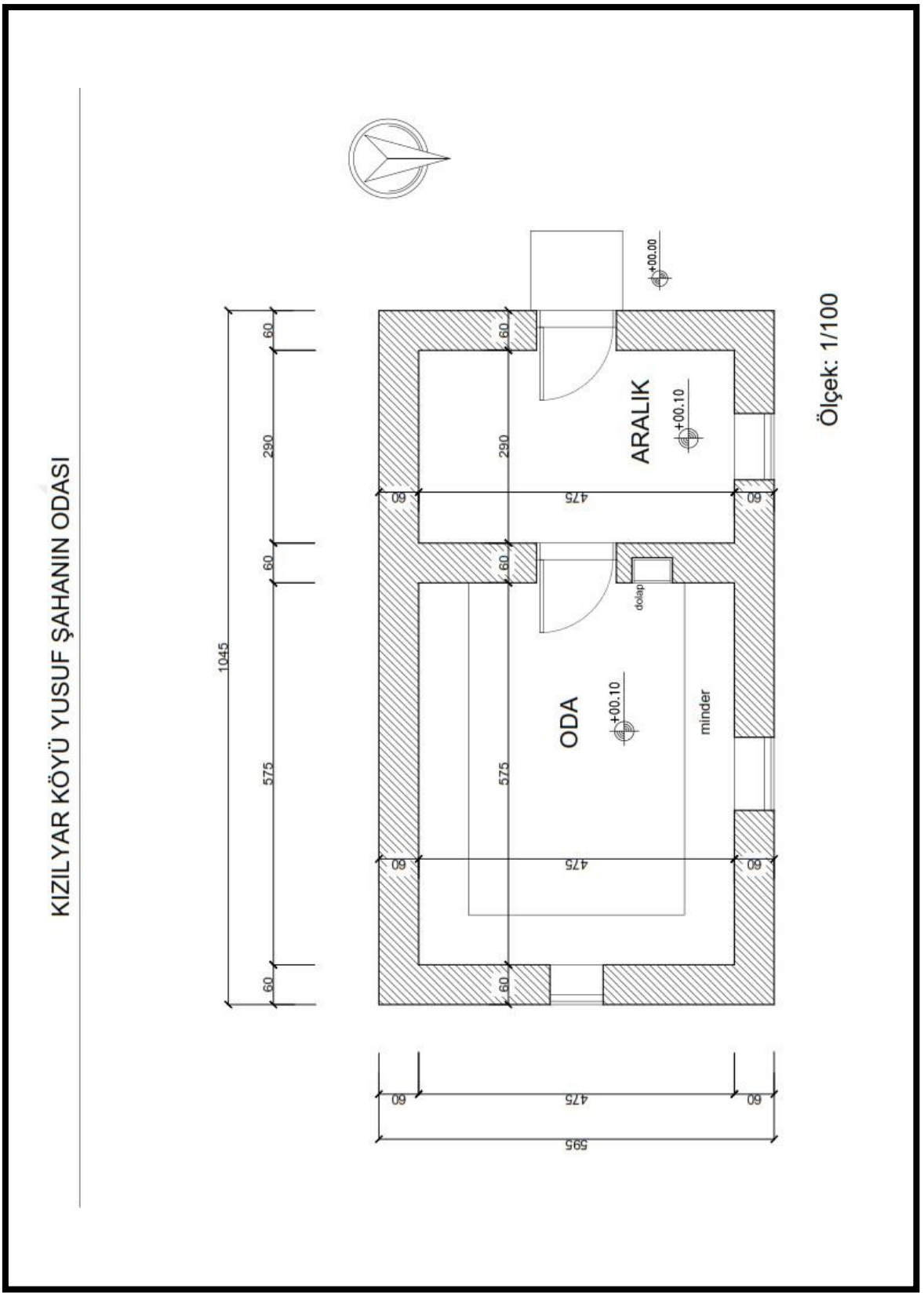

Çizim 7.1. Kızılyar Köyü Yusuf Şahan'ın Odası (Ölçekli)

Resim 7.1. Kızılyar Köyü Yusuf Şahan'ın Odasının dışarıdan genel görüntüleri

Resim 7.2. Kızılyar Köyü Yusuf Şahan'ın Odasının Aralık kapısı, Aralık içi

Resim 7.3. Kızılyar Köyü Yusuf Şahan'ın Odasının kapısı, ayakkabılık, Odanın içi

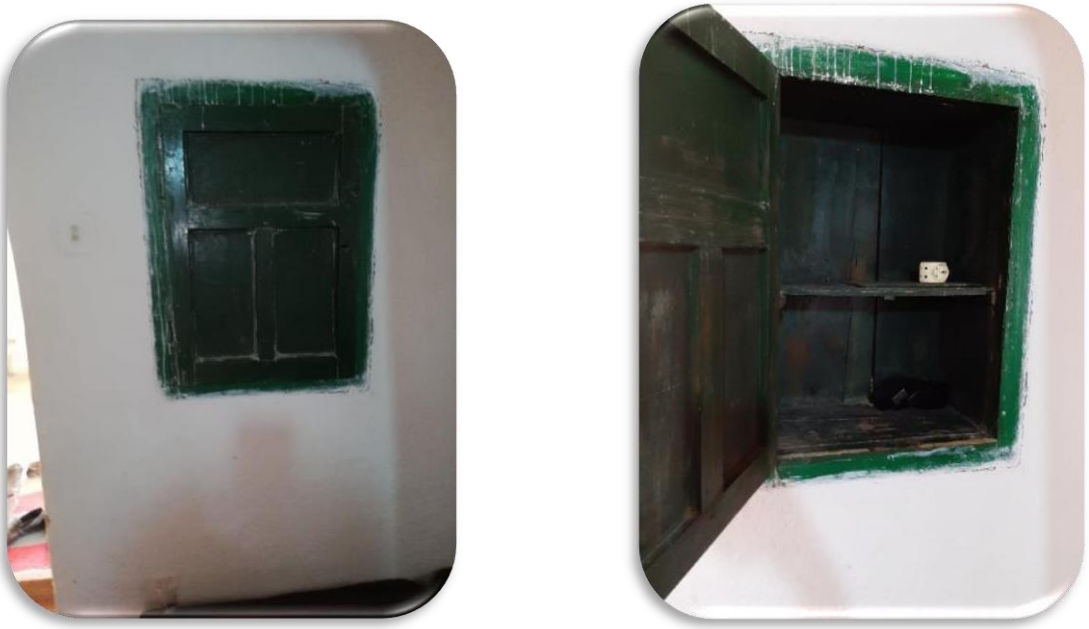

Resim 7.4. Kızılyar Köyü Yusuf Şahan'ın Odasının dolabı ve dolap içi

TABLO:8-Konak Köyündeki Mustafa Çavuş'a ait Oda

- İlhami Yazanel(Sahibi)-	**-Yapım Tarihi:** 1930-1940[11]

Oda Bilgileri: Bu odanın şu anki sahibi İlhami Yazanel'dir. İlhami Yazanel, odanın 1930-1940 yılları arasında yapıldığını ifade etmektedir. Oda 1981 yılında restore edilmiştir. Oda tek katlı olup dikdörtgen planlıdır. Odanın aralık kısmına batı yönünden girilir (Resim 8.1.). Aralık bölümünün ölçüsü ise 205x375 cm dir. Kuzey yönünden ise odaya girilmektedir. Odanın ebadı 440x375 cm'dir. Odanın batı yönünde iki adet pencere bulunup ölçüleri 100x100 cm'dir. Pencereler düz atkılı pencerelerdir (Resim 8.1.). Odanın tavanı kirişlemesi alttan olup (Resim 8.2.) çatısı düz çatıdır (Resim 8.1.). Köy okulu yapılmadan önce, bu oda kısa bir süre eğitim öğretim faaliyetleri için kullanılmıştır. Düğün, cenaze ve misafir ağırlama gibi sosyal faaliyetlerin dışında oda sahibi İlhami Yazanel'in amcası Hacı Ahmet Yazanel burada bizzat kendisi Osmanlıca dini kitap ve hikayeler okumuş ve okutmuştur. Oda günümüzde aktif değildir.

-Bina-Bilgileri-

-KatDurumu-			**-İnşaTekniği-**		**-İnşaDüzeni-**		**-İnşaTürü-**	
Kat1	-Toprağa-Oturanlar	☑	-Yığma-Kerpiç-	☑	-Ayrık-		-Kerpiç-	☑
	-Yarım-Kat-							
Kat2			-Yığma-Moloz-Taş(alt kısım)-	☑	-Bitişik-	☑	-Moloz-Taş-	☑

-Cephe(Yön)Ögeleri-

-KuzeyYönü-		**-GüneyYönü-**		**-BatıYönü-**		**-DoğuYönü-**	
-Balkon-		-Balkon-		-Balkon-		-Balkon-	☑
-Pencere-		-Pencere-		-Pencere-		-Pencere-	☑
-Merdiven-		-Merdiven-		-Merdiven-		-Merdiven-	
-Kapı-	☑	-Kapı-		-Kapı-		-Kapı-	☑

-Kapı-						**-Merdiven-**			
-Materyal-		**-Kanat Durumu-**		**-Biçimsel özellikler-**		**-Materyal-**		**-Tip-**	
-Ahşap-		-Tekli-	☑	-Bölüntüsüz-	☑	-Ahşap-		-Sahanlıksız düz-	
Metal		-Çiftli-		-Bölüntülü-		-Taş-	☑	-Teksahanlıklı-	☑
				-Tablalı-				-Teksahanlıklı L-	

-Pencere-

-Materyal-		**-Kanat durumu-**		**-Tamamlayıcı elemanlar-**	
-Ahşap-		-Tekli-	☑	-Kepenkli-	
-PVC-	☑	-Çiftli-		-Kepenksiz-	☑

-PlanTipi-

-Tekoda-		-Oda+Aralık-	☑
-Oda+Atlık-		-Oda+Aralık+Atlık-	
-2oda+Aralık-		-2oda+Aralık+Atlık-	

[11] Köy odasının yapım tarihi, odanın şu anki sahibi İlhami Yazanel'den alınmıştır.

TABLO:8 (Devam)-Konak Köyündeki Mustafa Çavuş'a ait Oda

-İç Mekân Ögeleri-									
-Kapı-						**-Merdiven-**			
-Materyal-		**-Kanat Durumu-**		**-Biçimsel Özellikler-**		**-Materyal-**		**-Tip-**	
-Ahşap-	☑	-Tek-	☑	-Bölüntülü-		-Ahşap-		-Sahanlıklı Düz-	
-Metal-		-Çift-		-Bölüntüsüz-	☑	-Metal-		-Tek Sahanlıklı-	
				-Tablalı-		-Taş-		-Tek Sahanlıklı L-	

-Tavan-		**-Zemin Döşemesi-**	
-Düz Tavan-		-Taş-	☑
-Kirişlemesi Alttan-	☑	-Toprak-	
-Tamamlayıcı elemanlar-			
-Ocak-	☑	-Yüklük-	
-Alçı Niş-		-Abdestlik-	
-Ahşap Niş-	☑	-Testilik-	
-Dolap-	☑	-Oturma sekisi-Yataklık-	☑

Örtü Düzeni			
-Düz kirişleme üstü toprak-		-Kırma Çatı-	
-Çatı kaplama-			
-Kiremit-	☑	-Sac-	

Süsleme									
-Materyal-		**-Yer-**		**-Teknik-**					
-Ahşap-		-Tavan-		-Çakma-		-Oyma-			
-Alçı-		-Dolap-		-Kazıma-		-Alçı kalıp Tekniği-			
		-Ocak-		-Boyama-		-Kabartma-			
		-Alçı Niş-		**-Tür-**					
		-AhşapNiş-		-Bitkisel-		-Geometrik-		-Nesneli-	

-Durumu-			
-Depo-		-Köy Evi-	
-Köy Odası-	☑	-Boş-	

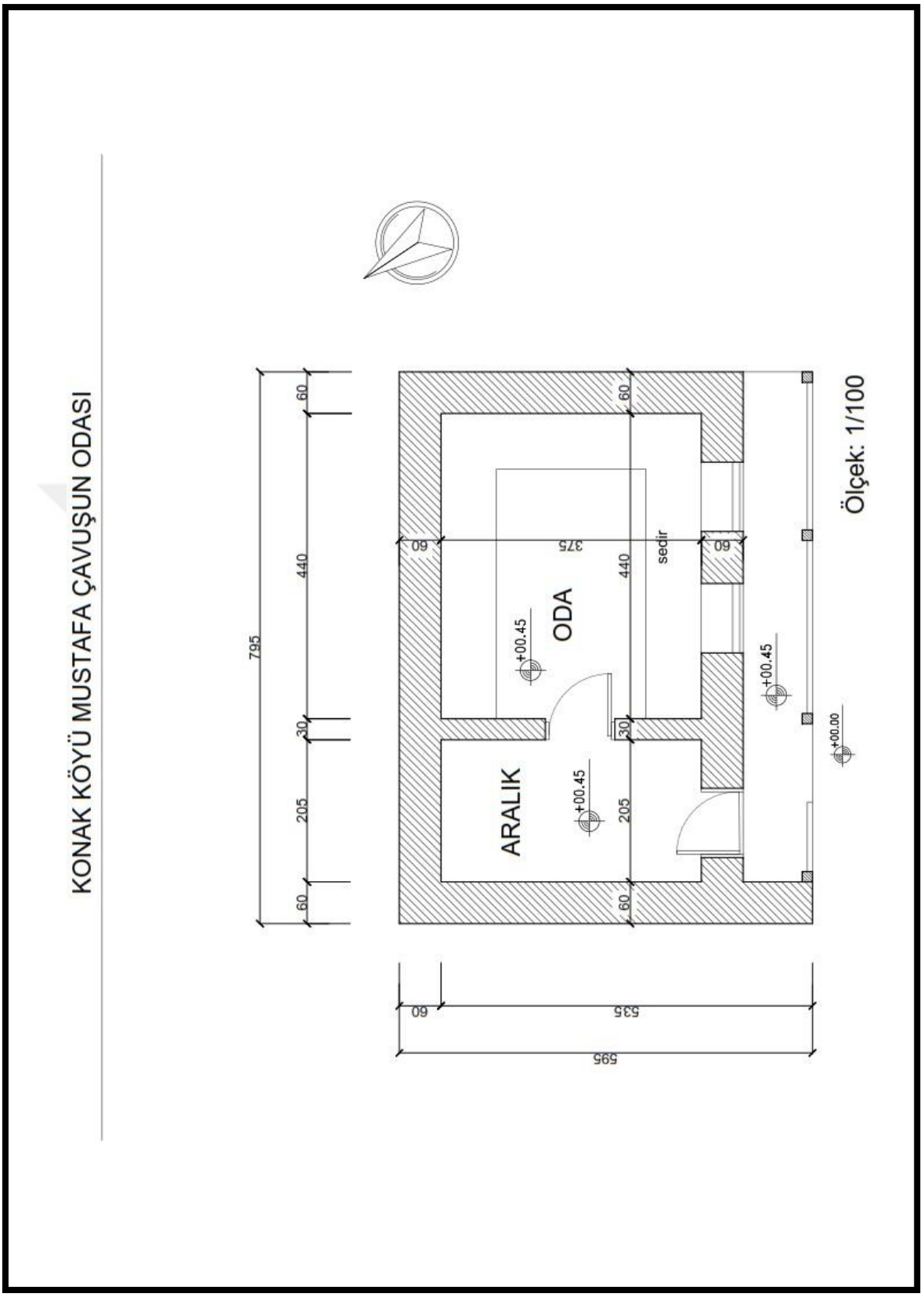

Çizim 8.1. Konak Köyü Mustafa Çavuş'un Odası (Ölçekli)

Resim 8.1. Konak Köyü Mustafa Çavuş'un Odasının dışı ve aralık bölümü

Resim 8.2. Konak Köyü Mustafa Çavuş'un Odasının kapısı ve genel görüntüsü

TABLO:9-Paşaköy Köyündeki Hakkı'nın Oğlu Mehmed'e ait Oda	
- Hakkı Çınar(Sahibi)-	**-Yapım Tarihi:** 1967[12]

Oda Bilgileri: Bu yapı, Yozgat'ın Şefaatli ilçesinin Paşaköy adlı köyünde bulunmaktadır. Oda sahibi Hakkı Çınar'ın ifadesine göre 1967 yılında yapılmıştır. Oda dikdörtgen planlı olarak ve kerpiçten yapılmıştır. Toprak zemine daha sonraki dönemlerde tozlanmaması amacıyla beton atılmıştır. Giriş dış kapısı yüksekte olup dokuz basamaklı merdivenle çıkılmaktadır. Merdivenin devamında kapıdan girmeden sahanlık bulunmaktadır (Resim 9.1.). Sahanlıktan odanın aralık kısmına batı yönünden girilmekte olup aralığın ebadı 320 x 180 cm'dir. Giriş kapısının üstünde 55x55 cm ebadında küçük bir pencere bulunmaktadır. Aralık kısmının kuzeyinde yer alan bir kapı ile odaya girilmektedir. Odanın ebadı 415 x320 cm'dir. Bu kapının batı yönünde hem odayı hem de sahanlığı aydınlatacak şekilde kandil konan küçük bir pencere bulunmaktadır. Kandil konulduğu için de bu pencereye "kandil penceresi" denmektedir (Resim 9.6.).

Özellikle sıcak yaz günlerinde serinlemek amacıyla da insanlar bu odaya gelmektedir. Bu amaçla oda kapısının doğusunda tavana yakın olan üst kısımda 35 x 40 cm ebadında "soğutma penceresi" adı verilen bir pencere yapılmıştır. Bu pencere odanın serinlemesini sağlamaktadır (Resim 9.2.).

Oda kapısının doğu yönünde askılık ve iki ahşap dolap bulunmaktadır. Ahşap dolapların işlemeli kapaklarının daha sonraki dönemlerde yapılan tamiratlarda değiştirildiğini şu anki sahibi Hakkı Çınar'dan öğreniyoruz.

Oda kapısının karşısından sola doğru "L" şeklinde bir sedir bulunmaktadır. Bu sedire "mağat" denmektedir. Bu sedirden yola bakan batı yönünde 90x120 cm ve 80x110 cm ebadında iki pencere bulunmaktadır Odanın tavanı kirişlemesi alttandır. Çatısı eskiden düz toprak dam olup günümüzde ise kiremitle örtülmüştür (Resim 9.1.). Ayrıca odanın doğu yönündeki duvarında oda sahibinin babasının askerdeyken Kıbrıs'tan getirdiği, 1970 yılından kalma bezden yapılmış bir Türkiye haritası da dikkat çekmektedir (Resim 9.4.).

Odanın altında eskiden atlık olarak kullanılmış bir bölüm de yer almaktadır. Günümüzde ise burası depo olarak işlev görmektedir (Resim 9.3.).

Oda; düğün, cenaze gibi toplumsal işlevlerde kullanılmış olup aynı işlevler için kullanılmaya devam etmektedir. Buna ilaveten günümüzde genellikle sıcak yaz günlerinde serinlemek amaçlı da kullanılmaktadır.

Odanın şu anki sahibi Hakkı Çınar'ın torunu Hakkı Çınar'dan edindiğimiz bilgilere göre eskidenodalarda her gün toplanılıp muhabbetler edilmiş, misafirler ağırlanmış, düğün ve cenazelerde kullanılmıştır. Günümüzde ise her gün kullanılmayıp düğün ve cenaze gibi özel günlerde kullanılmaktadır. Oda günümüzde hâlâ aktif olarak kullanılmaktadır.

[12] Odanın yapılış tarihi, şu anki sahibi Hakkı Çınar'dan öğrenilmiştir.

TABLO:9 (Devam)-Paşaköy Köyündeki Hakkı'nın Oğlu Mehmed'e ait Oda

-Bina-Bilgileri-									
-KatDurumu-				**-İnşaTekniği-**		**-İnşaDüzeni-**		**-İnşaTürü-**	
-Kapı-						**-Merdiven-**			
-Materyal-		**-Kanat Durumu-**		**-Biçimsel özellikler-**		**-Materyal-**		**-Tip-**	
-Ahşap-	☑	-Tekli-	☑	-Bölüntüsüz-	☑	-Ahşap-		-Sahanlıksız düz-	
Metal		-Çiftli-		-Bölüntülü-		-Taş-	☑	-Teksahanlıklı-	
				-Tablalı-				-Teksahanlıklı L-	☑

-Pencere-					
-Materyal-		**-Kanat durumu-**		**-Tamamlayıcı elemanlar-**	
-Ahşap-	☑	-Tekli-	☑	-Kepenkli-	☑
-PVC-	☑	-Çiftli-		-Kepenksiz-	

-PlanTipi-			
-Tekoda-		-Oda+Aralık-	
-Oda+Atlık-		-Oda+Aralık+Atlık-	☑
-2oda+Aralık-		-2oda+Aralık+Atlık-	

TABLO:9 (Devam)-Paşaköy Köyündeki Hakkı'nın Oğlu Mehmed'e ait Oda

-İç Mekân Ögeleri-									
-Kapı-						**-Merdiven-**			
-Materyal-		**-Kanat Durumu-**		**-Biçimsel Özellikler-**		**-Materyal-**		**-Tip-**	
-Ahşap-	☑	-Tek-	☑	-Bölüntülü-		-Ahşap-		-Sahanlıklı Düz-	
-Metal-		-Çift-		-Bölüntüsüz-	☑	-Metal-		-Tek Sahanlıklı-	
				-Tablalı-		-Taş-	☑	-Tek Sahanlıklı L-	☑

-Tavan-		**-Zemin Döşemesi-**	
-Düz Tavan-		-Beton-	☑
-Kirişlemesi Alttan-	☑	-Toprak-	

-Tamamlayıcı elemanlar-			
-Ocak-		-Yüklük-	
-Alçı Niş-		-Abdestlik-	
-Ahşap Niş-	☑	-Testilik-	
-Dolap-	☑	-Oturma sekisi-Yataklık-	☑

Örtü Düzeni			
-Düz kirişleme üstü toprak-		-Kırma Çatı-	☑

-Çatı kaplama-			
-Kiremit-	☑	-Sac-	

Süsleme									
-Materyal-		**-Yer-**		**-Teknik-**					
-Ahşap-		-Tavan-		-Çakma-		-Oyma-			
-Alçı-		-Dolap-		-Kazıma-		-Alçı kalıp Tekniği-			
		-Ocak-		-Boyama-		-Kabartma-			
		-Alçı Niş-		**-Tür-**					
		-AhşapNiş-		-Bitkisel-		-Geometrik-		-Nesneli-	

-Durumu-			
-Depo-		-Köy Evi-	
-Köy Odası-	☑	-Boş-	

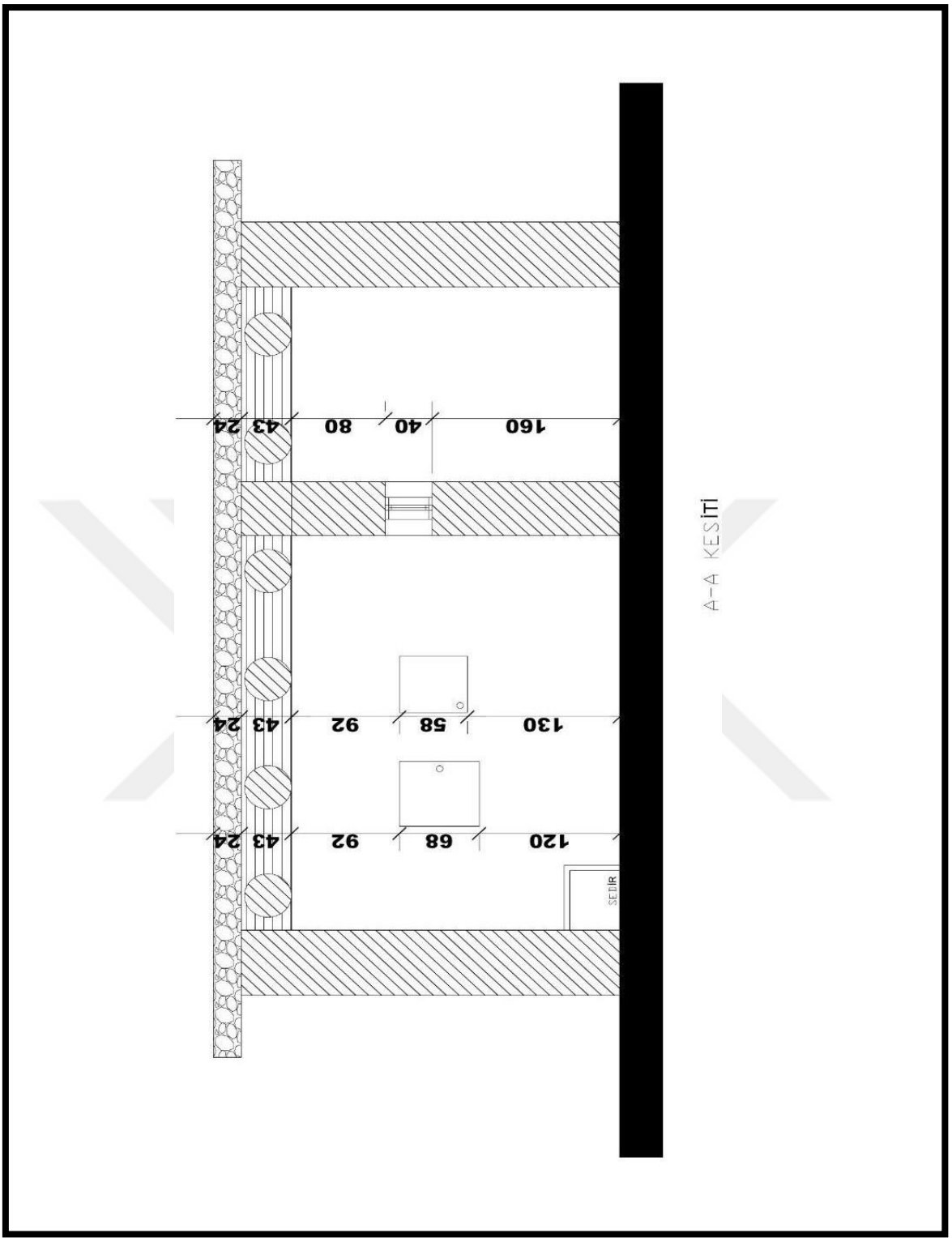

Çizim 9.1. Paşaköy Hakkı'nın Oğlu Mehmed'in Odası A-A Kesiti

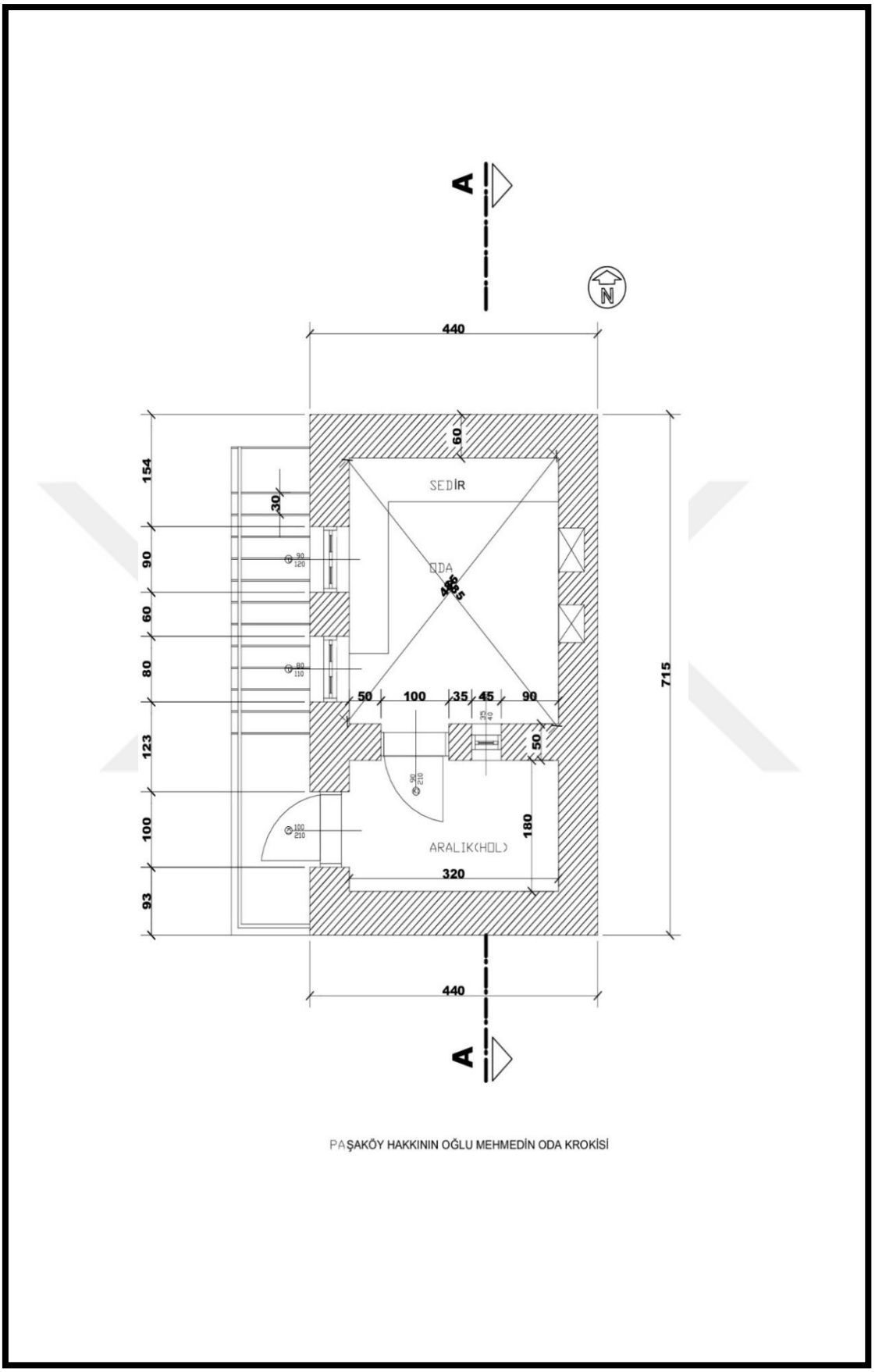

Çizim 9.2. Paşaköy Hakkı'nın Oğlu Mehmed'in Oda Krokisi

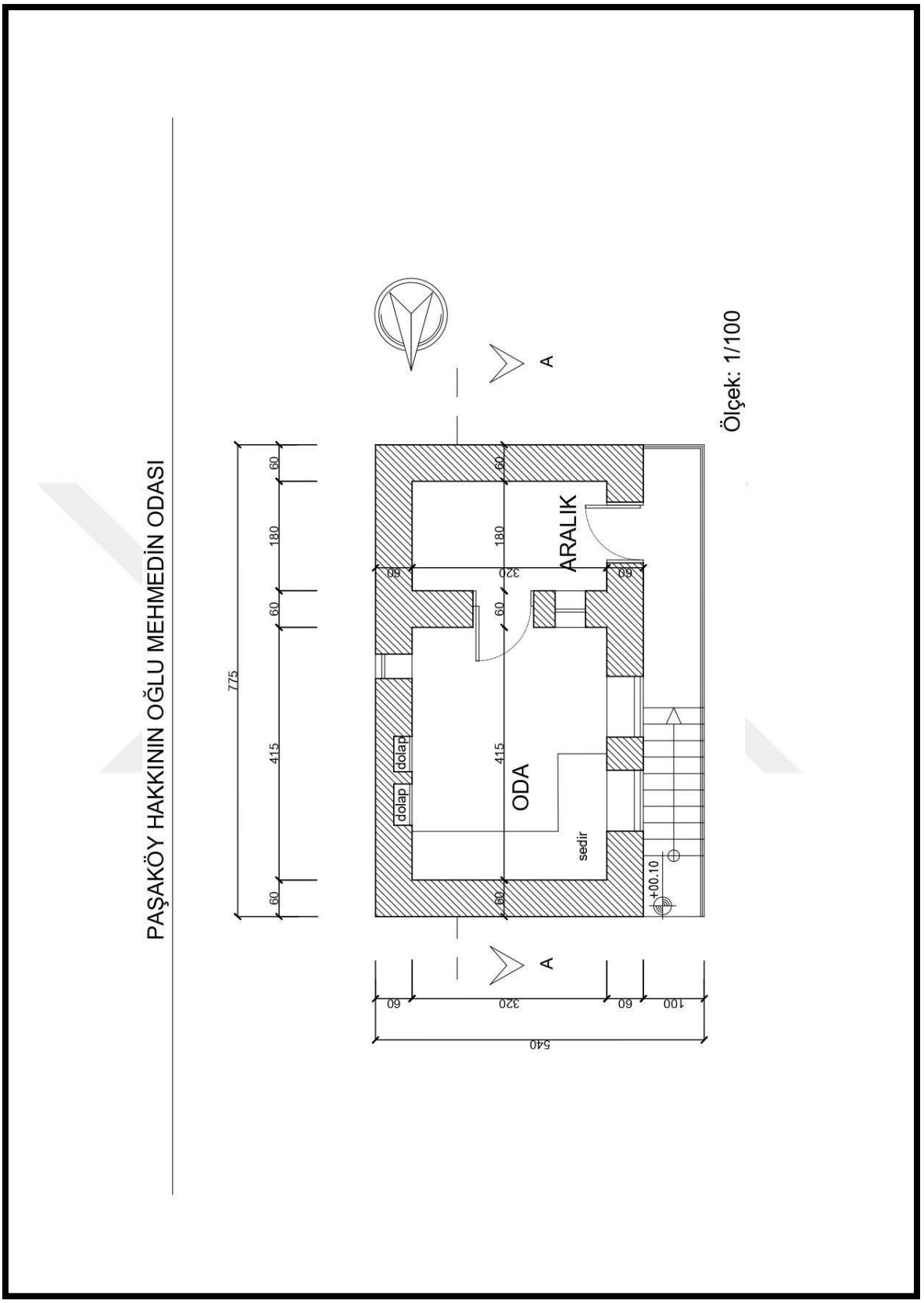

Çizim 9.3. Paşaköy Hakkı'nın Oğlu Mehmed'in Odası (Ölçekli)

Resim 9.1. Paşaköy Hakkı'nın Oğlu Mehmed'in Odasının genel görünüşü, merdiven ve sahanlık

Resim 9.2. Paşaköy Hakkı'nın Oğlu Mehmed'in Odasının tepesinde yer alan soğutma penceresi ve kirişlemesi alttan tavan

Resim 9.3. Paşaköy Hakkı'nın Oğlu Mehmed'in Odasının dolapları ve atlık bölümü

Resim 9.4. Paşaköy Hakkı'nın Oğlu Mehmed'in Odasında bulunan 1970 yılından kalma Kıbrıs'tangelme bez Türkiye haritası

Resim 9.5. Paşaköy Hakkı'nın Oğlu Mehmed'in Odasının pencereleri

Resim 9.6. Paşaköy Hakkı'nın Oğlu Mehmed'in Odasının kapısı yanındaki pencere ise hem aralık hemodayı aydınlatmak için kandil konan "Kandil Penceresi"

TABLO:10-Paşaköy Köyündeki Hüseyin Onbaşı'ya ait Oda

- Hüseyin ŞENYİĞİT(Sahibi)-	**-Yapım Tarihi:** 1958[13]

Oda Bilgileri: Bu oda, Şefaatli'nin Paşaköy adlı köyünde bulunmaktadır. Halen aktif olarak kullanılan oda 1958 yılında yapılmış olup odanın şu anki sahibi Hüseyin Şenyiğit'tir. Oda kare planlı olarak yapılmıştır (Resim 10.1.). Odaya güney kapısından girilince 540x320 cm ebadında bir aralık bölümü vardır ve aralık girişinin doğu yönündeki bir kapıyla odaya girilmektedir. Aralık kapısının kuzey yönünde bahçeye açılan ikinci bir kapı daha vardır (Resim 10.3.), (Resim 10.4.), (Resim 10.5.).

Oda 540x395 cm ebadındadır. Odanın doğuya açılan 150 x 100 cm ebadında PVC'den bir penceresi vardır. Güney tarafına açılan 150 x 100 cm ebadında yine PVC'den ikinci bir pencere daha vardır. Oda zaman zaman onarımdan geçmiştir. Oda tavanı düz ahşap olup (Resim 10.13.), çatısı kırma kiremit çatıdır (Resim 10.1.), (Resim 10.5.). Ocak kısmında ve ayaklarında gülbezek motifine benzer ve çam ağacı motifli bitkisel süsleme vardır. Ocağın yan kısımlarında ise geometrik motifli süslemeler vardır (Resim 10.6.), (Resim 10.8.), (Resim 10.9.), (Resim 10.10.). Bu oda sohbet, düğün ve cenazelerde kullanılmıştır. Fakat dışarıdan gelen satıcılar ve sadacılar da (dilenciler) burada konaklamıştır. Bu bilgiler köy sakini Altan Keleş'ten alınmıştır.

-Bina-Bilgileri-

-KatDurumu-			**-İnşaTekniği-**		**-İnşaDüzeni-**		**-İnşaTürü-**	
Kat1	-Toprağa- -Oturanlar	☑	-Yığma- Kerpiç-	☑	-Ayrık-		-Kerpiç-	☑
	-Yarım-Kat-							
Kat2			-Yığma- Moloz- -Taş(alt kısım)-	☑	-Bitişik-	☑	-Moloz-Taş-	☑

-Cephe(Yön)Ögeleri-

-KuzeyYönü-		**-GüneyYönü-**		**-BatıYönü-**		**-DoğuYönü-**	
-Balkon-		-Balkon-		-Balkon-		-Balkon-	
-Pencere-		-Pencere-	☑	-Pencere-		-Pencere-	☑
-Merdiven-		-Merdiven-		-Merdiven-		-Merdiven-	
-Kapı-		-Kapı-		-Kapı-	☑	-Kapı-	

-Kapı-						**-Merdiven-**			
-Materyal-		**-Kanat Durumu-**		**-Biçimsel özellikler-**		**-Materyal-**		**-Tip-**	
-Ahşap-	☑	-Tekli-	☑	-Bölüntüsüz-	☑	-Ahşap-		-Sahanlıksız düz-	
Metal		-Çiftli-		-Bölüntülü-		-Taş-		-Teksahanlıklı-	
				-Tablalı-				-Teksahanlıklı L-	

-Pencere-

-Materyal-		**-Kanat durumu-**		**-Tamamlayıcı elemanlar-**	
-Ahşap-		-Tekli-	☑	-Kepenkli-	
-PVC-	☑	-Çiftli-		-Kepenksiz-	☑

-PlanTipi-

-Tekoda-		-Oda+Aralık-	☑
-Oda+Atlık-		-Oda+Aralık+Atlık-	
-2oda+Aralık-		-2oda+Aralık+Atlık-	

[13] Bu bilgiler köy sakini Altan Keleş'ten alınmıştır.

TABLO:10 (Devam)-Paşaköy Köyündeki Hüseyin Onbaşı'ya ait Oda

-İç Mekân Ögeleri-

-Kapı-						**-Merdiven-**			
-Materyal-		**-Kanat Durumu-**		**-Biçimsel Özellikler-**		**-Materyal-**		**-Tip-**	
-Ahşap-		-Tek-		-Bölüntülü-		-Ahşap-		-Sahanlıklı Düz-	
-Metal-		-Çift-		-Bölüntüsüz-		-Metal-		-Tek Sahanlıklı-	
				-Tablalı-		-Taş-		-Tek Sahanlıklı L-	

-Tavan-		**-Zemin Döşemesi-**	
-Düz Tavan-	☑	-Taş-	☑
-Kirişlemesi Alttan-		-Toprak-	

-Tamamlayıcı elemanlar-			
-Ocak-	☑	-Yüklük-	☑
-Alçı Niş-		-Abdestlik-	
-Ahşap Niş-		-Testilik-	
-Dolap-	☑	-Oturma sekisi-Yataklık-	☑

Örtü Düzeni			
-Düz kirişleme üstü toprak-		-Kırma Çatı-	☑

-Çatı kaplama-			
-Kiremit-	☑	-Sac-	

Süsleme

-Materyal-		**-Yer-**		**-Teknik-**			
-Ahşap-		-Tavan-		-Çakma-		-Oyma-	
-Alçı-		-Dolap-		-Kazıma-		-Alçı kalıp Tekniği-	
		-Ocak-	☑	-Boyama-		-Kabartma-	
		-Alçı Niş-		**-Tür-**			
		-AhşapNiş-		-Bitkisel-		-Geometrik-	☑ -Nesneli-

-Durumu-			
-Depo-		-Köy Evi-	
-Köy Odası-	☑	-Boş-	

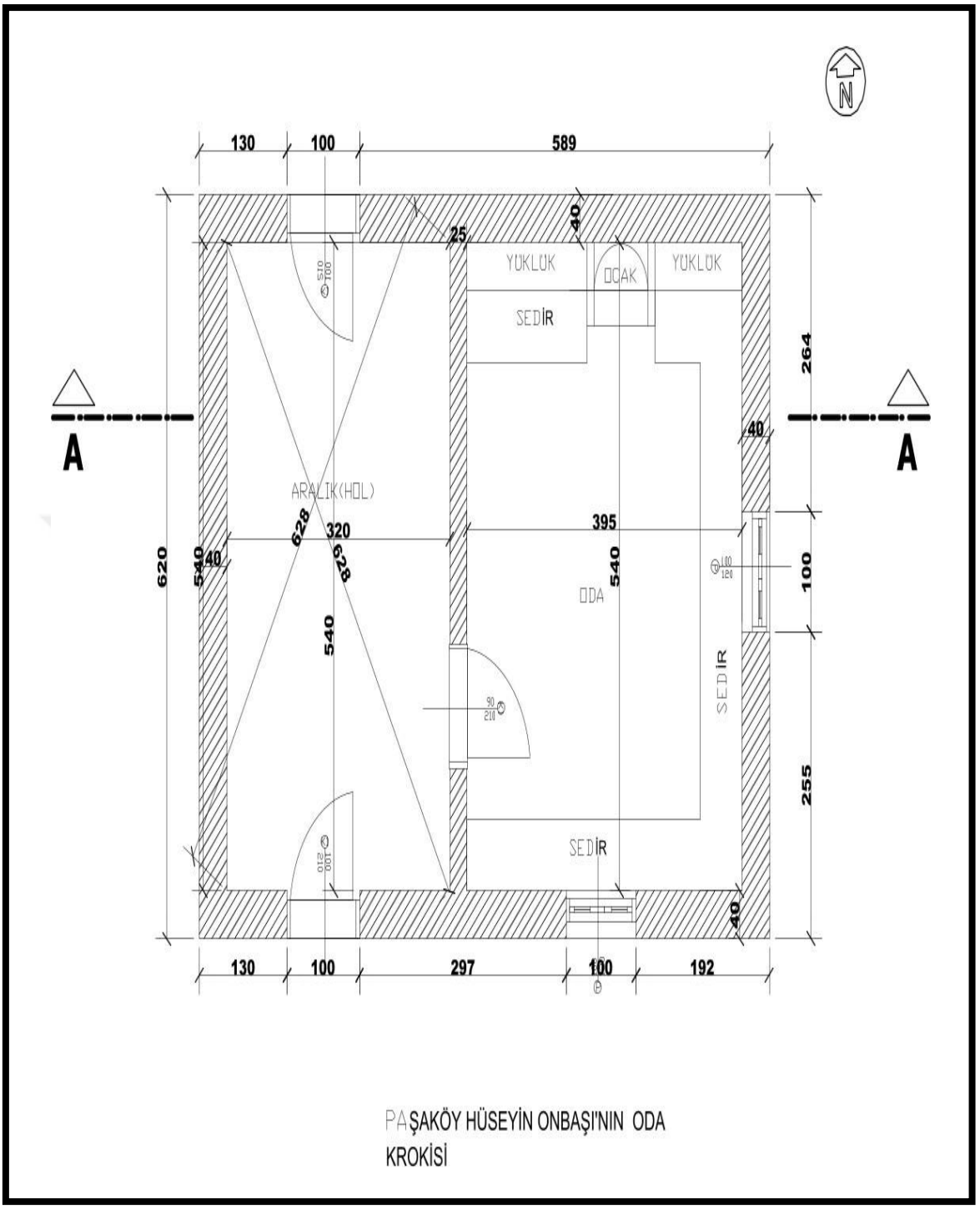

Çizim 10.1. Paşaköy Hüseyin Onbaşının Oda Krokisi

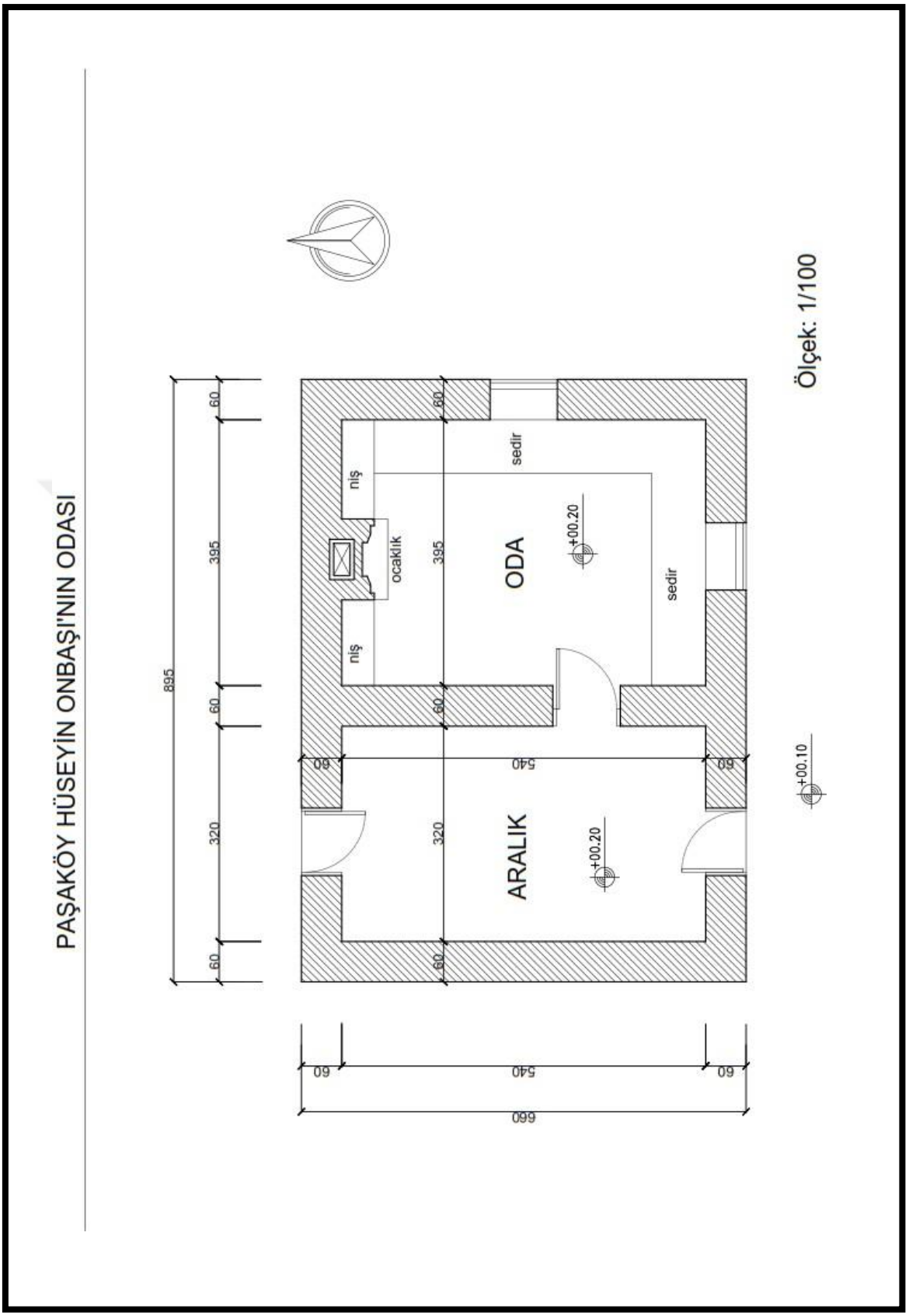

Çizim 10.2. Paşaköy Hüseyin Onbaşının Odası (Ölçekli)

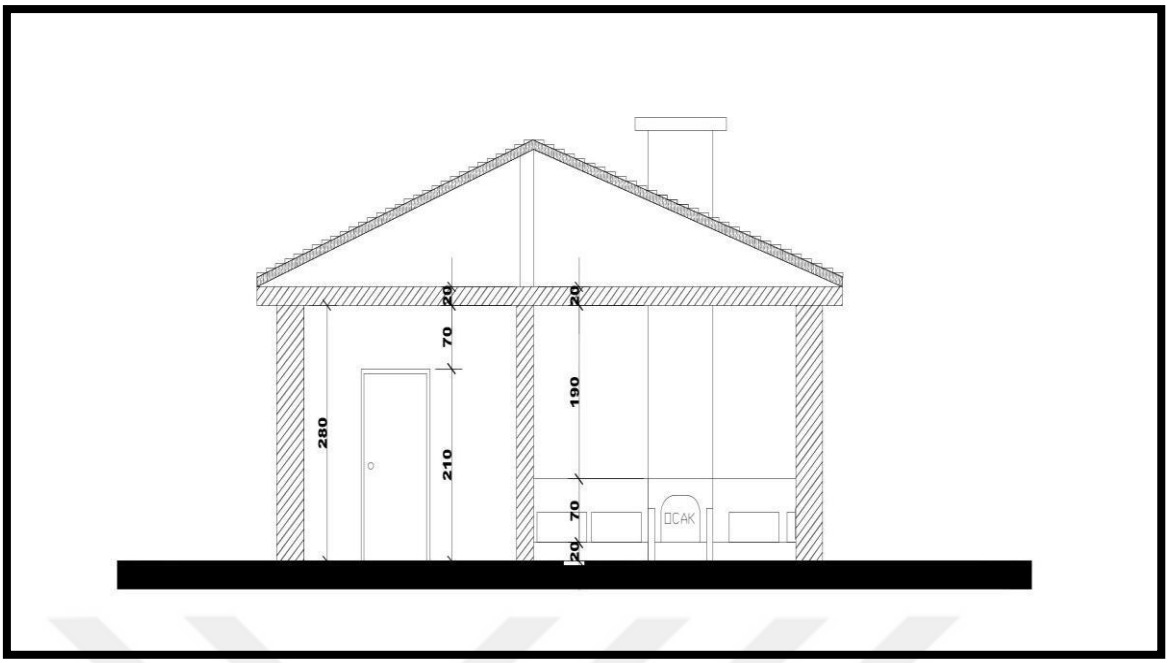

Çizim 10.3. Paşaköy Hüseyin Onbaşının Odası A-A Kesiti

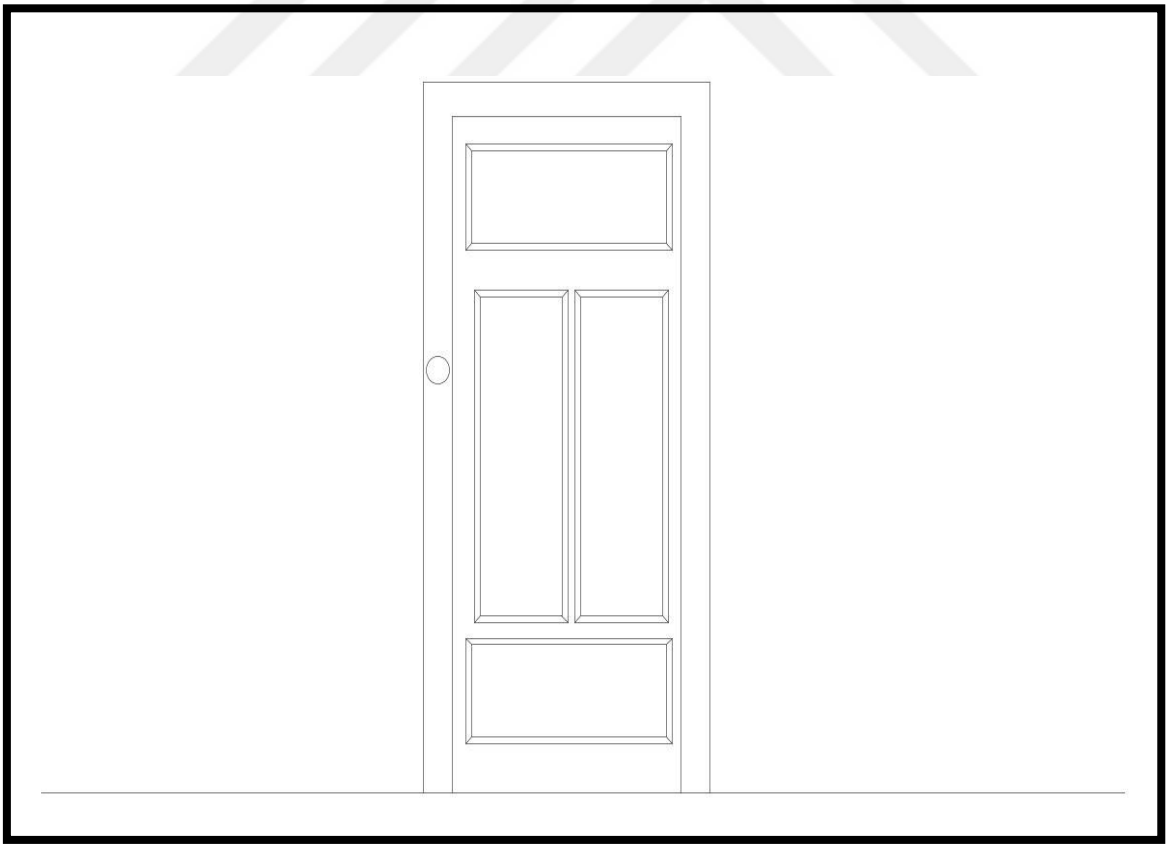

Çizim 10.4. Paşaköy Hüseyin Onbaşının Oda Kapısı

Resim 10.1. Paşaköy Hüseyin Onbaşının Odasının genel görünüşü

Resim 10.2. Paşaköy Hüseyin Onbaşının Odasının Aralık giriş kapısı ve Aralığın içi

Resim 10.3. Paşaköy Hüseyin Onbaşının Odasının Aralığın içinden bir fotoğraf. Karşıdaki kapı ise odanın bahçesine açılan kapı

Resim 10.4. Paşaköy Hüseyin Onbaşının Odasının Aralık bahçe kapısı

Resim 10.5. Paşaköy Hüseyin Onbaşının Odasının Genel Görünümü

Resim 10.6. Paşaköy Hüseyin Onbaşının Odasının Ocak ve Yüklüğü

Resim 10.7. Paşaköy Hüseyin Onbaşının Odasının Yüklükleri

Resim 10.8. Paşaköy Hüseyin Onbaşının Odasının Ocak ve bitkisel motifli süslemeleri

Resim 10.9. Paşaköy Hüseyin Onbaşının Odasının Ocak ayakları ve süslemeleri

Resim 10.10. Paşaköy Hüseyin Onbaşının Odasının Ocak Ayağı

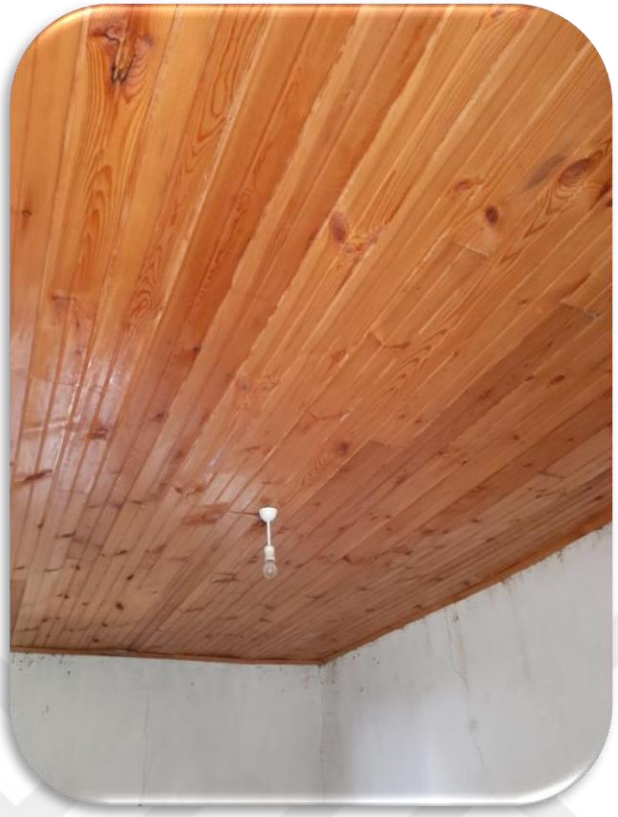

Resim 10.11. Paşaköy Hüseyin Onbaşının Odasının sonradan yapılan ahşap tavanı

Resim 10.12. Paşaköy Hüseyin Onbaşının Odasının kapısı

Resim 10.13. Paşaköy Hüseyin Onbaşının Odasının içinden genel bir görünüm

TABLO:11-Paşaköy Köyündeki Rızvan Özcan'a ait Oda

- Ömer Özcan(Sahibi)-	**-Yapım Tarihi:** 1940-1950[14]

Oda Bilgileri: Oda, Şefaatli'nin Paşaköy adlı köyünde bulunmaktadır. Rızvan Özcan tarafından 1940-1950 yılları arasında yaptırılan bu odanın şu anki sahibi Ömer Özcan'dır. Bu köy odası dikdörtgen planlıdır. Odanın ebadı 415 x 515 cm'dir. Odanın güneybatı yönünde iki adet penceresi vardır. Düz atkılı bu pencereler 125 x 110 cm ebadındadır (Resim 11.5.). Bu odanın en dikkat çekici yönü ise tavanı olup "kırlangıç stil" tavan tarzındadır (Resim 11.6.). Çatısı kırma kiremittir (Resim 11.1.). Odanın kuzeydoğu yönünde bir yüklük olup bunun ebadı 135 x 110 cm'dir (Resim 11.9.). Güneybatı yönünde de bir abdestlik bulunup bunun ebadı ise 110 x 115 cm'dir (Resim 11.7.).

Bu odanın, tarihî Tokmak Hasan Paşa Camiine çok yakın olması nedeniyle cemaat, camiye girmeden önce burada oturur, konuşurlarmış. Camiden çıktıktan sonra ise yine bu odada çay içip muhabbet ederlermiş. Ayrıca bu oda sadacıların(dilenci) konaklaması için de kullanılmıştır.

-Bina-Bilgileri-

-KatDurumu-			**-İnşaTekniği-**		**-İnşaDüzeni-**		**-İnşaTürü-**	
Kat1	-Toprağa-Oturanlar	☑	-Yığma-Kerpiç-	☑	-Ayrık-		-Kerpiç-	☑
	-Yarım-Kat-							
Kat2			-Beton(alt kısım)-	☑	-Bitişik-	☑	-Beton-	☑

-Cephe(Yön)Ögeleri-

-KuzeyYönü-		**-GüneyYönü-**		**-BatıYönü-**		**-DoğuYönü-**	
-Balkon-		-Balkon-		-Balkon-		-Balkon-	
-Pencere-		-Pencere-	☑	-Pencere-	☑	-Pencere-	
-Merdiven-		-Merdiven-		-Merdiven-		-Merdiven-	
-Kapı-		-Kapı-	☑	-Kapı-		-Kapı-	

-Kapı-						**-Merdiven-**			
-Materyal-		**-Kanat Durumu-**		**-Biçimsel özellikler-**		**-Materyal-**		**-Tip-**	
-Ahşap-	☑	-Tekli-	☑	-Bölüntüsüz-		-Ahşap-		-Sahanlıksız düz-	
Metal		-Çiftli-		-Bölüntülü-		-Taş-		-Teksahanlıklı-	
				-Tablalı-	☑			-Teksahanlıklı L-	

-Pencere-

-Materyal-		**-Kanat durumu-**		**-Tamamlayıcı elemanlar-**	
-Ahşap-		-Tekli-	☑	-Kepenkli-	
-PVC-	☑	-Çiftli-		-Kepenksiz-	☑

-PlanTipi-

-Tekoda-		-Oda+Aralık-	☑
-Oda+Atlık-		-Oda+Aralık+Atlık-	
-2oda+Aralık-		-2oda+Aralık+Atlık-	

[14] Köy odasının yapılış tarihi, şu anki sahibi Ömer Özcan'dan alınmıştır.

TABLO:11 (Devam)-Paşaköy Köyündeki Rızvan Özcan'a ait Oda

-İç Mekân Ögeleri-									
-Kapı-						-Merdiven-			
-Materyal-		-Kanat Durumu-		-Biçimsel Özellikler-		-Materyal-		-Tip-	
-Ahşap-	☑	-Tek-	☑	-Bölüntülü-		-Ahşap-		-Sahanlıklı Düz-	
-Metal-		-Çift-		-Bölüntüsüz-		-Metal-		-Tek Sahanlıklı-	
				-Tablalı-	☑	-Taş-		-Tek Sahanlıklı L-	

-Tavan-		-Zemin Döşemesi-	
-Düz Tavan-		-Beton-	☑
-Kirişlemesi Alttan-	☑	-Toprak-	
-Tamamlayıcı elemanlar-			
-Ocak-		-Yüklük-	☑
-Alçı Niş-		-Abdestlik-	☑
-Ahşap Niş-		-Testilik-	
-Dolap-	☑	-Oturma sekisi-Yataklık-	☑
Örtü Düzeni			
-Düz kirişleme üstü toprak-		-Kırma Çatı-	☑
-Çatı kaplama-			
-Kiremit-	☑	-Sac-	

Süsleme									
-Materyal-		-Yer-		-Teknik-					
-Ahşap-		-Tavan-		-Çakma-		-Oyma-			
-Alçı-		-Dolap-		-Kazıma-		-Alçı kalıp Tekniği-			
		-Ocak-		-Boyama-		-Kabartma-			
		-Alçı Niş-		-Tür-					
		-AhşapNiş-		-Bitkisel-		-Geometrik-		-Nesneli-	

-Durumu-			
-Depo-		-Köy Evi-	
-Köy Odası-		-Boş-	☑

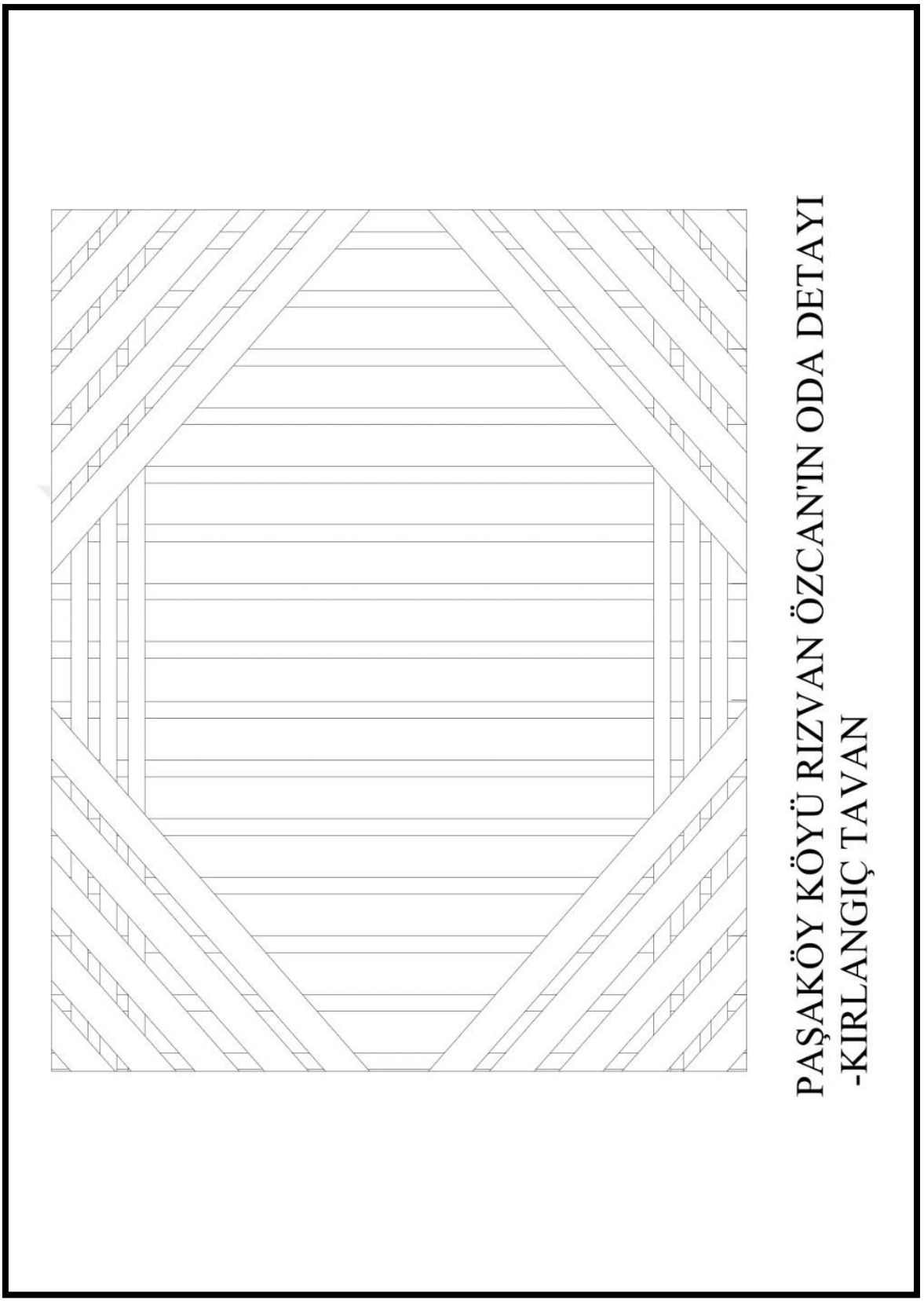

Çizim 11.1. Paşaköy Köyü Rızvan Özcan'ın Oda Detayı Kırlangıç Tavan

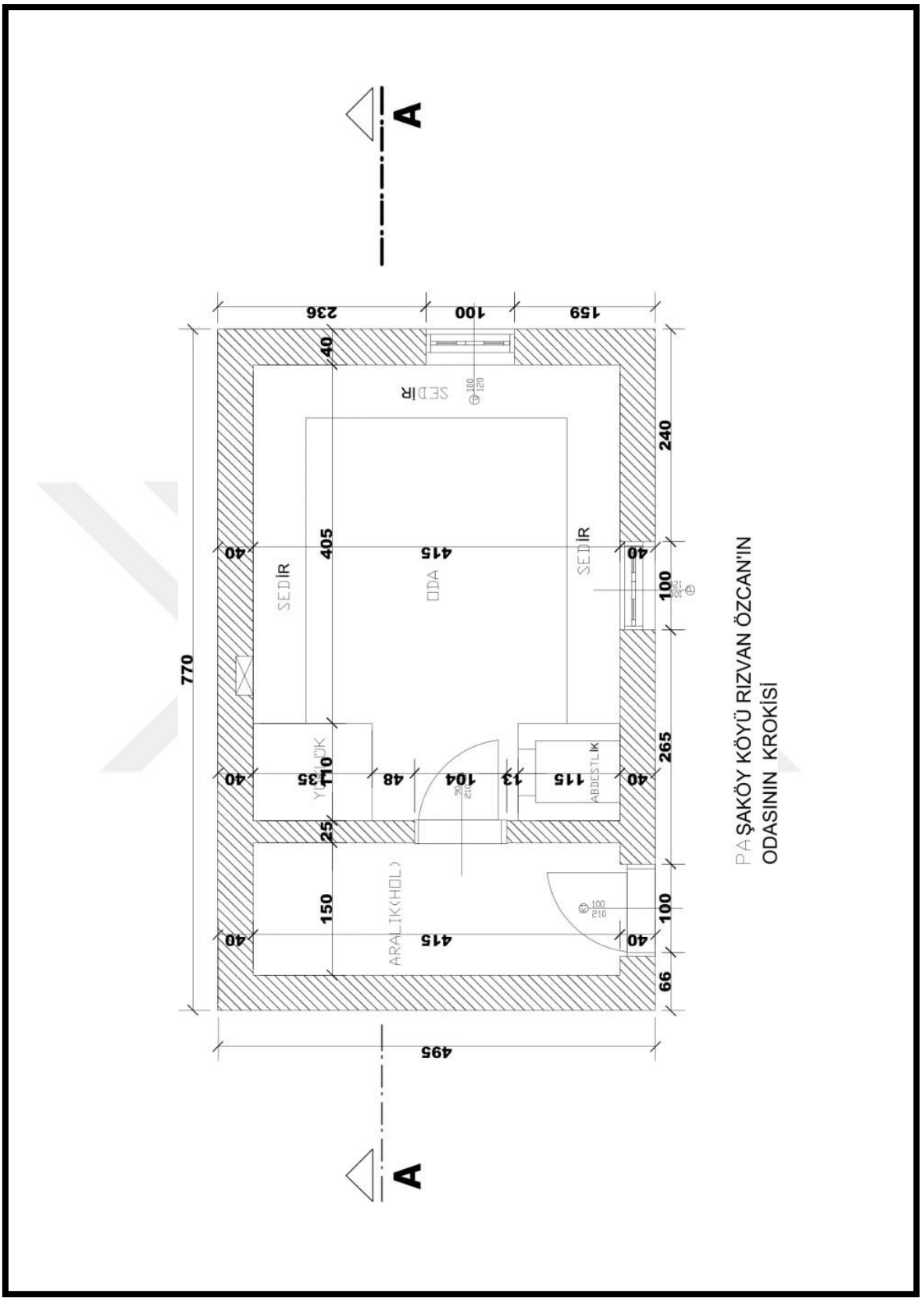

Çizim 11.2. Paşaköy Köyü Rızvan Özcan'ın Odasının Krokisi

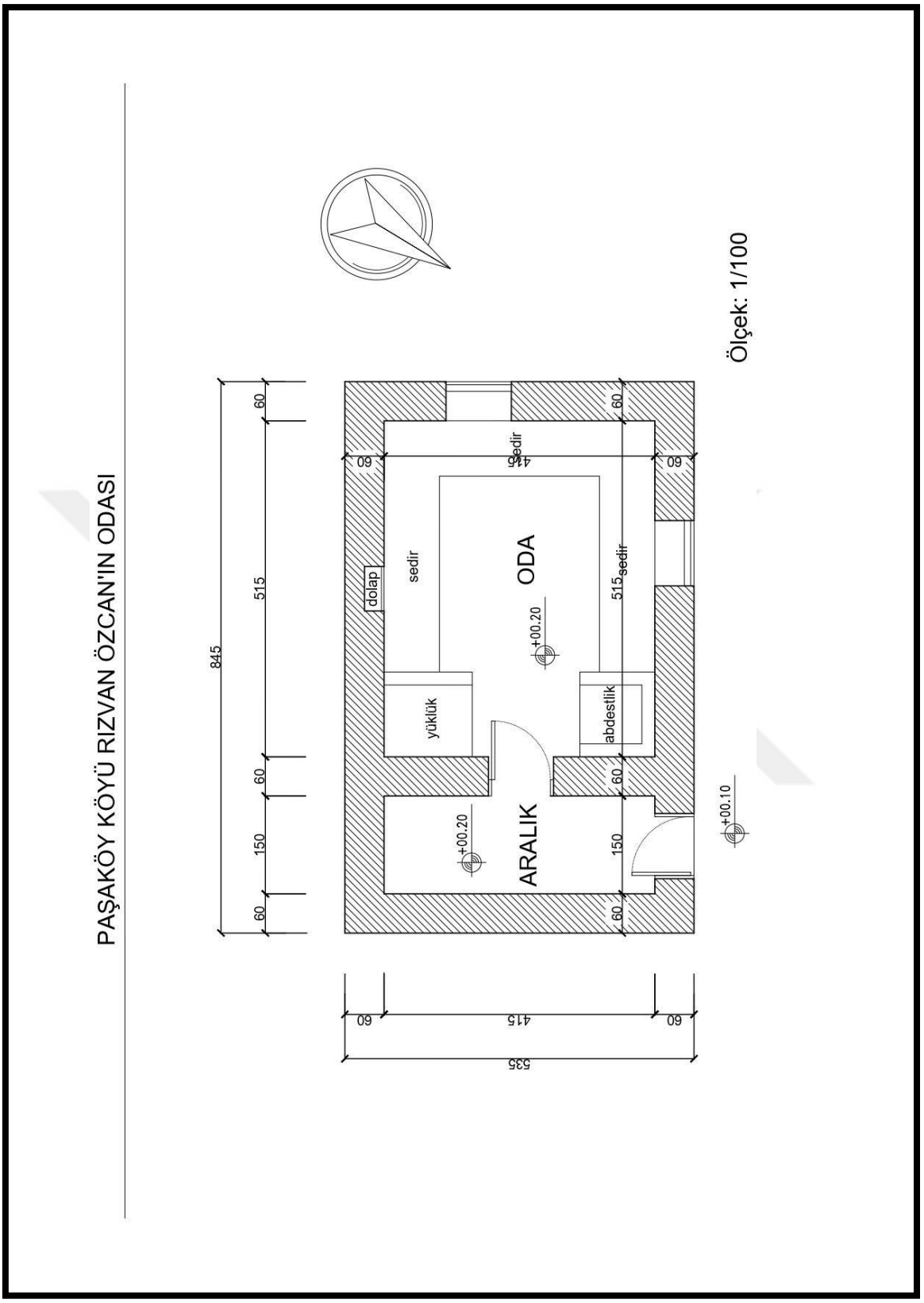

Çizim 11.3. Paşaköy Köyü Rızvan Özcan'ın Odası (Ölçekli)

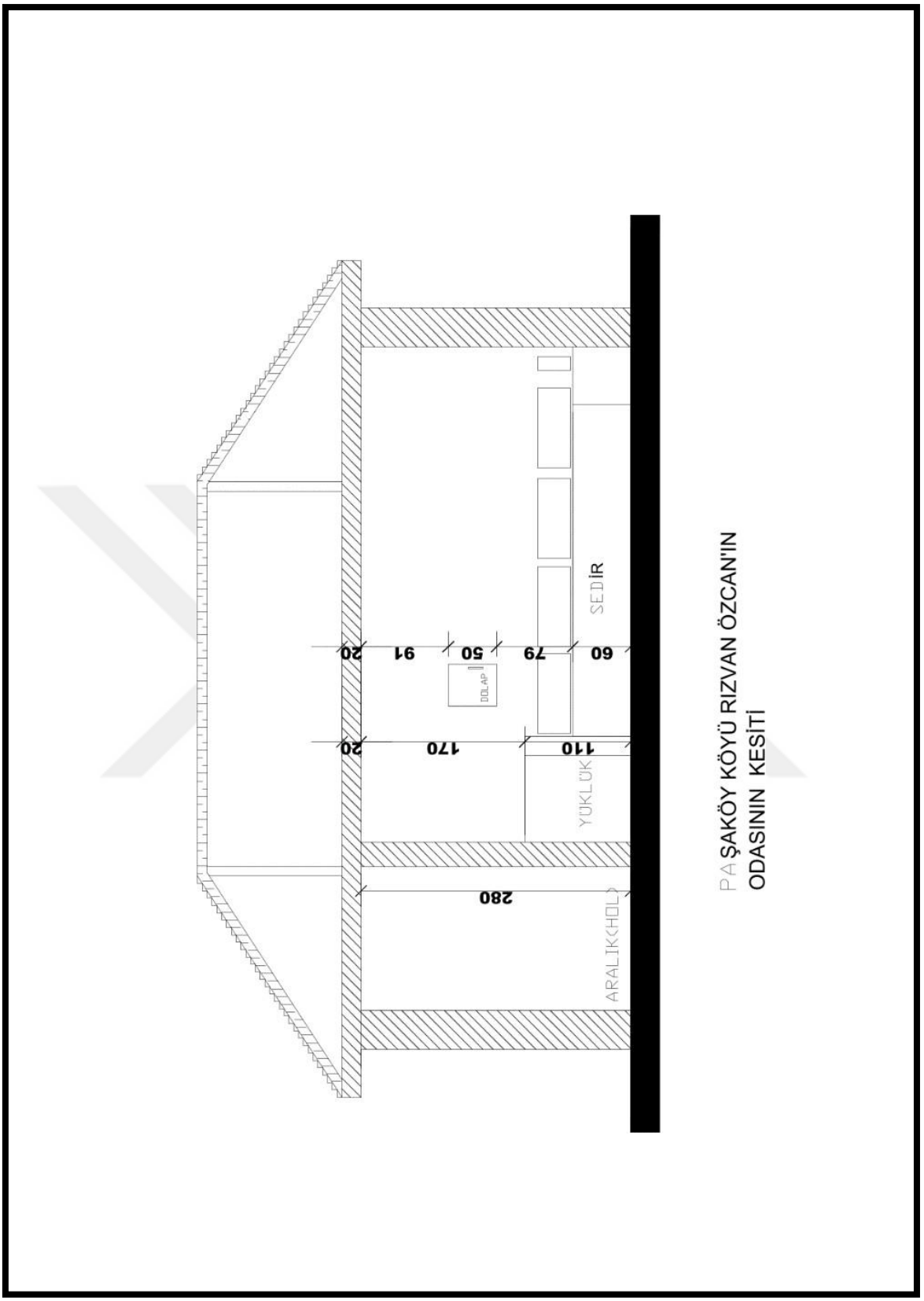

Çizim 11.4. Paşaköy Köyü Rızvan Özcan'ın Odasının Kesiti

Resim 11.1. Paşaköy Köyü Rızvan Özcan'ın Odasının dıştan genel görüntüleri

Resim 11.2. Paşaköy Köyü Rızvan Özcan'ın Odasının Aralık kapısı

Resim 11.3. Paşaköy Köyü Rızvan Özcan'ın Odasının aralık kısmı

Resim 11.4. Paşaköy Köyü Rızvan Özcan'ın Odasının kapısı

Resim 11.5. Paşaköy Köyü Rızvan Özcan'ın Odasının içinden genel görünüm ve sedir(mağat)

Resim 11.6. Paşaköy Köyü Rızvan Özcan'ın Odasının Kırlangıç stili kirişlemesi alttan tavan

Resim 11.7. Paşaköy Köyü Rızvan Özcan'ın Odasının Abdestliği

Resim 11.8. Paşaköy Köyü Rızvan Özcan'ın Odasının Ahşap nişli dolapları

Resim 11.9. Paşaköy Köyü Rızvan Özcan'ın Odasının Yüklüğü

TABLO:12-Sarıkent Köyündeki Ganiuşağı(Ganioğulları)'na ait Oda	
- Abdulgani Ercan(Sahibi)-	**-Yapım Tarihi:** 1915[15]

Oda Bilgileri: Odanın şu anki sahibi Abdülgani Ercan'dır. Odanın genel ölçüsü 480 x 640 cm'dir. Oda dikdörtgen planlı olarak yapılmıştır. Abdülgani Ercan'dan şu bilgileri öğreniyoruz:

Odanın yapılış tarihi kesin olmamakla beraber 1915'ten öncedir. Ama biz ondan öncesini bilmiyoruz. 1915'ten itibaren biliyoruz. Odanın içindeki ocakta yapılış tarihi varmış. Ancak restorasyon sonucu bu tarih silinmiştir. Yine edindiğimiz bilgiye göre dışarıda atlık denen bir bölüm ve atları bağlamak için desenli özel binek taşları varmış ama bunlar zaman içerisinde yok olmuş. Şimdi bu atlık bölümü bulunmamaktadır.

Oda, toprak zemin üzerine beton atılmak suretiyle duvarları halk arasında "kefenk taşı" denilen taştan yapılmıştır. Odaya dışarıdan demir kapıyla girilir (Resim 12.1.). Odanın doğu yönünde aralık kısmı vardır. Aralığa güney kısımdaki kapıdan girilir. Aralığın ebadı 255 x 425 cm'dir (Resim 12.2.). Aralığın batı yönünde ise çiçek işlemeli ahşap kapı ile odaya girilir. Bu ahşap kapı orijinal olup üzerinde gülbezek çiçek desenleri bulunmaktadır. Kapı "firek" denilen özel bir anahtar ile açılmaktadır (Resim 12.3.). Kapının arkasında kalan sağ tarafta çay, kahve verme amaçlı bir tezgah olup bunun altı ayakkabılık olarak kullanılmaktadır. Kapının sol tarafında güney kısmında ise "tahtalı" denilen bir mum sekili bölüm vardır. Bu tahtalı bölümün altı kömürlük, üstü ise yorgan, yastık vb. koymak için yüklük amaçlı kullanılmaktadır (Resim 12.9.). Odada üç tane pencere vardır. Pencereler batı cephesinde olup düz atkılıdır. Büyük iki pencerenin ebadı 125 x 90 cm'dir. Mum sekili kısımda bulunan küçük pencerenin ebadı ise 48 x60 cm'dir.

Oda "U" şeklinde sedir(mağat) ile minder ve berdi yastıklarla döşelidir (Resim 12.4.). Kapının tam karşısında batı yönüne gelen bölümde ortada ocak bulunmaktadır (Resim 12.10.). Ocağın ebadı 105x12 cm'dir. Ocağın üstü ahşap işlemelidir. Ocağın süslemesinde çarkıfelek, simetrik zikzak ve çiçek motifileri süslemeleri hakimdir. Yine ocağın en üst tarafında mum koymak için kullanılan "çıralık" denen ahşap bölmeler vardır. Ocağın biraz üstünde gaz lambası koymak için duvarda çıkıntı olan lambalık vardır (Resim 12.10.), (Resim 12.7.). Ocağın sağında 118x225 cm ebadında ve solunda 125x225 cm ebadında ahşap dolaplar yer almaktadır. Bu ahşap dolaplar gülbezek çiçek desenli olup orijinalliğini korumaktadır (Resim 12.8.). Kısmen Ermeni usta işçiliği hakimdir. Oda girişindeki tahtalık denilen yüklük kısmındaki küçük pencerenin ebadı 48x60cm olup odadaki iki ana pencerenin ebadı ise 125x90 cm'dir. Askılık kısımları da orijinal olup gülbezek çiçek motifiyle süslenmiştir.

Oda bayramlarda, akraba buluşmalarında, düğün ve cenazelerde kullanılmıştır. Küçükler bu odaya giremezlerdi. Odada genellikle kışın oturulmuştur. Bunun nedeni ise yazın herkesin tarlada çalışması ve bir araya gelinememesi, kışın ise daha kolay ve rahat toplanıp birlikte olunabilmesidir. Bu yüzden oda çoğunlukla kışın hizmet vermiştir. Oda tavanı eskiden kirişin üzerine, dikine konulan kalın ve büyük ağaç olan "hezen" denilen sistemle yapılmışolup yapılan restorasyonlar sonucu tavan ahşapla kaplanmıştır. Tavandaki lamba göbeği ise Ermeni işçiliği ile yapılmış olup yapılan restorasyonlar sonucunda orijinalliğini yitirmiştir. Çatısı kırma kiremitten yapılmıştır. Oda girişinin karşısında sol dolabın yan üstünde tahtadan bir çıkıntı vardır. Buraya ise radyo konup ajans (haberler) dinlenirmiş. Haberlere o zaman için "ajans" denirmiş. "Cönk" denilen eserlerden halk hikayeleri, şiirler okunmuştur. Oda halen oda sahipleri tarafından düğün ve cenazelerde aktif olarak kullanılmaktadır.

[15] Odanın yapım tarihi, şu anki sahibi Abdulgani Ercan'dan alınmıştır.

TABLO:12 (Devam)-Sarıkent Köyündeki Ganiuşağı(Ganioğulları)'na ait Oda

-Bina-Bilgileri-

-KatDurumu-			**-İnşaTekniği-**		**-İnşaDüzeni-**		**-İnşaTürü-**	
Kat1	-Toprağa- -Oturanlar	☑	-Yığma- Kerpiç-	☑	-Ayrık-		-Kerpiç-	☑
	-Yarım-Kat-							
Kat2			-Kefenk-Taş-	☑	-Bitişik-	☑	- Kefenk-Taş -	☑

-Cephe(Yön)Ögeleri-

-KuzeyYönü-		**-GüneyYönü-**		**-BatıYönü-**		**-DoğuYönü-**	
-Balkon-		-Balkon-		-Balkon-		-Balkon-	
-Pencere-		-Pencere-		-Pencere-	☑	-Pencere-	☑
-Merdiven-		-Merdiven-		-Merdiven-		-Merdiven-	
-Kapı-		-Kapı-		-Kapı-		-Kapı-	☑

-Kapı-						**-Merdiven-**			
-Materyal-		**-Kanat Durumu-**		**-Biçimsel özellikler-**		**-Materyal-**		**-Tip-**	
-Ahşap-		-Tekli-	☑	-Bölüntüsüz-	☑	-Ahşap-		-Sahanlıksız düz-	
Metal	☑	-Çiftli-		-Bölüntülü-		-Taş-		-Teksahanlıklı-	
				-Tablalı-				-Teksahanlıklı L-	

-Pencere-

-Materyal-		**-Kanat durumu-**		**-Tamamlayıcı elemanlar-**	
-Ahşap-		-Tekli-	☑	-Kepenkli-	
-PVC-	☑	-Çiftli-		-Kepenksiz-	☑

-PlanTipi-

-Tekoda-		-Oda+Aralık-	☑
-Oda+Atlık-		-Oda+Aralık+Atlık-	
-2oda+Aralık-		-2oda+Aralık+Atlık-	

TABLO:12 (Devam)-Sarıkent Köyündeki Ganiuşağı(Ganioğulları)'na ait Oda

-İç Mekân Ögeleri-

-Kapı-						**-Merdiven-**			
-Materyal-		**-Kanat Durumu-**		**-Biçimsel Özellikler-**		**-Materyal-**		**-Tip-**	
-Ahşap-	☑	-Tek-	☑	-Bölüntülü-		-Ahşap-		-Sahanlıklı Düz-	
-Metal-		-Çift-		-Bölüntüsüz-		-Metal-		-Tek Sahanlıklı-	
				-Tablalı-	☑	-Taş-		-Tek Sahanlıklı L-	

-Tavan-		**-Zemin Döşemesi-**	
-Düz Tavan-	☑	-Taş-	☑
-Kirişlemesi Alttan-		-Toprak-	

-Tamamlayıcı elemanlar-			
-Ocak-	☑	-Yüklük-	☑
-Alçı Niş-		-Abdestlik-	
-Ahşap Niş-	☑	-Testilik-	☑
-Dolap-	☑	-Oturma sekisi-Yataklık-	☑

Örtü Düzeni			
-Düz kirişleme üstü toprak-		-Kırma Çatı-	

-Çatı kaplama-			
-Kiremit-	☑	-Sac-	

Süsleme

-Materyal-		**-Yer-**		**-Teknik-**			
-Ahşap-	☑	-Tavan-		-Çakma-	☑	-Oyma-	☑
-Alçı-		-Dolap-	☑	-Kazıma-		-Alçı kalıp Tekniği-	
		-Ocak-	☑	-Boyama-		-Kabartma-	
		-Alçı Niş-		**-Tür-**			
		-AhşapNiş-	☑	-Bitkisel- ☑	-Geometrik-	☑	-Nesneli-

-Durumu-			
-Depo-		-Köy Evi-	
-Köy Odası-	☑	-Boş-	

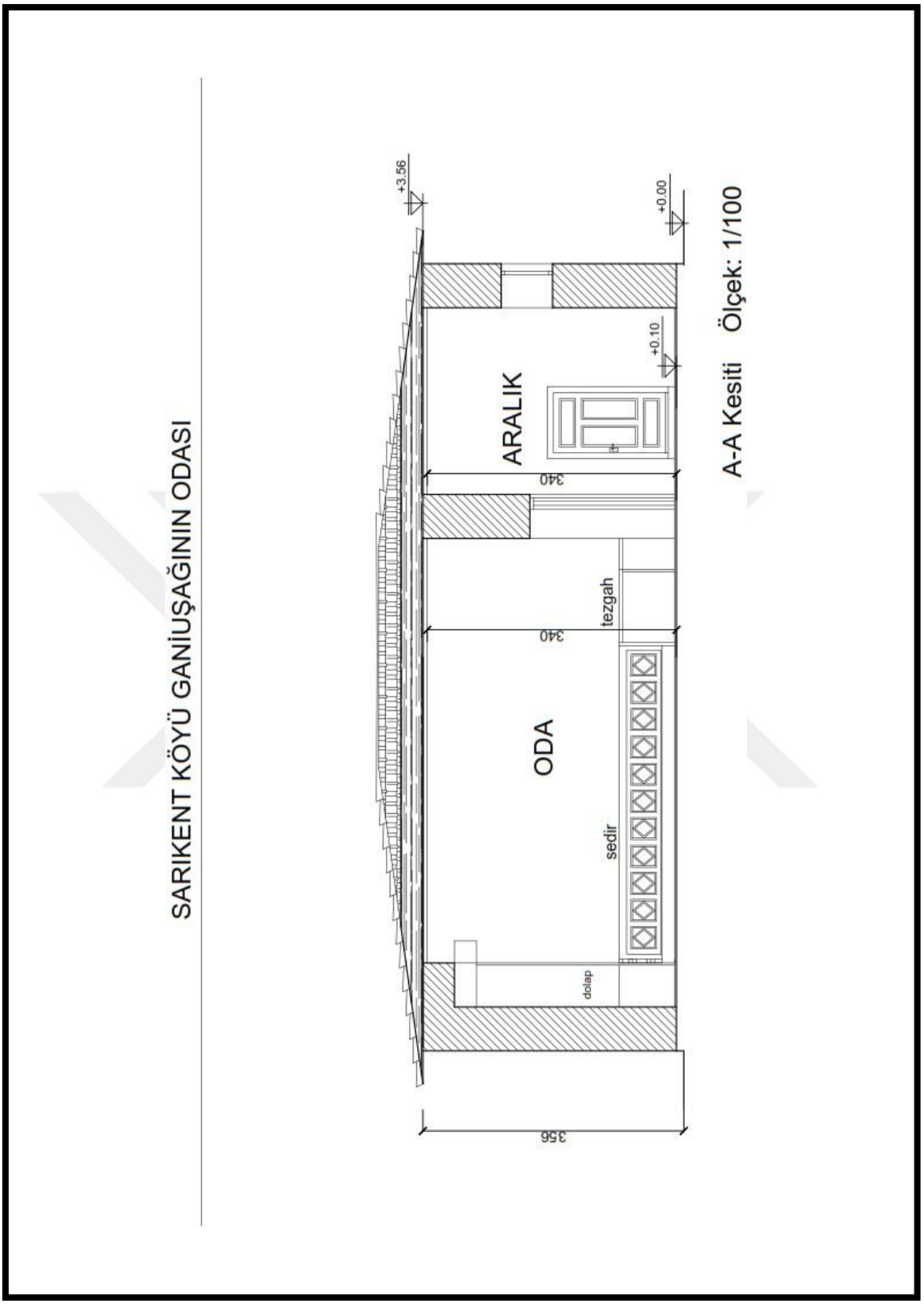

Çizim 12.1. Sarıkent Köyü Gani Uşağı'nın Odası A-A Kesiti

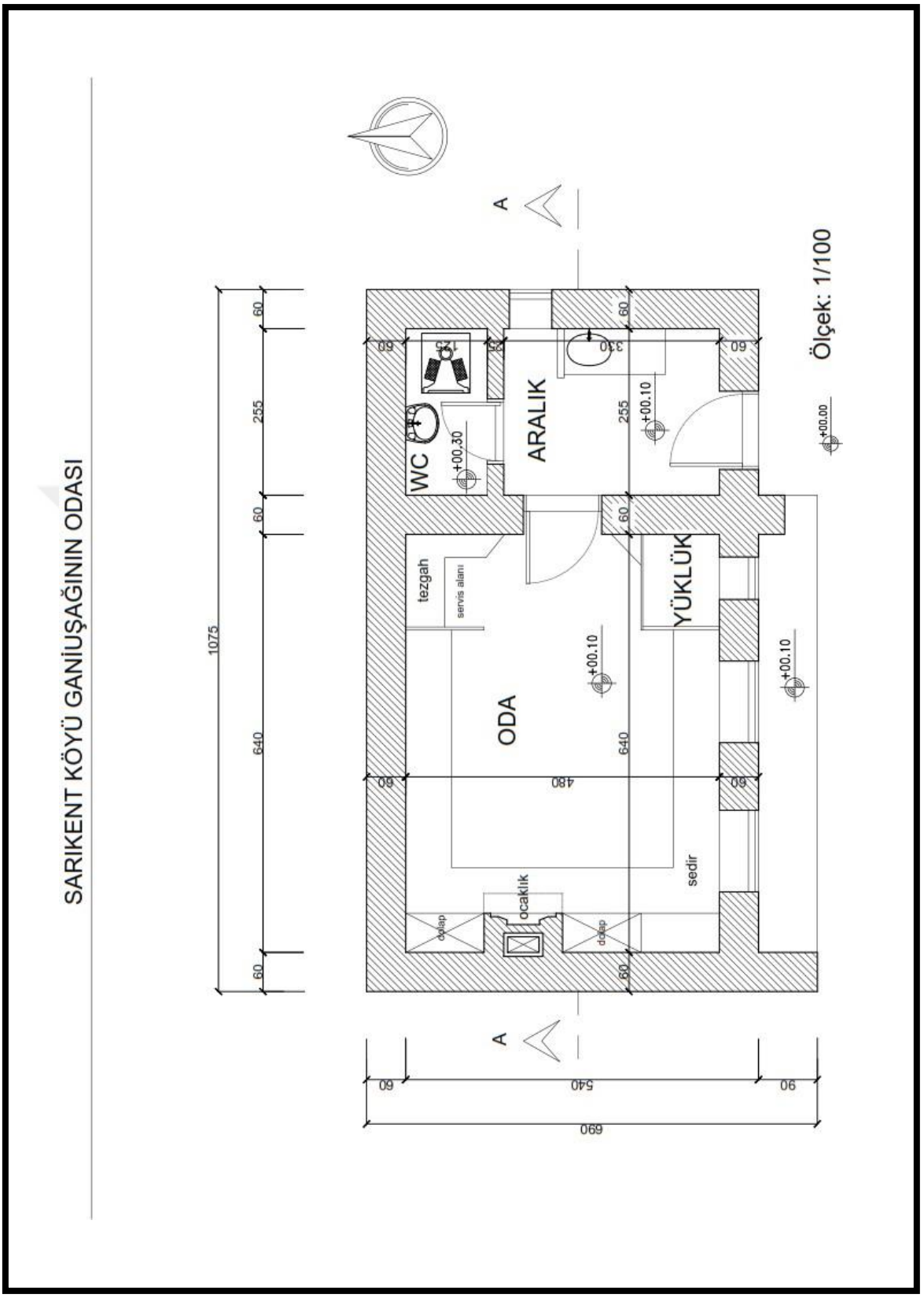

Çizim 12.2. Sarıkent Köyü Gani Uşağı'nın Odası (Ölçekli)

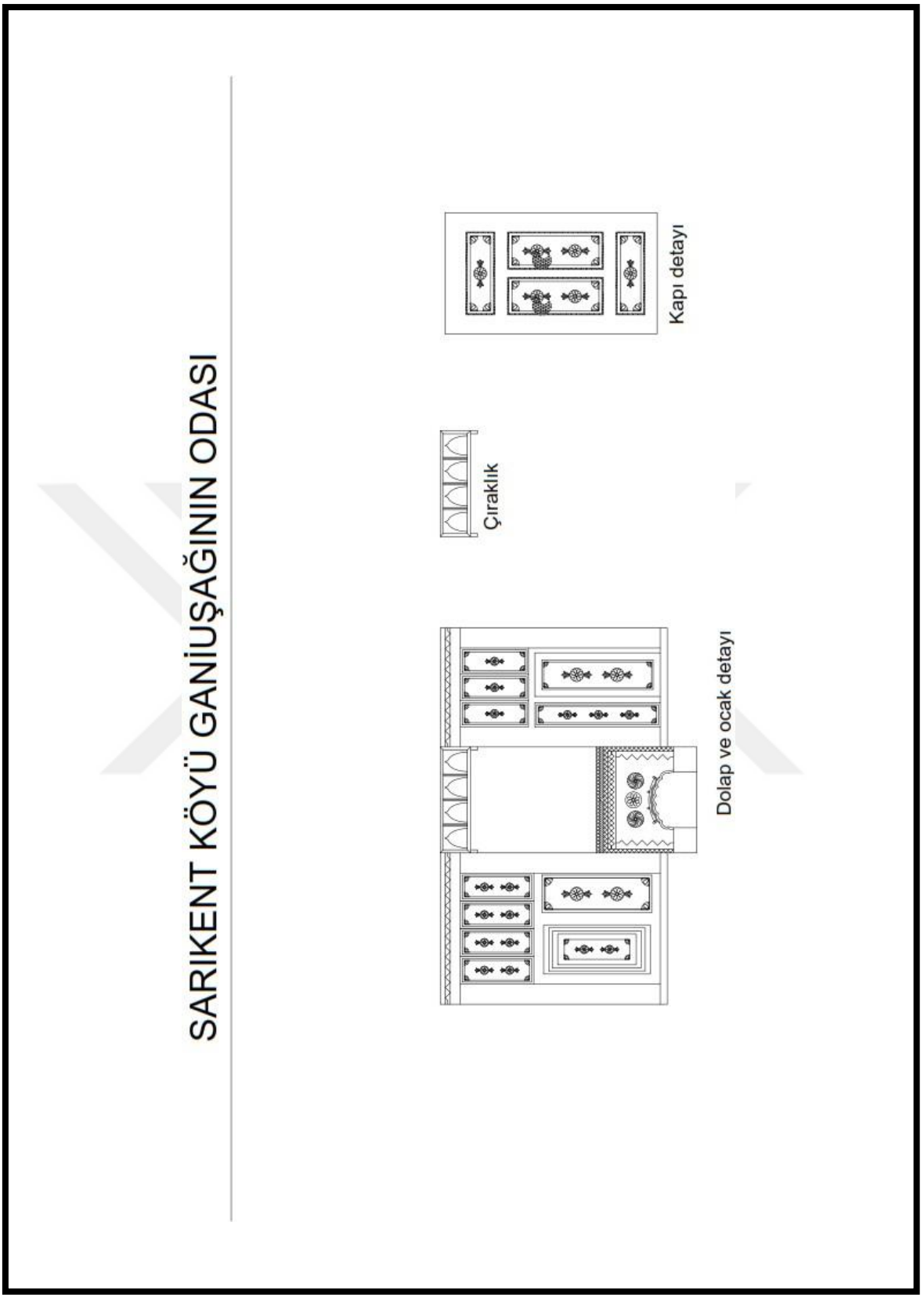

Çizim 12.3. Sarıkent Köyü Gani Uşağı'nın Odası Dolap ve Ocak Detayı, Çıraklık, Kapı Detayı

Resim 12.1. Sarıkent Köyü Gani Uşağı'nın Odasının dış görüntüsü

Resim 12.2. Sarıkent Köyü Gani Uşağı'nın Odasının aralık bölümü

Resim 12.3. Sarıkent Köyü Gani Uşağı'nın Odasının ahşap işlemeli bitkisel motifli oda kapısı

Resim 12.4. Sarıkent Köyü Gani Uşağı'nın Odasının genel görüntüleri

Resim 12.5. Sarıkent Köyü Gani Uşağı'nın Odasının ocağın üstünde mum koymak için kullanılan"çıralık" denen kısım

Resim 12.6. Sarıkent Köyü Gani Uşağının Odasının Radyo koymak ve dinlemek için kullanılan bölümü

Resim 12.7. Sarıkent Köyü Gani Uşağı'nın Odasının gaz lambası koymak için kullanılan bölümü

Resim 12.8. Sarıkent Köyü Gani Uşağı'nın Odasının dolapları ve askılığı

Resim 12.9. Sarıkent Köyü Gani Uşağı'nın Odasının yemek ve çay servisi için kullanılan kısım, yüklükve altı odunluk kısmı

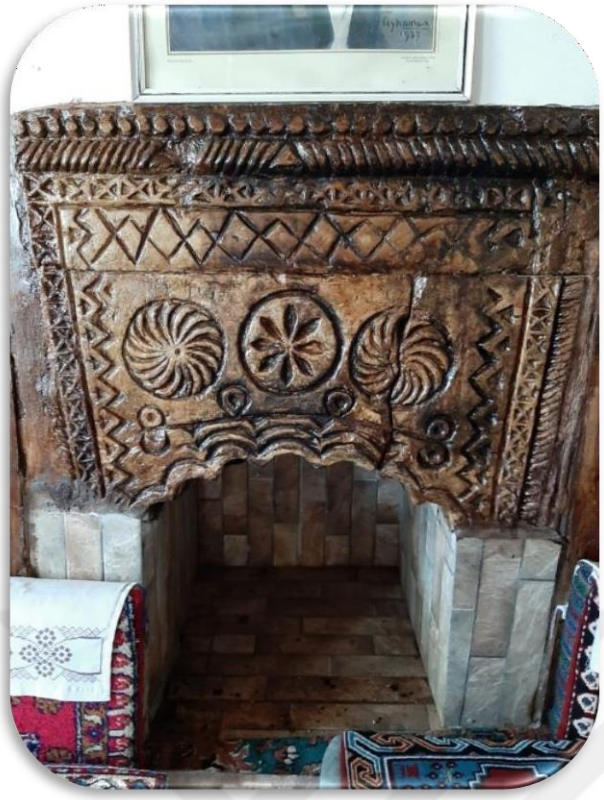

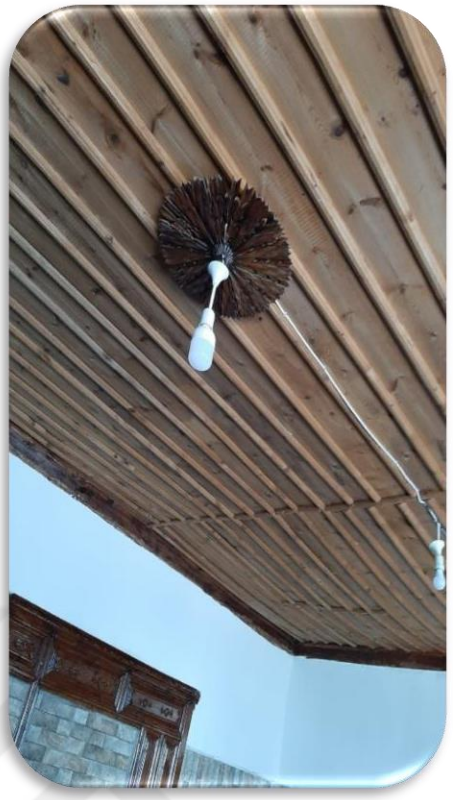

Resim 12.10. Sarıkent Köyü Gani Uşağı'nın Odasının ocak kısmı, geometrik süslemeleri ve tavan göbeği (varmış ama onarımlar sonucu tamamen orijinalliğini yitirmiştir)

Resim 12.11. Sarıkent Köyü Gani Uşağı'nın Odasının kapı kilidi olup "firek" denilen özel bir anahtarla açılmaktadır.

TABLO:13-Şefaatli(Merkez) Mehmet Doğan'a ait Oda	
- Mehmet Doğan(Sahibi)-	**-Yapım Tarihi:** H.1329(M.1913)[16]

Oda Bilgileri: Yapı Yozgat'ın Şefaatli ilçesinin halk arasında Eski Şefaatli diye bilenen mahallesinde yer almaktadır. Odanın şu anki sahibi Mehmet Doğan'dır. Mehmet Doğan'dan edindiğimiz bilgilere göre bu odayı dedesi Molla Ömer H.1329(M.1913) yılında yaptırmıştır. O zamanlar sanatta ve kuyumculukta Ermeniler ileri oldukları için Ermeni ustalara yaptırılmıştır. Oda, 1996 yılında o zamanki adıyla Yassıağıl şimdiki adıyla Kızılkoca köyünden olan Usta Deli Kadir tarafından oda sahibi Mehmet Doğan'ın isteğiyle restore edilmiştir. Oda işçiliği Ermeni ustalara ait olup sadece tavan süslemesi Mehmet Doğan tarafından yaptırılmıştır. Oda dikdörgen planlıdır (Resim 13.1.).

Bu odaya girmeden hemen yol kenarında yüzyıllık bir değirmen taşı durmaktadır (Resim 13.2.). Bu odaya sekiz basamaklı bir merdivenden çıkılmaktadır (Resim 13.2.). Kapıdan güney yönünde girilince ilk olarak aralık yanisahanlık bulunmaktadır. Bu aralığın ölçüsü 360 x 410 cm'dir. Aralıktan girince karşıda kuzeydoğu yönünde tuvalet, banyo ile batı tarafında küçük bir somya bulunmaktadır (Resim 13.3.). Aralığın batı kısmından odaya girilmektedir. Odanın ölçüsü 6.80 x 5.50 cm'dir. Odanın girişinin tam karşısında doğu cephesinde ocak bulunmaktadır. Ocağın üstünde yüz yıllık semaver vardır (Resim 13.15.). Ayrıca 1962 yılında yapılmış olan "Yozgat Büyük Koşu Yarışı" sonucunda elde edilmiş olan birincilik kupası da ocağın üzerinde bulunmaktadır (Resim 13.14.). Ocağın duvarı tuğla izlemini verecek şekilde alçı ile geometrik olarak süslenmiştir. Ocak gülbezek, kıvrık dal ve simetrik zikzak motifleri ile süslenmiştir (Resim 13.7.), (Resim 13.18.). Ocağın ebatları 100 x 100 cm'dir. Ocağın sağ ve sol taraflarında Ermeni usta işçiliğine ait dolaplar bulunmaktadır (Resim 13.20.). Dolaplara bitişik o dönemin kültürünü yansıtan içeceklerin konduğu şerbetlik(testilik) bölümü bulunmaktadır (Resim 13.7.). Ocağın sol kısmındaki dolabın ebadı 250 x 290 cm'dir. Sağdaki küçük dolap ise 98 x 290 cm'dir. Odanın doğu ve kuzey duvarında askılıklar bulunmaktadır. Bu askılıklarda gülbezek ve çeşitli geometrik süslemeli motifler hakimdir (Resim 13.12.), (Resim 13.13.). Askılık da Ermeni usta işçiliğine aittir. Duvarda halıhabe(heybe) bulunmaktadır. Bu "Halıhabe(heybe)" 150 yıllıktır (Resim 13.16.). Aynı zamanda duvarda "sabınlık" bulunmaktadır (Resim 13.17.). Sabınlık, camız boynuzundan yapılan kağnı tekeri yağlamak için kullanılan bir eşyadır. Aynı zamanda duvarda asılı olan ağartılmış çarık da odayı süslemektedir. Askılıkta, avlanılmış tilki ve geyik postu dikkat çekmektedir (Resim 13.12.). Yine ifade etmek gerekir ki askılıklar Ermeni işçiliğine göre yapılmıştır. Askılık, tavan ve dolaplardaki işlemeler orijinalliğini korumaktadır. Odanın ocak kısmının karşısında kapıyı girdikten hemen sonra duvarın üstünde ise Osmanlı ve Cumhuriyet dönemine ait birçok alim, asker, milletvekili, senatör, ağa hatta derebeylik yapmış birçok insanın fotoğrafları vardır (Resim 13.10.), (Resim 13.11.). Oda sahibi Mehmet Doğan'ın ifade ettiğine göre yapılan restorasyon sonucu atlık bölümü kaldırılmıştır.

Yine Mehmet Doğan'dan öğrendiğimize göre 1924 yılında Şefaatli'den tren yolu geçmiş ve bu nedenle ofisler yapılmış. Bu ofislere de buğdayını satmak için eşeklerle veya kağnılarla Akdağmadeni'nden köylüler gelirlermiş. Bu insanlar buğdayını sattıktan sonra misafir olarak bu odada ağırlanmış, yatak verilmiş, yemek yedirilmiş ve diğer ihtiyaçları giderilmiştir. Mehmet Doğan "oda kültüründe büyüdüğünü ama oda kültürünün bittiğini ifade etti. Dolapların ve duvarlardaki süslemelerin Ermeni

[16] Odanın şu anki sahibi Mehmet Doğan'dan alınmıştır.

TABLO:13 (Devam)-Şefaatli(Merkez) Mehmet Doğan'a ait Oda

ustalara yaptırıldığını, tavanı ise kendisinin yaptırdığını söylemektedir. Tavan kısmı bitkisel ahşap süslemeli olup tavanın orta kısmı ve tavan göbeği içe oyuktur ve geometriksel süsleme hakimdir (Resim 13.8.), (Resim 13.9.). Odanın çatısı kırma kiremit ile kaplıdır (Resim 13.1.). Bu odada Siret kitapları, Battal Gazi kahramanlıklarının anlatıldığı hikayeler okunurmuş. Buradan hareketle odada, İslami ve tarihî içerikli halk hikayelerinin okunup anlatıldığını ve bu yönüyle de odanın eğitim öğretim görevi üstlendiği sonucuna ulaşıyoruz. Aynı zamanda Mehmet Doğan'ın çok ve çeşitli yönlü bir sosyal ve politik çevresi olduğundan oda geçmişte de günümüzde de siyasiler, bürokratlar ve gazetecilerin ilgi odağı olmuştur. Günümüzde bu oda misafir ağırlama işlevini yitirmiş olup canlı bir müze görevi görmektedir.

-Bina-Bilgileri-

-KatDurumu-			-İnşaTekniği-		-İnşaDüzeni-		-İnşaTürü-	
Kat1	-Toprağa-Oturanlar		-Beton-	☑	-Ayrık-		-Beton-	☑
	-Yarım-Kat-	☑						
Kat2			-Yığma-Moloz-Taş(alt kısım)-		-Bitişik-	☑	-Moloz-Taş-	

-Cephe(Yön)Ögeleri-

-KuzeyYönü-		-GüneyYönü-		-BatıYönü-		-DoğuYönü-	
-Balkon-		-Balkon-		-Balkon-		-Balkon-	
-Pencere-		-Pencere-		-Pencere-	☑	-Pencere-	
-Merdiven-		-Merdiven-		-Merdiven-	☑	-Merdiven-	
-Kapı-		-Kapı-		-Kapı-		-Kapı-	

-Kapı-						-Merdiven-			
-Materyal-		-Kanat Durumu-		-Biçimsel özellikler-		-Materyal-		-Tip-	
-Ahşap-		-Tekli-		-Bölüntüsüz-	☑	-Ahşap-		-Sahanlıksız düz-	
Metal	☑	-Çiftli-		-Bölüntülü-		-Taş-	☑	-Teksahanlıklı-	
				-Tablalı-				-Teksahanlıklı L-	☑

-Pencere-

-Materyal-		-Kanat durumu-		-Tamamlayıcı elemanlar-	
-Ahşap-	☑	-Tekli-		-Kepenkli-	
-PVC-		-Çiftli-	☑	-Kepenksiz-	☑

-PlanTipi-

-Tekoda-		-Oda+Aralık-	☑
-Oda+Atlık-		-Oda+Aralık+Atlık-	
-2oda+Aralık-		-2oda+Aralık+Atlık-	

TABLO:13 (Devam)-Şefaatli(Merkez) Mehmet Doğan'a ait Oda

-İç Mekân Ögeleri-									
-Kapı-						**-Merdiven-**			
-Materyal-		**-Kanat Durumu-**		**-Biçimsel Özellikler-**		**-Materyal-**		**-Tip-**	
-Ahşap-	☑	-Tek-	☑	-Bölüntülü-		-Ahşap-		-Sahanlıklı Düz-	
-Metal-		-Çift-		-Bölüntüsüz-		-Metal-		-Tek Sahanlıklı-	
				-Tablalı-	☑	-Taş-		-Tek Sahanlıklı L-	

-Tavan-		**-Zemin Döşemesi-**	
-Düz Tavan-	☑	-Beton-	☑
-Kirişlemesi Alttan-		-Toprak-	

-Tamamlayıcı elemanlar-			
-Ocak-	☑	-Yüklük-	☑
-Alçı Niş-		-Abdestlik-	
-Ahşap Niş-	☑	-Testilik-	☑
-Dolap-	☑	-Oturma sekisi-Yataklık-	☑

Örtü Düzeni			
-Düz kirişleme üstü toprak-		-Kırma Çatı-	☑

-Çatı kaplama-			
-Kiremit-	☑	-Sac-	

Süsleme									
-Materyal-		**-Yer-**		**-Teknik-**					
-Ahşap-	☑	-Tavan-	☑	-Çakma-		☑	-Oyma-		☑
-Alçı-		-Dolap-	☑	-Kazıma-			-Alçı kalıp Tekniği-		☑
		-Ocak-	☑	-Boyama-			-Kabartma-		
		-Alçı Niş-	☑	**-Tür-**					
		-AhşapNiş-	☑	-Bitkisel-	☑	-Geometrik-		☑	-Nesneli-

-Durumu-			
-Depo-		-Köy Evi-	
-Köy Odası-	☑	-Boş-	

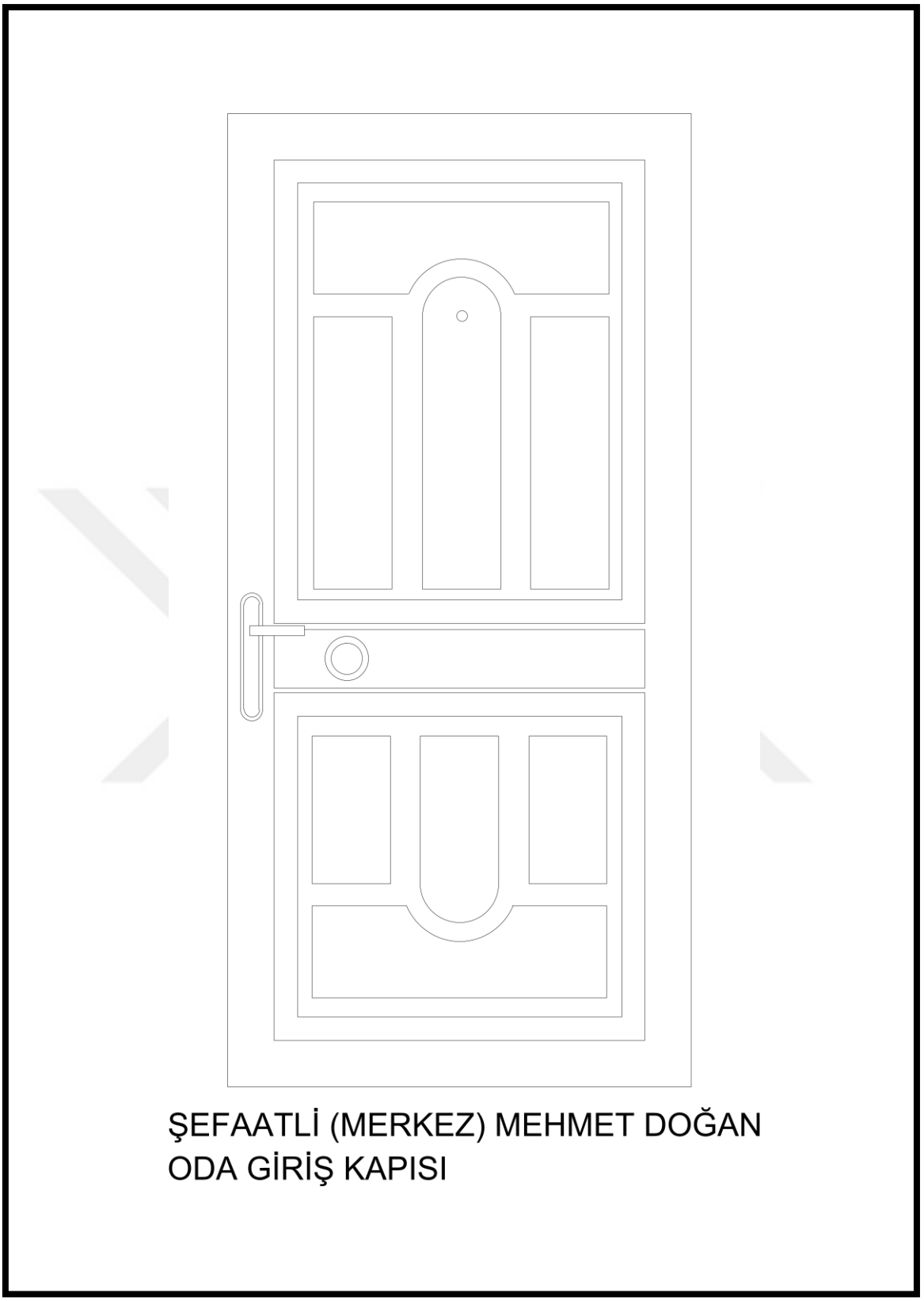

Çizim 13.1. Şefaatli (Merkez) Mehmet Doğan'ın Oda Giriş Kapısı

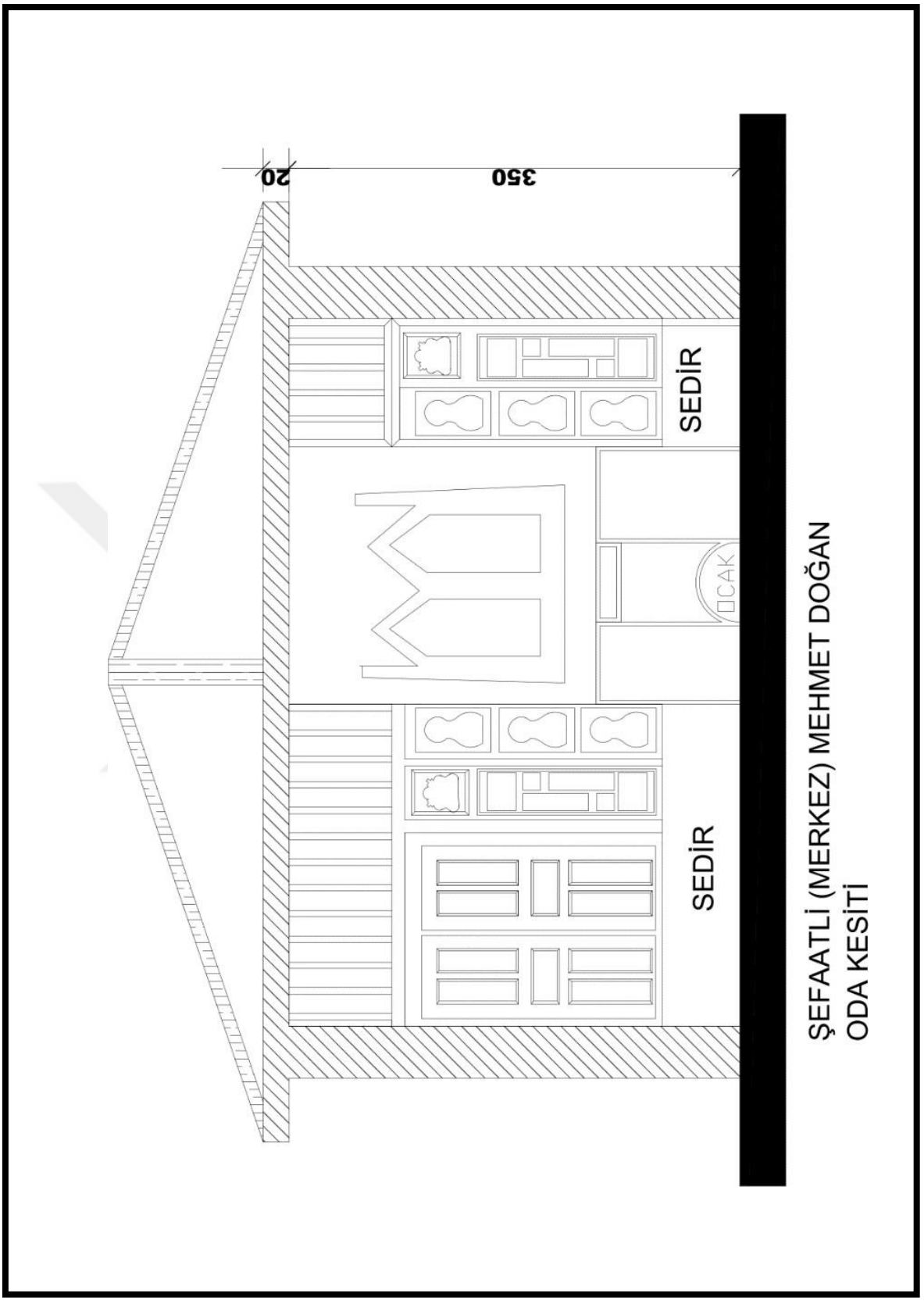

Çizim 13.2. Şefaatli (Merkez) Mehmet Doğan'ın Oda Kesiti

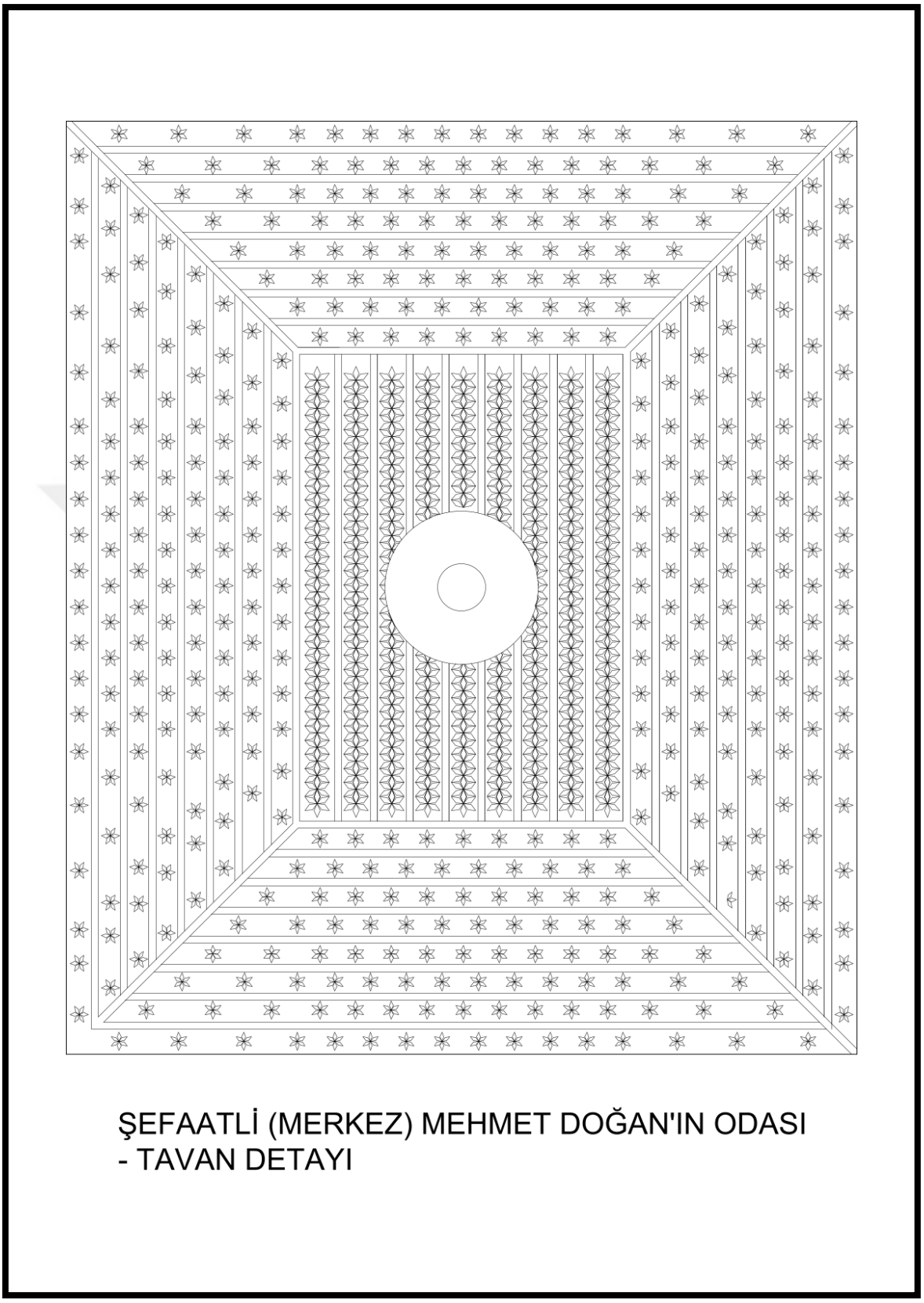

Çizim 13.3. Şefaatli (Merkez) Mehmet Doğan'ın Odası Tavan Detayı

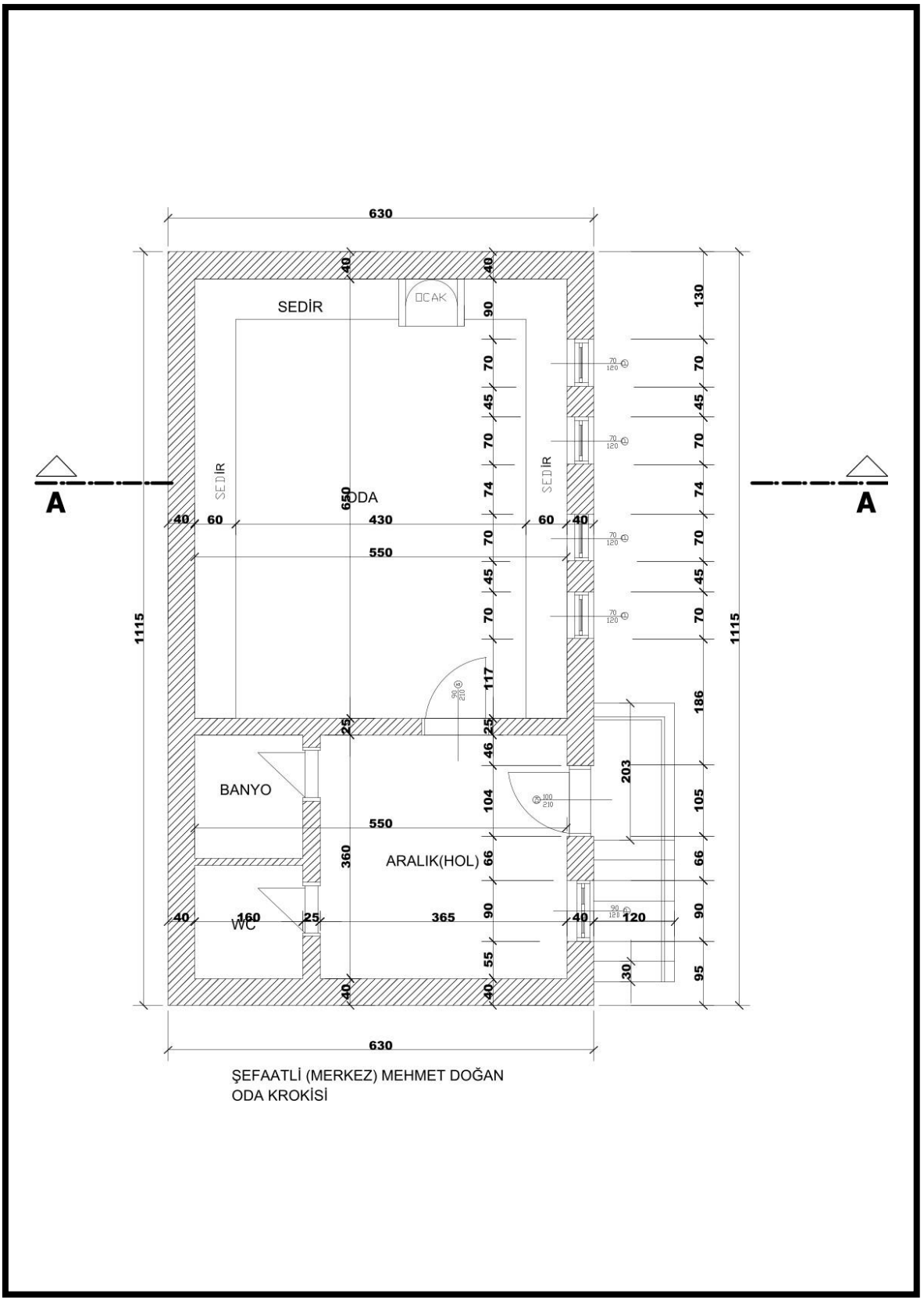

Çizim 13.4. Şefaatli (Merkez) Mehmet Doğan'ın Oda Krokisi

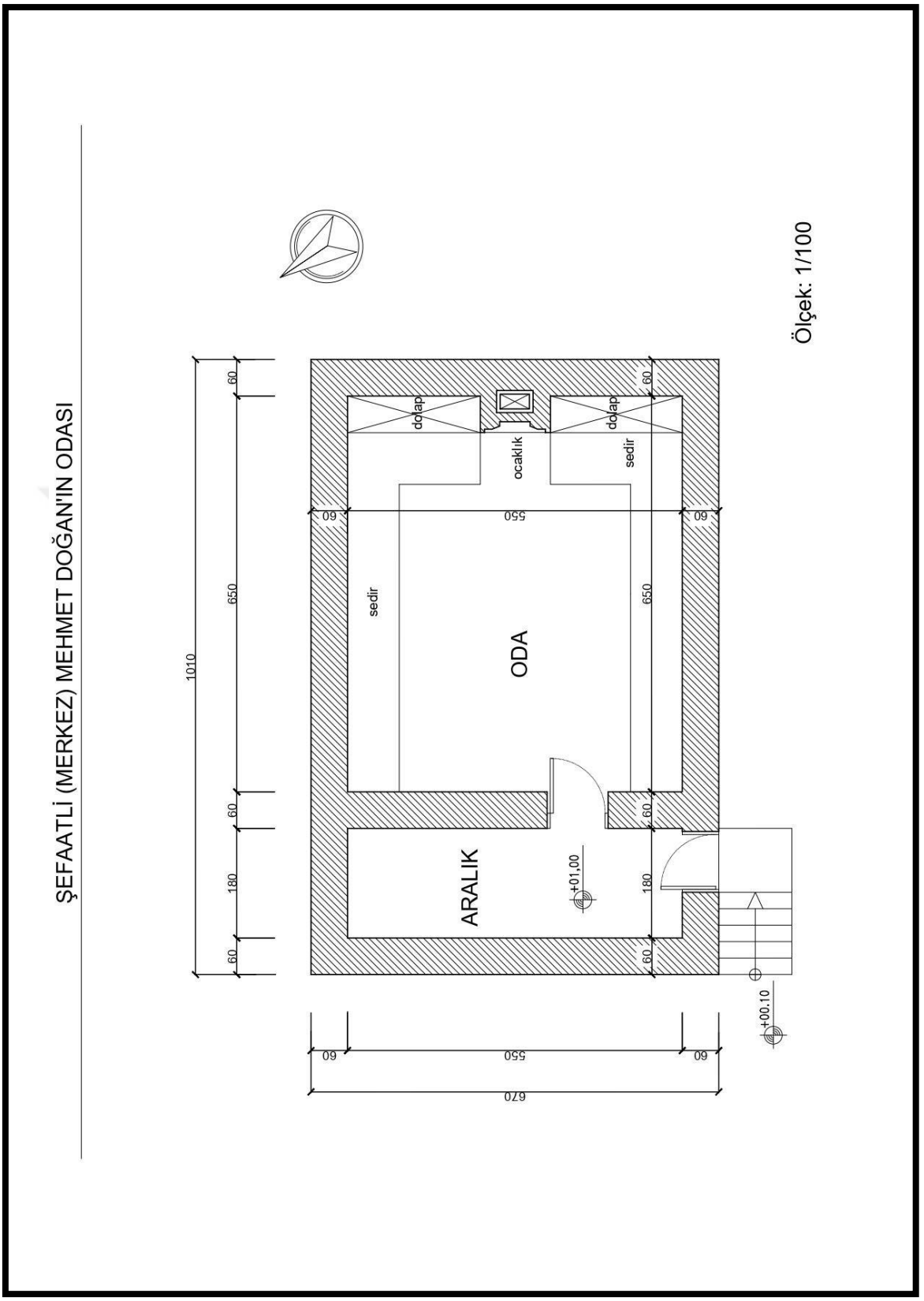

Çizim 13.5. Şefaatli (Merkez) Mehmet Doğan'ın Odası (Ölçekli)

Resim 13.1. Şefaatli (Merkez) Mehmet Doğan'ın Odası dışardan genel görünüşü

Resim 13.2. Şefaatli (Merkez) Mehmet Doğan'ın Odasının Yaklaşık yüz yıllık değirmen taşı ve Aralığa girişteki merdiven ve sahanlık

Resim 13.3. Şefaatli (Merkez) Mehmet Doğan'ın Odasının aralık bölümü

Resim 13.4. Şefaatli (Merkez) Mehmet Doğan'ın Odasının Aralıktaki sol kapı tuvalet sağ kapı ise banyo

Resim 13.5. Şefaatli (Merkez) Mehmet Doğan'ın Odasının sahibi Mehmet Doğan

Resim 13.6. Şefaatli (Merkez) Mehmet Doğan'ın Odasının kapısı

Resim 13.7. Şefaatli (Merkez) Mehmet Doğan'ın Odasının içinden genel bir görünüm

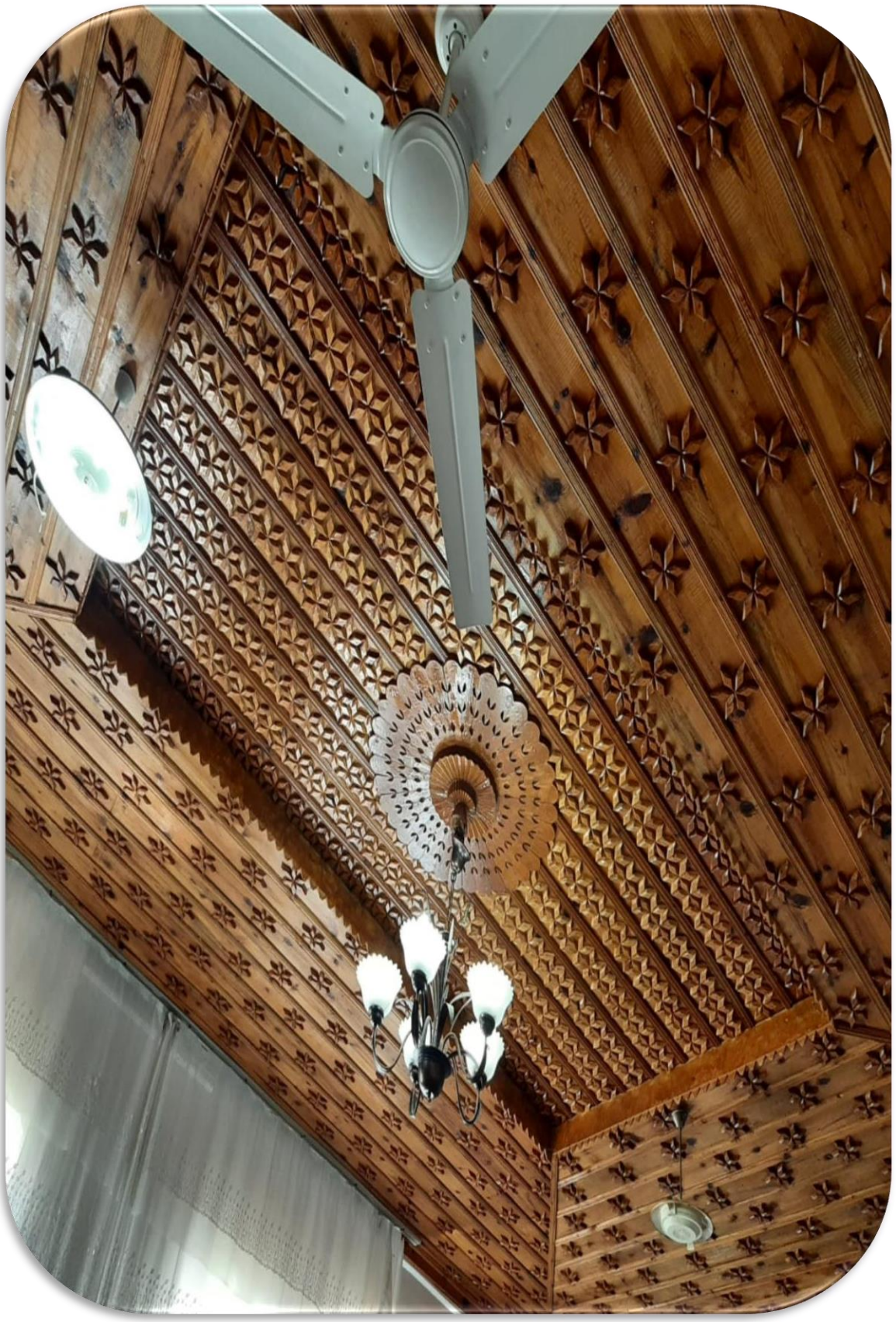

Resim 13.8. Şefaatli (Merkez) Mehmet Doğan'ın Odasının tavanı ve bitkisel süslemeleri. Tavanı yapan Kızılkocalı Deli Kadir Usta'dır. Türk işçiliği hakimdir.

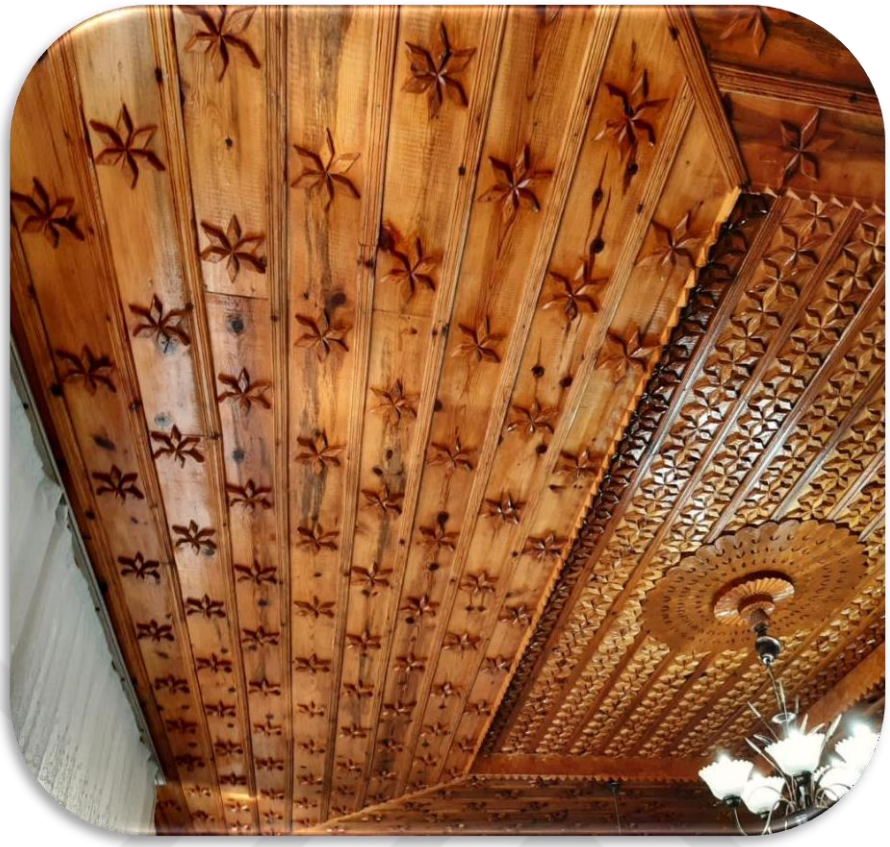

Resim 13.9. Şefaatli (Merkez) Mehmet Doğan'ın Oda tavanının bitkisel süslemelerinin yakındangörüntüsü

Resim 13.10. Şefaatli (Merkez) Mehmet Doğan'ın Oda tavanı ve bitkisel süslemeleri. Tavanı yapan Kızılkocalı Deli Kadir Usta'dır.Türk işçiliği hakimdir. Fotoğraf galerisinin en üst orta kısmında tavanı yapanın ismi yazmaktadır**.**

Resim 13.11. Şefaatli (Merkez) Mehmet Doğan'ın Oda duvarında bulunan tarihi fotoğraf galerisi

Resim 13.12. Şefaatli (Merkez) Mehmet Doğan'ın Odasında Ermeni işçiliği ile yapılmış askılık resimleri,dağ keçisi ve kurt derileri

Resim 13.13. Şefaatli (Merkez) Mehmet Doğan'ın Odasında Ermeni işçiliği ile yapılmış askılık resimleri

Resim 13.14. Şefaatli (Merkez) Mehmet Doğan'ın Odasındaki Yozgat Valiliği At Yarışı Büyük Koşu Birincilik Kupası

Resim 13.15. Şefaatli (Merkez) Mehmet Doğan'ın Odasındaki Tarihi Semaver

Resim 13.16. Şefaatli (Merkez) Mehmet Doğan'ın Odasındaki 150 yıllık tarihi Heybe(Halıhabe)

Resim 13.17. Şefaatli (Merkez) Mehmet Doğan'ın Odasındaki Camız boynuzundan yapılan "katık", diğerbir ismiyle araba tekeri yağlamak için kullanılan "Sabınlık" denilen malzemenin resmi

Resim 13.18. Şefaatli (Merkez) Mehmet Doğan'ın Odasındaki Bitkisel motifleri olan ocak resimleri

Resim 13.19. Şefaatli (Merkez) Mehmet Doğan'ın Odasındaki Ocağın ayakları

Resim 13.20. Şefaatli (Merkez) Mehmet Doğan'ın Odasındaki Ermeni işçiliği hakim olan bitkisel motifli dolap ve testilikler (şerbetlikler) resmi

Resim 13.21. Şefaatli (Merkez) Mehmet Doğan'ın Odasındaki Ocağın üst kısmındaki kiremitle birlikte yapılmış alçı süslemesi

TABLO:14-Şefaatli(Merkez) Sakallıoğlu Hoca Mehmet Efendi'ye ait Oda	
- Bekir Sakallı(Sahibi)-	**-Yapım Tarihi:** 1830[17]

Oda Bilgileri: Yapı, Yozgat'ın Şefaatli ilçesinin halk arasında Eski Şefaatli diye bilenen mahallesinde yer almaktadır.

Bu köy odası kesin olmamakla birlikte Bekir Sakallı'nın ifadesine göre 1830 yılında dedesi Sakallıoğlu Hoca Mehmet Efendi tarafından yapılmıştır. Sakallıoğulları, Şefaatli'nin en köklü ailelerindendir. Böyle olunca da zamanında çok işleyen bir köy odası olmuştur. Aynı zamanda bu aile, bir önceki tanıttığımız odanın sahibi Mehmet Doğan ile akrabalardır. 1954, 2000 ve en son 2022 yılında olmak üzere oda üç kez tadilat görmüştür. Yapılış ve tadilat tarihleri oda içindeki ocakta yazılıymış. Fakat Bekir Sakallı'nın ifadesine göre tadilatlar neticesinde bu tarihler silinmiştir. Oda dikdörtgen planlıdır (Resim 14.1.).

Odanın ebatları 700 x 565 cm'dir. Güney yönündeki kapıdan ilk girişte aralık kısmı bulunmaktadır (Resim 14.4.). Aralığın içinde küçük bir mutfak görevi gören çeşme ve tezgah ile mağat(sedir) yer alır. Aralıktan odanın batı kısmından sonra esas odaya girilir. Odaya girince kapı hizasında hemen sağında ve solunda kuzey ve güney yönlü olarak aynı şekilde yapılmış ebatları 110x190 cm olan yüklük ve ajur(kafes) tekniği ile yapılmış mum sekisi bulunmaktadır. Tahta bir perde ile mum sekisi ayrılmış olup bu tahta perde güzel bir şekilde süslemelidir (Resim 14.10.).

Oda iki bölümlüdür. Bu bölümlerin arasında iki ahşap direk bulunmaktadır. Odanın güney yönündeki sağ taraftaki bölüm daha küçük olup odanın üçte biri kadardır. Namazgâh da denen bu bölüm yer minderleri ve berdi yastıklarla döşenmiştir. Bu bölümde bir de dolap yer almaktadır. Bu dolap günümüzde kitaplık görevi görmektedir. Dolabın işlemeli kapakları orijinaldir. Bu dolaplar da kıvrık dallı gülbezek süslemesi ve zıt iki üçgen şeklinde içi çizgili geometrik motiflerle süslenmiştir (Resim 14.5.), (Resim 14.6.).

Yine odanın güney cephesinde ebatları 92 x 145 cm olan iki pencere vardır. Üçüncü pencere ise sağdaki odanın güneyindeki kısmında yüklüğün üzerinde olup ebadı 140 x 87 cm'dir. Bu pencereler düz atkılıdır. Pencereler duvara derinlemesine oyuk bir şekilde yapılmıştır (Resim 14.3.).

Odanın üçte ikisini içine alan diğer büyük kısımda ise "U" şeklinde mağat yani sedir bulunmaktadır. Sedirin arkasında kalan ve oda girişinin tam karşısına denk gelen yerde odanın doğu cephesinde 120 x 190 cm ebadında ocak bulunmakta ise de günümüzde bu ocak ahşapla kapatılmıştır. Ocağın sağında ve solunda yine işlemeli kapaklı ahşap dolaplar ve dolaplara bitişik olarak şerbetlik bölümü yer almaktadır. Bu dolaplar yüklük ve kitaplık görevi yapmaktadır (Resim 14.5.), (Resim 14.8.).

Odanın tavanlarında her iki bölüm için ayrı ayrı el işlemeli orijinal iki ahşap göbek vardır. Oda sahibinin ifadesine göre bu ahşap göbek üzerinde birbirine sarılı iki insan figürü bulunmaktadır. Son tadilatta tavana dokuz adet lambadan oluşan iki katlı, modern iki avize takılmıştır (Resim 14.9.), (Resim 14.11.).

Orijinalliğinin korunması amacıyla odanın ısınması soba ile sağlanmaktadır. Soba odanın sedirli bölümün ortasında yer almaktadır. Rivayetlere göre Hoca Mehmet Efendi bu odaya gelirmiş ve kundaktaki ağlayan bebekleri dualar okuyarak manen iyileştirirmiş. Bir nevi bu yönüyle şifahane görevi de görmüştür. Özetleyecek olursak bu odada muhabbetler edilmiş, misafirler ağırlanmış ve hastalar şifa bulmuştur.

[17] Oda sahiplerinden Bekir Sakallı'dan öğrenilen bilgiler doğrultusunda yazılmıştır.

TABLO:14 (Devam)-Şefaatli(Merkez) Sakallıoğlu Hoca Mehmet Efendi'ye ait Oda

-Bina-Bilgileri-

-KatDurumu-			-İnşaTekniği-		-İnşaDüzeni-		-İnşaTürü-	
Kat1	-Toprağa-Oturanlar	☑	-Kerpiç-		-Ayrık-		-Kerpiç-	☑
	-Yarım-Kat-							
Kat2			-Yığma-Moloz-Taş(alt kısım)-	☑	-Bitişik-	☑	-Moloz-Taş-	☑

-Cephe(Yön)Ögeleri-

-KuzeyYönü-		-GüneyYönü-		-BatıYönü-		-DoğuYönü-	
-Balkon-		-Balkon-	☑	-Balkon-		-Balkon-	
-Pencere-		-Pencere-	☑	-Pencere-		-Pencere-	
-Merdiven-		-Merdiven-		-Merdiven-		-Merdiven-	
-Kapı-		-Kapı-	☑	-Kapı-	☑	-Kapı-	

-Kapı-					-Merdiven-			
-Materyal-		-Kanat Durumu-		-Biçimsel özellikler-	-Materyal-		-Tip-	
-Ahşap-	☑	-Tekli-	☑	-Bölüntüsüz-		-Ahşap-		-Sahanlıksız düz-	
Metal		-Çiftli-		-Bölüntülü-		-Taş-		-Teksahanlıklı-	
				-Tablalı-	☑			-Teksahanlıklı L-	

-Pencere-

-Materyal-		-Kanat durumu-		-Tamamlayıcı elemanlar-	
-Ahşap-	☑	-Tekli-		-Kepenkli-	☑
-PVC-		-Çiftli-	☑	-Kepenksiz-	

-PlanTipi-

-Tekoda-		-Oda+Aralık-	☑
-Oda+Atlık-		-Oda+Aralık+Atlık-	
-2oda+Aralık-		-2oda+Aralık+Atlık-	
-3oda+Aralık-	☑	-3oda+Aralık+Atlık-	

TABLO:14 (Devam)-Şefaatli(Merkez) Sakallıoğlu Hoca Mehmet Efendi'ye ait Oda

-İç Mekân Ögeleri-									
-Kapı-						**-Merdiven-**			
-Materyal-		**-Kanat Durumu-**		**-Biçimsel Özellikler-**		**-Materyal-**		**-Tip-**	
-Ahşap-	☑	-Tek-	☑	-Bölüntülü-		-Ahşap-		-Sahanlıklı Düz-	
-Metal-		-Çift-		-Bölüntüsüz-		-Metal-		-Tek Sahanlıklı-	
				-Tablalı-	☑	-Taş-		-Tek Sahanlıklı L-	

-Tavan-		**-Zemin Döşemesi-**	
-Düz Tavan-	☑	-Taş-	☑
-Kirişlemesi Alttan-		-Toprak-	
-Tamamlayıcı elemanlar-			
-Ocak-	☑	-Yüklük-	☑
-Alçı Niş-		-Abdestlik-	
-Ahşap Niş-	☑	-Testilik-	☑
-Dolap-	☑	-Oturma sekisi-Yataklık-	☑
Örtü Düzeni			
-Düz kirişleme üstü toprak-		-Kırma Çatı-	☑
-Çatı kaplama-			
-Kiremit-	☑	-Sac-	

Süsleme									
-Materyal-		**-Yer-**		**-Teknik-**					
-Ahşap-		-Tavan-	☑	-Çakma-		-Oyma-			☑
-Alçı-		-Dolap-	☑	-Kazıma-		-Alçı kalıp Tekniği-			
		-Ocak-	☑	-Boyama-		-Kabartma-			
		-Alçı Niş-		**-Tür-**					
		-AhşapNiş-	☑	-Bitkisel-	☑	-Geometrik-	☑	-Nesneli-	

-Durumu-			
-Depo-		-Köy Evi-	
-Köy Odası-	☑	-Boş-	

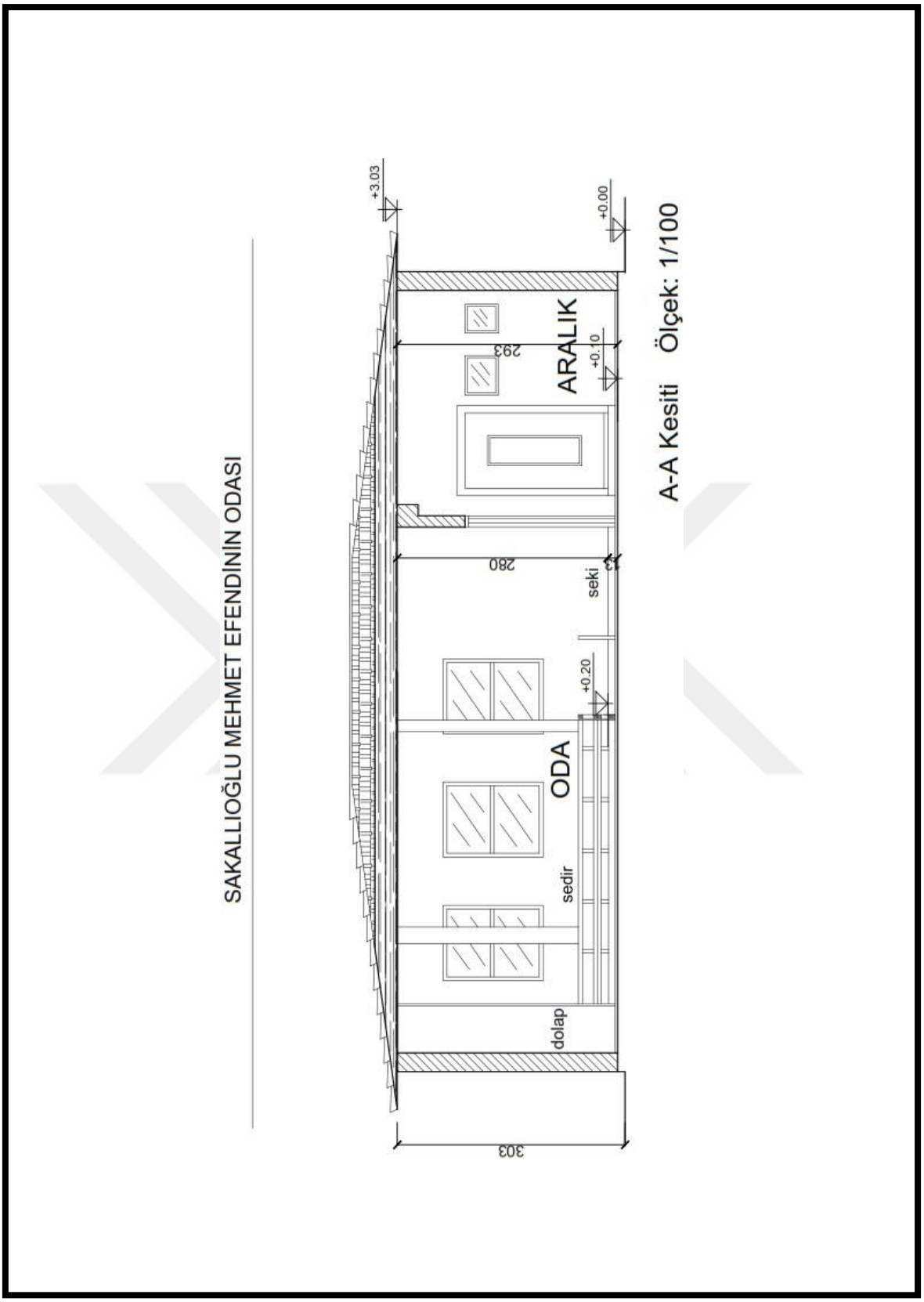

Çizim 14.1. Sakallıoğlu Mehmet Efendinin Odasının A-A Kesiti

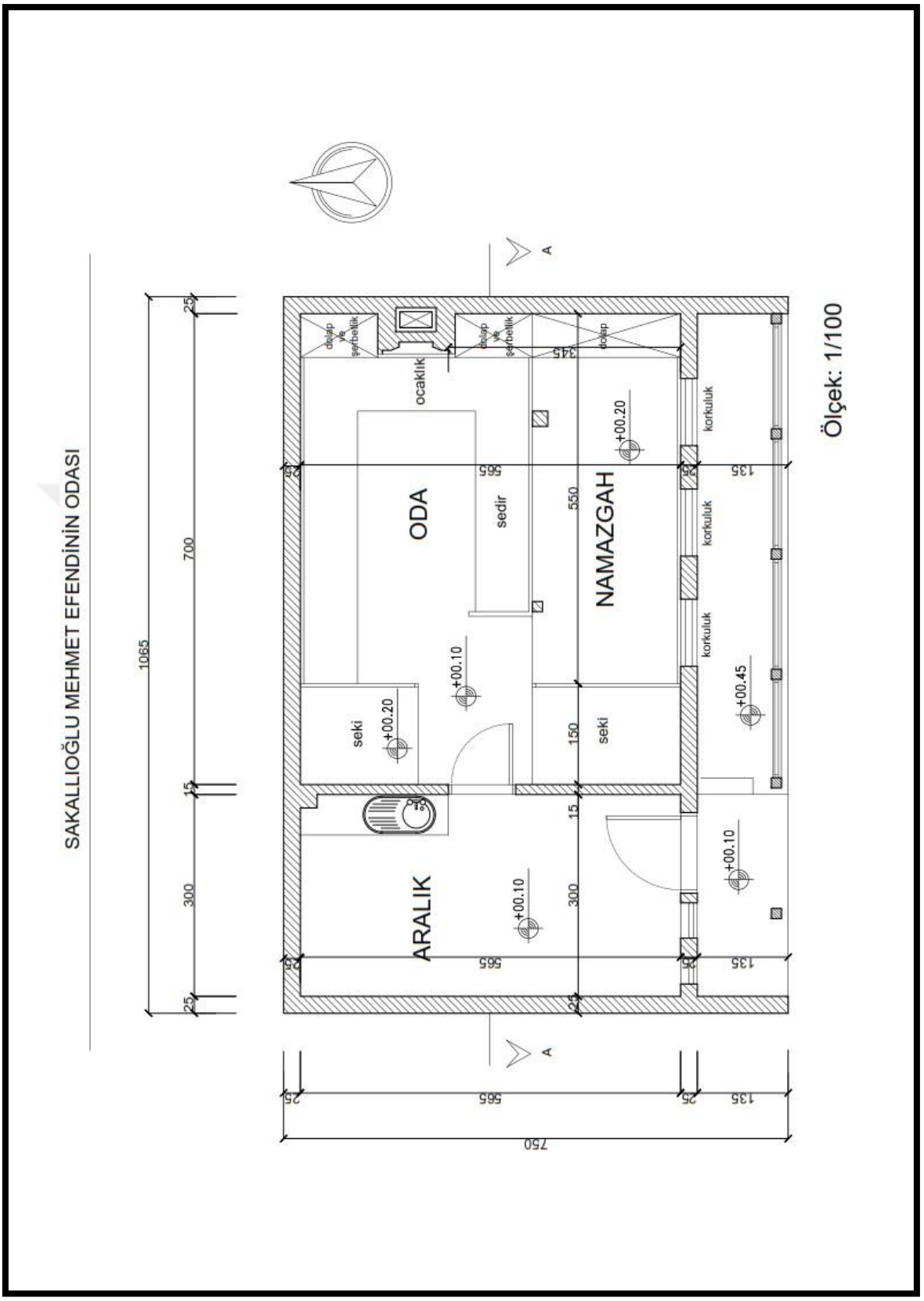

Çizim 14.2. Sakallıoğlu Mehmet Efendinin Odası (Ölçekli)

Resim 14.1. Sakallıoğlu Hoca Mehmet Efendi Konağı Genel Görünümü

Resim 14.2. Sakallıoğlu Hoca Mehmet Efendi'nin Konağı Giriş Kapısı

Resim 14.3. Sakallıoğlu Hoca Mehmet Efendi Konağı Balkonu

Resim 14.4. Sakallıoğlu Hoca Mehmet Efendi Konağı Aralık kısmı ve Odanın kapısı

Resim 14.5. Sakallıoğlu Hoca Mehmet Efendi Konağı Odanın içinden sedir kısmı

Resim 14.6. Sakallıoğlu Hoca Mehmet Efendi Konağı Sedir ve direklerle ayrılan sağ taraf "namazgâh"kısmı

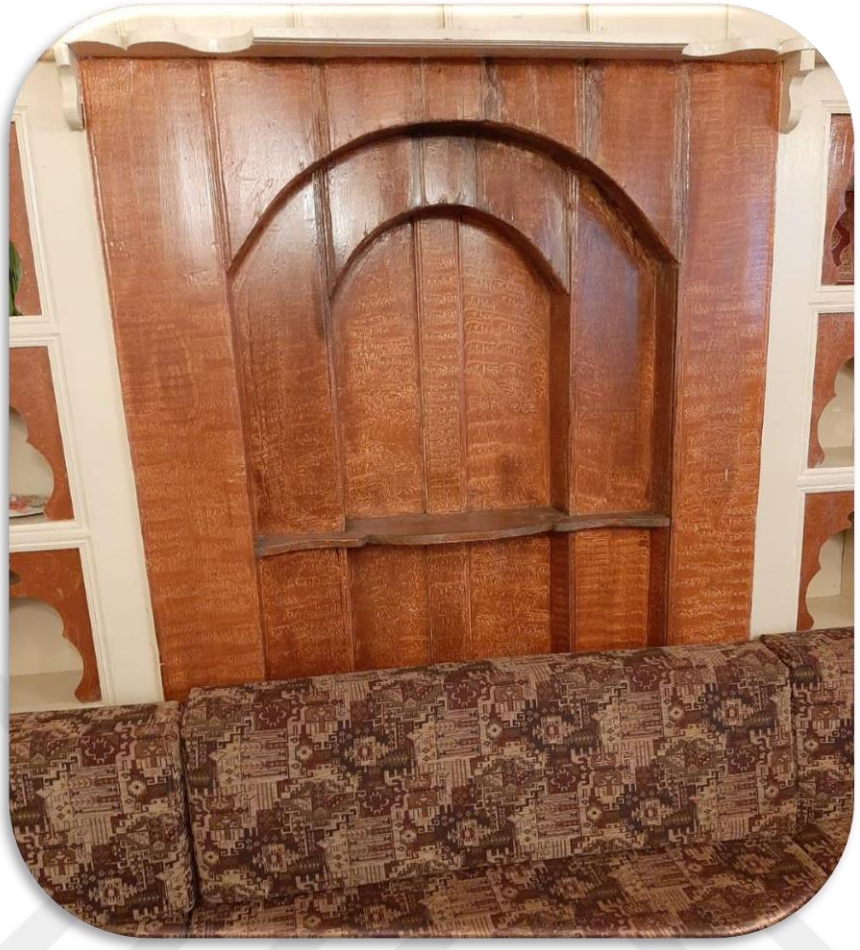

Resim 14.7. Sakallıoğlu Hoca Mehmet Efendi Konağı Ahşapla kapatılmış ocak

Resim 14.8. Sakallıoğlu Hoca Mehmet Efendi Konağı Ahşap nişli süslemeli dolaplar

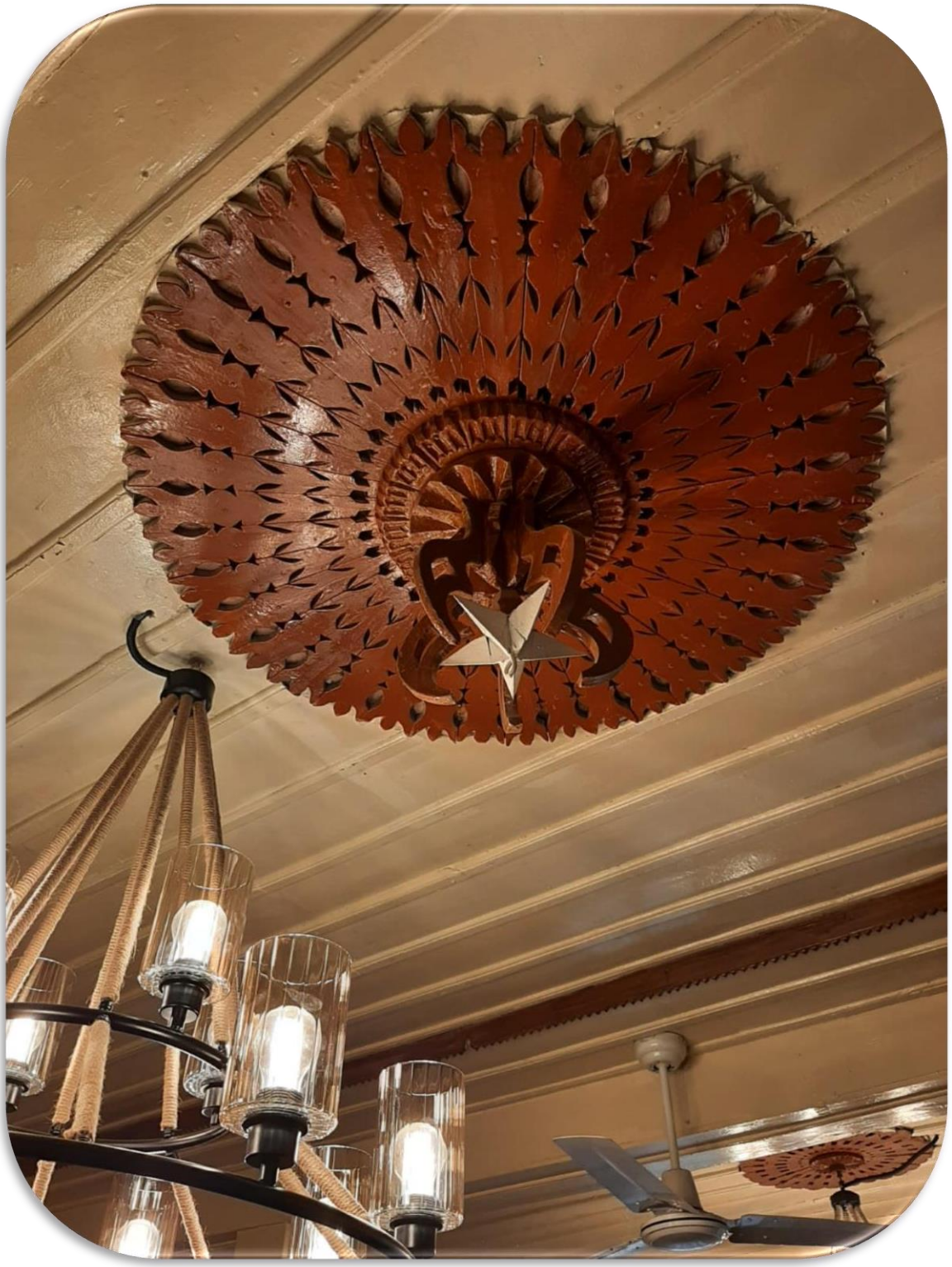

Resim 14.9. Sakallıoğlu Hoca Mehmet Efendi Konağı Tavan göbeği süslemesi. Oda sahibi Bekir Sakallı'dan öğrendiğimize göre ve tespitimiz neticesinde bu süslemede elele tutmuş insan figürleri vardır.

Resim 14.10. Sakallıoğlu Hoca Mehmet Efendi Konağı Mum sekisi ve süslemeli tahta perde ile yapılmış yüklük

Resim 14.11. Sakallıoğlu Hoca Mehmet Efendi Konağı Avizeli tavan göbeği süslemesi ve Akantüs Direk süslemesi

TABLO:15-Şefaatli(Merkez) Tataroğlu'nun Ahmet Bozkurt'a ait Oda	
- Bozkurt Ailesi(Sahibi)-	**-Yapım Tarihi:** H.1300(M.1884)[18]

Oda Bilgileri: Yapı,Yozgat'ın Şefaatli ilçesinin halk arasında Eski Şefaatli diye bilinen mahallesinde yer almaktadır. Odanın şu anki sahiplerinden Solmaz Bozkurt Hanım'dan öğrendiğimize göre bu oda H. 1300 / M. 1884 yılında yapılmıştır. Bu oda yörenin günümüze ulaşan en eski köy odasıdır. Odanın ilk sahibiAhmet Bozkurt "Kör Ahmet Ağa " lakabıyla ünlenmiş olup iri yarı, cüsseli ve herkesin kendisinden korktuğu bir insandır. Ahmet Ağa zamanında hem kabadayılık yapmış hem de Ermenilere karşı mücadele etmiştir. Çevresini korkutup sindiren bir insan olmasına rağmen misafir söz konusu olduğundayumuşar adeta kuzuya döner ve misafirlerini en güzel şekilde ağırlarmış.

Yusuf Karakaya'nın 2017'de yayımladığı "Ayakta Kalan Köy Odaları" kitabında da bu oda tanıtılmış, odanın gayet bakımlı olduğundan bahsedilmiştir. Ancak günümüzde oda son derece bakımsız ve atıl bir durumdadır. Maddi yetersizlikler nedeniyle bakımı yapılamayan oda, işlevini kaybetmiştir. Oda sahibi Solmaz Bozkurt Hanım'ın ifade ettiğine göre odada hiçbir Ermeni usta işçiliği yoktur.

Dikdörtgen planlı oda 540 x 570 cm ebatlarındadır. Bu odanın iç düzenlemesi Sakallıoğlu Hoca Mehmet Efendi odasıyla benzerlik göstermektedir. Sağ taraftaki güney kısmı daha küçük olup dağınık halde minder ve berdi yastıklar bulunmaktadır (Resim 15.3.). Yine güneydeki bu bölümde 200 x 190 cm ebadında ahşap işlemeli iki kapaklı yüklük dolabı ve 125 x 80 cm ebadında bir pencere vardır. Yüklük kapağının bir kanadı gülbezek çiçek motifli diğer kanadı ise sadedir (Resim 15.3.). Odanın üçte ikisini içine alan diğer büyük kısımda ise bakımsız olduğu için dağınık şekilde mağat yani sedir bulunmaktadır. Oda girişinin tam karşısına denk gelen doğu yönündeki yerde 100 x 60 cm ebadında ocak bulunmaktadır (Resim 15.9.). Ocağın taşları sökülmüş durumdadır. Ocağın sağında 200x190 cm ve solunda 90x190 cm ebadında kapakları ahşap oymalı dolaplar ve dolaplara bitişik olarak şerbetlik(testilik) bölümü yer almaktadır (Resim 15.3.), (Resim 15.10.). Mum sekisi denilen küçük bölümün tavan süslemesi ile büyük kısmın orta göbek tavan süslemeleri farklıdır. Fakat her ikisi de ahşaptır. Orta göbek tavan armudi biçimindedir (Resim 15.8.). Orta göbekte çiçek süslemesi hakimdir. Odanın tavan süslemesinin bir kısmı S ve C kıvrımlı dediğimiz çitekari tavan şeklinde yapılmıştır (Resim 15.8.). Mum sekili küçük bölümde ise geometriksel süsleme kullanılmıştır. Odanın çatısı kırma kiremit ile yapılmıştır (Resim 15.1.). Duvarlarında 20 santim eninde ve duvar boyunca devam eden dekoratif amaçlı süslemeler ve yine ahşap süslemeli askılık bulunmaktadır (Resim 15.5.). Odanın ortasında bir adet ahşap sütun vardır. Sütun başlığı ahşap oyma ile süslenmiştir (Resim 15.6.). Dolap, tavan ve askı süslemeleri orijinaldir, hiçbir tadilata uğramamıştır. Geçmiş zamanlarda bu oda da diğer köy odaları gibi düğünlerde, bayramlarda, cenazelerde köylünün hizmetine açılmıştır. Kış günleri arabaşı ziyafetleri verilmiştir. Günümüzde ise işlevini yitirmiştir.

[18] Bu bilgiler, oda sahiplerinden Solmaz Bozkurt'tan elde edilen bilgilere göre yazılmıştır.

TABLO:15 (Devam)-Şefaatli(Merkez) Tataroğlu'nun Ahmet Bozkurt'a ait Oda

-Bina-Bilgileri-							
-KatDurumu-			**-İnşaTekniği-**		**-İnşaDüzeni-**		**-İnşaTürü-**	
Kat1	-Toprağa-	☑	-Kerpiç-	☑	-Ayrık-		-Kerpiç-	☑
	-Oturanlar							
	-Yarım-Kat-							
Kat2			-Yığma- Moloz- -Taş(alt kısım)-	☑	-Bitişik-	☑	-Moloz-Taş-	☑

-Cephe(Yön)Ögeleri-							
-KuzeyYönü-		**-GüneyYönü-**		**-BatıYönü-**		**-DoğuYönü-**	
-Balkon-		-Balkon-		-Balkon-		-Balkon-	
-Pencere-		-Pencere-	☑	-Pencere-		-Pencere-	
-Merdiven-		-Merdiven-		-Merdiven-		-Merdiven-	
-Kapı-		-Kapı-	☑	-Kapı-		-Kapı-	

-Kapı-						**-Merdiven-**			
-Materyal-		**-Kanat Durumu-**		**-Biçimsel özellikler-**		**-Materyal-**		**-Tip-**	
-Ahşap-	☑	-Tekli-	☑	-Bölüntüsüz-		-Ahşap-		-Sahanlıksız düz-	
Metal		-Çiftli-		-Bölüntülü-		-Taş-		-Teksahanlıklı-	
				-Tablalı-	☑			-Teksahanlıklı L-	

-Pencere-					
-Materyal-		**-Kanat durumu-**		**-Tamamlayıcı elemanlar-**	
-Ahşap-	☑	-Tekli-	☑	-Kepenkli-	☑
-PVC-		-Çiftli-		-Kepenksiz-	

-PlanTipi-			
-Tekoda-		-Oda+Aralık-	☑
-Oda+Atlık-		-Oda+Aralık+Atlık-	
-2oda+Aralık-		-2oda+Aralık+Atlık-	

TABLO:15 (Devam)-Şefaatli(Merkez) Tataroğlu'nun Ahmet Bozkurt'a ait Oda

-İç Mekân Ögeleri-									
-Kapı-						**-Merdiven-**			
-Materyal-		**-Kanat Durumu-**		**-Biçimsel Özellikler-**		**-Materyal-**		**-Tip-**	
-Ahşap-	☑	-Tek-	☑	-Bölüntülü-		-Ahşap-		-Sahanlıklı Düz-	
-Metal-		-Çift-		-Bölüntüsüz-		-Metal-		-Tek Sahanlıklı-	
				-Tablalı-	☑	-Taş-		-Tek Sahanlıklı L-	

-Tavan-		**-Zemin Döşemesi-**	
-Düz Tavan-	☑	-Taş-	☑
-Kirişlemesi Alttan-		-Toprak-	
-Tamamlayıcı elemanlar-			
-Ocak-	☑	-Yüklük-	☑
-Alçı Niş-		-Abdestlik-	
-Ahşap Niş-	☑	-Testilik-	☑
-Dolap-	☑	-Oturma sekisi-Yataklık-	☑
Örtü Düzeni			
-Düz kirişleme üstü toprak-		-Kırma Çatı-	☑
-Çatı kaplama-			
-Kiremit-	☑	-Sac-	

Süsleme									
-Materyal-		**-Yer-**		**-Teknik-**					
-Ahşap-	☑	-Tavan-		-Çakma-	☑	-Oyma-			☑
-Alçı-		-Dolap-	☑	-Kazıma-		-Alçı kalıp Tekniği-			
		-Ocak-		-Boyama-		-Kabartma-			
		-Alçı Niş-		**-Tür-**					
		-AhşapNiş-	☑	-Bitkisel-	☑	-Geometrik-	☑	-Nesneli-	

-Durumu-			
-Depo-		-Köy Evi-	
-Köy Odası-		-Boş-	☑

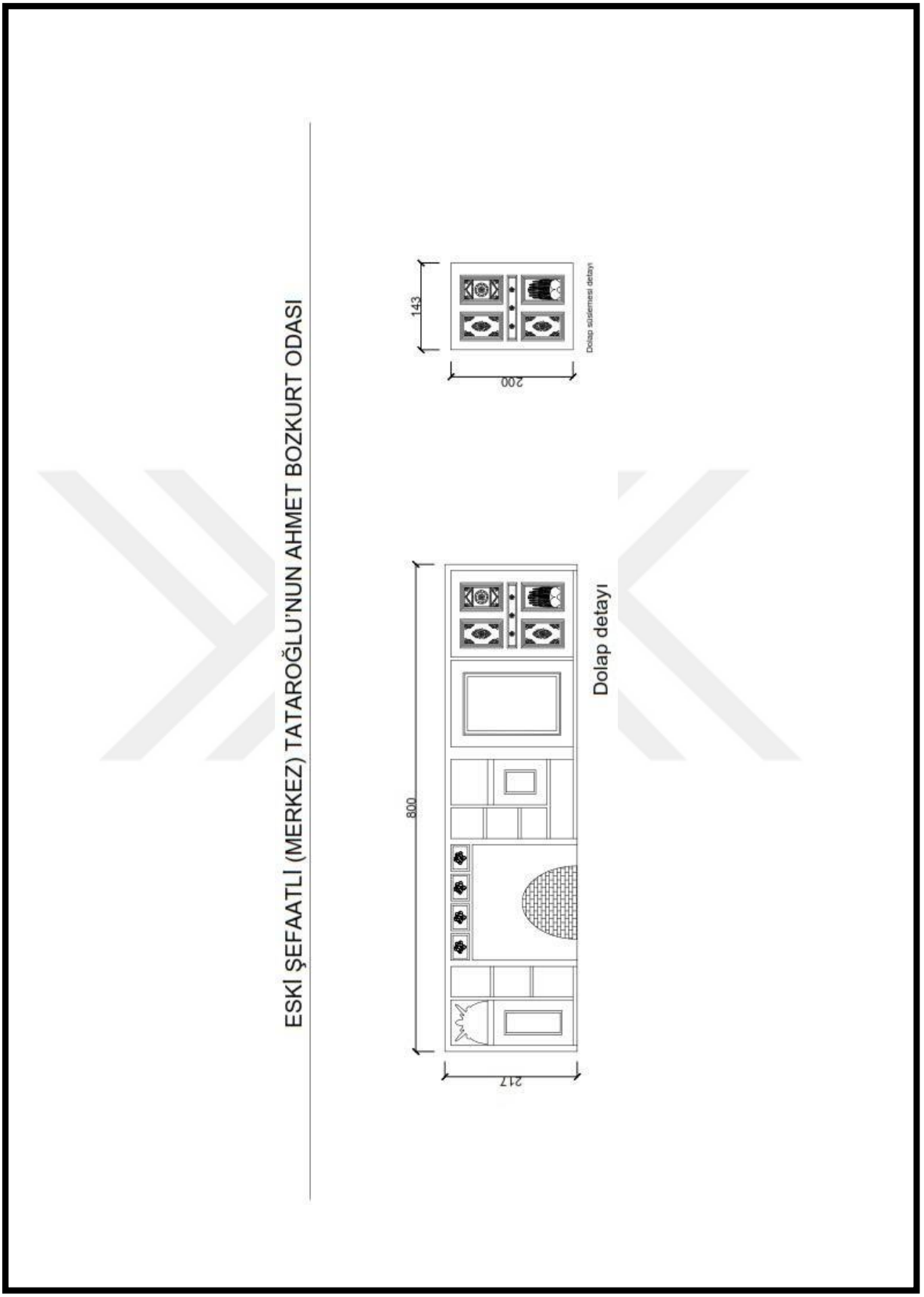

Çizim 15.1. Eski Şefaatli (Merkez) Tataroğlu'nun Ahmet Bozkurt'un Odası Dolap Detayı ve Dolap Süsleme Detayı

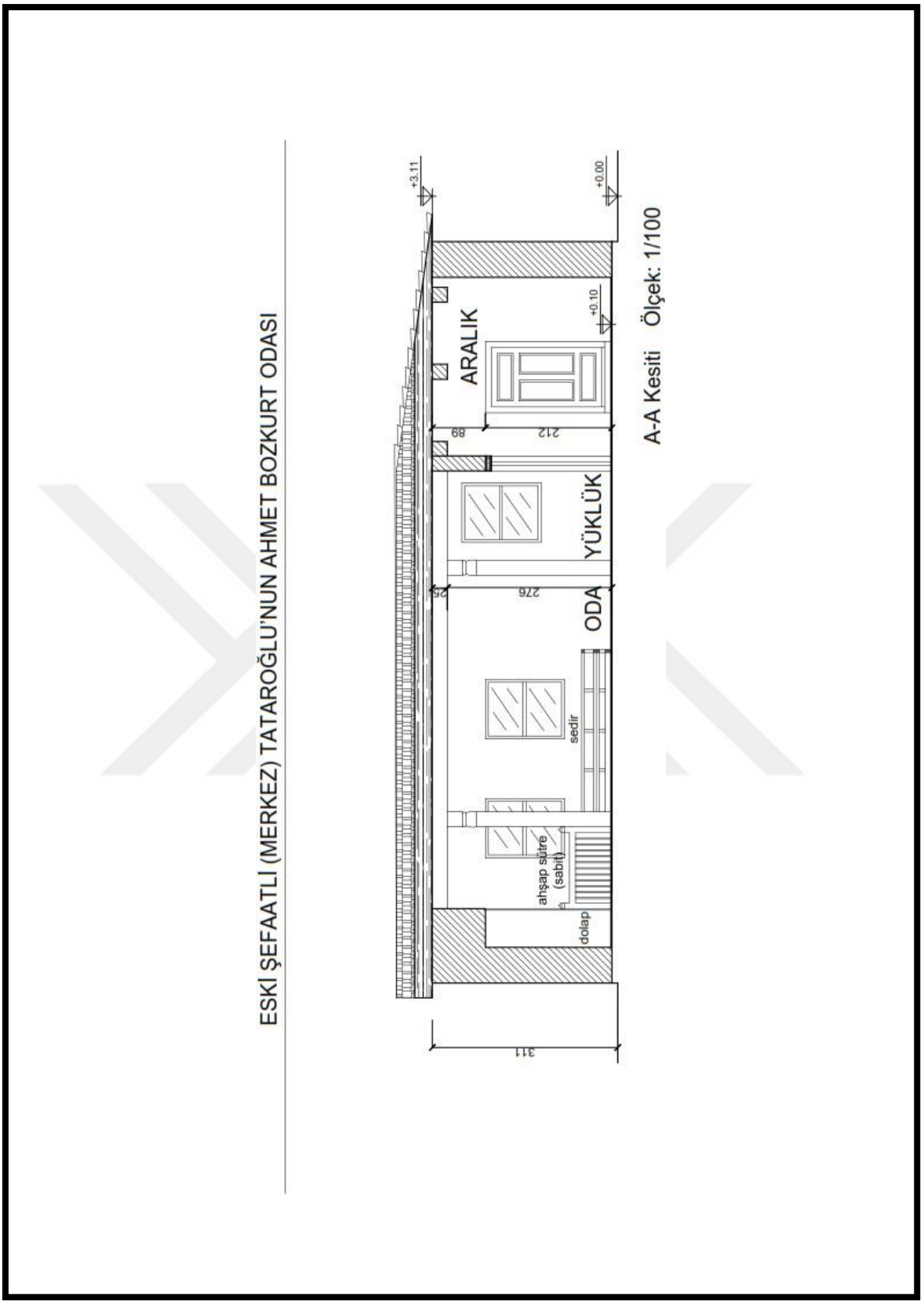

Çizim 15.2. Eski Şefaatli (Merkez) Tataroğlu'nun Ahmet Bozkurt'un Odası A-A Kesiti

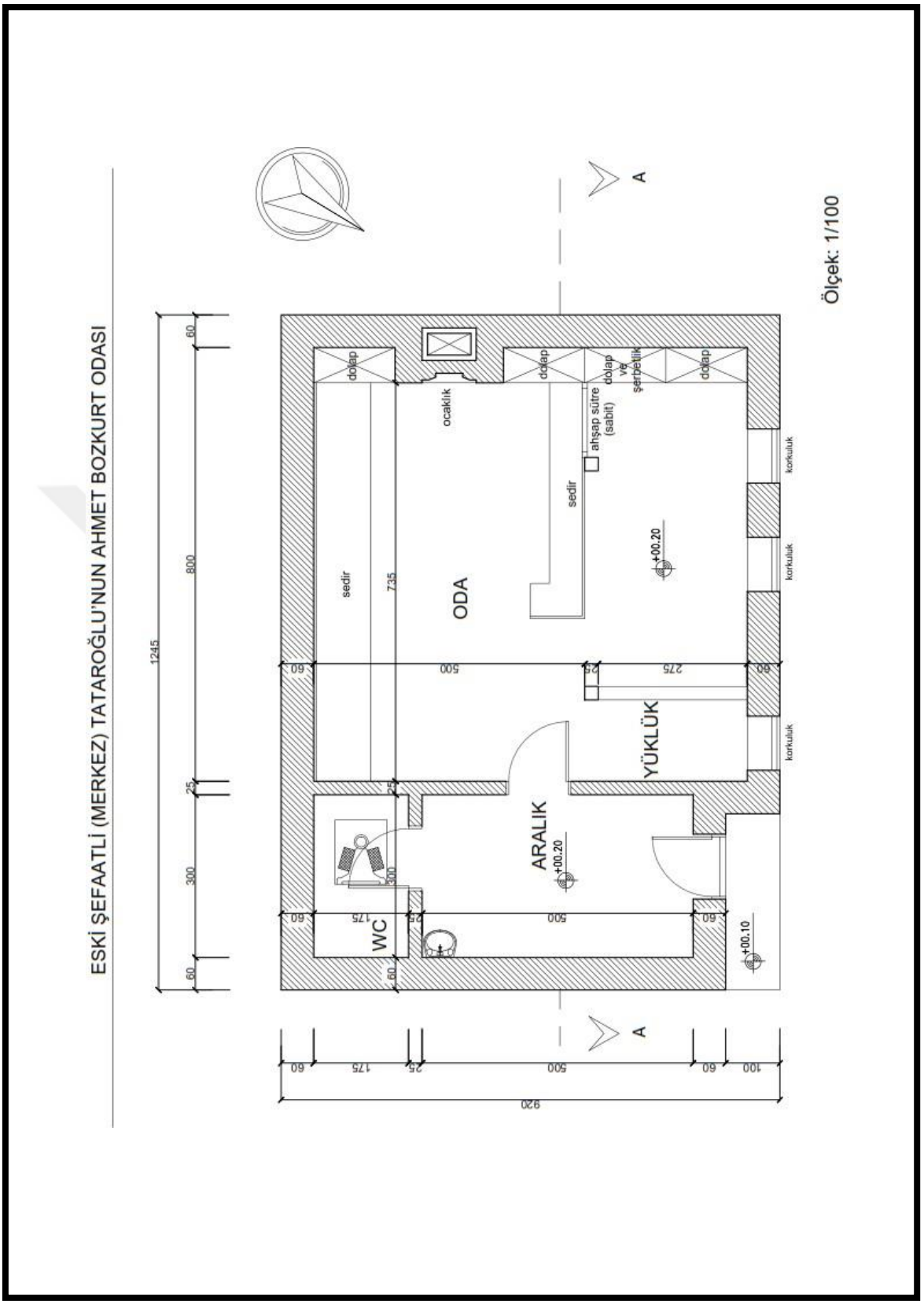

Çizim 15.3. Eski Şefaatli (Merkez) Tataroğlu'nun Ahmet Bozkurt'un Odası (Ölçekli)

Resim 15.1. Eski Şefaatli (Merkez) Tataroğlu'nun Ahmet Bozkurt'un Odasının dışarıdan genelgörünüşü ve Oda kapısı

Resim 15.2. Eski Şefaatli (Merkez) Tataroğlu'nun Ahmet Bozkurt'un Odasının içinden genel birgörünüş

Resim 15.3. Eski Şefaatli (Merkez) Tataroğlu'nun Ahmet Bozkurt'un Odasının içinden genel birgörünüş

Resim 15.4. Eski Şefaatli (Merkez) Tataroğlu'nun Ahmet Bozkurt'un Odasının aralık kısmı

Resim 15.5. Eski Şefaatli (Merkez) Tataroğlu'nun Ahmet Bozkurt'un Odasının Bitkisel Gülbezekmotifli askılık süslemeleri

Resim 15.6. Eski Şefaatli (Merkez) Tataroğlu'nun Ahmet Bozkurt'un Odasının Akantüs Direksüslemesi

Resim 15.7. Eski Şefaatli (Merkez) Tataroğlu'nun Ahmet Bozkurt'un Odasının Yüklüğü

Resim 15.8. Eski Şefaatli (Merkez) Tataroğlu'nun Ahmet Bozkurt'un Odasının Sedir(mağat) kısmınınarmudi tavan süslemeleri

Resim 15.9. Eski Şefaatli (Merkez) Tataroğlu'nun Ahmet Bozkurt'un Odasınındaki Ocak

Resim 15.10. Eski Şefaatli (Merkez) Tataroğlu'nun Ahmet Bozkurt'un Odasındaki Ocağın sağında ve solunda ahşap nişli dolap ve testilikler

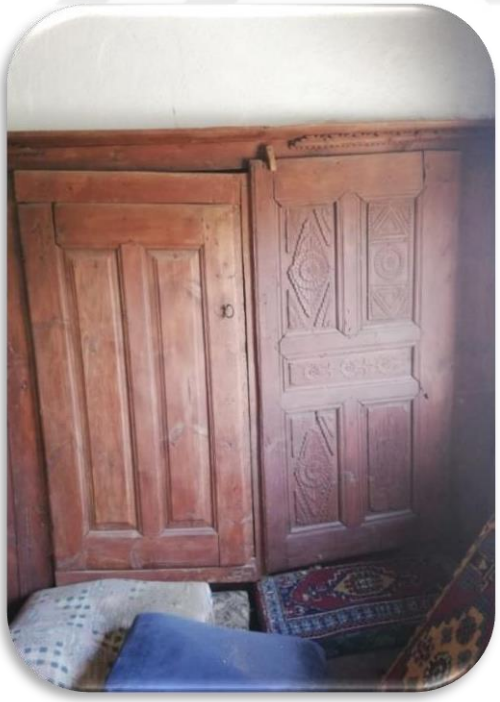

Resim 15.11. Eski Şefaatli (Merkez) Tataroğlu'nun Ahmet Bozkurt'un Odasındaki Ahşap nişlisüslemeli dolaplar

TABLO:16-Şerefoğlu(Mağaroğlu) Köyündeki Fazlı'ya ait Oda

-Hasan Gökçegöz(Sahibi)-	**-Yapım Tarihi:** 1940- 1950[19]

Oda Bilgileri: Odanın şu anki sahibi Fazlı'nın oğlu Hasan Gökçegöz'dür. Hasan Gökçegöz'den edindiğimiz bilgilere göre oda 1940-1950 yılları arasında yapılmıştır. Bu tarihlerde Hasan Gökçegöz dört beş yaşlarında olduğunu ifade etti. Bu köy eski bir Ermeni köyüymüş. Ermenilerin yanı sıra tehcir nedeniyle Erzurum'dan gelen insanlar da bu köye yerleşmişlerdir. Kendisi "93 Muhacir" lerindendir.

Fazlı Ağa'nın odasını yapan usta da Erzurum'dan hicret eden muhacir Süleymandır. Hasan Gökçegöz'ün anlattığına göre muhacir Süleyman Usta bu odayı yaparken keseri ağaca vurarak şöyle birşart koşmuştur: "Fazlı, bu odayı yaparım ama yemek de isterim. Sabahları tereyağlı sıcak taze bazlama ve yanında bal olsun, öğlen şunu şunu, akşam da verirsen ne mutlu bana!" demiştir.

Odaya üç basamaklı bir merdivenle güneydoğu yönünden girilir. Diğer odalardan farklı olarak aralık bölümü bulunmamaktadır. Odanın ebadı 570x480 cm'dir. Oda tahta sütre ve iki ağaç direkle iki bölüme ayrılmış görünümündedir. Bu yönüyle birçok odayla benzerlik gösterir. Yine küçük bölüm namazgâh olup diğer bölüm "U" şeklindeki sedirden oluşur. Odanın ortasında odayı ikiye bölen ahşap direklerin üst kısmı oymalı ve süslemelidir (Resim 16.3.). Kapıdan girişte sol tarafta güney yönüne doğru abdestlik yer alır (Resim 16.4.), (Resim 16.5.). Yine kapının sol tarafında güney cephesinde 200x120 cm ebadında bir pencere bulunmaktadır. Ocağın sağında ve solunda kapaksız iki yüklük bulunmaktadır. Ocak kapatılmış durumdadır (Resim 16.2.). Odanın tavanı düz ahşap olup odanın çatısı sac ile örtülmüştür (Resim 16.1.), (Resim 16.3.). Günümüzde ısınma sobayla sağlanmaktadır. Atlık kısmı odanın doğusundan başlayıp kuzey ve batı yönünde devam eden ters L şeklindedir ve buraya oda kapısının yan tarafından ayrı bir tahta kapı ile girilmektedir (Resim 16.7.).

Odanın şu anki sahibi Hasan Gökçegöz'den yine şu bilgileri öğreniyoruz: Erkekler dahi köy içinde dolaşırken ve köy odasına girerken başı açık olamazdı, mutlaka bir kalpak veya takke giymek zorundaydı. Bunları giymeyen erkekler kınanırdı. Bu oda günümüzde halen kullanılmaktadır.

-Bina-Bilgileri-

-KatDurumu-			**-İnşaTekniği-**		**-İnşaDüzeni-**		**-İnşaTürü-**	
Kat1	-Toprağa- -Oturanlar	☑	-Kerpiç-	☑	-Ayrık-		-Kerpiç-	☑
	-Yarım-Kat-							
Kat2			-Yığma- Moloz- -Taş(alt kısım)-	☑	-Bitişik-		-Moloz-Taş-	☑

-Cephe(Yön)Ögeleri-

-KuzeyYönü-		**-GüneyYönü-**		**-BatıYönü-**		**-DoğuYönü-**	
-Balkon-		-Balkon-		-Balkon-		-Balkon-	
-Pencere-		-Pencere-	☑	-Pencere-		-Pencere-	
-Merdiven-		-Merdiven-	☑	-Merdiven-		-Merdiven-	
-Kapı-		-Kapı-	☑	-Kapı-		-Kapı-	

[19] Odanın şimdiki sahibi Hasan Gökçegöz'den alınmıştır.

TABLO:16 (Devam)-Şerefoğlu(Mağaroğlu) Köyündeki Fazlı'ya ait Oda

-Kapı-						**-Merdiven-**			
-Materyal-		**-Kanat Durumu-**		**-Biçimsel özellikler-**		**-Materyal-**		**-Tip-**	
-Ahşap-		-Tekli-	☑	-Bölüntüsüz-	☑	-Ahşap-		-Sahanlıksız düz-	☑
Metal	☑	-Çiftli-		-Bölüntülü-		-Taş-		-Teksahanlıklı-	
				-Tablalı-				-Teksahanlıklı L-	

-Pencere-					
-Materyal-		**-Kanat durumu-**		**-Tamamlayıcı elemanlar-**	
-Ahşap-	☑	-Tekli-		-Kepenkli-	☑
-PVC-		-Çiftli-	☑	-Kepenksiz-	

-PlanTipi-			
-Tekoda-		-Oda+Aralık-	
-Oda+Atlık-	☑	-Oda+Aralık+Atlık-	
-2oda+Aralık-		-2oda+Aralık+Atlık-	

TABLO:16 (Devam)-Şerefoğlu(Mağaroğlu) Köyündeki Fazlı'ya ait Oda

-İç Mekân Ögeleri-									
-Kapı-						**-Merdiven-**			
-Materyal-		**-Kanat Durumu-**		**-Biçimsel Özellikler-**		**-Materyal-**		**-Tip-**	
-Ahşap-	☑	-Tek-	☑	-Bölüntülü-		-Ahşap-		-Sahanlıklı Düz-	☑
-Metal-		-Çift-		-Bölüntüsüz-	☑	-Metal-		-Tek Sahanlıklı-	
				-Tablalı-		-Taş-	☑	-Tek Sahanlıklı L-	

-Tavan-		**-Zemin Döşemesi-**	
-Düz Tavan-	☑	-Beton-	☑
-Kirişlemesi Alttan-	☑	-Toprak-	
-Tamamlayıcı elemanlar-			
-Ocak-	☑	-Yüklük-	☑
-Alçı Niş-		-Abdestlik-	☑
-Ahşap Niş-		-Testilik-	
-Dolap-		-Oturma sekisi-Yataklık-	☑
Örtü Düzeni			
-Düz kirişleme üstü toprak-	☑	-Kırma Çatı-	
-Çatı kaplama-			
-Kiremit-		-Sac-	☑

Süsleme									
-Materyal-		**-Yer-**		**-Teknik-**					
-Ahşap-	☑	-Tavan-		-Çakma-		-Oyma-			☑
-Alçı-		-Dolap-		-Kazıma-		-Alçı kalıp Tekniği-			
		-Ocak-		-Boyama-		-Kabartma-			
		-Alçı Niş-		**-Tür-**					
		-AhşapNiş-	☑	-Bitkisel-		-Geometrik-		-Nesneli-	

-Durumu-			
-Depo-		-Köy Evi-	
-Köy Odası-	☑	-Boş-	

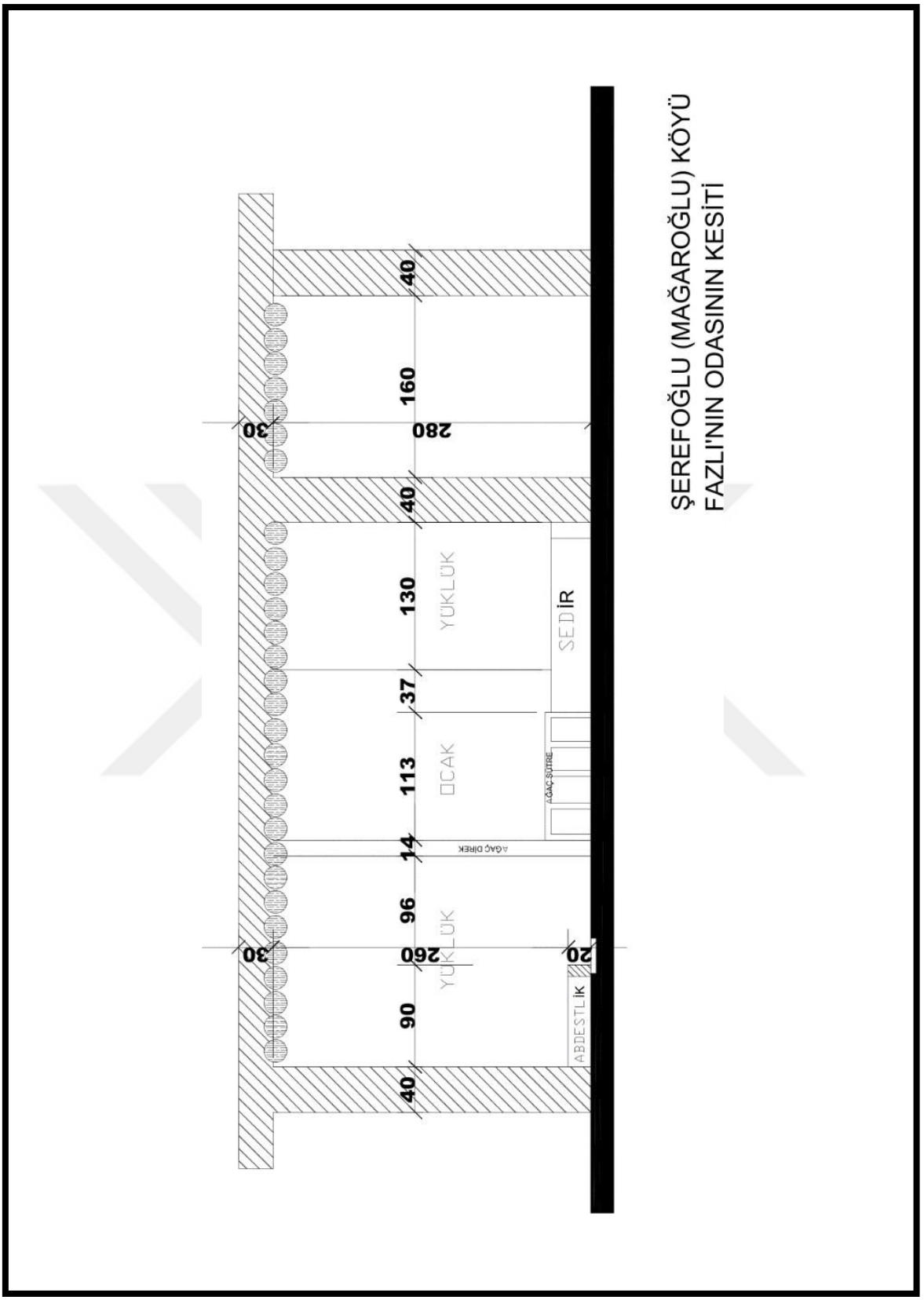

Çizim 16.1. Şerefoğlu (Mağaroğlu) Köyü Fazlı'nın Odasının Kesiti

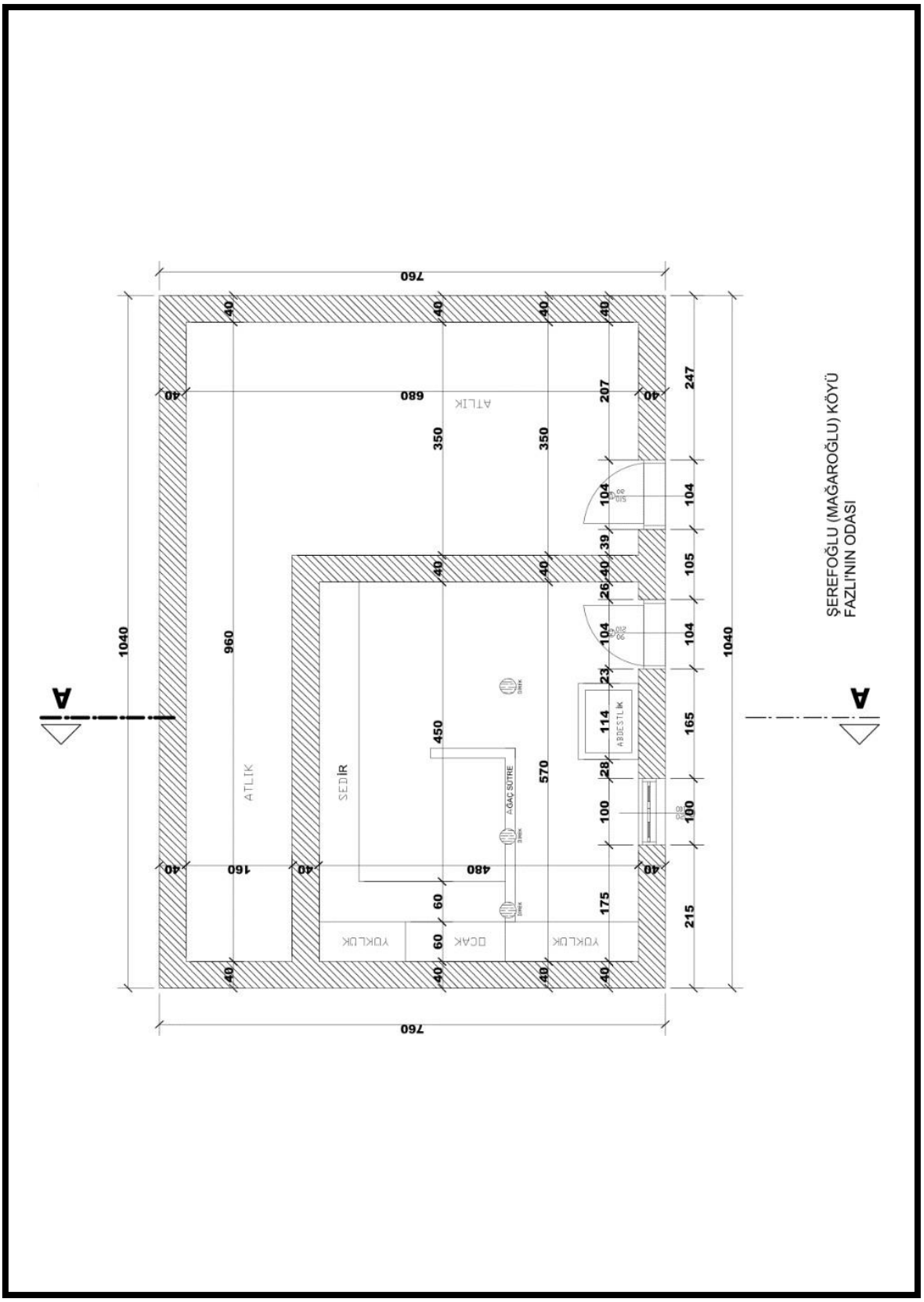

Çizim 16.2. Şerefoğlu (Mağaroğlu) Köyü Fazlı'nın Odası

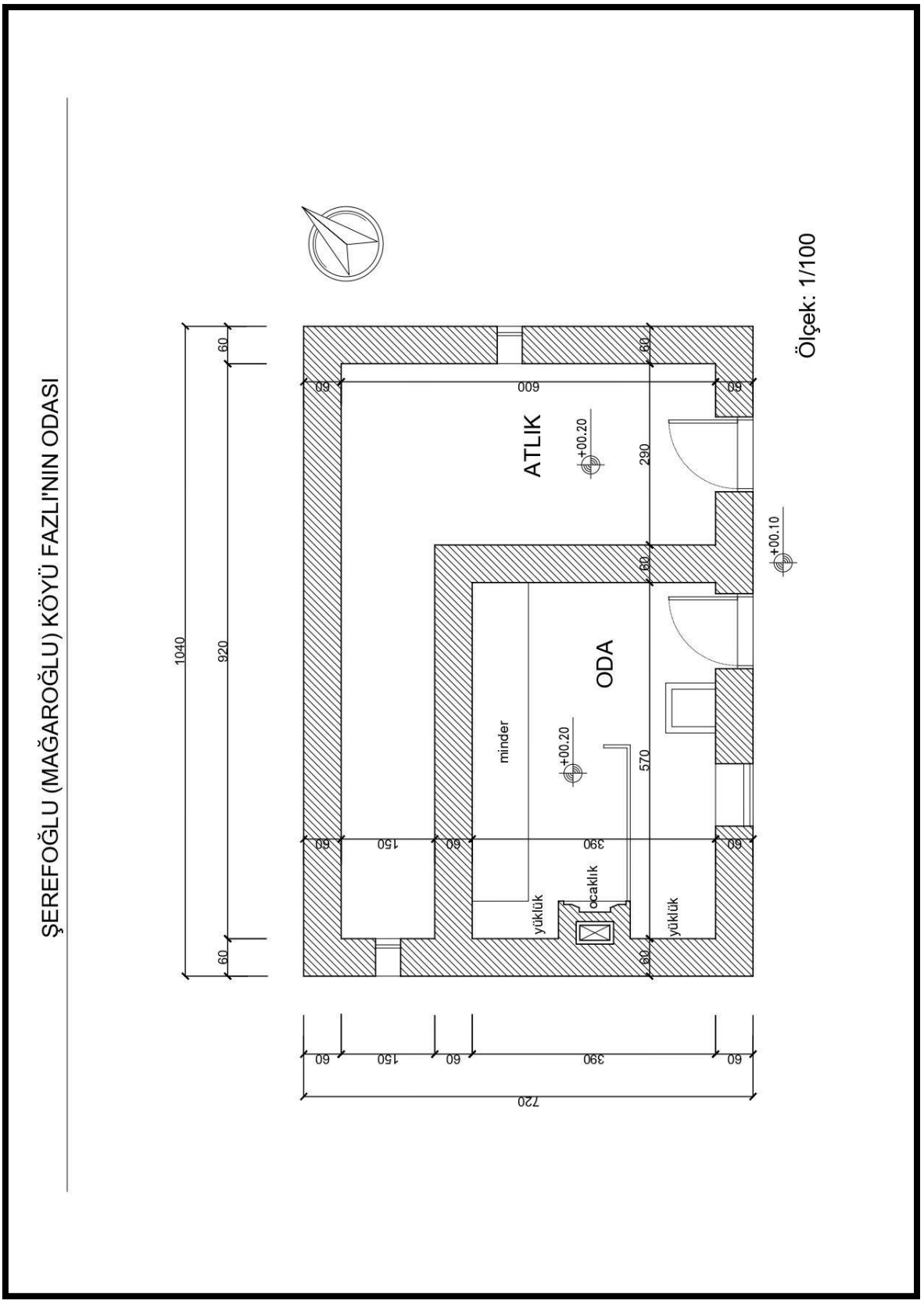

Çizim 16.3. Şerefoğlu (Mağaroğlu) Köyü Fazlı'nın Odası (Ölçekli)

Resim 16.1. Şerefoğlu (Mağaroğlu) Köyü Fazlı'nın Odasının Genel Görüntüsü

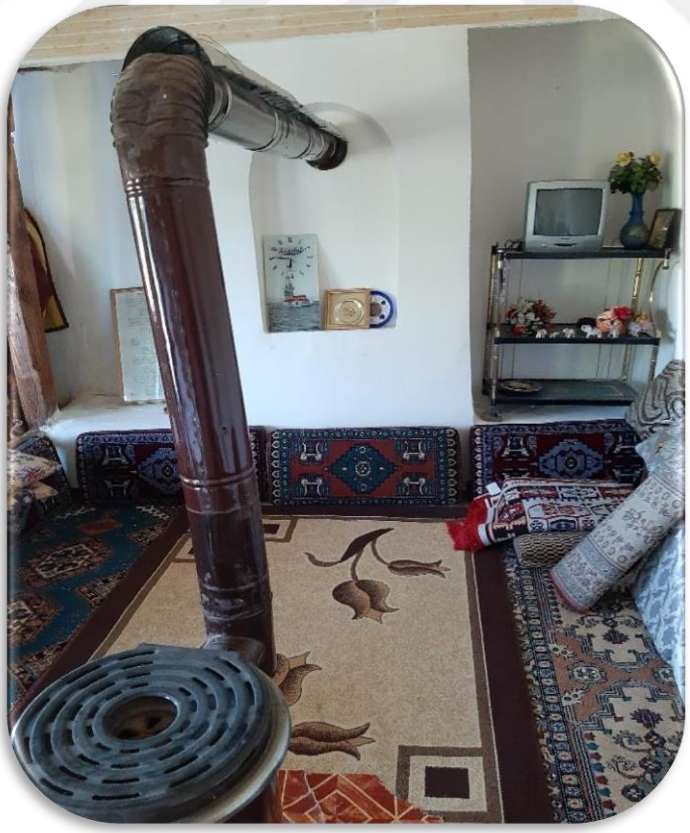

Resim 16.2. Şerefoğlu (Mağaroğlu) Köyü Fazlı'nın Odasının içinden genel bir görünüm

Resim 16.3. Şerefoğlu (Mağaroğlu) Köyü Fazlı'nın Odasının iç kısmı

Resim 16.4. Şerefoğlu (Mağaroğlu) Köyü Fazlı'nın Odasının penceresi ve abdestlik kısmı

Resim 16.5. Şerefoğlu (Mağaroğlu) Köyü Fazlı'nın Odasının Abdestlik kısmı

Resim 16.6. Şerefoğlu (Mağaroğlu) Köyü Fazlı'nın Odasının Atlık kapısı

Resim 16.7. Şerefoğlu (Mağaroğlu) Köyü Fazlı'nın Odasının Atlık kısmının içi

Resim 16.8. Şerefoğlu (Mağaroğlu) Köyü Fazlı'nın Odasının Atlık kısmı "Ters L" şeklindedir

Resim 16.9. Şerefoğlu (Mağaroğlu) Köyü Fazlı'nın Odasının Odanın içindeki direk ve süslemesi

TABLO:17-Tahiroğlu(Taaroğlu) Köyündeki Hacı İsmail'e ait Oda

- Kamuran Uyar(Sahibi)-	**-Yapım Tarihi:** 1910-1920[20]

Oda Bilgileri: Bu oda şu an Tahiroğlu köyündedir. Yapılış tarihi kesin bilinmemekle birlikte bu odanın şu anki sahibi Kamuran Uyar, odanın 1910-1920 yıllarında arasında yapıldığını ifade etmektedir. Bu oda, ön tarafından bir kısmı yıkılarak daraltılıp onarılmıştır. Oda dikdörtgen planlıdır. Odaya merdivensiz tahta bir kapıyla girilir (Resim 17.1.). Girişte güneybatı yönünde 140x345 cm ebadında aralık bölümü bulunmaktadır. Aralıkta çay servisi için küçük bir tezgah vardır. Aralığın doğu yönünden sağ tarafından odaya girilir (Resim 17.1.). Odanın ölçüsü ise 345x480 cm'dir. Oda kapısının güney cephesinde düz atkılı bir pencere bulunmaktadır. Oda "U"şeklinde sedirle yastık ve minderlerle döşelidir. Tavanı kirişlemesi alttan olup (Resim 17.3.), çatısı kiremit kaplı kırmadır (Resim 17.1.). Bu oda genelde kışın faaliyet göstermektedir. Kışın sohbet etmek amacıyla kullanılmıştır.

-Bina-Bilgileri-

-KatDurumu-			**-İnşaTekniği-**		**-İnşaDüzeni-**		**-İnşaTürü-**	
Kat1	-Toprağa-Oturanlar	☑	-Kerpiç-	☑	-Ayrık-		-Kerpiç-	☑
	-Yarım-Kat-							
Kat2			-Yığma-Moloz-Taş(alt kısım)-		-Bitişik-		-Moloz-Taş-	

-Cephe(Yön)Ögeleri-

-KuzeyYönü-		**-GüneyYönü-**		**-BatıYönü-**		**-DoğuYönü-**	
-Balkon-		-Balkon-		-Balkon-		-Balkon-	
-Pencere-		-Pencere-	☑	-Pencere-		-Pencere-	
-Merdiven-		-Merdiven-		-Merdiven-		-Merdiven-	
-Kapı-		-Kapı-	☑	-Kapı-		-Kapı-	

-Kapı-						**-Merdiven-**			
-Materyal-		**-Kanat Durumu-**		**-Biçimsel özellikler-**		**-Materyal-**		**-Tip-**	
-Ahşap-	☑	-Tekli-	☑	-Bölüntüsüz-	☑	-Ahşap-		-Sahanlıksız düz-	
Metal		-Çiftli-		-Bölüntülü-		-Taş-		-Teksahanlıklı-	
				-Tablalı-				-Teksahanlıklı L-	

-Pencere-

-Materyal-		**-Kanat durumu-**		**-Tamamlayıcı elemanlar-**	
-Ahşap-	☑	-Tekli-	☑	-Kepenkli-	
-PVC-		-Çiftli-		-Kepenksiz-	☑

-PlanTipi-

-Tekoda-		-Oda+Aralık-	☑
-Oda+Atlık-		-Oda+Aralık+Atlık-	
-2oda+Aralık-		-2oda+Aralık+Atlık-	
-3oda+Aralık-		-3oda+Aralık+Atlık-	

[20] Bilgiler, odanın sahibi ve köyün imamı olan Kamuran Uyar'dan alınmıştır.

TABLO:17 (Devam)-Tahiroğlu(Taaroğlu) Köyündeki Hacı İsmail'e ait Oda

-İç Mekân Ögeleri-									
-Kapı-						**-Merdiven-**			
-Materyal-		**-Kanat Durumu-**		**-Biçimsel Özellikler-**		**-Materyal-**		**-Tip-**	
-Ahşap-	☑	-Tek-	☑	-Bölüntülü-		-Ahşap-		-Sahanlıklı Düz-	
-Metal-		-Çift-		-Bölüntüsüz-	☑	-Metal-		-Tek Sahanlıklı-	
				-Tablalı-		-Taş-		-Tek Sahanlıklı L-	

-Tavan-		**-Zemin Döşemesi-**	
-Düz Tavan-		-Taş-	☑
-Kirişlemesi Alttan-	☑	-Toprak-	
-Tamamlayıcı elemanlar-			
-Ocak-		-Yüklük-	
-Alçı Niş-		-Abdestlik-	
-Ahşap Niş-		-Testilik-	
-Dolap-		-Oturma sekisi-Yataklık-	☑
Örtü Düzeni			
-Düz kirişleme üstü toprak-		-Kırma Çatı-	☑
-Çatı kaplama-			
-Kiremit-	☑	-Sac-	

Süsleme									
-Materyal-		**-Yer-**		**-Teknik-**					
-Ahşap-		-Tavan-		-Çakma-		-Oyma-			
-Alçı-		-Dolap-		-Kazıma-		-Alçı kalıp Tekniği-			
		-Ocak-		-Boyama-		-Kabartma-			
		-Alçı Niş-		**-Tür-**					
		-AhşapNiş-		-Bitkisel-		-Geometrik-		-Nesneli-	

-Durumu-			
-Depo-		-Köy Evi-	
-Köy Odası-	☑	-Boş-	

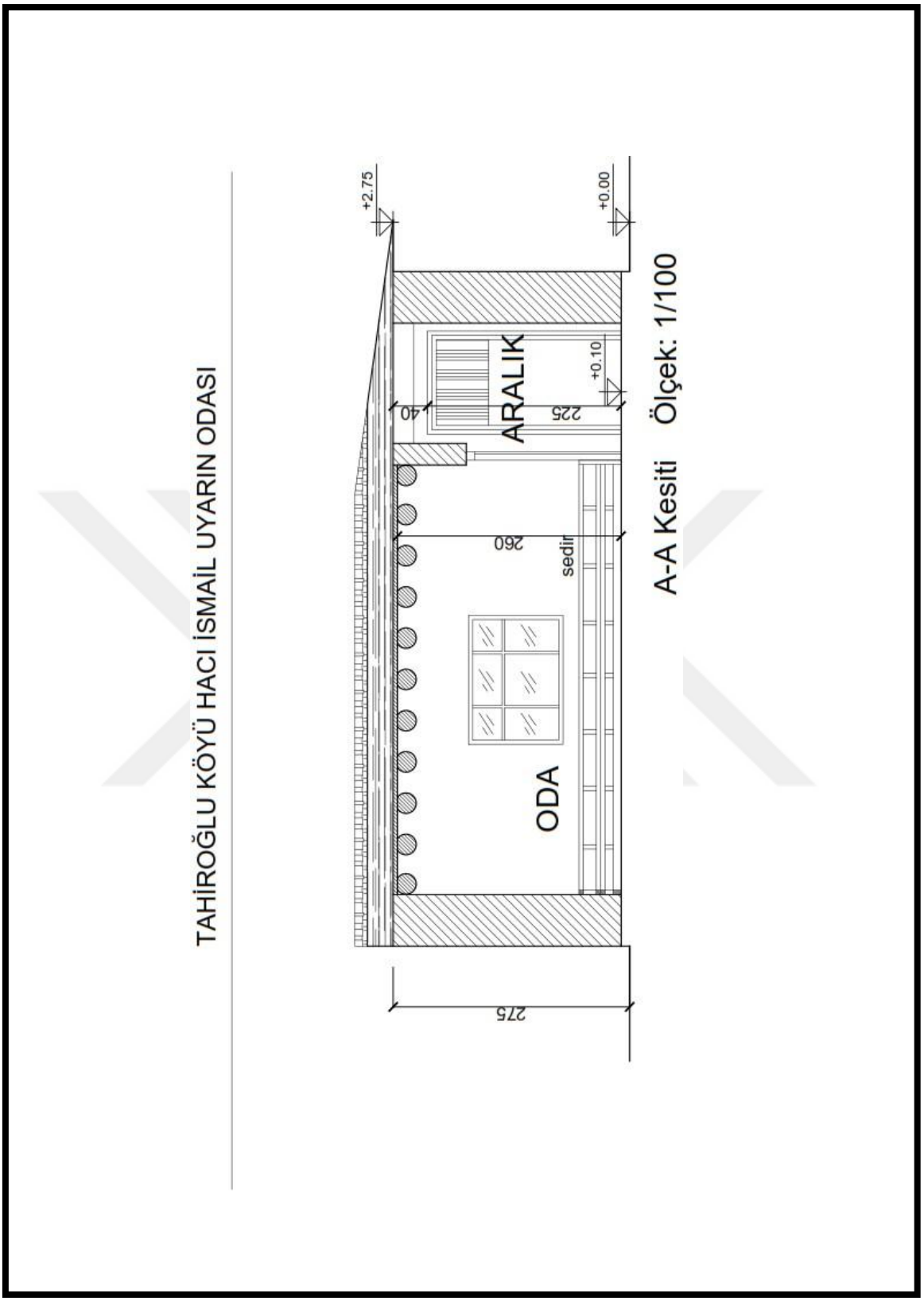

Çizim 17.1. Tahiroğlu Köyü Hacı İsmail Uyar'ın Odasının A-A Kesiti

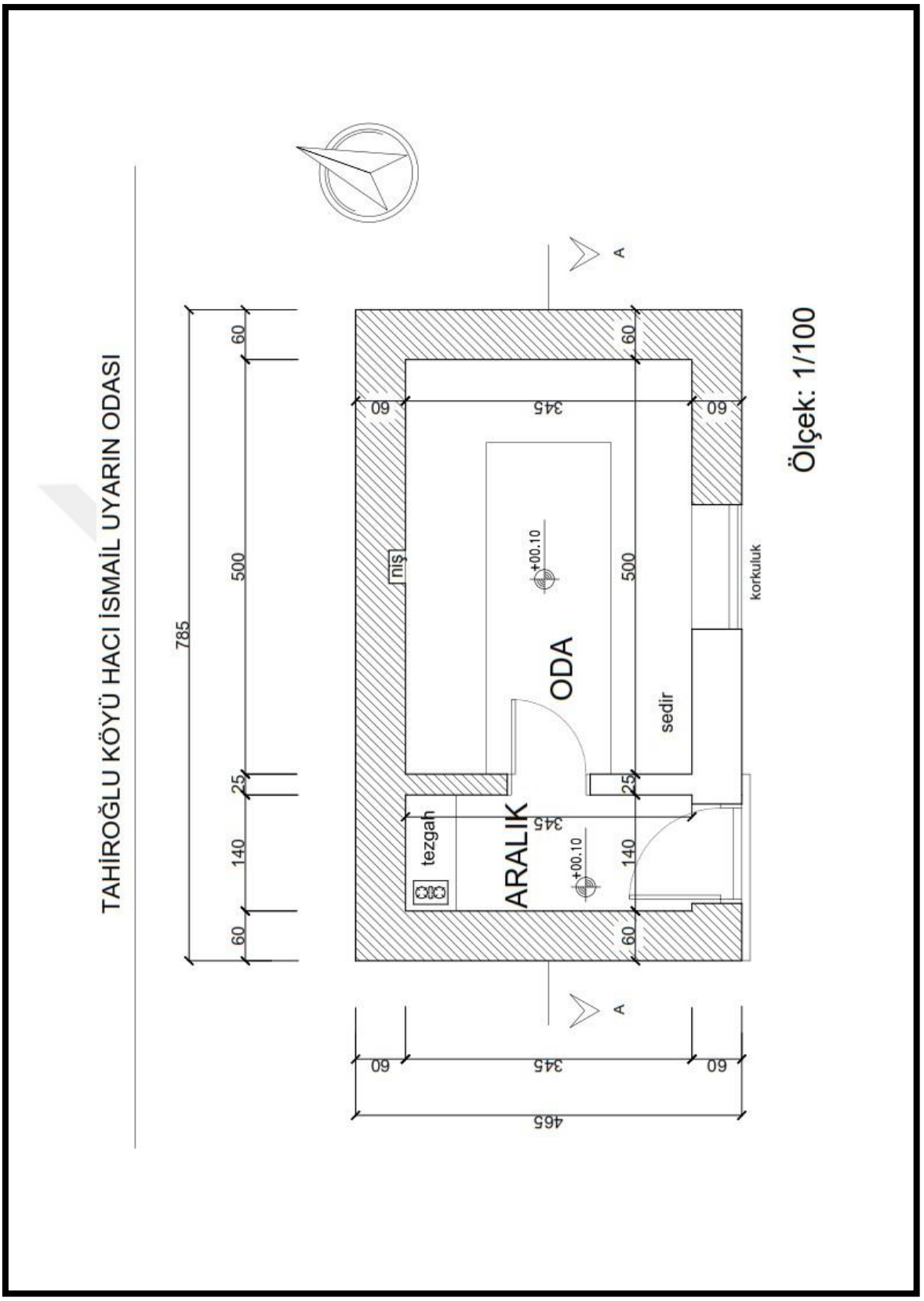

Çizim 17.2. Tahiroğlu Köyü Hacı İsmail Uyar'ın Odası (Ölçekli)

Resim 17.1. Tahiroğlu Köyü Hacı İsmail Uyar'ın Odasının genel görünüşü ve Aralık bölümü

Resim 17.2. Tahiroğlu Köyü Hacı İsmail Uyar'ın Odasının kapısı ve Aralık bölümü

Resim 17.3. Tahiroğlu Köyü Hacı İsmail Uyar'ın Odasının iç genel görünüşü ve Kirişlemesi (alttantavan)

TABLO:18-Tahiroğlu(Taaroğlu) Köyündeki Hüseyin Dikici'e ait Oda

- Yüksel Dikici(Sahibi)-	**-Yapım Tarihi:** 1958[21]

Oda Bilgileri: Bu odanın şu anki sahibi Yüksel Dikici'dir. 1958 yılında babası Hüseyin Dikici tarafından yaptırılmıştır. Oda kare planlıdır. Odanın dış duvarında aslan figürü ile "ASLANDIR" yazısı ve odanın yapım tarihi bulunmaktadır (Resim 18.2.). Oda sahibi Yüksel Dikici'den öğrendiğimiz bilgiler göre oda, bu yöreye özgü "kefek taş"tan yapılmıştır. Odaya sekiz basamaklı merdivenle çıkıldıktan sonra kuzey cephesindeki kapıdan aralığa girilir (Resim 18.1.). Aralık bölümünün ölçüsü 560x140 cm'dir. Aralığın batı cephesindeyer alan pencerenin ölçüsü ise 70x120 cm'dir. Aralığın güney yönünde de küçük bir soğutma penceresi daha bulunmaktadır ki bunun ölçüsü 40x60 cm'dir (Resim 18.3.).

Aralığın doğu cephesindeki kapıdan esas odaya girilir. Odanın genel ölçüsü ise 400x495 cm'dir. Oda diğer köy odaları gibi "U"şeklinde minder ve yastıklarla döşelidir (Resim 18.7.). Biri oda kapısının tam karşısında doğu cephesinde diğeri de kapının sol tarafında kuzey cephesinde olmak üzere 120x150 cm ebadında iki pencere bulunmaktadır. Pencereler kare şeklinde olup, içi derinlemesine oyuktur. Pencereler düz atkılıdır (Resim 18.6.), (Resim 18.7.). Ayrıca oda kapısının sağında hem aralık hem oda içine bakan üçüncü küçük bir pencere daha vardır ki bunun ebadı da 95x85 cm'dir. Odanın güney yönünde ise yan yana 290x105 cm, 290x110 cmve 290x185 cm ebatlarında ahşap dolaplar yer almaktadır (Resim 18.7.). Odanın altında atlık bölümü varmış fakat günümüzde bu bölümler depo görevi yapmaktadır (Resim 18.5.). Odanın tavanı düz ahşap tavanla örülü olup (Resim 18.8.), çatısı kırma kiremittir (Resim 18.5.). Zamanında düğün, cenaze gibi toplumsal işlevlerde kullanılmıştır. Günümüzde aktif olup yazın serinlemek amaçlı kullanılmaktadır.

-Bina-Bilgileri-

-KatDurumu-			**-İnşaTekniği-**		**-İnşaDüzeni-**		**-İnşaTürü-**	
Kat1	-Toprağa-Oturanlar		-Taş-	☑	-Ayrık-		-Taş-	☑
	-Yarım-Kat-	☑						
Kat2			-Yığma-Moloz-Taş(alt kısım)-	☑	-Bitişik-	☑	-Moloz-Taş-	☑

-Cephe(Yön)Ögeleri-

-KuzeyYönü-		**-GüneyYönü-**		**-BatıYönü-**		**-DoğuYönü-**	
-Balkon-		-Balkon-		-Balkon-		-Balkon-	
-Pencere-		-Pencere-		-Pencere-		-Pencere-	☑
-Merdiven-	☑	-Merdiven-		-Merdiven-		-Merdiven-	
-Kapı-	☑	-Kapı-		-Kapı-		-Kapı-	

-Kapı-						**-Merdiven-**			
-Materyal-		**-Kanat Durumu-**		**-Biçimsel özellikler-**		**-Materyal-**		**-Tip-**	
-Ahşap-		-Tekli-	☑	-Bölüntüsüz-		-Ahşap-		-Sahanlıksız düz-	
Metal	☑	-Çiftli-		-Bölüntülü-		-Taş-	☑	-Teksahanlıklı-	
				-Tablalı-	☑			-Teksahanlıklı L-	☑

-Pencere-

-Materyal-		**-Kanat durumu-**		**-Tamamlayıcı elemanlar-**	
-Ahşap-	☑	-Tekli-		-Kepenkli-	☑
-PVC-		-Çiftli-	☑	-Kepenksiz-	

-PlanTipi-

-Tekoda-		-Oda+Aralık-	
-Oda+Atlık-		-Oda+Aralık+Atlık-	
-3oda+Aralık-	☑	-3oda+Aralık+Atlık-	

[21] Köy odasının şu anki sahibi Yüksel Dikici'nin verdiği bilgi ve taşın üzerindeki tarih esas alınarak yazılmıştır.

TABLO:18 (Devam)-Tahiroğlu(Taaroğlu) Köyündeki Hüseyin Dikici'e ait Oda

-İç Mekân Ögeleri-

-Kapı-						**-Merdiven-**			
-Materyal-		**-Kanat Durumu-**		**-Biçimsel Özellikler-**		**-Materyal-**		**-Tip-**	
-Ahşap-	☑	-Tek-	☑	-Bölüntülü-		-Ahşap-		-Sahanlıklı Düz-	
-Metal-		-Çift-		-Bölüntüsüz-		-Metal-		-Tek Sahanlıklı-	
				-Tablalı-	☑	-Taş-	☑	-Tek Sahanlıklı L-	

-Tavan-		**-Zemin Döşemesi-**	
-Düz Tavan-	☑	-Taş-	☑
-Kirişlemesi Alttan-		-Toprak-	

-Tamamlayıcı elemanlar-			
-Ocak-		-Yüklük-	☑
-Alçı Niş-		-Abdestlik-	
-Ahşap Niş-	☑	-Testilik-	
-Dolap-	☑	-Oturma sekisi-Yataklık-	☑

Örtü Düzeni			
-Düz kirişleme üstü toprak-		-Kırma Çatı-	☑

-Çatı kaplama-			
-Kiremit-	☑	-Sac-	

Süsleme

-Materyal-		**-Yer-**		**-Teknik-**			
-Ahşap-	☑	-Tavan-	☑	-Çakma-	☑	-Oyma-	
-Alçı-		-Dolap-	☑	-Kazıma-		-Alçı kalıp Tekniği-	
		-Ocak-		-Boyama-		-Kabartma-	
		-Alçı Niş-		**-Tür-**			
		-AhşapNiş-	☑	-Bitkisel-		-Geometrik-	☑	-Nesneli-	

-Durumu-			
-Depo-		-Köy Evi-	
-Köy Odası-	☑	-Boş-	

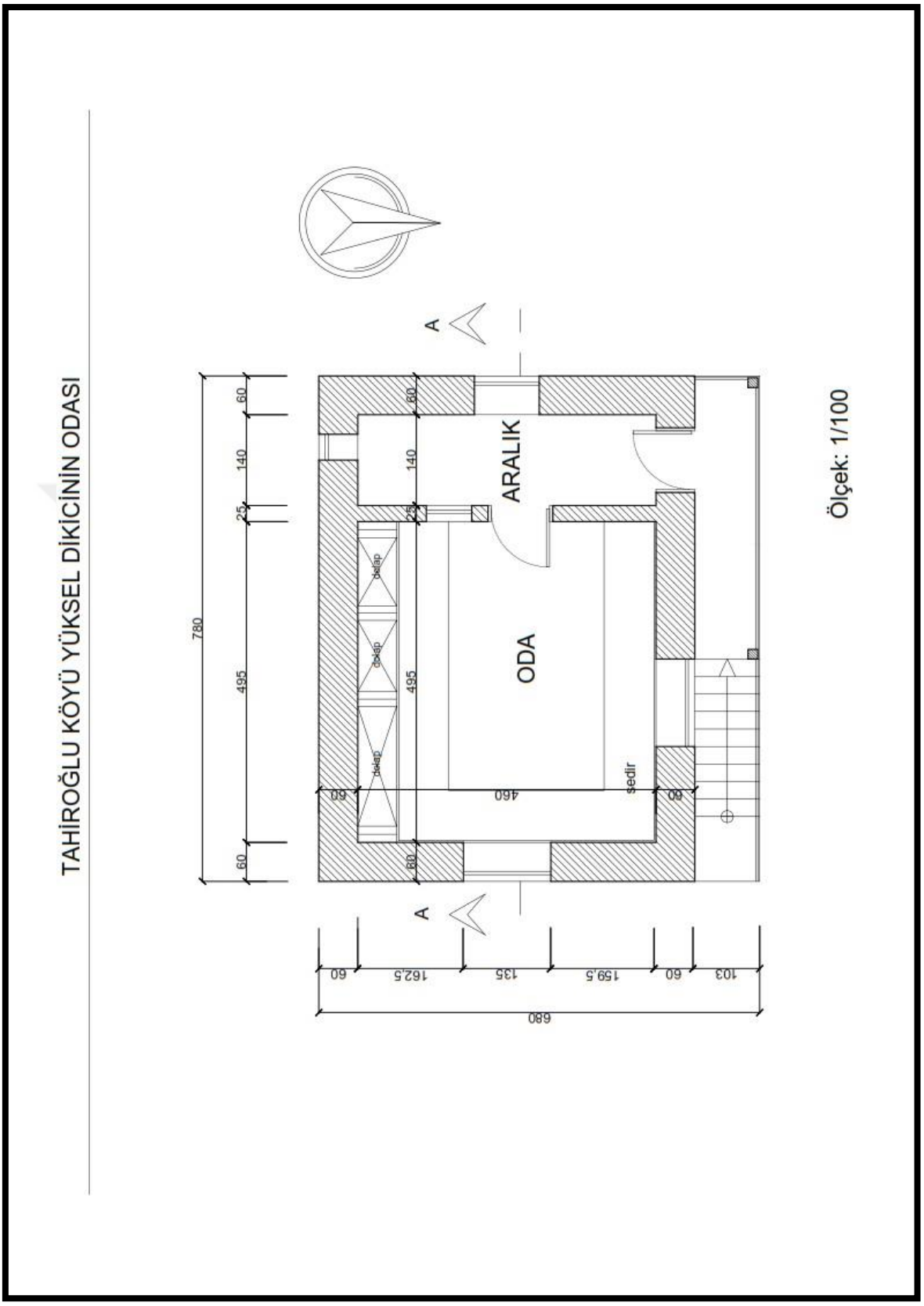

Çizim 18.1. Tahiroğlu Köyü Yüksel Dikici'nin Odası (Ölçekli)

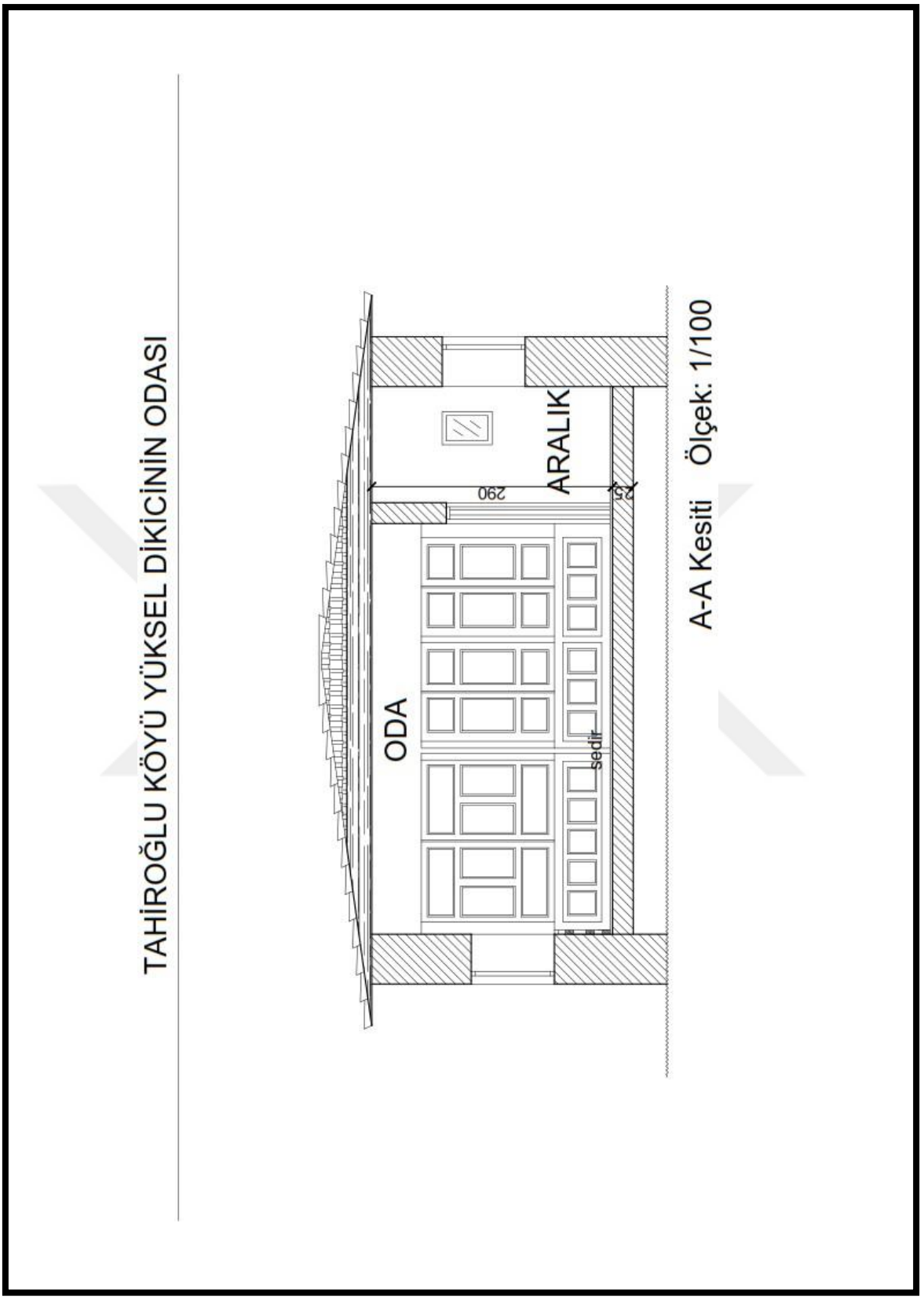

Çizim 18.2. Tahiroğlu Köyü Yüksel Dikici'nin Odası A-A Kesiti

Resim 18.1. Tahiroğlu Köyü Yüksel Dikici'nin Odasının dışarıdan genel görünüşleri

Resim 18.2. Tahiroğlu Köyü Yüksel Dikici'nin Odasının Hayvan süslemesi (aslan figürü) ve odanınyapım tarihi

Resim 18.3. Tahiroğlu Köyü Yüksel Dikici'nin Odasının Aralık bölümü

Resim 18.4. Tahiroğlu Köyü Yüksel Dikici'nin Oda kapısı

Resim 18.5. Tahiroğlu Köyü Yüksel Dikici'nin Odasının altı ahır ve atlık Oda içi sedir kısmı

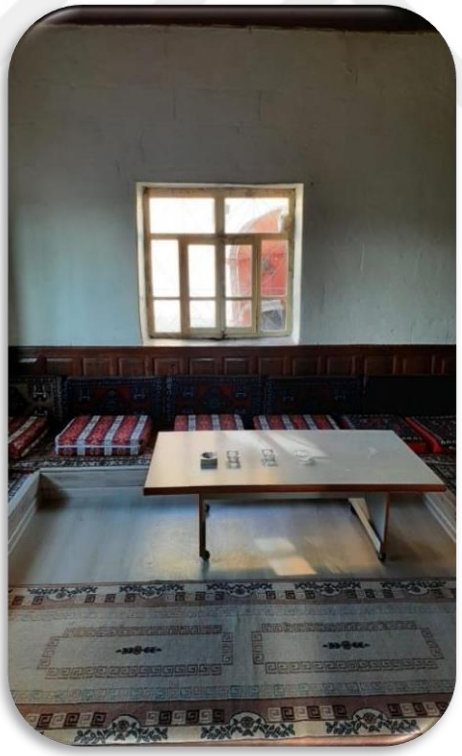

Resim 18.6. Tahiroğlu Köyü Yüksel Dikici'nin Odasının İç Görünümü

Resim 18.7. Tahiroğlu Köyü Yüksel Dikici'nin OdasındakiDolaplar

Resim 18.8. Tahiroğlu Köyü Yüksel Dikici'nin Oda tavanı göbek süslemeleri

2. DEĞERLENDİRME

Mimari

Köy odaları, yolcu ve misafirlerin barınması, ağırlanması ve köy halkının çeşitli sebeplerle bir araya gelmesi amacıyla imece usulüyle yapılmış olan sade, sivil mimari yapılardır. Arazi çalışmasında Şefaatli'nin genel olarak bütün köy/mahallerine imkanlar ölçüsünde gidilmeye çalışılmıştır. Ancak bu köylerin 11 tanesindeki toplam 18 köy odası çalışmamıza dahil edilerek incelemeye değer görülmüştür. Gidilemeyen yerlerde ise oranın muhtarı veya köy sakinleri ile irtibata geçilmiş ve oda olmadığı tespit edilmiştir. Bazı köy odaları uzun süreli kapalı olduğundan ve sahiplerine ulaşılamadığından açılamamıştır. Bazı köy odalarının sahipleri yurt dışında ikamet etmektedir. Bazı köylerde ise köy odaları tamamen kalkmıştır.

İncelediğimiz köy odalarından Tahiroğlu Köyü Yüksel Dikici'nin Odası dış kapının üzerindeki kitabeye göre1958 yılında, Dedeli Köyü Kocabeyoğlu'nun Odası ise ocağın üstündeki H.1323/M.1905 tarihli kitabeye göre inşa edilmiştir. Bu iki odanın dışındaki diğer köy odalarının ise yapılış tarihini belirten yazılar silinmiş olduğundan bunların inşa tarihleri bilinmemektedir. Odaların çoğu restorasyondan geçmiş olup bu nedenle de orijinalliğini yitirmiştir. Ancak Dedeli Köyündeki Gülsevenler'e ait Oda, Dedeli Köyündeki Kocabeyoğlu Mahmut'a ait Oda, Karalar Köyündeki Şıhı Kılıçaslan'a ait Oda, Paşaköy Köyündeki Hüseyin Onbaşı'ya ait Oda, Sarıkent Köyündeki Ganiuşağı (Ganioğulları)'na ait Oda, Şefaatli (Merkez) Mehmet Doğan'a ait odaların ahşap tavan, kapı ve dolapları orijinalliğini korumaktadır. Çalışmamıza konu olan Şefaatli'deki köy odalarının farklı planı olmayıp bu odalar, tek katlı ve müstakil olarak inşa edilmiştir. Odalar birbirine benzer yapıdadır. Bazı odalara taş merdivenle çıkılsa da bunların sayısı çok azdır. Bu odalar: Dedeli Köyündeki Kocabeyoğlu Mahmut'a ait Oda, Hamzalı Köyündeki Muratlar'a ait Oda, Paşaköy Köyündeki Hakkı'nın Oğlu Mehmed'e ait Oda ve Tahiroğlu(Taaroğlu) Köyündeki Hüseyin Dikici'ye ait odalardır.

Tezimizde incelediğimiz 18 oda da aralık ve oda kısımlarından oluşmaktadır. Bazı odaların dışında önceden var olan atlık bölümünün günümüzde bulunmadığı veya kullanılmadığı gözlemlenmiştir. Mesela Dedeli Köyündeki Kocabeyoğlu Mahmut'a ait Odadaki develer için yapılan tarihi atlık ortadan kalkmıştır. Sadece develerin bağlanması için tarihi süslemeli taşlar kalmıştır. Sarıkent Köyündeki Ganiuşağı(Ganioğulları)'na ait Odadaki ve

Şerefoğlu(Mağaroğlu) Köyündeki Fazlı'ya ait Odadaki atlık kısımları da ortadan kalkmıştır. Sarıkent Köyündeki Ganiuşağı(Ganioğulları)'na ait Odadaki odada önceleri deve bağlamak için bulunan tarihi süslemeli özel taşlar ise günümüzde yok olmuştur.

İncelediğimiz 18 odadan 17'sinde Aralık kısmı olup odaya bitişik inşa edilmiştir. Genel olarak dış kapıyla aralık bölümüne, oradan da bir başka iç kapı ile odaya girilir. Aralık bölümü genellikle çay ve yemek ikramı hazırlığının yapıldığı yerdir. Bu nedenle küçük bir mutfak tezgâhı bulunur. Aralık kısmı olmayan tek oda ise Şerefoğlu(Mağaroğlu) Köyündeki Fazlı'ya ait odadır. Odalar genellikle "U" şeklinde minder ve berdi yastıklarla döşeli sedirlerden(mağat) oluşmaktadır. Odaların beşinde tavan ve tavan göbeği ahşap süslemeleriyle dikkat çekmektedir. Bu odalar: Sarıkent Köyündeki Ganiuşağı(Ganioğulları)'na ait Oda, Şefaatli(Merkez) Mehmet Doğan'a ait Oda, Şefaatli(Merkez) Sakallıoğlu Hoca Mehmet Efendi'ye ait Oda, Şefaatli(Merkez) Tataroğlu'nun Ahmet Bozkurt'a ait Oda ve Tahiroğlu(Taaroğlu) Köyündeki Hüseyin Dikici'e ait odalardır. Paşaköy Köyündeki Rızvan Özcan'a ait odanın tavanı ise "kırlangıç teknik" ile yapılmıştır. "Bindirme tavan" da denilen "kırlangıç tavan", farklı coğrafyalarda farklı şekillerde görülse de genel olarak geniş açıklıkları kapatmak amacıyla ağaçların birbiri üzerine çaprazlama konulmasıyla oluşturulmuş çok eskilerden beri kullanılan bir tavan tekniğidir. Bu örtü Anadolu'da Erzurum, Bayburt, Gümüşhane ve Sivas gibi yörelerde yaygınlık kazanmıştır.[22]

Bazı odalarda "namazgâh" kısmı bulunmaktadır. Bu odalar: Dedeli Köyündeki Gülsevenler'e ait Oda, Dedeli Köyündeki Kocabeyoğlu Mahmut'a ait Oda, Karalar Köyündeki Şıhı Kılıçaslan'a ait Oda, Şefaatli(Merkez) Sakallıoğlu Hoca Mehmet Efendi'ye ait Oda ve Şefaatli(Merkez) Tataroğlu'nun Ahmet Bozkurt'a ait köy odalarıdır. Namazgâh bölümü, odanın içinde olup direk ve tahta setle ayrılmış bölümdür. Bu bölüm gençlerin oturup büyükleri dinlediği ve onlara hizmet ettiği bir alandır. Aynı zamanda bu bölüm odadaki düzeni bozmamak, âdâb-ı muaşeret eğitimi vermek ve ibadet yapabilme rahatlığını sağlamak için de yapılmıştır.

[22]Hamza Gündoğdu, "Geleneksel Özellikleriyle Erzurum Evleri", *Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, S:3, Yıl:1996, s.31

Başka bir yönüyle ise "namazgah" bölümü kadın erkek arasındaki mahremi sağlamak için kadınların oturduğu bir alan olarak da kullanıla gelmiştir. Yozgat yöresinde de görülen bu bölüm aynı zamanda mum sekisi olarak adlandırılmış olup yerden yüksekçe ve etrafı parmaklıkla çevrilidir. Hem gençlerin oturması hem de namaz kılmak için ayrılmış bir bölüm olarak bilinmektedir. Hakkı Acun'un Yozgat yöresine özgü olduğunu belirttiği mum sekisi hem köy odalarında hem de konakların baş odalarında yer almaktadır.[23] Yozgat'takilerle Sivas örneklerindeki mum sekili plan tipi, biçim ve kullanış açısından tamamen aynıdır. Mum sekili plan tipindeki köy odaları olarak Yozgat Sorgun Temrezli Köyü Abdullah Aydın Konağı (1832) misafir odası ve Şefaatli Akcami Köyü Konağı, Cıcıklar Köyü Konağı, Dedeli Köyü Mahmut Bey Konağı (1906) bazı örneklerdir.[24]

Odalardaki kapı, dolap ve askılıkların hepsi ahşap olup odaların altı tanesinde bu kapı dolap ve askılıklar bitkisel motiflidir. Bu köy odaları: Dedeli Köyündeki Gülsevenler'e ait Oda, Dedeli Köyündeki Kocabeyoğlu Mahmut'a ait Oda, Sarıkent Köyündeki Ganiuşağı(Ganioğulları)'na ait Oda, Şefaatli(Merkez) Mehmet Doğan'a ait Oda, Şefaatli(Merkez) Sakallıoğlu Hoca Mehmet Efendi'ye ait Oda ve Şerefoğlu(Mağaroğlu) Köyündeki Fazlı'ya ait odalardır. Şefaatli(Merkez) Mehmet Doğan'a ait Odadaki köy odasında tavan süslemesi hariç, dolap ve askılık süslemelerinde Ermeni ustaların işçiliği hakimdir. Bazı odalarda dolaplara "yüklük" denilmektedir. Dedeli Köyündeki Gülsevenler'e ait Oda, Dedeli Köyündeki Kocabeyoğlu Mahmut'a ait Oda, Sarıkent Köyündeki Ganiuşağı(Ganioğulları)'na ait Oda ve Şefaatli(Merkez) Sakallıoğlu Hoca Mehmet Efendi'ye ait Odalarda ise kapı girişinin sağında ve solunda yüksekçe, mum sekisi denilen bölüm vardır ve süslemelidir. Buralar yüklük olarak kullanılmış olup altı ise odunluk görevi görmüştür. Aynı zamanda bu bölümler yerden yüksekçe olması nedeniyle bazen yemek servisi yapma amaçlı da kullanılmıştır. Dedeli Köyündeki Gülsevenler'e ait Oda, Dedeli Köyündeki Kocabeyoğlu Mahmut'a ait Oda, Hamzalı Köyündeki Muratlar'a ait Oda, Karalar Köyündeki Şıhı Kılıçaslan'a ait Oda, Sarıkent Köyündeki Ganiuşağı(Ganioğulları)'na ait Oda, Şefaatli(Merkez) Mehmet Doğan'a ait Oda, Şefaatli(Merkez) Sakallıoğlu Hoca Mehmet Efendi'ye ait Oda ve Şefaatli(Merkez) Tataroğlu'nun Ahmet Bozkurt'a ait köy odalarında ahşap dolaplara bitişik olarak şerbetlik (testilik) denen bölümler de yer almaktadır.

[23] Hakkı Acun, "Bozok Sancağı'nda (Yozgat İli) Türk Mimarisi", Yıl:2005, s. 672
[24] Hakkı Acun, a.g.e, Yıl:2005, s.672.

Kızılyar Köyündeki Kocabey'e ait Oda, Kızılyar Köyündeki Yusuf Şahan'a ait Oda, Konak Köyündeki Mustafa Çavuş'a ait Oda, Paşaköy Köyündeki Hakkı'nın Oğlu Mehmed'e ait Oda, Paşaköy Köyündeki Rızvan Özcan'a ait Oda, Tahiroğlu(Taaroğlu) Köyündeki Hacı İsmail'e ait Oda, Tahiroğlu(Taaroğlu) Köyündeki Hüseyin Dikici'e ait köy odaları hariç, diğer odaların hepsinde "ocak" kısmı bulunmaktadır. Bu ocakların üstü taş ya da ahşap süslemelidir. Ocaklardaki bu süslemeler geometrik ve bitkisel motiflidir. Sarıkent Köyündeki Ganiuşağı(Ganioğulları)'na ait Odada ise ocağın en üstünde ahşaptan ve mum koymak için yapılmış "çıralık" denen bölüm yer almaktadır. Bazı ocaklar ise tamamen kapatılmıştır. Odalarda ocak bulunmasına rağmen işlevlerini kaybetmiştir. Günümüzde ısınma soba ile sağlanmaktadır.

Yozgat Osmanpaşa bucağındaki köy odalarının 14 tanesi tek katlıdır.[25] Karaman Taşkale Sünbüllü'nün odası, Kayseri İmamların odası (1870) , Konya Hacı Mustafa'nın odası (19.yy. başları), Komitelerin odası (1923), Pancarlı'nın odası (1930), Sivas Turan Efendi'nin odası (1936), Sivas Eskiköy İsmail Ağa'nın odası (1885), Sivas Koyuncu köyü Kavas'ın odası (19.yy. sonları), Yozgat Sorgun Akif Arısoy odası (1961), Ataklar odası (1906), Ethem Baran Odası (19.yy. sonları) ve Kadılı Yusuf Ağa'nın odası incelediğimiz odalar gibi tek katlıdır.[26]

Kastamonu'daki köy odaları iki katlıdır.[27] Aynı şekilde Elazığ[28], Ahlat[29], Kahramanmaraş[30], Alanya[31], Gaziantep'teki[32] köy odalarının çoğu iki katlı inşa edilmiştir.

[25] Güler Aybegüm Ersoy, "Yozgat Merkez Osmanbucağı Köylerindeki Köy Odaları", *T.C. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi),* Yıl:2018, s.97.

[26] Haşim Karpuz, "Konya Köy Odalarının Kültür ve Sanat Değeri", *(Editörler), O. Aslanapa ve E. İhsanoğlu. Emin Bilgiç Hatıra Kitabı. Birinci Baskı, İstanbul Tarih Sanat ve Kültürünü Araştırma,* Yıl:2000, s.324-330.

[27] Ali Osman Abdurrezzak, "Kastamonu Köy Odalarının Sosyal Kültürel ve Ekonomik İşlevleri Üzerine Bir Araştırma", *T.C. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yüksek Lisans Tezi),* Yıl:2011, s.57.

[28] Ayşe Yünkül, "Elazığ Evleri", *T. C. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi),* Yıl:2005, s.73,

[29] Ülkü Can Karakuş, "Geleneksel Ahlat Evleri", *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi),* Yıl:2008, s.43.

[30] İsmail Lütfü Erol, "Kahramanmaraş ve Gaziantep'teki Geleneksel Evler", *Anadolu Sanat,* S:1, Yıl:1993, s.117.

[31] Kemal Reha, Kavas, " Alanya-İncikırı Geleneksel Kırsal Mimarisinde Doğa-Kültür İlişkisi Zeitschrift für die Welt der Türken", *ZfWT Vol. 3,* S:1, Yıl:2011, s.276.

[32] İsmail Lütfü.Erol, *a.g.e,* Yıl:1993, s.117.

Malzeme Özellikleri

Köy odalarının inşasında genellikle kerpiç ve yığma moloz taş kullanılmıştır. Bunun nedeni ise malzemeye kolay ulaşım ve ucuz maliyettir. Köy odalarının alt kısımlarında taş, üst kısımlar ve duvarlarda ise kerpiç malzeme kullanılmıştır. Bazı odalarda o bölgeye has olan "kefenk taş" denilen ve yerin altında yumuşak olup yer üstüne çıkınca ve güneşi görünce sertleşen taş kullanılmıştır. Bu kefenk taşı, odaların kışın sıcak, yazın serin olmasını sağlamaktadır. Bu odalar ise Sarıkent Köyündeki Ganiuşağı(Ganioğulları)'na ait Oda ve Tahiroğlu(Taaroğlu) Köyündeki Hüseyin Dikici'e ait köy odalarıdır. İncelediğimiz 18 oda içten düz ahşap tavan dıştan ise kiremitli kırma çatı ile örtülmüş olup sadece Şerefoğlu(Mağaroğlu) Köyündeki Fazlı'ya ait köy odası dıştan sac kaplamalı çatılıdır. Odaların tavanları genelde kirişlemeli olup bunlardan Ekinciuşağı Köyündeki Hasan Kaa'ya ait Oda ve Karalar Köyündeki Şıhı Kılıçaslan'a ait köy odaları ise "hezen" denilen, altından uzun kütük çekilerek yapılmıştır.

Tavanları taşıyan direkler ve tavanları asılı avizeler süslemelidir. Bu odalar: Dedeli Köyündeki Gülsevenler'e ait Oda, Dedeli Köyündeki Kocabeyoğlu Mahmut'a ait Oda, Ekinciuşağı Köyündeki Hasan Kaa'ya ait Oda, Karalar Köyündeki Şıhı Kılıçaslan'a ait Oda, Paşaköy Köyündeki Hüseyin Onbaşı'ya ait Oda, Sarıkent Köyündeki Ganiuşağı(Ganioğulları)'na ait Oda, Şefaatli(Merkez) Mehmet Doğan'a ait Oda, Şefaatli(Merkez) Sakallıoğlu Hoca Mehmet Efendi'ye ait Oda, Şefaatli(Merkez) Tataroğlu'nun Ahmet Bozkurt'a ait Oda, Şerefoğlu(Mağaroğlu) Köyündeki Fazlı'ya ait Oda ve Tahiroğlu(Taaroğlu) Köyündeki Hüseyin Dikici'ye ait odalardır. Bazı odalarda özgün tavan göbekleri vardır. Bu odalar: Dedeli Köyündeki Kocabeyoğlu Mahmut'a ait Oda, Sarıkent Köyündeki Ganiuşağı(Ganioğulları)'na ait Oda, Şefaatli(Merkez) Mehmet Doğan'a ait Oda, Şefaatli(Merkez) Sakallıoğlu Hoca Mehmet Efendi'ye ait Oda ve Şefaatli(Merkez) Tataroğlu'nun Ahmet Bozkurt'a ait odalardır.

Bazı odaların iç zeminleri toprak örnekler olsa da sonradan yapılan onarımlarda zemini ahşap yahut betonarmeye dönüştürülenler de vardır. Zamana dayanamayıp yıkılan veya yıpranan odalar sonradan yapılan onarımlarda üstü kiremit kaplı kırma çatı ile örtülmüştür. Odaların genelde kapı, pencere ve tavan doğramaları ahşaptandır. Ocaklar taştan yapılmıştır. Bazı odalar onarıldığı veya kullanılmadığı için ahşap veya betonla ocağın simetrik yapısı belli olacak şekilde kapatılmıştır. Hamzalı Köyündeki Muratlar'a ait Oda, Şefaatli(Merkez) Mehmet Doğan'a ait Oda ve Şefaatli(Merkez) Sakallıoğlu Hoca Mehmet

Efendi'ye ait odalarda ocaklar, simetrisi belli olacak şekilde kapatılmıştır. Kızılyar Köyündeki Kocabey'e ait Oda, Kızılyar Köyündeki Yusuf Şahan'a ait Oda, Tahiroğlu(Taaroğlu) Köyündeki Hacı İsmail'e ait Oda ve Tahiroğlu(Taaroğlu) Köyündeki Hüseyin Dikici'e ait Odada ise ocak kısmı bulunmamaktadır.

"Yığma taş duvar Güneydoğu Anadolu bölgesinde, ahşap çatma Doğu Karadeniz bölgesinde, ahşap hatıllı yığma taş duvar Kuzeydoğu Anadolu bölgesinde, çantı tekniği Orta Karadeniz bölgesinde kullanılmış olup Niğde, Kayseri ve Kapadokya'yı içeren Orta Anadolu bölgesinde ise hem yığma kesme taş duvar hem de yığma kerpiç duvar kullanıldığı görülmektedir."[33] Ayrıca "Yerel yapım tekniklerinden ve yörenin iklim şartlarından kaynaklı küçük farklılıklar bulunsa da mimari örneklerde bir bütünlük görülmektedir. Bu durum bölgeye ait ortak kültürel etkiler, dini inanışlar, gelenekler, aile yapısı ve gündelik yaşam biçimlerinin bir sonucudur."[34]

İç Anadolu bölgesinde köy odalarının yapım malzemelerine baktığımız zaman Konya, Kayseri, Yozgat, Karaman ve Sivas illerinde genelde kerpiç ve yığma moloz taş malzemeleri kullanılmıştır. Sadece Ankara Beypazarı bölgesinde zemin, taş olup evin geri kalan kısmının hepsi ahşap malzemeden yapılmıştır. Karadeniz bölgesinde ise bölgenin yapısından dolayı köy odalarının malzemesi genelde ahşap olarak karşımıza çıkmaktadır. Kastamonu[35] ve Boyabat[36] köy evleri ve köy odaları taş zemin üzerine bağlı ahşap yığmadan yapılmıştır. Bunların nedeni ise yağışın çok olup kerpiç malzemesinin dayanaksız olması, taş malzemenin yetersizliği ve ahşap malzemenin çokluğudur.

Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerine baktığımızda buralarda dağlar hatta ovalar dahi taş malzemenin çokluğundan dolayı taş işçiliği kendini göstermektedir. Köy odaları olarak Batman, Diyarbakır, Urfa ve Mardin.[37] ev ve köy odalarında, genelde kullanılan yapı malzemesinin taş, moloz taş ve kerpiç malzeme olduğu görülmektedir.

[33] Yüksel Göğebakan, "Karakteristik Bir Değer Olan Geleneksel Türk Evi'nin Oluşumunu Belirleyen Unsurlar ve Bu Evlerin Genel Özellikleri", *T.C. İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi,* c.1, S:1, Yıl:2015, s.41-55.

[34] Çekül Vakfı, "Tarihi Kentler Birliği", *Anadolu'da Kırsal Mimarlık,* Yıl:2012, s.12.

[35] Ali Osman Abdurrezzak, *a.g.e.*, Yıl:2011, s.55.

[36] Halit, Çal, "The Ottoman House Papers From The Amasya Symposium The Architecture of Boyabat Village Houses", Yıl:1998, s.48-49.

[37] Rojat Aksoy, "Güneydoğu Anadolu Bölgesi Diyarbakır, Mardin, Urfa, Batman Geleneksel Köy Evleri", *T.C. Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi),* s.82.

Anıtsal özelliklere sahip yığma yapım tekniği ile taş mimari geleneği Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde görülmektedir. Bu coğrafyadan temin edilerek işlenen bazalt veya kalker taşı bölgedeki konutların ana yapım malzemesidir.[38] Köy odalarının yapımında kullanılan yapı malzemeleri bölgenin coğrafi, fiziki ve jeolojik özelliklerine göre farklılıklar arz etmektedir. Orta Anadolu'da en çok kullanılan malzeme kerpiç olagelmiştir. Doğu ve Güneydoğu Anadolu'ya baktığımızda taş malzeme, Karadeniz bölgesinde ise ahşap malzeme dikkat çekmektedir.

Süsleme Özellikleri

Çalışmamızın konusunu oluşturan köy odalarındaki süslemelerde ahşap ve taş işçiliği hakimdir. Süslemeler, çoğunlukla dolap, askılık, tavan, direk, kapı ve ocaklarda görülmektedir. Özellikle Sarıkent Köyündeki Ganiuşağı(Ganioğulları)'na ait Oda ve Şefaatli(Merkez) Mehmet Doğan'a ait odalarda ocak, kapı, dolap ve askılık süslemelerine Ermeni ustaların işçiliği hakimdir. Süsleme olarak bitkisel, geometrik ve nesneli motifler çoğunluktadır. Kızılyar Köyündeki Kocabey'e ait Oda, Kızılyar Köyündeki Yusuf Şahan'a ait Oda, Konak Köyündeki Mustafa Çavuş'a ait Oda ve Tahiroğlu(Taaroğlu) Köyündeki Hüseyin Dikici'ye ait odalar sade yapılmış olup süslemeler yoktur. Diğer odalarda ise süslemeler bulunmaktadır. Dolaplar, kapı, tavan ve özellikle askılıklarda bitkisel motifli süslemeler dikkat çekmektedir. Süslemelerinin çoğunluğu bitkisel motifli olan köy odaları şunlardır: Dedeli Köyündeki Gülsevenler'e ait Oda, Dedeli Köyündeki Kocabeyoğlu Mahmut'a ait Oda, Sarıkent Köyündeki Ganiuşağı(Ganioğulları)'na ait Oda, Şefaatli(Merkez) Mehmet Doğan'a ait Oda, Şefaatli(Merkez) Sakallıoğlu Hoca Mehmet Efendi'ye ait Oda ve Şefaatli(Merkez) Tataroğlu'nun Ahmet Bozkurt'a ait odalardır. Yozgat Osmanpaşa bucağındaki köy odaları geometrik, bitkisel ve nesneli motiflerle süslenmiştir. Hüseyin Ağa'nın odasındaki süslemeler örnek olarak verilebilir. Bu odada yer alan tavan göbeği çakma ve oyma tekniği ile yapılmıştır. Merkezden uca doğru gelen çiçek bordürü 14 parçaya bölünmüş, tavan göbeğinin uç kısımlarına 50 adet çiçek motifi yerleştirilmiştir.[39] Yörüklerin odası ve Devecioğulları odasında alçı kalıp tekniği ile yapılmış ocakların alt kısmı, kenarları kenger yaprağı ile çevrilmiş orta kısımda gülbezek

[38]Serap Faiz Büyükçam, Tülay Zorlu, "Güneydoğu Anadolu Bölgesi Geleneksel Konutlarında Mahremiyet", *Türkiye Çevrimiçi Tasarım, Sanat ve İletişim Dergisi,* 8/2, Yıl:2018, s.427.
[39]Güler Aybegüm Ersoy, *a.g.e,* Yıl:2018, s.113.

motifi bulunan bir süslemeye yer verilmiştir.

Devecioğulları odasında farklı olarak gülbezek motifi maviye, ocağın alt kısmı yeşile boyanmış. Farklı olarak yeşil renge boyanan iki köşe kısmına ise gülbezek motifi yerleştirilmiştir. İki odadaki ocaklara oldukça benzer şekilde bezenen örneklerden biri Yozgat Sorgun ilçesine bağlı Büyük Taşlık Kadir Kaa'nın odasında bulunmaktadır.[40]

Ocak kısımlarında genellikle geometrik motifli taş süslemeler tercih edilmiştir. Ocak süslemesi bulunan odalar şunlardır: Dedeli Köyündeki Kocabeyoğlu Mahmut'a ait Oda, Paşaköy Köyündeki Hüseyin Onbaşı'ya ait Oda Sarıkent Köyündeki Ganiuşağı(Ganioğulları)'na ait Oda, Şefaatli(Merkez) Mehmet Doğan'a ait Oda, Şefaatli(Merkez) Sakallıoğlu Hoca Mehmet Efendi'ye ait odalardır. Nesneli süslemeli Dedeli Köyündeki Kocabeyoğlu Mahmut'a ait Odadaki sebil figürüdür. Güneş ve yıldız motifleri ise Paşaköy Köyündeki Hüseyin Onbaşı'ya ait Oda, Sarıkent Köyündeki Ganiuşağı(Ganioğulları)'na ait Oda ve Şefaatli(Merkez) Tataroğlu'nun Ahmet Bozkurt'a ait odalarda görülmektedir. Güneş ve yıldız motifi odalardaki ocakların ayak kısımlarında yer almaktadır. Özellikle Dedeli Köyündeki Kocabeyoğlu Mahmut'a ait Odadaki sebil, hilal, çarkıfelek, akantüs ve simetrik zikzak motifleri dikkat çekicidir. Tahiroğlu(Taaroğlu) Köyündeki Hüseyin Dikici'ye ait Odada ocak olmayıp odanın aralık kapısının girişinde taş işçiliğiyle yapılmış aslan figürü bulunmaktadır. Tavan ve dolaplarda ahşap kullanılmıştır. Genellikle testilik denen bazı yerlerde "çıralık" ya da "şerbetlik" denen kısımlar ise dolaplara bitişik olup şekilsel olarak geometrik yapılmıştır. Şerbetlik bulunan odalar: Dedeli Köyündeki Gülsevenler'e ait Oda, Dedeli Köyündeki Kocabeyoğlu Mahmut'a ait Oda, Hamzalı Köyündeki Muratlar'a ait Oda, Karalar Köyündeki Şıhı Kılıçaslan'a ait Oda, Sarıkent Köyündeki Ganiuşağı(Ganioğulları)'na ait Oda, Şefaatli(Merkez) Mehmet Doğan'a ait Oda, Şefaatli(Merkez) Sakallıoğlu Hoca Mehmet Efendi'ye ait Oda ve Şefaatli(Merkez) Tataroğlu'nun Ahmet Bozkurt'a ait odalardır.

Süslemeleri canlı olan köy odalarını Orta Anadolu bölgesinde Sivas İlbeyli nahiyesinde görmek mümkündür. Şefaatli köy odaları gibi süslemelerle benzerlik olsa da süslemelerde kalemişi süslemeler çok etkin bir şekilde görülmektedir. Şefaatli'de de böyle odaların olduğu bilgisini Şefaatli bölge insanlarından öğreniyoruz. Ne yazık ki böyle kalem işi cami ve ev resimli süslemeli odaların yıkıldığı bilgisine de ulaşıyoruz.

[40] Yusuf Karakaya, "Köy odaları ve Oda Yarenlikleri Ayakta Kalan Köy Odaları", (Birinci Baskı), Gökçe Matbaacılık, Yıl:2017, s.213.

M. Bulut'un ifadesine göre "Bitki köklerinden elde edilen kök boyalarıyla yapılan kalemişi süslemeler Sivas İlbeyli Köy Odaları'nın daha çok panolara ayrılan bölümlerinde kullanılmıştır.

Bunlar dışında serbest olarak ocakların etrafına ve duvarların sergen üstünde kalan bölümlerine de yapıldıkları görülmektedir. Odalardaki kalemişi süslemeler; manzara resimleri, büyük cami tasvirleri, bağımsız ve vazolar içindeki çiçek buketleri ve natürmortlar gibi örneklerden oluşmaktadır. Tavan süslemelerini yapan ustalar gibi kalemişi süslemeleri yapan ustalar da gezici ustalardır. Bu ustalar, haftalarca hatta üç ayı bulan süre zarfında odaya kapanarak kompozisyonun tamamını bitirdikten sonra ancak dışarı çıkabilmekteydiler."[41] İncelediğimiz odaların bazılarında çıtakâri S ve C kıvrımlı tavanlar vardır. Benzer tavanlar 19. yüzyılın sonu ile 20. yüzyılın başına tarihlenen, Uşak ili köy odalarında da kullanılmıştır.[42] Erzurum yöresi köy evlerinin tavanları genelde ahşaptan oyma veya alçı tavan göbeği olup, üzerlerini geleneksel Türk zevkine uygun şekilde kalemişleriyle süslemişlerdir.[43] Erzurum evlerinin en dikkat çekici süslemelerinden biri de sarı renkte bakır yahut misten yapılmış semaver oluşturmuştur. İncelediğimiz köy odalarının dolap kapakları genellikle bitkisel motiflerle süslenmiş olmakla birlikte geometrik motiflere de yer verilmiştir. Örneğin Dedeli Köyündeki Kocabeyoğlu Mahmut'a ait Oda, Karalar Köyündeki Şıhı Kılıçaslan'a ait Oda, Şefaatli(Merkez) Mehmet Doğan'a ait Oda, Şefaatli(Merkez) Sakallıoğlu Hoca Mehmet Efendi'ye ait Oda ve Şefaatli(Merkez) Tataroğlu'nun Ahmet Bozkurt'a ait Oda. Aynı şekilde Konya'daki köy odalarının dolaplarında da benzer bitkisel ve geometrik motiflerle bezeli süslemelere rastlanılmaktadır.[44] İç Anadolu da geometrik, bitkisel, nesneli ve kalemişi süslemeleri, Nevşehir ilinin Gülşehir-Gümüşkent kasabası Gümüşkent Köy Odası'nda yoğun ve farklı şekilde görülmektedir.[45] İncelediğimiz köy odalarında taş süslemeler genellikle ocak bölümünde görüldüğü halde, Güneydoğu Anadolu bölgesi evlerinde hakim unsur olarak kullanılmıştır.

---

[41] Mustafa Bulut, "Sivas İlbeyli Köy Odaları", *Mutad*, 4/1, Yıl:2017, s.14-26.

[42] Elif Gürsoy, "Süslemeli Bir Köy Odası: Selçikler Kasabası Hacıların Odası", *Milli Folklor*, c.17 S:134, Yıl:2022, s.177.

[43] Hamza Gündoğdu, *a.g.e.*, S:3, Yıl:1996, s.32.

[44] Karpuz, Haşim, *a.g.b.*, Yıl:2000, s.324-334.

[45] Lokman Tay, "Gülşehir-Gümüşkent Köy odası", *III. Uluslararası Akdeniz Sanat Sempozyumu, Kültürel Mirasın Korunması ve Yaşatılması, Ed. Dr. Öğr. Üyesi Menekşe Suzan Teker, Akdeniz Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Dekanlığı & Kültür – Sanat Araştırma ve Uygulama Merkezi (KÜSAM),* Yıl:2018, s.244-248.

Diyarbakır evlerinde, taş süsleme genel olarak bazalt ve kalker taşı üzerinde yoğunlaşmıştır.[46] Şanlıurfa evlerinin hemenhemen hepsinde taş süsleme kullanılmıştır.[47]

Dış cephelerinde bezemelerde daha çok kare, altıgen, sekizgen geometrik şekilleri hakimken iç kısımları hem bitkisel hem de geometrik desenler ile süslenmiştir. İç mekânlarda taş süslemeyle birlikte daha çok ahşap malzeme de kullanılmıştır. Diğer oda ve ev süslemeleriyle meşhur olan ilimiz Mardin'dir. Mardin evlerinin dış cephelerindesüsleme bulunmayıp genel olarak sade bırakılmıştır. Avlu duvarları yönünden sokak yönüne kadar yapılmış olan kapı ve pencerelerde ise daha çok taş süslemesi görülmektedir. Dış cephelerinüzerinde geometrik süslemeler daha yoğun kullanılmış olup bitkisel süslemeler ise daha az tercih edilmiştir. Evin iç kısmında ise bitkisel ve geometriksel süslemeler yoğun kullanılmıştır. Mardin evlerinde dikkat çeken en önemli unsur ise oda içlerinde bulunan mihrap formunu yansıtanmihrabiye formlu nişler, anıtsal görünümleri ile iç mekândaki esas süsleme alanı olmuştur.[48] Sonuç olarak baktığımızda İç Anadolu da taş, ahşap, alçı ve kerpiç üzerine geometrik,bitkisel, nesnel ve kalemişi süslemelerin kullanıldığını görüyoruz. Karadeniz bölgesindeise ahşap üzerine geometrik süslemeler daha çok kullanılmıştır. Güneydoğu Anadolu bölgesinde ise geometrik, nesneli, bitkisel, anıtsal ve geçmiş Mezopotamya kültüründenkalma taş süslemelerin ve yer altından çıkan madenlerle yapılan süslemelerin hakim olduğunu görüyoruz. Süslemelerde ustaların yetiştikleri kültürün, inanışların, zihin dünyasının ve çevresel faktörlerin etkili olduğunu söyleyebiliriz.

[46] Halil İbrahim Karabulut, "Mardin Evlerinde Taş Süsleme", *(Basılmamış Yüksel Lisans Tezi), T.C. Mardin Artuklu Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü,* Yıl:2022, s.83.
[47] Halil İbrahim Karabulut, *a.g.t,* Yıl:2022, s.84.
[48] Halil İbrahim Karabulut, *a.g.t,* Yıl:2022, s.85.

SONUÇ

Araştırmalarımız süresince Şefaatli'nin genel olarak bütün köy/mahallerine imkanlar ölçüsünde gidilmeye çalışılmıştır. Ancak bu köylerin on bir tanesindeki toplam on sekiz köy odası çalışmamıza konu olmuş ve incelemeye değer görülmüştür. Gidilemeyen yerlerde ise köyün muhtarı veya köy sakinleri ile irtibata geçilmiş ve oda olmadığı tespit edilmiştir. Bazı köy odaları uzun süre kapalı olduğu için açılamamıştır. Bazı köy odalarının sahipleri yurt dışında ikamet ettiğinden ulaşılamamış ve incelenememiştir. Bazı köylerde ise köy odalarının tamamen ortadan kalktığı tespit edilmiştir.

İncelediğimiz köy odalarının çoğunun yapılış tarihleri kesin bilinmemektedir. Şu anki oda sahiplerinden edindiğimiz bilgilere göre yaklaşık bir tarih vermeye çalıştık. Tarihi kesin bilinen köy odaları da bulunmaktadır. Tahiroğlu köyü Yüksel Dikicinin Odası'nın dış kapısının üstünde yapılış tarihi 1958 yılı yazmaktadır. Bir de Dedeli köyü Kocabeyoğlu'nun Odası'nda ocağın yapım tarihi H.1323/M.1905 yılı yazmaktadır. Sakallıoğlu Mehmet Efendi'nin Odası'nın ocak kısmında tarihler yazılı olup silinmiştir. Aynı şekilde Sarıkent köyü Ganiuşağının Odası'nın ocağında tarih yazılı olup silinmiştir. Araştırmalarımız neticesinde köy odalarının yapılış tarihlerinin genellikle ocak üzerinde yazılı olduğu bilgisine ulaşmamıza rağmen günümüzde bunlar çeşitli nedenlerden dolayı silinmiş ve kaybolmuş durumdadır.

Yapılan arazi çalışması sonucunda Şefaatli ilçesi ve mahallelerinde yer alan köy odalarının hemen hepsi tek kat olup nadiren bazıları yarım kat olarak yapılmıştır. Yarım kat olanlar ise şunlardır: Dedeli Köyündeki Kocabeyoğlu Mahmut'a ait Oda, Hamzalı Köyündeki Muratlar'a ait Oda, Paşaköy Köyündeki Hakkı'nın Oğlu Mehmed'e ait Oda, Şefaatli (Merkez) Mehmet Doğan'a ait Oda, Tahiroğlu (Taaroğlu) Köyündeki Hüseyin Dikici'ye ait Oda'dır. Odaların altı moloz taş, duvarlar kerpiçten yapılmıştır. Bazı odalar hem alt hem üst olarak sadece taştan yapılmıştır. Tahiroğlu (Taaroğlu) Köyündeki Hüseyin Dikici'ye ait Oda'daki oda sadece taştan yapılmıştır. Bazı bölgelerde ise orada bulunan özel taşlardan yapılmış olup bunlar ise Sarıkent Köyündeki Ganiuşağı (Ganioğulları)'na ait Oda ve Tahiroğlu (Taaroğlu) Köyündeki Hüseyin Dikici'ye ait odalardır. Yapılar imece usulü ile yapılan sade yapılar olmasından kaynaklı mimari, malzeme ve süsleme özellikleri açısından çoğunlukla sade olsa da tarihi ve kültürel değerler açısından oldukça önemlidir. Bazı odalarda ahşap tavan, kapı ve dolaplar orijinalliğini korusa da çoğu restorasyondan geçmiş olup bu nedenle odaların tamamen özgün olduğunu söyleyemeyiz.

Köy odaları, Türk halkının geçmişten günümüze en önemli kültürel değerlerinden olan misafirperverliğin, yardımlaşma ve dayanışmanın en güzel örneklerine ev sahipliği yapmış

yapılardır. Bugünkü ulaşım imkanlarına sahip olunmadığı geçmiş dönemlerde bu odalarçok önemli hizmetler vermiştir. Yolcu ve misafirlerin barınması, konaklaması, düğün, bayram ve cenaze gibi özel günlerde halkın toplanmasının yanı sıra Battalname, Cenkname gibi hikâye ve destanların okunup anlatılması yönüyle de köy odaları, sözlü kültüründevamını sağlamış; kimi zaman da okuma yazma, Kuran ve dini bilgilerin öğretildiği bir eğitim öğretim yuvası olmuştur. Günümüzde ulaşım imkanlarının kolaylaşması ve teknolojik gelişmeler köy odalarını olumsuz etkilemiş ve bunlara ihtiyaç duyulmaz olmuştur. Unutulmaya yüz tutan bu halk mimarisi odaların bir kısmı tamamen yıkılmış, bir kısmı bakımsız ve yıkılmak üzeredir. Ayakta kalan az sayıdaki örnekler ise yaşatılmaya ve korunmaya çalışılmaktadır.

Bir millet tarihiyle, kültürüyle yaşar. Yaşatılmayan, sahip çıkılmayan kültürel değerler yok olmaya mahkumdur. Bu nedenle halk bilimi ve kültürümüz açısından önemli bir yere sahipolan köy odalarına sahip çıkılmalı, onları korumalı ve gerekli restorasyonları yapılarak gelecek nesillere aktarılmalıdır. Özellikle yaz mevsiminde gerek yurt içinden gerekse yurt dışından Şefaatli'ye, köylerine gelen insanımızın köy odası kültürünü yaşatmaları ve gençlere tanıtmaları önem arz etmektedir.

KAYNAKLAR

Abdurrezzak, Ali Osman, "Kastamonu Köy Odalarının Sosyal Kültürel ve Ekonomik İşlevleri Üzerine Bir Araştırma", *(Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), T.C. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü,* Yıl:2011, ss.55-57

Acun, Hakkı, "Bozok Sancağı'nda (Yozgat İli) Türk Mimarisi", Yıl:2005, s.672

Bulut, Mustafa, "Sivas İlbeyli Köy Odaları", Yıl:2017, s.14-26.

Erol, İsmail Lütfü, "Kahramanmaraş ve Gaziantep'teki Geleneksel Evler", *Anadolu Sanat,* Yıl:1993, s.117.

Ersoy, Güler Aybegüm, "Yozgat Merkez Osmanpaşabucağı Köylerindeki Köy Odaları", *T.C. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yüksek Lisans Tezi),* Yıl:2018, s.97-113

Göğebakan, "Yüksel, Karakteristik Bir Değer Olan Geleneksel Türk Evi'nin Oluşumunu Belirleyen Unsurlar ve Bu Evlerin Genel Özellikleri", *T.C. İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi,* Yıl:2015, s.41-55.

Gündoğdu, Hamza, "Genel Özellikleriyle Erzurum Evleri", *Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi,* Yıl:1996, s.31-32

Karabulut, İbrahim Halil, "Mardin Evlerinde Taş Süsleme", *(Basılmamış Yüksel Lisans Tezi), T.C. Mardin Artuklu Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü,* Yıl:2022, s.83-85

Karakaya, Yusuf, "Köy odaları ve Oda Yarenlikleri Ayakta Kalan Köy Odaları", *(Birinci Baskı), Gökçe Matbaacılık,* Yıl:2017, s.213

Karakuş, Ülkü Can, "Geleneksel Ahlat Evleri", *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi),* Yıl:2008, s.43

Karpuz, Haşim, "Konya Köy Odalarının Kültür ve Sanat Değeri", (Editörler), O. Aslanapa ve E. İhsanoğlu. Emin Bilgiç Hatıra Kitabı. Birinci Baskı, *İstanbul Tarih Sanat ve Kültürünü Araştırma,* Yıl:2000, s.324-330

Kavas, Kemal Reha, "Alanya-İncikırı Geleneksel Kırsal Mimarisinde Doğa-Kültür İlişkisi Zeitschrift für die Welt der Türken", Yıl:2011, s.276

Özdeğer, Meral Orhan, "Sivas İlbeyli Köylerinde Köy Odaları", *Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yüksek Lisans Tezi),* Yıl:2019, s.11-13

Yünkül, Ayşe, "Elazığ Evleri", *T.C. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi),* Yıl:2005, s.73